

Düşlere ve Düş Zenginlerine Borçluyuz Dünyayı...

Yaşama gerçek tadını ve rengini gizli kahraman ve kahramanlıklar verir.

Başlangıcından bu yana Chip, okurlarına, gizli kalmış ve tanınmayan değerleri sunmaya çalışıyor...

Onlar, yalnızca paraya ve sadece paraya olan yönelim ve inançların kaybettirdiklerini, bilime, sanata, eğitime, spora, çevreye, insanlığa ve keyifle ve isteyerek kazandıranlar. Hiç varolmamaları söz konusu olsaydı, insanlık bugün taş devrine dahi ulaşamamış olacaktı.

Onları çoğunluktan ayıran, farklı kazanımlarla beslenmeleri. Üreterek, yaşama ve yaşantılara kendilerini katmanın keyfiyle varolmaktalar.

Tarihi, bugünü ve geleceği, kanla ve hiç ölmeyecekmişcesine hırsla kendine yontanlara karşın, müzikle, resimle, elektrikle, uçakla, dansla, düşüncenin gücüyle, bilgisayarla, oyunlarla, sinemayla, tiyatroyla, komediyle, çiçeklerle, güzelliklerle bezeyenler.

BİR MUCİZE BİTKİ

Bir gazetede yer alan bir küçük haber dışında kimse onlardan bahsetmiyor, 5 yıl emek vererek bir bitki yetiştiriyorlar, ama bitki "ama ne bitki" dedirtecek türden... Türkiye'nin tüm koşullarına uyumlu ve kolaylıkla yetiştirilebilen "Tatlı Sorgum", 4 milyon hektarlık bir alana ekimi

gerçekleştirilebilirse, ülkenin tüm elektrik, kömür, petrol, benzin ve doğalgaz ihtiyacını karşılayabilmekte. Üretimini gerçekleştirenler TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi'nin Enerji ve Çevre Enstitüsü'ndeki bilim adamları. Proje Direktörü Doç. Dr. Engin Türe ve eşi biyolog Semra Türe: "Bu bir hayal değil, ülkeye milyarlarca dolarlık kazanç ve temiz çevre sağlanacak" diyorlar. Mısıra benzeyen Tatlı Sorgum'un tohumundan ekmek, nişasta, bira, yapraklarından gübre, gövdesinden şeker, alkol ve kağıt elde edilebiliyor.

Üretilen bitki, belki de bundan sonraki çağlar boyunca, dünyayı temiz kılarak derinden etkileyecek kudrettedir, ki bu bir teknolojik devrimdir.

Öte yandan, belki de bu proje tümüyle bir düştür.

Olsun, zaten önce düş kurulur, gerçek her zaman ikincidir.

Bu düşlerinde zengin saygıdeğer bilim insanları, trilyonların rüşvet deyu veriliverdiği bu ülkede, projeleri için 300.000 dolarlık destek aramaktalar.

Düşlerin ve ruhların zenginliğinin, bayağı bir sosyete özentisi deyimle "Out" olduğu bu ülke ve belki de en fazla son yüzyıl mensuplarınca yıpratılan bu yaşlı dünyada düşlerin değeri yine de vardır. Di mi?

Chip, düş zenginlerini, gücü yettigince ve içtenlikle destekleyen bir dergidir.

Tansel Tüzel

► Gary'ye Kart Yollayın!

Gary, 7 yaşında ve kanser hastası, en büyük arzusuysa biriktirdiği kart koleksiyonuyla Guinness Rekorlar Kitabı'na girebilmek. Gary'yi mutlu etmek isteyenler için adresi: Gary Richards
38 Selby Road
Carshalton
Surrey GU1 1LD
United Kingdom

► SetraNET Devrede

SetraNET, TURNET Internet Servis Sağlayıcı olarak Eylül ayı içerisinde devreye girdi. Motorola'nın 5 yıl garantili RISC Hizmet Birimleri ve modemlerini kullanarak servis veren SetraNET'in Internet erişim adresi: <http://setra.net.tr>

► Bankalara Ulaşmanın Yeni Yolu

Internet'e katılan Türk firmalarının sayısı her geçen gün artmakta. IMKB Borsa aracı kurumlarından sonra şimdi de bankalar Internet'te yerlerini almaya başladılar. Interbank, Dışbank, Demirbank ve Sümerbank'a ulaşmak isteyenler için: <http://www.medyatext.com.tr/banka>

IBM'den Internet'te Ticaret İçin...

IBM, müşterilerine iletişim ağı üzerinde ticaret olanakları sağlamak amacıyla, iki S/390 sunucu ailesi, ağda çalışmaya hazır uygulamalar, iletişim sistemi yazılımı ve geniş ölçüde veri saklama olanaklarından oluşan yeni ürünlerini piyasaya sunuyor. S/390'ın yeni sunucu ailesi, IBM/S/390 Parallel En-

terprise Server Generation 3 mikro işlemci teknolojinin üçüncü nesli ile tasarlanmış 13 yeni modelinden oluşmakta.

IBM ayrıca, Aralık ayından itibaren, Internet Connection Secure Server for OS/390 ve OS/390 Internet BonusPak II'nin OS/390 Yayın 2 kullanıcılarına ücretsiz olarak verileceğini de duyurdu.

Koç-Unisys Yeniden Yapılanıyor

Koç-Unisys, sunmakta olduğu hizmetleri ve teknolojileri çeşitlendirmek amacıyla yeniden yapılanıyor.

Bu çerçevede Sun Microsystems ile imzaladığı ortaklık anlaşmasını Eylül ayı içinde duyuran şirket, yaptığı değişikliklerle müşterilerinin farklı teknolojik tercihlerine cevap verebilmeyi hedeflemekte.

Koç-Unisys'in yeni yapısı dahilinde dikkati çeken bölümler arasında, iletişim altyapı hizmetlerine daha büyük yatırımlar yapılmasını öngören Network Grubu, 96 kişilik kadrosu ile Bilişim Grubu ve hem büyük, hem de orta çaplı işletmeler için müşteri koordinasyonunu sağlayacak Müşteri İlişkileri Yöneticileri bulunmakta.

Halıcı-Midi '96 Bilgisayarla Beste Yarışması

Halıcı firmasının düzenlediği "Bilgisayarla Beste Yarışması" sonuçlandı. Yarışmada birinciliği Borçlar Parlar "Kapadokya'dan Bir Kuş Geçti" adlı eseriyle, ikinciliği "Dreaming" adlı eseriyle Emir Işılay ve üçüncülüğü "Derviş" adlı eseriyle Talat Ufuk Kırıl aldılar.

Ayrıca, 14 yaşındaki Derviş Can Vural, jüri tarafından "Özel Teşvik Ödülü"ne layık bulundu.

Tekstil Sektörünün Web Sitesi

ITKIB-Istanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri de Internet'te yerini aldı. Türkiye'deki giyim sanayicileri, tekstil, konfeksiyon, deri ve halı firmalarının 9.000.000 TL ödeyerek sayfa açabildikleri ve e-mail olanaklarından yararlanabildikleri Web sitesi ile Türk tekstil sektörünü Internet üzerinde bir çatı altında toplamak hedeflenmekte.

<http://www.medyatext.com.tr/itkib>

2000 Yılında İstanbul'da Satranç Olimpiyatı

Ermenistan'da 25 Eylül'de başlayan Uluslararası Satranç Federasyonu (FIDE) Genel Kurulu, 138 ülkenin katılımıyla gerçekleştirildi ve 2 Ekim'de sona er-

di.

2000 yılı Dünya Satranç Olimpiyatı'na evsahipliği yapmak üzere İstanbul'u aday gösteren Türkiye Satranç Federasyonu, mutlu

sona ulaştı.

Olimpiyat'a Kasparov ve Karpov gibi dünyanın en güçlü satranççıların da a-ralarında olduğu 2000 satranç oyuncusu katılacak.

► Pera'dan Kış Kampanyası

Pera, Lexmark yazıcılarda kış kampanyası başlattı. Yüzde 20 indirimle satılacak olan Lexmark Inkjet yazıcılar: 1020C (4078), Winwriter 150C (4077) ve 2070 (4090) ile lazer yazıcılardan Winwriter 200 ve Optra F. (4026).

Ayrıntılı bilgi için tel: (0.212) 221 12 82

► Baan, Oracle İşbirliği

Baan'ın yakında resmen faaliyete geçecek olan Türkiye ofisi, Oracle Türkiye ile bir iş ortaklığı anlaşması imzaladı. İmzalanan anlaşmaya göre, Baan, Türkiye'de kuracağı ERP sistemlerini Oracle veritabanı üzerinde çalıştırma hakkına sahip olacak.

► Bir Acaip CD: ShapeCD

Alman Wiest grubunun üyesi olan Cuba GmbH'nin tüm dünyada yasal haklarına sahip olup ürettiği ShapeCD'ler Türkiye'de de promosyon malzemesi olarak kullanılmaya başlandı. CNC yüksek kesim teknolojisi ile istenilen biçimde kesilen bu ilginç ürünlerin kayıt kapasiteleri şekillerine göre değişiklik göstermekte. Yeni CD'ler, Avrupa ve Amerika'da IBM, Phillip Morris, Coca-Cola, Kodak gibi kuruluşlar tarafından promosyon amaçlı kullanılmakta. Bilgi için: Z Bilgisayar Tel: (0.212) 259 58 52

lomega Ditto 2 GB

lomega'nın yeni bir ürünü daha piyasaya sunuldu: Ditto 2 GB. PC, Network işletim sistemleriyle ve tüm OIC ürünlerle uyumlu olan ürünün 2 Gb'lık kapasitesi bulunmaktadır. Ditto Works yazılımı ile dosyalara kolay erişimi

mümkün kılan Ditto 2 GB'nin yedekleme hızı 9 MB/sn ve DOS, Windows 3.x, Windows 95, Netware ve NT uyumlu. Bilgi için: Karma Tel: (0.212) 233 30 30 Faks: (0.212) 296 18 29 Fiyatı:230\$

3D Studio Max Eğitim Seminerleri

Autodesk Multimedia satıcısı Zenger Teknik Donatım ve Grafik Sistemler işbirliği çerçevesinde düzenlenecek olan yeni dönem 3D Studio Max eğitim seminerleri 12 Kasım'da başlıyor. Autodesk Premier Training Center standartlarında gerçekleştirilecek olan seminerlerde, her katılımcıya Penti-

um işlemcili, 32 Mb bellekli, 800 Mb hard-diskli, 15" ekran birer HP bilgisayar verilmekte. Toplam eğitim süresinin 40 saat olduğu seminerler Salı ve Perşembe akşamları 18.30 -21.30 saatleri arasında gerçekleştirilecek. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.212) 285 22 39 (0.212) 249 30 72

Xerox Document Centre

The Document Company Xerox'un dünya çapında faaliyette olan Franchise zinciri Xerox Document Centre'lerden ikincisi İstanbul'da Maslak Spring Giz Plaza'da açıldı. Xerox Document Centrelar, siyah-beyaz ve renkli fotokopi çekimi, ciltleme, derleme, masafüstü yayıncılık, faks, plan basımı, kitap ciltleme, ter-

mal ciltleme, laminat kaplama, prezantasyon malzemeleri, kağıt ve diğer malzemelerin sağlanması gibi geniş bir yelpazede hizmet vermekte.

XEROX
DOCUMENT
CENTRE

Sky Bilgisayar'dan Kampanya

Sky Bilgisayar, giderek yaygınlaşan CD kayıt cihazları için yeni bir kampanya düzenledi. Philips ve Yamaha CD kayıt cihazlarında yüzde 25'e varan indirim uygulanacak. İndirimde yer alacak ürünler: Yamaha CDR/C DE, 4x Yazma, 4x Okuma (Dahili veya harici CD kayıt cihazı, SCSI kablo, 2 adet Philips boş CD, CD kayıt yazılımı), Philips CDD2000, 2x yazma, 4x okuma (Dahili ve harici CD kayıt cihazı, SCSI kablo, 2 adet Philips boş CD, CD kayıt yazılımı), Philips CDD 2000KIT, 2x yazma, 4x okuma (Dahili CD kayıt cihazı, SCSI kart ve kablo, 3 adet Philips boş CD, CD kayıt yazılımı, Netscape Navigator 3.0, Webgrabber. Tüm CD kayıt cihazları tüm CD formatlarını desteklemekte. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.212) 225 68 07

İZBİLFU Fuarı

Bilgisayar, büro ve iletişim teknolojileri dünyasının, tüketicileri ile buluştuğu İZBİLFU 12 (İzmir 12. Bilgisayar, Büro ve İletişim Teknolojileri Fuarı 20-24 Kasım'da gerçekleştirilecek. Tınajans Reklam ve Uluslararası Fuar Hizmetleri Ltd. Şti. tarafından düzenlenen fuar, bu yıl da geleneksel mekanı olan İzmir Büyük Efes Oteli Exhibition Center'da, profesyonel alıcıları ve firmaları buluşturacak.

Logosoft, Microsoft Network Ürünlerinin Distribütörü

Logosoft, bundan böyle Microsoft Network ürünlerinin de distribütörlüğünü yürütecek. 1992 yılından bu yana Microsoft ürünlerinin distribütörlüğünü yürüten Logosoft, aynı zamanda Symantec, Corel Corp. ve Dr. Solomon'un da Türkiye Distribütörü.

Escort Enerji, Merlin Gerin'in Türkiye Distribütörü

Escort Computer'in kesintisiz güç kaynakları alanında faaliyet gösteren şirketi Escort Enerji, Merlin Gerin'in Türkiye distribütörü oldu. Halen 400 VA-10kVA aralığındaki kesintisiz güç kaynaklarının satış ve servisini üstlenen Escort Enerji, bu distribütörlükle ürün aralığını 250 VA'dan 800 kVA'ya genişletti.

Ege Üniversitesi Bilgisayar Üretiyor

Ege Üniversitesi siparişe göre bilgisayar üretiyor ve 5 yıl da parça garantisi veriyor. Rektör Yardımcısı Dr. Aydın Öztürk'ün verdiği bilgiye göre: Ege Üniversitesi'nin UNIPA adlı şirketinin ürettiği Pentium 75 modelinin fiyatı 849 Dolar, Pentium 100'un 1020, Pentium 133'ün ise 1235 Dolar.

Oracle Eğitim'den CBT ve IBT

1995 yılında kurulan Oracle Eğitim bölümü CBT, IBT ve Oracle Channel gibi yeni teknolojileri Türkiye'ye getiriyor. Computer Based Training (Bilgisayara Dayalı Eğitim) CD-Rom ve disket ortamında Oracle ürünlerini içeren, görsel/işitsel etkilerle donatılmış eği-

tim paketlerine verilen isim. Internet Based Training (Internet Tabanlı Eğitim) ise Oracle kullanıcılarına CBT'nin sağladığı eğitimi Internet üzerinden vermeyi hedefleyen ve Oracle veritabanı ve uygulama alanları hakkında güncel bilgileri de içeren bir eğitim aracı.

Yeni Fiyatlı Yeni ATM Ürünleri

Düşük fiyatlı yeni 25-Mbps ATM ürünleri, bir Workgroup kurup, tabanında ATM çalışan organizasyonlarda, bazı uygulamalarda pratik çözümler oluşturabiliyor. Tahmin edebileceğiniz gibi ATM25 adaptörleri bugünün yazılımlarında bile masaüstü tipi bilgisayarlarda Ethernet adaptörlerini devre dışı bıraktı.

ATM25 hakkında yorum yapabilmek için ATM teknolojisine genel olarak bakmak gerekmektedir.

ATM'nin diğer daha popüler hızlı Ethernet'lere göre iki ana avantajı var .İlk olarak ATM daha iyi bir performans sergilemekte, günümüzün maksimum 100 Mbps'lık Ethernet'lerini aşarak, 25 Mbps'dan

622 Mbps'a kadar hızlara ulaşmakta. Gigabitlik Ethernetler ufukta gözüktü, ama 622-Mbps'lık ATM'ler zaten şu anda piyasada. Aynı zamanda ATM tamamıyla esnek bir yapıda, kurulması bir Ethernet Network'ten daha kolay. Örnek olarak iki Switch arasındaki bağlantılar Ethernet networklerinde bazen paylaşılabılırken ATM LAN'da böyle birşey olmamakta.

Gelecekte uygulamalar, her veri, ses ve video uygulamaları için, tam gerekli olan Network band genişliğini ayırma kabiliyeti ile direkt olarak ATM'yi destekleyecekler. ATM'yi destekleyecek ilk uygulamaların servis sağlayıcıların birleştirilmesinde, veri

Microsoft Internet'te Escort Net'i Seçti

Escort Net, Microsoft'un Internet üzerindeki ilk çözüm ortağı oldu. Microsoft'un Internet üzerindeki ilk kez uyguladığı "Internet'te Çözüm Ortağı" sisteminde, Microsoft ürünlerini kullananlar, dünyanın en uzak köşelerinden dahi Escort Net üzerinden online hizmet alabilecekler.

Escort Net, daha önce de, Microsoft ile yaptığı anlaşmayla, Microsoft Internet Explorer'ın lisansını alan ilk Türk Internet Servis Sağlayıcısı olmuştu.

akışı, video konferansı, ve video yayını uygulamalarında olacağı tahmin edilmekte.

ATM yüksek band genişliğini ile Network üzerinde video, ses, ve grafik gerektiren uygulamalar için özellikle eğlence endüstrisi için ideal bir çözüm oluşturuyor.

Hiç bir şekilde kablo değiştirmek gerektirmemesi de ayrı bir avantaj. ATM25 bir masaüstü teknoloji, adaptör başına 200 veya bağlantı başına 500 Dolarlık fiyatları ile masaüstü uygulamaları için düşük fiyatlı çözümler oluşturabiliyorlar. Kategori 3 UTP veya STP kablolama üzerinde Windows NT, Windows 95 veya Windows for Workgroups gibi masaüstü işletim sistemleriyle çalışabiliyor.

► **BYM Epistem Kuruldu**

BYM Bilgisayar ile Yönetim ve Mühendislik Uygulamaları A.Ş.'nin iki uzmanlık bölümünden biri olarak kurulan MIS Grubu, bundan böyle ayrı bir şirket olarak bym Epistem Bilgi Yönetim Sanayi ve Ticaret A.Ş. adı altında hizmet verecek. IBM, HP, Novell ve Lotus'un çözüm ortağı olan ve Apple için destek veren BYM Epistem, 3 yılı aşkın bir süredir de Lotus'un çözüm ortağı.

► **Ada/Platinum-Digital İşbirliği**

Platinum ve Digital arasında genel merkezler seviyesinde kurulmuş stratejik işbirliği anlayışının Türkiye'de de devam ettirilmesi amacı ile Ada/Platinum Yazılım Hizmetleri A.Ş. ile Digital Software Corporation Türkiye, işbirliği yapmak üzere anlaşmaya vardılar.

► **Mentor Graphics, Ericsson ile Anlaştı**

Mentor Graphics, İsveçli telekomünikasyon şirketi L.M.Ericsson ile 5 yıllık anlaşma imzaladı. İmzalanan anlaşmayla, Ericsson, Mentor'ın elektronik tasarım otomasyonu ürün ve hizmetlerine sınırsız erişim olanağını elde etti. Stockholm'de imzalanan anlaşma ile Ericsson, telekomünikasyon tasarımı için Mentor yazılımlarını kullanmaya başlayacak.

Bozuk Paraya Son!..

Avrupa'nın en büyük ödeme sistemi Europay tarafından geliştirilen elektronik cüzdan Clip, bozuk parayı tedavülden kaldıracak gibi görünmekte. Yıllar alan araştırmalarla geliştirilen 15 milimetrelik bir bilgisayar chipi elektronik cüzdana temel olan öge. Bu chip sayesinde kart sahibi, tercih ettiği para birimi üzerinden harcamayı düşündüğü mikta-

rı, Clip'e kaydedebiliyor. Online bağlantısı olan otomatik para terminallerinde ya da alışveriş merkezlerine yerleştirilen özel terminallerde yapılabilen bu doldurma işleminin ardından Clip para gibi kullanılabilen. Clip için geliştirilen özel güvenlik sistemi kart sahibinin harcama sırasında şifre girmesini veya imza atmasını gerektirmiyor.

Art BBS, 10 Kasım'da Açılıyor

Sanata yakın olanla uzak olanı birleştirmek, amatör sanatçıların da seslerini duyurabilmelerini sağlamak amacıyla kurulan Art Club, Art BBS'i 10 Kasım'da kullanıma açıyor. Üye olan ilk kullanıcıya 10 Kasım'da otobüsle Ankara'ya gidiş-dönüş bileti, üye olan 50. kullanıcıya Swatch saat, 100. kullanıcıya Uludağ'da konaklama imkanı ve üye olan 1000. kullanıcıya 1997 yazında Bodrum'da seçkin bir tatil köyünde çift kişi tam pansiyon bir hafta konaklama imkanı verecek olan yeni BBS günün 24 saati kesintisiz hizmet verecek. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.212) 269 16 42

IBM'in Online Laboratuvarı

IBM, New York'daki AlphaWorks araştırma laboratuvarının kapılarını Internet dünyasına açtı. Bütünleşik online laboratuvarı ve World Wide Web sitesi olan alphaWorks, yazılım geliştiricilerine ve en son yazılım teknolojilerine ücretsiz erişim olanağı sunuyor. AlphaWorks, ziyaretçileri-

ne halen geliştirilmekte olan yeni jenerasyon Internet teknolojilerini görme ve kullanma şansını da tanımakta. www.alpha-works.ibm.com adresinde yer alan sitede görülebilecek olan yazılımlar: Applet Development Kit for Windows 3.1, Bamba, NetRexx, PanoramIX, ShockAbsorber, WBI.

Sumo Güreşçisi Çocuklarla Söyleşti

IBM'in Global Network'ü, en popüler Sumo güreşçisi Konishiki'yi, Tokyo üzerinden gerçekleştiren tele-konferans ile çocuklarla buluşturdu. Havaii güreşçi, Tokyo'daki sitesinden Havai

ve Londra'daki çocukların sorularını yanıtladı. Internet ve eğitime büyük önem verdiğini belirten Konishiki, Home Page'i olan ilk Sumo güreşçisi ünvanını da kazandı.

Sayısal Grafik, Open Mind ve Ansys ile Anlaştı

Sayısal Grafik, merkezi Almanya'da bulunan CAM yazılım şirketi Open Mind ve Sonlu Elemanlar Analizi (FEA) yazılımları üreten ANSYS ile dağıtıcılık anlaşması imzaladı.

Ansys ürünlerinin dağıtımı daha önce Figes tarafından yürütülmekteydi.

Yeni imzalanan anlaşmayla AutoFEA serisi dışında kalan tüm ürünleri Figes dağıtmaya devam edecek.

Karma Anakartlarda Çeşidini Artırdı

Karma Donanım, stoklarına giren iki yeni modelle anakartlarda model seçeneğini artırdı. Bugüne dek stoklarında Intel Triton 430FX chipli anakartlar bulunan Karma, Intel'in geliştirdiği 430HX chipli anakartları da satmaya başladı. Karma stoklarında yerini alan iki yeni anakartın özellikleri şöyle: PC Partner MB 510N-256K Pipeline Burst Cache, PS/2 Mouse ve USB arabirimi, Onboard Sound (Soundblaster Pro destekli, Full Dublex, ek bir kartla Wavetable desteği), On Board Crystal CS4236 chipset, Full Dublex Stereo Codec, General MIDI, MPU401 arabirimi. FIC PT-2200- 256K Pipeline Burst Cache, PS/2 Mouse ve USB arabirimi, Onboard I/O PCI+EIDE, Maksimum 512 MB Memory, Flash PnP Bios.

Bilgi için: Karma
Tel: (0.212) 233 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29
Fiyatı: 159\$ (PC)-
155\$ (FIC)

Yeni Alpha Serverlar

Digital Equipment Corporation yeni Alpha Server'ları piyasaya sundu. AlphaServer 4000 Ürün Serisi: AlphaServer 4000 orta sınıf ailesinin en yeni üyeleri AlphaServer 4000 5/300 ve 5/400 sistemleri Cluster yapısına hazır 64 bitlik platformlar sunmakta. Yeni sistemler maksimum iki 300 ya da 400 Mhz Alpha 21164 mikro işlemci ve 2 Gigabyte belleği destekliyorlar. Desteklenen bellek bu ay itibarıyla 4 Gigabyte'a yükseltilecek. Ayrıca 4.3 byte Fast Wide SCSI-2disk ve denetleyici Fast Ethernet'e

sahipler.

AlphaServer 8000 Serisi: Yeni AlphaServer 8000 5/440 sistemleri aynı fiyatta 5/350 modeline oranla yaklaşık yüzde 25 daha fazla performans sağlamakta. Alpha 21164A (437 Mhz) ile üretilmekte. Kullanıcılar, Digital Unix ya da Open VMS kullanmak suretiyle 10 işlemci ve 12 Gbyte'lık belleği tek bir sistem içerisinde konfigüre edebilecekler.

Bilgi için: Digital
Tel: (0.216)391 84 30
Faks: (0.216) 391 84 28
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor

Dializ Merkezlerine Özel Yazılım

Dializ merkezlerinin gereksinimlerine yanıt vermek üzere tasarlanan DiaPro Renal Database, SSK ya da Emekli Sandığı'na bağlı hastaların dializ ücretlerini istenilen şekilde hesaplamakta ve gerekli tüm liste ve raporları Dolar veya TL bazında hazırlamakta. DiaPro Renal Database, organ naklinin gerektiği durumlarda, klinik kriterleri ve doku tipleri uygun olan u-

yumluluk oranlarını listelemekte. Hem Dos hem de Windows versiyonu bulunan program için gereken minimum özellikler: 80486 mikroişlemci, 4 Mb bellek, 850 Mb sabit disk.

Bilgi için: Aks Yazılım Danışmanlık
Tel: (0.312) 417 47 54
Faks: (0.312) 417 42 67
Fiyatı: 2980 \$ (WIN)
2450 \$ (DOS)

Server Koruyucu: Ekabin

Bilgisayarla donatılmış işletmelerde ve özellikle banka şubelerinde kullanılan ana bilgisayar Server'ların dış etkenlerden korunması amacıyla geliştirilen Ekabin, Türkiye'de. İnsan beyninin koruyucusu kafatasının doğal yapısından esinlenerek yaratılan Ekabin, yalıtılmış ve iklimlendirilmiş özel oda gereksinimini de ortadan kaldırıyor.

Bilgi için: Eka Elektronik
Tel: (0.212) 285 25 40
Faks: (0.212) 276 13 42
Fiyatı: 12.600\$

Stastica Yazılım Paketi

Statsoft firması tarafından geliştirilen Statistica yazılım paketi, MOS Mühendislik Otomasyon Ltd. Şti. tarafından Türkiye'de satışa sunuldu. Windows, DOS ve Macintosh versiyonları bulunan Statistica, bilimsel, iş ve mühendislik uygulamaları için bir tümleşik istatistiksel veri analizi, grafik ve veri yönetim sistemi. Özellikleri: Nesne yönelimli, Multi Document Interface özelliği, sayısal ve grafiksel sonuçlar arasında yakınlık, grafiksel ve istatistiksel işlemlerin yerine getirilmesi, Toolbarlar, System 7 için tam destek.

Bilgi için: MOS
Tel: (0.212) 577 16 91
Faks: (0.212) 612 88 24
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

10x Hızlı CD-Rom Sürücüler

Pioneer firmasının Super 10x ismiyle piyasaya sunduğu 10x hızlı CD-Rom sürücüler Sky Bilgisayar tarafından Türkiye pazarına sunuldu. Diğer CD-Rom sürücülerinden farklı olarak CAV-/CLV Combi-Mode teknolojisi sayesinde saniyede 1550 Kb bilginin okunabildiği, 110 ms. erişim süresine sahip olan Super 10x'in ATAPI ve SCSI-2 a-

rabirimli iki modeli bulunmakta.

Bilgi için: Sky Bilgisayar
Tel: (0.212) 232 89 24
Faks: (0.212) 232 89 26
Fiyatı: 227 \$ (ATAPI)
270\$ (SCSI)

QuickPak Kampanyası

Limit Bilgi Sistemleri, QuickPak Professional'da kampanya başlattı. Temel alt rutinlerden ve Custom Controller'dan oluşan bir Tool olan QuickPak Professional, farklı ortamlar için kodlama ve test etme olanakları sağlamakta. Visual Basic programlama işlemlerini 29 Custom Control

ve 250'yi aşkın dil ve düz nelerce örnek programlar uygulamaya sunan Quick Pak, Crescent Progres Software Corporation'ın ürünü.

Bilgi için: Limit
Tel: (0.212) 288 34 24
Faks: (0.212) 274 08 71
Fiyatı: 149\$

Ofislere Özel Tarayıcı

Hewlett Packard, ofis çalışanları için özel olarak tasarlanan HP ScanJet 4c OfficePro'yu duyurdu. Yeni ürünle dokümanları taramak, OCR'a tabi tutmak, dosyalamak ve bulmak mümkün.

HP ScanJet 4c OfficePro, taranmış dokümanları düzenlenebilir metne doğru biçimde dönüştürmek için HP AccuPage teknolojisiyle birarada çalışan Recognita Select OCR yazılımını da içermekte. Yeni ürünle birlikte HP

ScanJet renk kopyalama hizmet programı ve Visi-oner PaperPort masaüstü yönetim yazılımı da geliyor.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (0.212) 224 59 25
Faks: (0.212) 224 59 39
Fiyatı: 1450\$ (liste fiyatı)

Yeni Masaüstü PC: Venturis GL

Digital, yeni masaüstü PC'si Venturis GL'i duyurdu. Tüm Venturis ailesinin niteliklerini taşıyan Venturis GL, 180 ve 200 Mhz Pentium Pro seçeneklerine sahip ve Windows NT 4.0 iş istasyonu için optimize edilmiş.

Venturis GL ailesi Client-Works yönetim yazılımı ile birlikte kullanıma sunulmakta.

Bilgi için: Digital
Tel: (0.216) 391 84 30
Faks: (0.216) 391 84 28
Fiyatı: 2910\$ (6180)
3217\$ (6200)

Tara ve Bas: Xerox DocuTech 135

The Document Company Xerox Eylül ayı içerisinde yeni ürünü DocuTech 135'i piyasaya sundu. Dakikada 135 sayfalık hızıyla, tarama, basma ve son işlem fonksiyonlarını tek bir işlemde birleştiren Xerox DocuTech 135, merkezi regrografi departmanlarının işlevlerini gerçekleştirirken, elektronik

ve ofset baskı teknolojilerini de birarada sunan bir ürün. DocuTech şebeke dağıtıcıları PC, Mac ve Sun temelli iş istasyonlarından doküman alımına izin vermekte.

Bilgi için: Xerox
Tel: (0.212) 274 93 54
Faks: (0.212) 267 09 04
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Okullara Gold Serisi

1989 yılından bu yana eğitim sektörüne yönelik yazılım üreten Gonca Grubu, okul otomasyon programlarının Gold serisini piyasaya sundu. Microsoft Foxpro 2.6 veritabanı ile yazılan programlar: Öğrenci Takip, Öğretmen

Bordro, Demirbaş, Özlük Takibi, Eğitime Katkı Payı Takip.

Bilgi için: Gonca Grubu
Tel: (0.212) 524 69 38
Faks: (0.212) 523 84 76
Fiyatı: 11.900 ila 29.900 TL arasında

Unix ve Windows NT için Progress Version 8.0B

Progress RDSMS Version 8.0 ürünlerine, Unix ve Windows NT platformlarına ve Data Server teknolojilerine destek veren Progress Version 8.0B piyasaya sunuldu. Host tabanlı karakter mod uygulama geliştirme ürünlerine arurum sağlayan ürünün diğer özellikleri: Yeni Update edilebilir veri Browser'i, Progress Smart Object desteği.

Bilgi için: Servodata
Tel: (0.212) 212 10 45
Faks: (0.212) 212 10 60
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Real Vision Power Presenter

Boğaziçi Bilgisayar tarafından satışa sunulan Real Vision Power Presenter, VGA görüntüsünü TV ekranına dönüştüren bir ürün. En büyük özelliği ise, uzaktan kumandası ile ekrandaki görüntü üzerinde değişiklikler yapılabilmesi. Power Presenter, NTSC ve PAL yayın standartlarını ve 640x480 çözünürlüğü desteklemekte. Üzerinde bulunan bir tuş sayesinde ekranın titreşimsiz hale getirilebildiği Power Presenter elektrikli klavye üzerinden aldığı için ayrıca bir adaptör gerek-

tirmiyor. Giriş bağlantısı olarak 15 pin VGA ve uzaktan kumanda bağlantı ucu bulunan Power Presenter çıkış olarak ise 15 pin CGA, Composit Video ve S-Video çıkışı içermekte.

Bilgi için: Boğaziçi Bilgisayar
Tel: (0.212) 288 92 92
Faks: (0.212) 274 38 10
Fiyatı: 213\$

Fujitsu'dan Yüksek Kapasiteli Sabit Disk

Fujitsu, High-end iş istasyonları ve Server'ların yüksek kapasite taleplerini karşılayabilecek bir ürünü piyasaya sundu: M2949. 10 ms'lik ortalama arama zamanı, 9.5-14 MB/s iç transfer hızı ve 9.1 formatlı kapasiteye sahip olan diskte sayısal okuma kanalı elektronigi ve ileri manyetik dirençli kafa teknolojisi birlikte kullanılmış. M2949 5 yıl garantiyle satılmakta.

Bilgi için: Ufotek
Tel: (0.212) 274 56 60
Faks: (0.212) 266 46 39
Fiyatı: 2022\$

Eizo Monitörler

Japon Eizo monitörlerinin Türkiye tek genel distribütörü olan Romar A.Ş. tüm dünya ile aynı anda Eizo'nun 15" F35, 17" T57 ve 20" T67 modellerini piyasaya sundu. Windows 95 için Plug&Play özelliği standart olarak tüm modellerde bulunmakta. Yeni monitörlerde Color

Management ve Screen Manager aracılığı ile otomatik olarak yapılabilmekte. Çevre dostu olan monitörler CE işaretli ve az enerji harcamaktalar.

Bilgi için: Romar
Tel: (0.212) 252 08 09
Faks: (0.212) 252 08 04
Fiyatı: 831\$ ile 2822\$ arasında

Sound Vision 16 Gold Pnp

Empa, Sound Vision 16 Gold Pnp ses kartlarını arza sundu. Full dubleks mono mod ve yarı dubleks setereo mod olan kartlar, Tak-Çalıştır özelliğine sahip ve Windows 95'e hazır olarak gelmekte. 20 ,Voice, OPL3 uyumlu geliştirilmiş ESFM Music Synthesizer'ın yanısıra ESPCM ve ADPCM ses sıkıştırma desteği olan ürün, 4 ila 44.1 Khz aralığında 8 bit/16 bit stereo A/D ve D/A kaydetme öz-

zelligini de içermekte. AdLib, Sound Blaster Pro, Microsoft Sound System ile ve Windows 95, Windows for Workgroups, Windows NT, IBM OS/2 ile tam uyumlu olan ses kartlarının Wavetable Upgrade konektörü ve ATAPI/IDE CD-Rom arabirimi de bulunmakta.

Bilgi için: Empa
Tel: (0.212) 599 30 50
Faks: (0.212) 598 53 53
Fiyatı: 40\$

ISO Sertifikasyonu İçin: ISOxPERT

bym epistem, ISOxPERT uygulamasının Lotus Notes yazılımı ile birlikte kullanılan uygulamalar paketini piyasaya sundu. ISO sertifikasyonu için gerekli tüm doküman ve kayıtların yönetilmesine yardımcı olmak için Lotus Notes teknolojisi ile hazırlanan ISOxPERT uygulamaları her firmaya da uyarlanabilmekte. PC, LAN ve WAN uyumlu olan paket, ISO 9000 için gerekli tüm bilgileri tek bir bilgi tabanında bir araya toplamakta.

Bilgi için: bym epistem
Tel: (0.212) 275 03 21
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Uluslararası Faaliyetler İçin...

Link, uluslararası alanda faaliyet gösteren firmalara yönelik olarak hazırladığı Ufo 4P Paketi'ni piyasaya sundu. Ufo 4P Paketi ile muhasebe, stok, cari, fatura, senet ve çekler döviz kurlarıyla takip edilebilmekte. Windows, NT, Workgroups işletim sistemlerini destekleyen paket içinde hesaplamalar günlük veya ortalama kur üzerinden, Türk Lirası'ndan dövize veya dövizden Türk Lirası'na çevrilerek yapılabilmekte.

Bilgi için: Link
Tel: (0.212) 275 71 41
Faks: (0.212) 275 41 36
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Mitac'tan Multimedia PC'ler

Albim, Mitac'ın Pursuit Multimedia PC'lerini bu ay sonunda piyasaya sunuyor. Standard, Advanced ve Economic olmak üzere üç türü bulunan yeni PC'lerin özellikleri şöyle: Standard-15" SVGA renkli Multimedia monitör, sessiz fanlı, IRDA ve uyku düğmeli, masaüstü ve mini Tower kasa, Intel 82430VX entegreli ana Board, ALG2302SV 1 Mb görüntü kartı, özel yuvaya

monte 3.5" disket sürücü, ergonomik Windows 95 Q Türkçe klavye, orijinal Microsoft Mouse, Aztech MM Pro 16IIA-3D ses kartı, Windows 95 Türkçe, Mitac Discovery yazılımı ve 13 CD'de orijinal yazılımlar.

Advanced-15" SVGA renkli Multimedia monitör, sessiz fanlı, IRDA ve uyku düğmeli, masaüstü veya mini Tower kasa, Intel 82430HX entegreli

Pentium ana Board, S3 Virge-3D 2 Mb görüntü kartı, özel yuvaya monte 3.5" disket sürücü, ergonomik Windows 95 Q klavye, orijinal Microsoft Mouse, Aztech MM Wave-rider Pro32-3D ses kartı, Windows 95 Türkçe, Mitac Discovery yazılımı ve 13 CD'de orijinal yazılımlar.

Economic-14" SVGA renkli ekonomik Multimedia monitör, sessiz fanlı, IRDA ve uyku düğmeli, masaüstü ve mini Tower kasa, Intel 82430VX entegreli Pentium ana Board, ALG2302SV 1 Mb görüntü kartı, özel yuvaya monte 3.5" disket sürücü. Ekonomik 105 tuşlu Windows 95 Q Türkçe klavye, orijinal Microsoft Mouse, Aztech MM Pro 16IIA-3D ses kartı, Windows 95 Türkçe, Mitac Discovery yazılımı ve 13 CD'de orijinal yazılımlar.

Bilgi için: Albim
Tel: (0.216) 349 33 51
Faks: (0.216) 347 70 69
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Radyasyona Karşı Tecno AO

İntereks, Fransız araştırma kuruluşu Tecno AO, ekranın yanına dikey olarak yerleştirilmekte. 17 cm. uzunluğunda 25 gr. ağırlığında olan ci-

haz birçok bilimsel araştırma sonucunda patent almış.

Bilgi için: Intereks
Tel: (0.212) 287 30 24
Faks: (0.212) 287 03 68
Fiyatı: 80\$

Araçta Muhasebe

Symbol Technologies'in üretici ve toptancılara yönelik olarak hazırladığı Araçta Muhasebe sistemi piyasaya sunuldu. Araçta Muhasebe, mağaza ve marketlere mal dağıtım yapan, üretici ya da toptancı firma kamyonlarının gittikleri satış noktalarında otomatik olarak fatura kesebilmelerine olanak sağlamakta.

Bilgi için: Romar
Tel: (0.212) 252 08 09
Faks: (0.212) 252 08 04
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

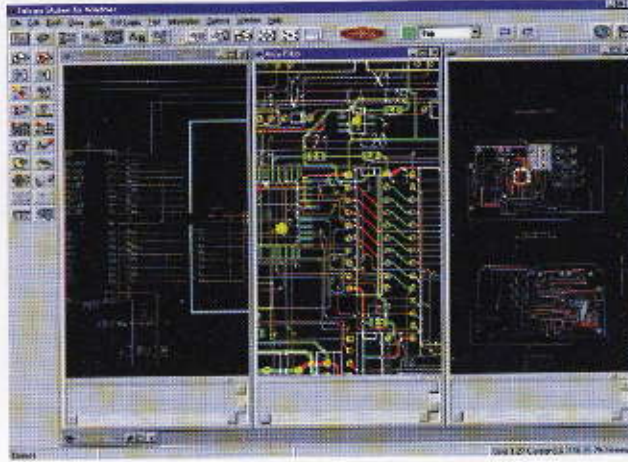
Mentor Graphics'den Integra Station

Elektronik Tasarım Otomasyonu (EDA) sektöründe hizmet veren Mentor Graphics'in Windows tabanlı PCB (baskılı devre kartı) tasarım araçlarını kullanıma sundu. Integra Station ürün ailesi olarak piyasaya sürülen araçların tümü Mentor Graphics'in tasarım simülasyon çözümleri ile bütünleştirilmiş.

Modüler bir yapıya sahip olan Integra Station, kütüphane, şem, PCB Layout (yerleşim), otomatik yönlendirme ve üretim modellerinin tümünü bünyesinde barındırıyor. Integra Station'u oluşturan 11 modül bulunmaktadır.

Project Manager: Bu modülde Integra bünyesindeki hangi modüllerin işletildiği, hangi proje içinde hangi modülle çalışıldığı, tasarımın değişime uğratıldığı tarihler, versiyon numaraları gibi bilgiler tanımlanıyor. Proje yönetimi bu modülle gerçekleştiriliyor.

Schematic Editor: Devre şemasının çiziminin gerçekleştirildiği bu modülün otomatik yönlendirme özelliği bulunuyor. Modülde ayrıca farklı sayfalarda tasarım olanağı, tasarım simülasyonu, varyasyonel tasarım için öğelerin tanımlanması ve be-

lirli bölümlerin saklanabilmesi gibi nitelikler bulunuyor.

Layout Editor: PCB yerleşim tasarımının gerçekleştirildiği bu modülün başlıca özellikleri, etkileşimli ve otomatik yerleştirme ve yönlendirme, DXF alışıverşi, otomatik "Teardrop" yaratma, otomatik test noktası oluşturma, online DCR.

Router: Değişikliklerin kolaylıkla yapılmasına olanak vermekte.

Symbol Editor: Kütüphane elemanlarının sembollerinin hazırlandığı modül.

Package Editor: Kütüphane elemanlarının geometrik şekillerinin hazırlandığı modül.

Component Editor: Kütüphane elemanlarının sembol ve geometrik şekilleri hazırlandıktan son-

ra bu modülde birbirleriyle ilişkilendirilip komponent olarak tanımlanıyorlar.

Pen-Plotter/Printer: Yerleşim çıktılarının hazırlandığı bölüm.

Photo Plotter: Bir filme alınacak çıktının çoğullanması yapılabiliyor.

Drill Program: PCB tasarımının delme bilgisi bu bölümde hazırlanıyor.

Programmable Post Processor: PPP ile Integra Station'un veritabanı kullanılarak istenilen formatta ve istenilen teknolojiye uygun üretim dokümanları ve listeleri ASCII olarak hazırlanabiliyor.

Bilgi için: Cadet

Tel: (0.216) 327 35 20

Faks: (0.216) 327 35 44

Fiyatı: 30.000\$'dan

itibaren

Supra Faks/Modemler

33600 Kbps hızındaki Supra faks/modemler, Netcomplete GNN Global Navigator ve America Online gibi Internet'e ulaşım, servis ve destek yazılımları ile birlikte satılmakta. Empa'nın pazara sunduğu modemler dahili veya harici kullanılabilir.

Bilgi için: Empa

Tel: (0.212) 599 30 50

Faks: (0.212) 598 53 53

Fiyatı: 175\$

Gelecek Neslin İş İstasyonları

Digital Equipment Corporation, yeni Pentium Pro tabanlı Windows NT Kişisel İş İstasyonları'nı hizmete sundu. Digital'ın tekli ve çok işlemcili masa yanı sistemler olarak geliştirdiği Kişisel İş İstasyonları'nın kullanıcıları, daha güçlü Intel ve Digital Alpha işlemcileri piyasaya çıktığında, bu işlemcilere Upgrade edebilecek ve Power Grade işlemcisinden yararlanabilecekler.

Yeni Kişisel İş İstasyonları'nda Pentium Pro, çoklu işlem kapasitesi, yeni 3D grafik seçenekleri bulunuyor. Yeni istasyonlar Windows NT 3.51 ya da 4.0 versiyonuyla satışa sunulmakta. Bu sistemlerde, Intel 440 FX Pentium Pro chipset bulunuyor ve sistemler EDO belleğinden 32 ila 256 Mb destek alıyorlar.

Bilgi için: Digital

Tel: (0.216) 391 84 30

Faks: (0.216) 391 84 28

Fiyatı: 6512\$

İnşaat Firmalarına Teklif Hazırlama Programı

İnşaat sektöründe çok sayıda teklif veren inşaat firmalarının işlerini kolaylaştırmak amacıyla tasarlanan ETM Teklif Hazırlama Programı Ver. 1.0 piyasaya sunuldu. Windows 3.11, Windows 95 ve Windows NT altında çalış-

şan programda Bayındırlık Bakanlığı'nın analizleri kullanılabilir veya firmaya özel analizler yapılabilir. Hesap tabloları mantığında çalışan program, istenildiği anda Teklif, Analiz, Birim Fiyatlar ekranlarını aynı anda aç-

rak kullanıcıya kolaylık sağlamakta. Programda hazırlanan teklif MS Excel'e de gönderilebilmekte.

Bilgi için: ETM

Tel: (0.212) 269 83 89

Faks: (0.212) 281 85 66

Fiyatı: 30.000.000 TL

Epson Zip Sürücü

Bir yıllık Romar garantisi ile satışa sunulan Epson Zip sürücünün kapasitesi 100 Mb, ağırlığıysa 450 gram. Paketle gelen yazılım kullanılarak işlem yapmaya hazır hale getirilebilen Epson Zip sürücü PC, Macintosh ve Iomega disk ve sürücüleri ile uyumlu. Epson Zip sürücü paketinde, güç kablosu, bağlantı kablosu, kuruluş yazılımı, Zip Tools yazılı-

mını içeren bir disk ve kullanım kitabı bulunmaktadır.

Bilgi için: Romar
Tel: (0.212) 252 08 09
Faks: (0.212) 252 08 04
Fiyatı: 230\$ (Paralel)
240\$ (SCSI)

MultiModem ZDX

MultiTech Systems'in masaüstü içsel ve taşınabilir modemler kategorisinde piyasaya sürdüğü MultiModem ZDX, 19.2K, 16.8K, 14.4K, 12K, 9.6K, 7.2K, 4.8K, 2.4K, 1.2K, & 0-300 bps data iletişimi için V.32/bis/terbo, V.22/bis, V.23, & V.21 protokollerini, daha hızlı ve güvenli veri iletişimi için ise V.42 hata düzeltme, MNP Class 5 & V.42bis (4:1) veri sıkıştırma, ve V.17/Group 3 fax (14.4K/9.6K/4.8K bps) protokollerini kullanmaktadır.

Hafızasında tutabildiği iki telefon numarasını otomatik arama, otomatik cevaplama, hız dönüştürme ve otomatik oran tanıma özelliklerine sahip. Multi-

Express for Windows veri iletişimi ve faks yazılımları ile birlikte gelen modem 5 yıl garantili.

V.34 Multimodem ZDX modellerinde ise 28.8K, 26.4K, 24K, & 21.6K bps hızlarında iletişim yapabilmek mümkün ve Sanal Modem Sürücüsü (Com Port Paylaşımı) özelliğine sahip.

Modemi, Mac modem portlarına bağlamak için Mac seri kablosu ve Mac-ComCenter yazılımı ve ISI551 32K Buffer'a sahip tek port seri hızlandırıcı kart da opsiyonel olarak mevcut.

Bilgi için: DOS Bilgisayar
Tel: (0.212) 251 91 90
Faks: (0.212) 243 21 41
Fiyatı: 178\$

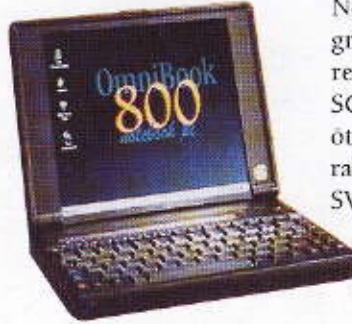
GreenBar Cold Yazılımı

FileNet GreenBar yaratma, saklama ve kağıt belgelere erişmek için kullanılabilecek yeni Cold yazılımını duyurdu. Türkiye temsilciliği kets tarafından yapılan yazılım, endüstri standartları ve Client/Server teknolojisinin avantajlarını kullanarak bilgisayar kaynaklı rapor ve belgelerin gereksiz yere basımını ve dağıtımını ortadan kaldırmakta. Bilgileri bir ana bilgisayar-dan, ana bilgisayar tarafından yaratılan manyetik

teypten veya bir Host sistemden okuyan yazılım, daha sonra bu bilgileri otomatik olarak indeksleyip sıraya dizmekte. Microsoft Windows NT Server, Windows 95 ve Windows NT terminallerinde kullanılabilen Greenbar yazılımı, Microsoft OLE 2.0'ı da desteklemekte.

Bilgi için: kets
Tel: (0.212) 232 35 56
Faks: (0.212) 240 18 28
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Çok Kolay Taşınabilir Notebook

NeoMagic'in 128 bit PCI grafik denetleyicisini içeren OmniBook 800'da SCSI 2 portu, 4 Mbps kızı-ötesi portu, 256 KB L2 arabellek, 16 Mb Edo Ram, SVGA çıkışı, bir Type III veya iki Type II Cardbus PCMCIA slotu bulunuyor. Cihaz standart olarak bir

lityum-iyon pil, harici disket sürücüsü ve AC adaptörü ile geliyor.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (0.212) 224 59 25
Faks: (0.212) 224 59 39
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor

Hewlett Packard, "çok kolay taşınabilir" sloganıyla tanıttığı OmniBook 800 Notebook PC'yi piyasaya sundu. 1.7 kilogram ağırlığı olan ürün, opsiyonel olarak 100 veya 133 Mhz Pentium işlemciyle gelmekte. VSLI'nin 32 bit PCI chipi ve

Romar'dan Marketçilere...

Romar, depo kontrolü için uygulamaları kaçan marketçilere Symbol PDT 3100 veri toplama terminallerini sunuyor. Temel olarak barkod okuyuculu taşınabilir bir el terminalinin kullanıldığı veri toplama uygulamalarında kullanıcı, raflardaki ürünlerin yalnızca barkodlarını okutarak hangi üründen ne kadar bulundu-

ğunu sayabiliyor. Toplanan veriler, stok kontrolü için kullanılan bilgisayar programına aktarılıp, mevcut stoklar ile sayılan stoklar karşılaştırılabilir.

Bilgi için: Romar
Tel: (0.212) 252 08 09
Faks: (0.212) 252 08 04
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor

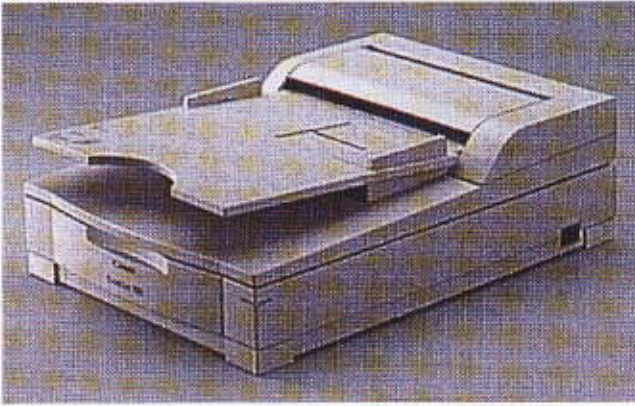
Canon'dan Flatbed Tarayıcılar...

Cebit 96 Fuarı'nda tanıtılan Canon Cano Scan 300 kompakt A4 Flatbed tarayıcısı, Türkiye pazarına Hesmak tarafından sunuldu.

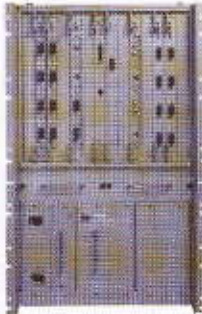
Renkli olan tarayıcı önce-likle ev ve küçük ofisler için tasarlanmıştır. Ebadı A4 boyutundan biraz büyük olan tarayıcı ile görüntü tam karşıdan alınmakta ve her geçişte bütün A4 ta-ranmakta. 300 dpi çözün-ürüklükteki CanoScan 300'ün SCSI arabirimi ve Adaptec SCSI adaptör kar-

tı bulunmakta. Xenon lamba teknolojisi ile gerçek 600 dpi çözün-ürüklükte kaliteli görüntü veren CanoScan 600 de, Hesmak Bilgi tarafından piyasaya sunuldu. Profes-yonel ve kompakt renkli Flatbed A4 tarayıcısı ola-rak sunulan ürünle SCSI arabirim ve yazılımı stan-dart olarak gelmekte.

Bilgi için: Hesmak
Tel: (0.212) 249 38 06
Faks: (0.212) 252 27 83
Fiyatı: 1140DM

Saniyede 18 Milyon Paketin Anahtarlanması

Digital, yüksek perfor-manslı ağ ürün yelpazesine bir yenisini ekledi: GI-GASwitch/IP. Eylül ayı içinde pazara sunulan ürün saniyede 18 milyon paket anahtarlayabilmekte. Yeni ürün, finans sek-törü ve Internet servis sağ-layıcıları gibi IP protoko-

lünde yüksek performans ihtiyacı olan kullanıcılar ile Intranet kurmak isteyen şirketlere yönelik olarak hazırlanmıştır. GIGASwitch/IP, 622 MB/s'lık kartlar ile desteklediği 14 slotluk büyük GIGASwitch/ATM cihazı ile ger-çekleşmiş ve 5 slotluk küçük GIGASwitch/ATM ü-zerinde de çalışmakta.

Bilgi için: Digital
Tel: (0.216) 391 84 30
Faks: (0.216) 391 84 28
Fiyatı: 68.730\$

Autodesk Mechanical Desktop Release 1.1

Autodesk Mechanical Desktop yazılımının yeni sürümü Ekim ayında piyasaya sunuldu. Eski kullanıcılara ücretsiz olarak sunulacak olan yeni sürüm Mechanical Desktop Release 1.1, etkileşimli 3 boyut, grafik görselleştirme yetenekleri, yeni bir Me-kanik Uygulamalar Programlama Arayüzü ve kullanıcıların istekleri doğrultusunda geliştirilmiş özellikleri içermekte. 3 boyutlu görselleştirme için, AccelGraphics tara-

fından geliştirilen Desktop View özelliğini içeren ürün artık kullanıcıya Windows NT ve Windows 95 ortamlarında sunuluyor.

Bilgi için: Sayısal Grafik
Tel: (0.212) 293 04 23
Faks: (0.212) 252 89 33
Fiyatı: 7.150\$

Aztech'ten İletişim ve Multimedia Ürünleri

AudioWeb AT3300-Telefon, telesekreter, faks, 28800 bps modem, full dubleks hoparlör çıkışlı 3D ses özellikli olan kart, mikrofon, kulaklık ve 13 adet Multimedia yazılım içeren CD hediye.

3D Galaxy Multimedia Hızlandırıcı Kart-3D görüntü ve animasyonu mümkün kılan, 2D görüntü hızlandırıcı SVGA görüntü kartı. 2 Mb'lık standart hafızası ek kartla 4 Mb'a çıkarılabilir. Birçok 3D oyunu destekleyen ürün ses kartlarına da Wavetable sentez özelliğini sağlamakta. 3D Galaxy Multimedia Hızlandırıcı Kart, video CD'lerin kullanımı için MPEG yazılımını da içermekte.

12x CD-Rom sürücü-1800-2067 KB/sn veri transfer hızı olan ürünün averaj ulaşım hızı 145 ms.

TV500 TV Kartı-PC moni-töründen TV seyredebil-me, otomatik kanal arama ve kanal kaydına olanak sağlayan kartla video-kamera görüntüsü de PC'ye aktarılabilir.

Bilgi için: Albim
Tel: (0.216) 349 33 51
Faks: (0.216) 347 70 69
Fiyatı: 263\$ (AudioWeb)
299\$ (3D Gal)
216\$ (12x)
167\$ (TV500)

Türkçe Destekli İngilizce Eğitim Programı

ENGLISH PLUS

RAKS New Media Eğitim Serisinden çıkan English Plus setinin tamamı 12 CD-ROM'dan oluşmakta. Kullanımı, hiçbir bilgisayar deneyimi gerektirmeyen English Plus'ın tüm serisi 1200 ders saatini kapsamakta ve 5 seviyeye ayrılmakta.

Kullanıcıya, Başlangıç (Let's start), Temel Eğitim (Basic), Orta Eğitim (Intermediate), İleri Eğitim (Advanced), Üst Eğitim (Executive) seviyelerinden başlama imkanı sunan English Plus dil öğretiminde iki farklı yapı sunuyor. "Serbest Yapı"da programın ana menüsündeki değişik dil becerisi seçeneklerinden birini seçmek mümkün.

The Adventure (Serüven) adındaki oyun yapısında dil öğrenmek seçeneğini kullanabilmek içinse ana menüdeki Messenger (Kurye) ikonu seçiliyor. Ana menüdeki Tur Rehberi (Tour Guide) programa ilk girenler için programın ana özelliklerini tanıtan ve nasıl kullanılacağını açıklayan kolay kullanımlı bir rehber.

Her konuda ekranın solunda yer alan ikonlar konuyla ilgili çalışma ti-

pini simgelemekte. Explore ikonuyla bir konu ya da metin detaylı olarak incelenebilmekte. Practice ikonuyla o bölümde öğrenilen konuyla ilgili alıştırmalara geçilebiliyor. Game ikonuyla o bölümde edinilen bilgi ve beceriyi ölçmeye yarayan bir oyun oynanabiliyor. Test ikonuyla ise bölümle ilgili bilgi ve becerinin sınanması için bir sınavdan geçiliyor.

Serbest yapıda dil öğrenimi için seçilebilecek seçenekler: Dil, Sözcük Bilgisi, Konuşma, Yazma, Okuma ve Dinleme. Dil (Language) bölümünde bulunulan seviyeye uygun gramer çalışmaları yer almakta. Konuyla ilgili örneklerin, uygulama ve testlerin yer aldığı bölümde gramer uygulamaları yapılabilecek Tic Tac Toe (Üç taş) oyunu da bulunuyor. Sözcük Bilgisi (Vocabulary) bölümünde her modül alıştırmalar aracılığıyla öğrenilip, çözümlenebilecek 250-300 sözcük içerir. Kelimelerin söyleniş dinlenerek, kullanıcının telaffuzları kaydedilebilmekte. Bölümde modül

içinde öğrenilen kelimeleri sınamaya yarayan bir çapraz bulmaca oyunu da yer almakta. Konuşma (Speaking) bölümünde günlük yaşamda kullanılan diyaloglar sunulmakta. Tüm konuşmayı dinledikten sonra konuşmaya katılıp, konuşma yazılı olarak da görülebilmekte. Yazım (Writing) bölümünde çek yazmadan, mektup yazımına kadar çeşitli form dolduruları ve uygulamaları yer almakta. Okuma (Reading) bölümünde kartpostal, tarif, talimat, mektup, öykü, gazete makalesi okuma uygulamaları bulunuyor. Dinleme (Listening) bölümünün amacı ise duyulanı anlama. Konuşmadaki ana fikre ve algılamaya, amacını saptamaya yönelik uygulamalar yer alıyor.

Serüven yapısıyla dil öğreniminde, hem oyun oynanıyor, hem de dil öğrenilip, uygulamalar yapılabiliyor. Bilinen Adventure oyunları gibi çeşitli bulmacaları bulmak için çaba harcanırken dil öğrenilebiliyor.

İstediğiniz yapıyı kullanarak İngilizce öğrenilebilecek ya da geliştirilebilecek olan English Plus'ın şu anda Let's Start, Basic 1, Basic 2 ve Basic 3 CD-ROM'ları satışa sunuldu. Intermediate seviyesinin 3 CD-ROM'u Kasım ortasında, Advanced seviyesinin 4 CD-ROM'u Aralık ortasında, Üst Düzeyin 1 CD-ROM'u ise Aralık sonunda hazır olacak. Yani 97'ye girerken tüm set bitmiş olacak. Her bir CD-ROM'un fiyatı 43 \$ + KDV

Bilgi İçin: RAKS New Media

Tel: (0.212) 213 06 23

Faks: (0.212).213 06 30

Englishplus'la çok değişik konularda dil becerinizi geliştirebilir, çeşitli oyunlarla pekiştirebilirsiniz.

Bu Redhouse Başka Redhouse

Sayısal A.Ş., ENGmatik ve SınavMatik-CD gibi eğitim setlerinden sonra Redhouse sözlüğü de CD üzerinde piyasaya sürüp büyük bir boşluğu doldurdu. CD üzerindeki Redhouse, atalarının aksine kuru bir sözlük değil. Tam bir Multimedia ürünü. Sözlük üzerinde yeralan bütün İngilizce ve Türkçe kelimelerin telaffuzunu duyarak öğrenmek mümkün. Ayrıca aranan kelimeye özel arama, çoklu arama, grup arama, ve ses benzeşimine göre arama gibi seçeneklerle hızla ulaşabilmenin mümkün olması da ürünü sıradan bir sözlükten ayırıyor.

RedhouseCD'sinin paketinden bir CD, bir de kurulum disketi çıkıyor. İstenildiğinde CD'den de kurulum yapılabildiğinden ve disketten kurarken bile CD'nin Drive'da olması istendiğinden disketten kurmanın bir manası kalmıyor. Bu yüzden paketin içindeki disketin neden konulduğu anlaşılamamakta. Kurulum hiç sorunsuz ve kolay bir şekilde gerçekleşiyor. Kurulum sırasında İngilizce ve Türkçe arabirimlerden birini seçmek de mümkün. Program kurulup çalıştırıldığında yaygın olarak kullanılan sözcük ,deyim, terim ve atasözlerinden oluşan 75000' in üzerinde madde, 5000'den fazla örnek cümle, grup

tanımlamaları ve 20 saati aşkın gerçek ses kaydı ile buluşuyorsunuz. İkonların altındaki kutucuğa yazdığınız kelimenin tercümesi, size yazmayı bitirdiğiniz anda ulaşıyor. İkonları kullanarak arama modlarına geçip " * " ve " _ " gibi Wildcardlar kullanarak özel arama yapabiliyor, bir veya daha fazla maddenin anlamlarını inceleyip bunları panoya atıp daha sonra yazıcıdan çıktısını alabiliyorsunuz. Ayrıca aynı grup tanımını içeren maddeleri listeleyip, maddebaşı sözcüklerin telaffuzundan hareketle uygun madde listelerine ulaşabiliyorsunuz.

Özellikle grup arama seçeneğindeki bilim menüsünden biyoloji, felsefe, matematik, dil menüsünden argo, çocuk dili, Amerikan İngilizcesi,

meslek menüsünden bilgisayar, fotoğrafçılık, politika, diğerleri menüsünden oyun, sanat, spor gibi sürü farklı alanda maddeleri sıralamak ve böylece sadece ilgi alanınızda kalan kelimeleri incelemek ve bulmak mümkün. Sözlük programında bir eksik olmamasına rağmen grup arama seçeneğindeki grupların alt menülerinin konu bakımından biraz daha geniş tutulması daha iyi olabilirdi. Örneğin bir meslek menüsünde mühendislik alt menüsünün olmaması büyük bir eksik.

Bilgi için: Sayısal A.Ş.
Tel: (0.232) 323 62 71
Faks: (0.232) 369 19 40
Fiyatı: 60\$+KDV

Türk Mutfağı

Boğazına düşkün olan ve Türk mutfağının eşsiz damak tadını bilenler için piyasaya çıkartılan Türk Mutfağı CD'si, 200 yemeğin tam tarifini içeriyor. 4 kişilik olan tariflerin en büyük özelliği, çok güzel ev yemekleri yapan ev hanımlarından alınmış olmaları. CD'nin kullanımı ise herkesin anlayabileceği bir kolaylıkta. Üretici firma pek yakında da Fransız Mutfak

ğı CD'sini piyasaya sunacak.. Meraklılarına, şimdiden duyurulur. CD, tüm Windows ortamlarında çalışabiliyor. CD'nin diğer bir özelliği sizi tarifini almak istediğiniz yemeğe görsel olarak da ulaşabilmesi.

Üretici firma: Setup Bilgisayar

Tel: (0.212)534 44 28

Faks: (0212) 534 44 28

Fiyatı: 35 \$

Not: Ürün, istenildiği takdirde CHIP CLUB'den indirimli olarak alınabilir.

Her Yönüyle Atatürk

3. Boyut'un eğitim-öğretim dizisine II. Meşrutinin sonlarına kadar Türkiye'de ve dünyada yaşanan köklü değişiklikleri içeren Atatürk CD-ROM da eklendi. 1876'dan 1940'a kadar gün gün takip edilebilecek bir kronolojiye sahip olan bu CD-ROM, değerli arşivlerden oluşturulmuş toplam 30 dakikalık film ve 500 adet fotoğraf ile zenginleştirilmiş. Göze olduğu kadar kulağa da hitap eden bu üründe müzik ve seslendirmeleri hoparlör ikonuna bastığınızda dinleyebilirsiniz.

Atatürk programını çalıştırmadan önce dikkat etmeniz gereken en önemli nokta sisteminizde QuickTime adlı programın olup olmadığı; eğer yüklü değilse filmler izlenemiyor. QuickTime programını \Drivers\Qt211\ dizininde bulabilirsiniz. Bu sürücü sayesinde Atatürk CD-ROM'u hem Macintosh'da hem de PC tabanlı bilgisayarlarda çalıştırılabilir.

Program 'Bir Ulusun Doğuşu', 'Türk Devrimi' ve 'Atatürk'ü Tanımak' adlı üç başlık altında toplanmış. Ana menüden birini seçtikten sonra konuyla ilgili ara bölümlerin listesi ekrana geliyor; ara bölümden sonra da örneğin 'Bir Ulusun Doğuşu' bölümünden 'Bir İmparatorluk Çöküyor' seçildiğinde ekrana dönemin önemli kişileri ve olayları ile ilgili bir liste geliyor. Buradan birini seçtiğinizde açıklamasını görebilir ve okuma butonundan dinleyebilir, fotoğraf butonundan hiç görmediğiniz yakın tarihimizle ilgili fotoğrafları

görebilir ve film butonundan eğer varsa film seyredebilirsiniz.

Üründe aradığınızı hemen bulmak için bilgi kutusuna tıklayabilir, alfabetik dizine ve kronolojiye ulaşabilirsiniz. Kronoloji bölümünde önce bir tarih aralığı seçmelisiniz, liste uzun geldiğinde ise listenin solunda ve sağında bulunan mavi noktalara (dizinde kırmızı noktalar) basmanız gerekiyor. Kullanıcıya rahat kullanım sağlamak amacıyla ekranın üst tarafına dört değişik renkli tuş konmuş, böylece ara menüye dönmeden konuyu değiştirebilirsiniz. 'Atatürk'ü Tanımak' bölümünde ise ekranın sol tarafından Atatürk'ün yaşamı ve ailesinden, sevdiği şarkılara kadar istediğini seçebilir, albümünden de yaşamı boyunca kullandıklarını görebilirsiniz. Fotoğrafları incelerken ekranın ortasına tıkladığınız zaman son kaldığınız yere geri dönüyor, ama Mouse'unuzu ekranın altına çekip ortaya çıkan sağ "OK" tıkladığınızda diğer fotoğrafları görmeyi sağlıyor.

Öğrenciler ve yakın tarihimizi incelemek isteyen ama vakit bulamayanlar için yararlı bir ürün.

Bilgi için: 3. Boyut
Tel: (0.216) 414 55 40
Faks: (0216) 414 37 73
Fiyatı: 30\$+KDV

CRC

BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM
MALZEMELERİ LTD.ŞTİ.
TEL : 212. 275 8340 PBX
FAX: 212. 267 1284

NETWORK'DE KESİN ÇÖZÜM

LANTECH
COMPUTER COMPANY

*** EN 2000 UYUMLU PnP KARTLAR

*** PCI - NET KARTLAR

*** FASTNET/TX 100 Mbps PCI KARTLAR

*** PCMCIA SERIES

*** 5 PORT SPIRIT HUB

*** 8 PORT SPIRIT HUB

*** SMART REPEATER

*** LAN PRINT SERVER

*** STACKABLE HUBS

LANTECH TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ :

CRC BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM
MALZEMELERİ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

CRC MERKEZ : (212). 275 8340 PBX
CRC KADIKÖY : (216). 336 5088
CRC BURSA : (224). 224 7737
CRC İZMİR : (232). 484 4031
CRC ADANA : (322). 457 5544

Internet Sizden Korksun

Pusula Yayıncılık
Tel: (0.212) 252 42 80

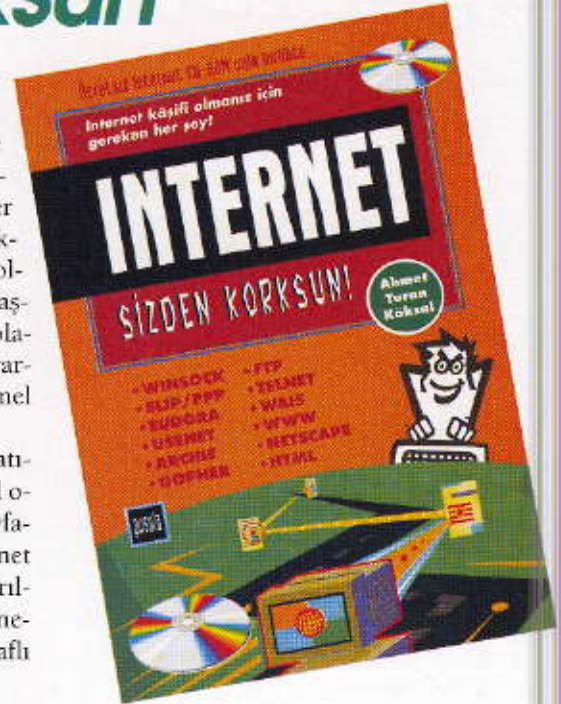
Pusula Yayıncılık, "Kim Korkar..." serisini yeni kitaplarla zenginleştiriyor. 520 sayfa-
dan oluşan "Internet Sizden Korksun"
ücretsiz CD-Rom'uyla birlikte
piyasaya sunuldu.

Daha önce çıkan "Kim Korkar Internet'ten" adlı kitap, Internet'e yeni başlayanlar için hazırlanmıştı. Pusula Yayıncılık'ın geçen ay çıkardığı "Internet Sizden Korksun" ise en basitten en zora, bütün Internet araçlarını anlatan ve Internet ile ilgili her şeyi içeren bir kitap.

Ahmet Turan Köksal'ın yazdığı kitapta, Internet nedir, ne değildir, bağlantı kurmak için gerekenler, na-

sıl bağlantı kurulur, aranan bilgi-
ye nasıl ulaşılır, Web sayfası nasıl
hazırlanır, sorularının yanıtları ve
bağlantı öncesi ve sonrasında kar-
şılaşılan sorunların çözümleri yer
almakta. "Internet Sizden Korksun",
Internet'e başlangıç kitabı ol-
manın ötesinde, ağ üzerinde dolaş-
mak, bilgi taramak, Internet'in ola-
naklarından en verimli şekilde yarar-
lanmak isteyen herkes için bir temel
kaynak.

Kitabın bir diğer özelliği de anlatılan tüm konuların önce kavramsal olarak ele alınıp sunulması. 520 sayfa-
lık kitabın 32 sayfası ise "Internet
Üzerinde Bir Sörf Hikayesi" ne ayrılmış.
Bu bölüm, tek bir oturumda ne-
relere dek gidilebileceğinin fotoğraflı
öyküsünü içermekte.

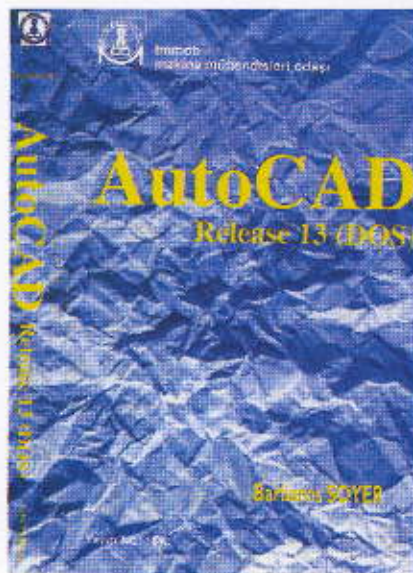

TMMOB'den AutoCAD Kitabı

TMMOB
Tel: (0.212) 249 11 64

Makina Mühendisleri Odası (TMMOB) tarafından hazırlanan AutoCAD Release 13 (DOS) geçtiğimiz ay piyasaya çıktı. Sistemati-
k olarak AutoCAD öğrenmek isteyenlere yönelik olarak oluşturulan kitap, 2 ve 3 boyutlu yardımcı olacak bir Uygulama ve kullanım kılavuzu niteliğinde.

MMO İstanbul Şubesi AutoCAD yetkili eğitim merkezinde 5 yıldır verilmekte olan AutoCAD eğitimi-
nin deneyimleriyle ortaya çıkan kitabı yayına Barbaros Soyer hazırlamış. 16 bölümden oluşan kitabın her bölümünün başında, o bölümle ilgili bir tanıtım yazısı ve yine her bölümün sonunda da anlatılanlarla nelerin yapılabileceği açıklanmaktadır. Kitapta yer alan bölümler: AutoCAD'e Giriş, Basit Çizimler, Basit Düzenleme ve Görüntü Kontrol

Komutları, Çizim Komutları, Çizim Yardımcıları ve Düzenleme Komutları, Çizgi Tipi ve Tarama, Yazı ve Sorgulama Komutları, Katmanlar, Bloklar ve Nitelikler, Ölçülendirme, Görünüm Alanları, Grips ve Diğer Komutlar, 3 Boyutlu Nokta Girişleri, Yüzey Modelleme, Karmaşık Yüzeyler, 3B Düzenleme ve Çizdirme.

Windows 95 için Microsoft Excel

Arkadaş Yayınevi
Tel: (0.212) 527 85 07
(0.312) 434 46 24

Arkadaş Yayınevi, hem elekt-
ronik tablolama uygulamala-
rina yeni başlayan, hem de deneyimli olup sorularına yanıt arayan kullanıcılara yönelik yeni bir Microsoft Press çevirisini piyasaya sundu: Windows 95 için Excel 7 Alan Kılavuzu.

Stephen L. Nelson'un yazdığı kitap Evren Bilici tarafından Türkçeleştirilmiştir.

Excel Alan Kılavuzu, adım adım yönergeler ve ekran şekilleri, alfabetik girişler, sorun giderme bölümü ve kullanıcı dostu simgeleri içermekte.

Network Sistemleri ve Dos, Windows, Word, Excel

Sistem Yayıncılık
Tel: (0.212) 293 83 72

Eğer fazla ayrıntıya girmeden DOS, Windows, Word ve Excel hakkında ortalama düzeyde bilgi edinmek istiyorsanız, Windows, Word ve Excel'i öğrenmek için bir bilgisayar kursuna devam ediyor veya yakın tarihte bilgisayar kursuna başlamak istiyorsanız bu kitap size göre. Bu kitabın DOS hakkında bilgi verilen kısmında bir Windows kullanıcısının gerek duyma olasılığı düşük olan bazı konulara yer verilmedi, bazı konularda ise ayrıntıya inilmedi. Bu kitabın Windows hakkında bilgi verilen kısmında, bazı ayrıntılar ve Windows ile birlikte verilen birkaç küçük program hariç her şey var."

Sistem Yayıncılık'ın piyasaya sunduğu "Herkes için Dos, Windows, Word, Excel" adlı kitabın yazarı Memik Yanık, 3 kısım ve 57 bölümden oluşan kitabını okura bu sözlerle sunuyor. Kitapta, temel kavramlardan grafik hazırlamaya dek birçok konu ekran ve ayrıntılarıyla yer almakta.

Yayımladığı tüm kitapların üzerinde "Sistem Yayıncılık, bilginin ve sevginin önemli değerler olduğu bir öğrenme ortamı oluşturmak için vardır" sloganı bulunan Yayıncı geçtiğimiz aylarda "Network Sistemleri ve Bilgisayar Bağlantı Kılavuzu" nu da piyasaya sundu. "Hot Networks Work" kitabının da yazarlarından olan Frank J. Derfler'in kaleme aldığı kitap, küçük-büyük tüm ofisler için gerekli tüm bağlantı ve Network seçeneklerini içermekte. Yazar, bir kılavuz olarak ele aldığı kitabında, iletişim modları, Multimedia Networkler ve video-konferans dahil son bağlanma sürümlerini anlatıyor ve tartışıyor.

"Network Sistemleri"nde ayrıca, kapsamlı bir Network'e gereksinim duyulmayan durumlarda yazıcı paylaşımı ve dosya alışverişi için ucuz çözümler, LAN ve uzantıları, Windows'a dayalı Network seçenekleri, iş ortamlarında online hizmetlerin rolleri, bağlanma ürünlerinin kapsamlı açıklamaları ve Network dili ve kısaltmaları ile ilgili sözlük de yer almakta.

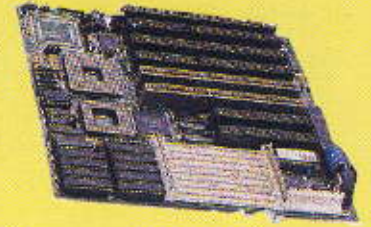
CRC BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM
MALZEMELERİ LTD.ŞTİ.
TEL : 212. 275 8340 PBX
FAX: 212. 267 1284

OEM'DE

CRC

İLE

TANISIN...

ANAKARTLAR

EKRAN KARTLARI

SES KARTLARI

MULTIMEDIA ÜRÜNLER

DİĞER ÇEŞİTLERİMİZ İÇİN
LÜTFEN EN YAKINIZDAKİ
CRC'Yİ ARAYINIZ.

CRC BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM
MALZEMELERİ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

CRC MERKEZ : (212). 275 8340 PBX
CRC KADIKÖY : (216). 336 5088
CRC BURSA : (224). 224 7737
CRC İZMİR : (232). 484 4031
CRC ADANA : (322). 457 5544

Dört Bilgisayar Canavarı!..

Ortaokul sıralarında birbirleriyle, lise sıralarında da bilgisayarla tanıştılar. Artık hepsi birbirleriyle ve bilgisayarla fazlasıyla samimiler. Bu samimiyeti çok kaliteli bir oyun yaratarak perçinlediler. Henüz yolun başındalar ve yapmak istedikleri çok şey var.

Dört kişiler, hep bir ağızdan anlatmayı, birlikte gülmeyi seviyorlar. Dördü de 22 yaşında, üniversite öğrencisi ve çalışma hayatına çoktan adım atmışlar. Sıkı arkadaşlar...

Chip'i aradılar ve doğrudan kendileriyle ilgilenilip, röportaj yapılmasını istediler. İstekleri, çok genç ve amatör oldukları için derhal kabul gördü.

Bir yazarın kazanabildiği saygınlıkta olursa paraya ve şöhrete "Hayır" dememekteler.

Bu denli iddialı beklentilerini son kerte doğal ve mütevazı bir söylemle dile getirmekteler.

NE DOOM TARZI, NE DE QUAKE

İlk andan itibaren, herkese tanınmış ve bildik gelmeleri, bilimkurgu filmlerinin, deli dahi olarak nitelendirilebilecek kahramanlarını anımsatukları için olsa gerek.

Sabahlara kadar çalışarak, çok se-vererek ve çok eğlenerek ve dünya çapında bir iddiayla "Ne Doom tarzı, ne de Quake tarzı" olan, ama hem o tarz hem de bu tarz olarak niteledikleri bir oyun yaratmışlar. Chip'e bu oyunla geldiler.

Fade to Black, Another World ve Flash Back türünde ancak çok farklı bir yapıda oluşturdukları oyun, Quake ve benzeri yeni nesil 3D oyunların kullandığı gerçekçi gölgelendirme ve kaplamanın yanısıra yi-

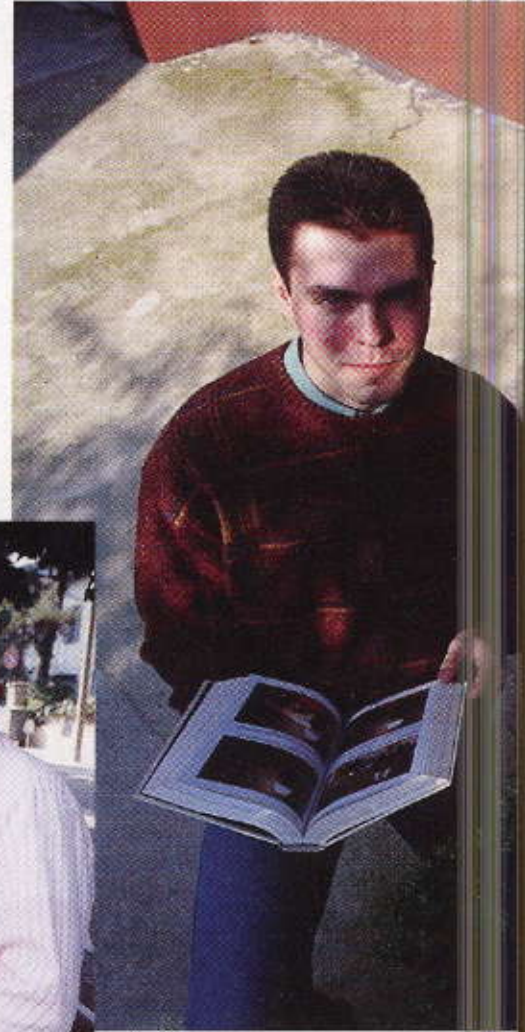
Engin, Ali Kemal, Mahmut ve Atilla ...
"Türkiye'de yapılamaz"a karşı omuz omuza.

ne aynı tarz oyunlarda kullanılan sualtn ortamı ve aynalar gibi efektlerle bezenmiş.

Kendi çektikleri zorluklardan olsa gerek, oyunu yaratırken düşük kapasiteli bilgisayarlarda da kullanılabilmesini hedeflemişler; High-end bir 486 ve 8 Ram'le oynanabilmesini mümkün kılmışlar.

FUTBOLDAN NEFRET EDİYORLAR

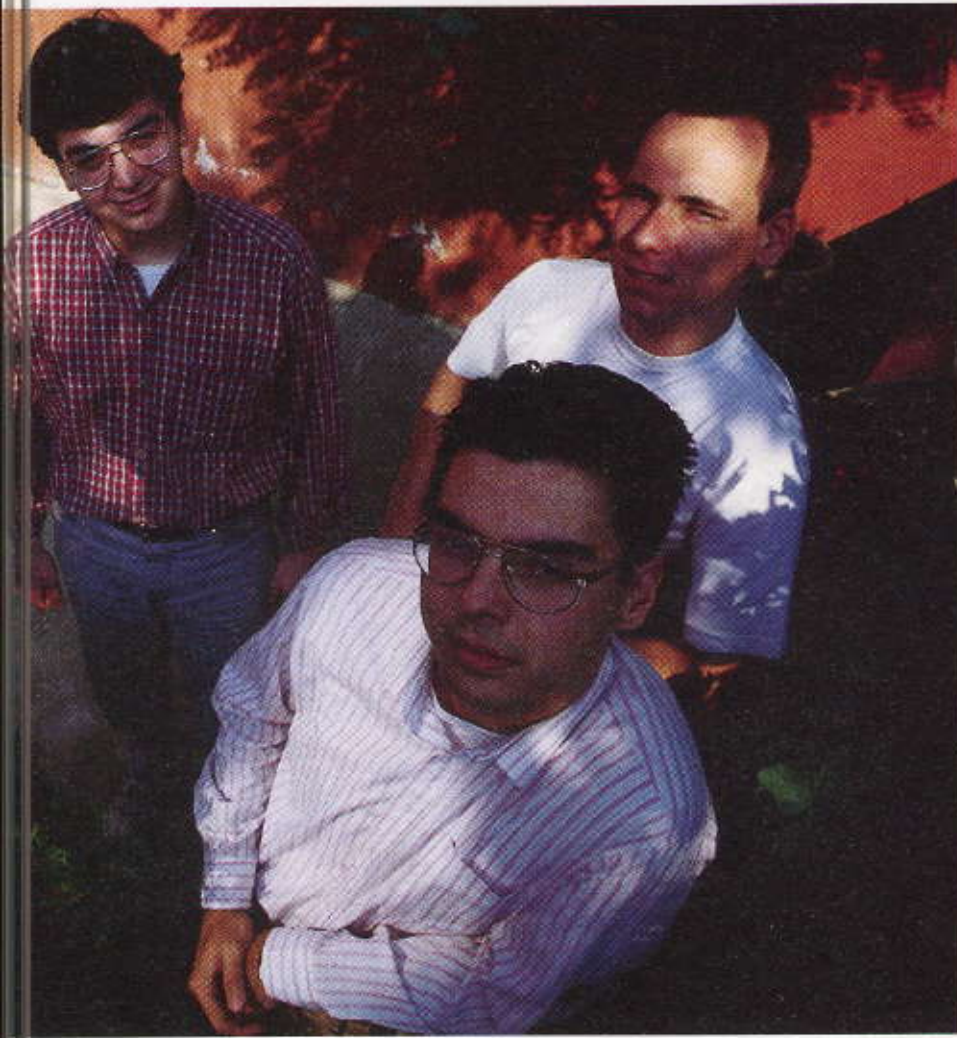
Engin Cilasun, Mahmut Karşoğlu, Ali Kemal Akçam ve Atilla Uygün.

Doğum yıllarının aynı olmasının yanısıra, bilgisayar virtüsünü kapmaları da aynı yıla denk gelmiş, 6 yıldır bilgisayarla ileri derecede haşır neşirler.

Engin, Mahmut ve Ali Kemal'in karşılaşmaları bilgisayarla eğitimi önemseyen ilk eğitim kurumlarından Eyüboğlu Koleji sıralarında olmuş. Atilla'nın gruba eklenmesi ise İstanbul Üniversitesi Matematik bölümünde Ali Kemal'le aynı sınıfa düşmeleriyle gerçekleşmiş.

Yaratmayı ve program yazmayı

çok sevmelerinin yanı sıra "Türkiye'de yapılamaz" önyargısı daha hızla ve hırsıyla üretmelerine neden olmakta.

Ortak olan bir diğer yanırları da hepsinin futbola ve futbolculara düşman olmaları. Belki de bilgisayara bu denli yoğunlaşmalarının nedeni bu tepki. Onlar asla futbol oyunu yaratmayacaklar.

"Türkiye'nin durumu böyle olmasaydı, biz de futbola ilgi duyabilirdik, fanatiklerin sevinçlerini havaya ateş açarak dışa vurduğu bir ülkedeyiz ve kendimizi güvende hissetmiyoruz" diyorlar.

Yaşamlarının yüzde 60'ını bilgisayara geri kalanını da kızlara vakfetmişler. Sinemayı sevdiklerini iddia etseler de, filmleri efektleri ve ses kalitesi açısından değerlendirdiklerini itiraf ediyorlar. En azından 4 kişilik

bir sosyallik yaşıyorlar. Çevreye duyarlılar, Internet'te baskı grupları oluşturup, kirlilik kaynaklarını püs-kürtüp yok etmeyi ve tüm oyun ve programlara uyarıcı ibareler koymakla başlayıp ellerinden geleni yapmayı tasarlamaktalar.

ONLAR ARTIK CHIP'TELER

Oyun yaratmayı, müfredata uygun olmaksızın birçok şey öğretebildiği için seçmişler, çünkü müfredat içi birçok şeye tepki duymaktalar.

Birlikte iyi şeyler yapmayı, üretmek varolmayı planlayan bu dörtlünün yarattıkları oyunun demo versiyonu Chip-Kasım CD'sinde yer almakta. Dörtlünün iki üyesi Mahmut Karşioğlu ve Ali Kemal Akçam da bundan böyle Chip'te bizlerle ve sizlerle olacaklar.

Tansel Tüzel

CRC

BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM
MALZEMELERİ LTD.ŞTİ.
TEL : 212 275 8340 PBX
FAX: 212 267 1284

21.

YUZYILIN

SEÇİMİ

SPRING COMPUTER

ORTAK ÖZELLİKLER :

- 8 MB SIMM • 1GB HDD
- 1 MB SVGA KART • 1.44 FDD
- 0.28 NI/LR SVGA RENKLİ
- MONİTÖR • MINI TOWER KASA
- Q TÜRKÇE KLAVYE (WIN'95 UYUMLU)

PENTIUM 100.....	865 \$
PENTIUM 120.....	960 \$
PENTIUM 133.....	1,100 \$
PENTIUM 150.....	1,280 \$
PENTIUM 166.....	1,550 \$
MULTIMEDIA (P.100).....	1,100 \$

**DİĞER FARKLI ÖDEMELER
İÇİN LÜTFEN BİZİ
ARAYINIZ.**

CRC BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM
MALZEMELERİ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

CRC MERKEZ : (212). 275 8340 PBX
CRC KADIKÖY : (216). 336 5088
CRC BURSA : (224). 224 7737
CRC İZMİR : (232). 484 4031
CRC ADANA : (322). 457 5544

Siber Uzayda Flört

Online ilişkilerde patlama yaşanıyor. Sayısız insan, saatlerce monitör başında oturuyor ve alabildiğine flört ediyor. Siber kazanovaların maskelerinin ardında acaba ne var?

Giderek daha fazla sayıda insan bilgisayar üzerinden tanışıyor ve birbirine aşık oluyor. Bir modemle ağa giriyor veya Internet'e bağlanıyor ya da henüz Türkiye'de yerleşmemiş ya da yaygınlaşmamış AOL, T-Online, Compuserve gibi online hizmetlerinden birini seçiyorlar. Neredeyse tüm ağ işletmecileri sohbet (chat) formları sunuyor.

Bir kere biriyle kontak kurulduğunda da bu kişiyi tasavvur etme ihtiyacı doğuyor. Kiminle konuşuyorum? Konuştuğum kişi nasıl görünüyor? Hayal gücü bununla uğraştıkça, karşıdaki kişinin resmi de giderek daha çok derinlik kazanıyor.

Flört iletişimi aynı oranda hem

şanslar hem de sorunlar yaratıyor. Online flörtlerde yazıyla kişinin içinde bulunduğu atmosferi verebilmesi oldukça güç. Sevinçle parıltıyan gözler ya da birçok şeyi belli eden bir ağız kasılması burada devre dışı kalıyor. Online flörtlerde duyu organları, mimikler ve jestler işe dahil olmasa da, yine de bir flörtten sözedilebilir. Geleneksel flörtte göz, kulak ve burnun algıladığı şeyler çok büyük bir rol oynar. Bu algılar sayesinde biyokimyasal süreçler harekete geçer. Tüm bunları online flörtte beynin yapılandırması gerektiriyor. Burada kişinin tasavvur gücüne çok iş düşüyor.

Birbirini bu yolla tanımanın cazibesiyse, işlerin geleneksel şemaya göre yürümemesi olabilir. Duyu or-

ganlarına ancak dolaylı olarak hitap edildiğinden, hayal gücü çok güçlü bir biçimde uyarılıyor. Online flört, utangaçlar ve ilişki yoksulları için bulunmaz bir fırsat. Diskoteklerde ve barlarda pek fazla fırsat bulamayan siber Romeolar için, online flört, biçilmiş kaftan. Yürütülen sohbet, bir partidekinden daha rahat, çünkü birçok sosyal engel burada mevcut değil. Karşınızdakinin toplumsal konumu ve dış görünüşü hiçbir rol oynamıyor.

Bu görüşlere karşı çıkanlar da yok değil. Bir partneri bilgisayar üzerinden sohbetle tanımanın düşük bir olasılık olduğunu söylüyorlar. Esas olarak böyle bir imkan tatillerde, iş yerinde ya da diskotekte ortaya çıkıyor onlara göre. Üstelik ağların hala erkek egemenliğinde olduğu söyleniyor. Bunlar, bilgisayar üzerinden sohbet etmeyi arkaik ve pek anlamlı olmayan bir iletişim biçimi olarak görüyor. Hiç tanımadığımız biriyle politika ya da spor hakkında sohbet etmenin zevkli bir boş zamanları değerlendirme biçimi olduğu akıllara pek yatmıyor. Ancak dünyanın dört bir yanında olduğu

gibi onlar da eşlerini online flört üzerinden tanısaydılar bu konuda farklı fikirlere sahip olurlardı herhalde.

Peki bunlar nasıl insanlar, sohbet etmek için bir bilgisayara ihtiyaç duyanlar? Genel olarak sanıldığı gibi cinsel bakımdan sorunlu ve toplumsal bakımdan yalıtılmış kişiler mi? Kişilik bozuklukları mı var? Bazı medya araştırmacılarına göre durum hiç de sanıldığı gibi değil. Bunlara göre bu tip insanlar son derece meraklı kişiler. Üstelik 14 yaş ila 33 yaş arasındalar. Bu durum ABD'de biraz daha farklı. Orada yaşlı insanların daha fazla şansı var.

Siber uzayda aldatılmak tehlikesi

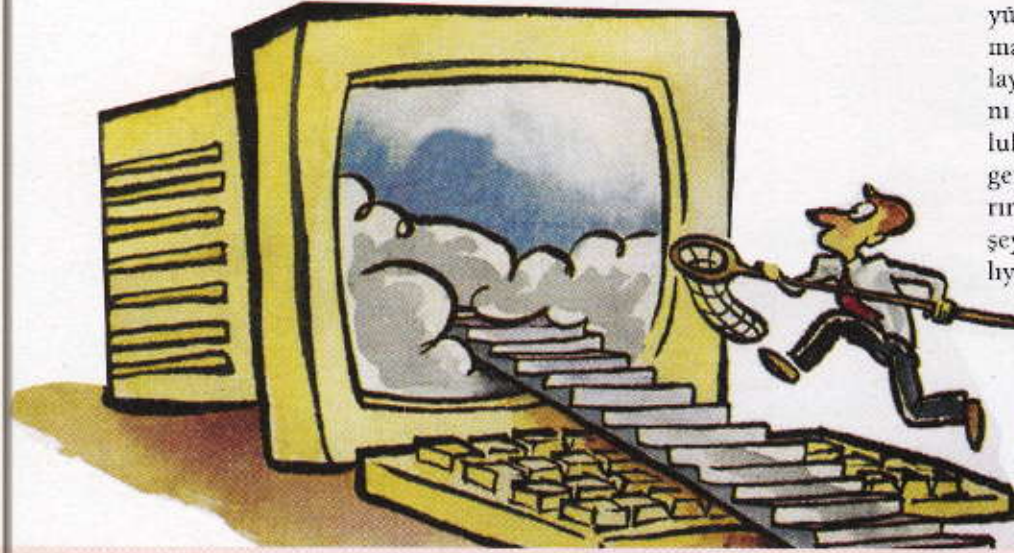
de yok değil. İnsanlar kelimelerin arkasına gizleniyor. Bu ortamın doğasında var. Ancak aynı zamanda insanların kendilerini normalde olduğundan çok daha fazla şey anlattıkları bir mekan olarak da görülebilir siber uzay. Araya takma adların ve anonimliğin girmesi işleri kolaylaştırıyor. Bu arada kandırılan erkeklere de üzülmemek elde değil. Kendini kadın olarak tanıtan erkekler bazılarını kötü oyunlar oynatabiliyorlar. Kadınların kendilerini erkek olarak tanıtmaları ise anlayışla karşılanıyor. Kadınlar ağda o kadar rahatsız ediliyor ki, bu onların nefes almalarını sağlıyor.

Ağda flört etmek çok dar bir bağ-

lamda gerçekleşse de, aşık olmanın olanaklı olduğuna inananlar yok değil. Belki de burada aşık olmak daha kolay, çünkü normalde hoşla gitmeyen birçok şey devre dışı kalıyor. Bir süre sonra sohbet edilen kişiyle buluşma isteği ortaya çıkabiliyor.

İkili bir buluşmanın baskısını kaldıramayacak olanlar bir User buluşması ayarlayabiliyorlar. Bu tip toplantılar yabancı ülkelerde çok yaygın. Hatta kalabalık nedeniyle bazı kullanıcıların katılamadığından söz ediliyor. Ayrıca ikili buluşmalarda, eğer sohbet edilen kişinin dış görünüşü sizin tasavvurlarınıza uymuyorsa, yaşanan hayal kırıklığı da büyük olabiliyor.

Yapılan araştırmalar görünmezlik yüzünden ve gerçekle gerçek olma arasındaki bu gidiş-gelişten dolayı özellikle duyguların uyarıldığını gösteriyor. İlk önceleri bir tutukluk yaşansa dahi, daha sonra insan gevşiyor ve normal iletişim şartlarında ilk buluşmada anlatmayacağı şeyleri de rahatlıkla anlatmaya başlıyor. Bu arada ağda flört eden kadınların sayısında da artış gözleniyor. Eğer aşık olursanız, herhalde PC'yi kapatıp randevunuza koştuktan başka yapacak bir şey yok. Kızarmış ve terden ıslanmış bir halde. □

Online Flört Edenler İçin Chipuçları

Takma ad (Nick name): Orijinal bir ad dikkat çeker ve merak uyandırır. İlgili kişinin yanıtını zorlaştırmamak için uzun sözcüklerden kaçınmalısınız.

Giriş sorusu: Giriş sorusunda kullanıcıların profiline ya da kullandıkları adlara yönelik ilgi kurmalısınız. Böylelikle ilgi duyduğunuz izlenimini yaratmış olursunuz. Eğer birini kalabalık sohbet esnasında sempatik bulursanız, inatla ona yeniden hitap etmeyi deneyin, çünkü çoğu kişi ancak ikinci ya da üçüncü kereden tepki veriyor.

Sohbet esnasındaki davranış: Soru ve yanıtları kısa tutmalısınız, çünkü uzun mesajları beklemek kişiyi yorar. Bu du-

rum da sizin daha az kaale alınmanıza yol açar. Dikkat çekmek için sohbet konusu olarak kışkırtıcı tezler seçmelisiniz. Genel bir sohbet içinde bulunuyorsanız, bir süre gözlemler yaparak hangi konular hakkında konuşulduğunu ve neyin uygun olup neyin uygun olmadığını anlamaya çalışmalısınız. Bundan sonra sahneye çıkıp kalbinizden geçen kişiye duruma uygun bir soru sorabilirsiniz ya da bir yorumda bulunabilirsiniz.

Kontakt kurma: Kendi telefon numaranızı hemen açığa vurmayın, eğer karşınızdakinin kim olduğundan emin değilseniz. Siz telefonu edin.

İlk buluşma: Hayal kırıklığını önlemek için önce telefonla-

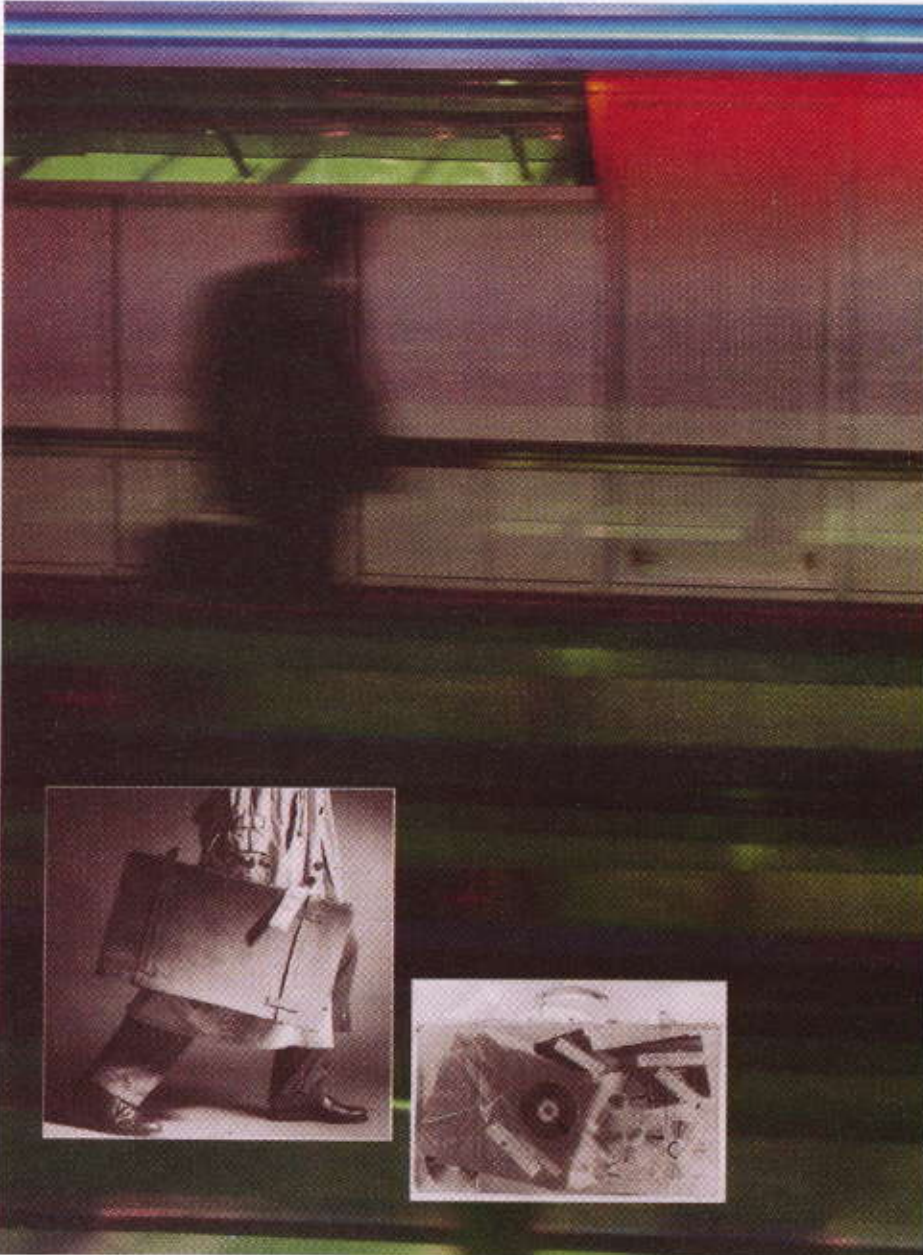
şın. Tehlikelerden kaçınmak için ıssız bir yer değil, aksine bir kafeyi ya da kamu ziyaretine açık bir kuruluşu tercih edin.

İşaretlerin dili: Duygularınızı ya da içinde bulunduğunuz atmosferi ifade etmek için Smiley de denilen Emoticonlar kullanın. Bunlar klavyedeki normal işaretlerden ibarettir ve kafanızı 90 derece sola yatırdığınızda yorumlanabilirler. Bir örnek verelim: Gülen yüz :-). Bilinen Smiley'ler bazı kuruluşlar tarafından yurtdışında online tanıtılıyor. Türkiye'de ise maalesef böyle bir hizmet yok. Artık bunları yaratmak ve kullanmak sizin yaratıcı hayal gücünüze kalmış.

Bilgisayar Dünyasında Karanlık İşler

Örgütlü suç odakları bilgisayarı keşfetti. İster bellek
chipleri isterse de korsan yazılım olsun, hırsızlık ve
kaçakçılık tüm hızıyla sürüyor.

İngiliz bilgisayar firması Unisys'in iki nöbetçi personeli kendilerini rutin bir işin beklediğini sanıyorlardı. Bu yılın 23 Şubat'ında saat 18'de vardiyalarına başlamışlardı. Milton Keynes semtindeki büyük alışveriş merkezinde can sıkıcı turlar attılar. Ta ki depoya gelineye kadar.

Geceyarısı bekçiler karşılarında bir tüfeğin namlusunu buldular. Karanlık görünümlü gangsterler onları bağlayıp, yanlarında getirdikleri plastik çuvala acele ile malı doldurdular. Çalınan mal: 2,3 milyon Mark değerinde chiplerdi.

1993. Frankfurt Havaalanı. Gümrük kontrolü. 28 yaşındaki Singapurlu elektronikçi Wikie Chiu. Offenbach'taki firması için ikiyüz kez hurda elektronik parça geçirmiş gümrükten. Bilgisayar deneyimi olan bir memur olayı aydınlatuncaya kadar, bu böylece sürmüştü. Hurda yapıtaşları en kalitelisinden High-Tech ürünleri çıkmış, yani pahalı SIM bellek modülleri. Soruşturmanın sonucu: milyonlar tutarında vergi kaçakçılığı.

Nisan 1996. Belçika'da yapılan bir ev aramasında asayiş şubesi memurları şimdiye kadar Avrupa'da yapılan en büyük sahte yazılım çetesini ortaya çıkardılar. Uluslararası alanda faaliyet gösteren gangster grubu karanlık kanallar üzerinden 120.000 CD-ROM korsan kopyasını piyasaya sürmüştü. Gangsterler CD-ROM'ları Bulgaristan'da üretmiş ve gizlice bir karavanla sınırdan kaçırmış.

Birçokları arasından seçilen bu üç örneğin ortak bir noktaları var: Suça yönelik enerjinin boşaldığı alan bilgisayar branşı. Hırsızlık, kaçakçılık ve kazıklama olanca hızıyla sürüyor. Bilgisayar suçları konusunda hep yalnızca yaşı küçük oyun hastalarını ya da bilgisayara zarar veren kişileri gözönünde bulunduranlar yanılmaktalar. Yeraltı dünyası bilgisayar parçalarını ve yazılımı hırsızlığın konusu olarak seçmiş durumda. Suçlular bu işi amatörce ve arasıra yapmıyorlar. Mafya benzeri örgütler

ve uluslararası alanda çalışan çeteler faaliyetleriyle elektronik ve bilgisayar sektörünü tehdit ediyorlar. Kamyonlar dolusu mikrochip alıyor, SIM modülleri kaçakçılığı ya da büyük çapta korsan yazılım ticareti yapıyorlar.

BELLEK YAPITAŞLARI KAÇAKÇILIĞI

Günümüzde suç örgütlerinin özellikle istahını kabartan bir pazar, SIM bellek yapıtaşları pazarı. Bellek chipleri Güneydoğu Asya'da Almanya'daki fiyatlarından çok daha düşük bir fiyata satın alınabiliyor. Ancak ve ancak eğer modüller Almanya'ya girişte doğru bir biçimde beyan edilirse, Alman gümrük makamları olaya el koyuyor:

Çeşitli gümrük vergileri, Japonya ve Güney Kore'de üretilmiş chipleri Almanya'daki fiyat seviyesine çıkarıyor. Diğer bir deyişle bellekleri yasal olmayan yollardan gümrükten geçirenler fiyat farkından dolayı büyük karlar elde edebilmekteler. Yeraltı dünyasıysa işte bu durumun farkına varmış durumda.

Disiplinli bir biçimde çalışan kaçakçılık çevreleri RAM'leri Japonya ve Güney Kore'de satın alıyor. Mal, Almanya'ya girmeden önce özellikle Hongkong, Malezya, Singapur ve Tayland başta olmak üzere Güneydoğu Asya'da el değiştiriyor.

Olayların merkezi Frankfurt Havaalanı. Modüller bu iş için tutulmuş kuryeler tarafından bavulla Almanya'ya getiriliyorlar. Ya da bazı saygıdeğer yolcular malı, çamaşır makineleri için ucuz kumanda elektronik, hurda elektronik parçalar ya da telefon aksamı olarak beyan ediyor. (kutuya bakınız).

Ancak yeraltı dünyasının chip yolu İsviçre'den de geçiyor. Çünkü İsviçrelilerin girişte yalnızca ağırlık vergisi var. Böylelikle yarı iletken parçalar tıy kadar hafif olduğundan İsviçre, Güneydoğu Asya bağlantısı için Avrupa'ya giriş kapısı rolünü oynuyor.

Son üç yıl içinde Almanya'ya bu ya da benzeri yollardan yaklaşık 5,2 milyon bellek modülü yasal olmayan bir biçimde giriş yapmış. Zaman zaman kuryeler Frankfurt Havaalanı'nda her gün boy göstermiş. Artık gümrük memurları ülke çapında araştırmalarını yürütüyorlar. Zarar dev boyutlarda: Bir bavul dolusu kaçak bellek modülü kaçakçıya 250.000 Mark'a kadar kazanç sağlayabiliyor. Böylelikle yalnızca Frankfurt Gümrük Memurluğu'ndan kaçırılan vergi tutarı 147 milyon Mark. Bütün ülke çapında faaliyet gösteren Köln'deki Gümrük Asayiş Şubesi toplam zararı 500 milyon Mark olarak hesaplıyor.

İpleri ellerinde tutanlar Güneydo-

ğu Asya'da oturuyor. Westphal bunları örgütlü suç odakları olarak görüyor: "İnsanı bu düşünceye yönlüten şey çetede sıkı hiyerarşi ve işbölümü." Satınalma ya da üretim, satış ve nakliyat ayrıntılı bir biçimde planlanıyor ve örgütleniyor. Güneydoğu Asya'da ya da Almanya'da tutulan kuryeler alıcıları telefonla haberdar ediyor ve paralarını nakit olarak alıyor. Bundan sonra ya Almanya'yı en hızlı yoldan terk ediyor ya da parayı Güneydoğu Asya'ya güvenli bir biçimde ulaştırmak üzere diğer kuryelere veriyorlar.

Köln'deki Gümrük Asayiş Şubesi'nde bu yılın başında 159 sanıklı 62 soruşturma olayı kayıtlıydı. Yine bu süre zarfında 14 tutuklama kararı alındı. Ruhr bölgesinde, Berlin'de, Hamburg'da ve Avusturya'da Mart ayında yapılan büyük aramalardan sonra bunlara yeni vakalar eklendi. Gümrük Asayiş Şubesi yetkililerine göre kaçakçılık çevresi giderek daha fazla genişliyor.

Kaçakçılığın konusunu teşkil eden SIM modüllerinin alıcısı Almanya'daki tüm bilgisayar piyasası. En azından bir eski kaçakçı bunu iddia ediyor.

Yapılan işlere yasal bir görünüm kazandırmak için alıcılara paravan firmalardan faturalar düzenleniyor. Modüllerin bir kısmı ise ucuz mal piyasasında satışa sunuluyor. İlanlardan yasal olanla yasal olmayan malı ayırt etmek olanaklı değil. Bir PC'nin içine monte edildiğinde malın menşei de ortaya çıkarmak artık olanaklı değil. Bunun sonucu olarak birçok bilgisayar sahibi içinde hırsızlık malı RAM genişletmeleri olan PC'lerle çalışıyor denilebilir.

YENİ PATLAMA: CHIP HIRSIZLIĞI

Chip mafyası geçimini yalnızca kaçakçılıktan temin etmiyor. Soygun ve hırsızlık da yaptığı işler arasında bulunuyor. Yeraltı dünyası değerli işlemci chipleri (CPU) üzerine uzmanlaşmış durumda. En azından İngiltere'de durum bu. Gangsterler

ÇALMA YÖNTEMLERİ...

SIM modül kaçakçılığı: En az 500 milyon mark tutarında vergi zararı. Olayların eksenini Avrupa'daki uluslararası havaalanları. Yöntemler:

■ Bellek chipleri çamaşır makineleri ya da asansörler için kumanda unsurları olarak beyan ediliyor. Sonuç: Çok düşük bir gümrük vergisi ödeniyor.

■ Malın menşei yanlış bildiriliyor. Sonuç: Yüzde 60'a kadar Anti-Damping gümrük vergisi kaçınıyor.

■ Kuryeler vasıtasıyla gizlice ülkeye sokma. Sonuç: Hiç gümrük vergisi ödenmiyor.

Chip hırsızlığı: Chip üretim tesislerinin, depolarının ve işletmelerin soyulması. Bu tip olaylar şimdiye kadar yalnızca İngiltere'de cereyan etmiş. Failler uluslararası alanda faaliyet gösteren örgütler. ABD'de ve öncelikle Asya'da chip hırsızlığı çok yaygın.

CD-ROM korsan kopyaları: Almanya'daki her iki yazılımdan biri korsan kopya (işletmelerde her üç yazılımdan biri). Ana üreticiler Çin, Tayvan ve Doğu Avrupa. Doğu'da ipler Rus Mafyası'nın elinde. Şimdiye kadarki en önemli çete Hollanda ve Belçika'da yakalandı.

HONGKONG ÜZERİNDEN KORSAN KOPYA

17 yaşındaki bir bilgisayar meraklısı (BM) Hongkong'daki yasadışı yazılım çevresi üzerinden CD-ROM ihtiyaçlarını nasıl karşıladığını anlatıyor.

CHIP : Korsan kopyalara nasıl ulaşıyorsun?

BM: Bir süre Hongkong'da yaşadım. İhtiyaçlarımı her zaman Golden Shopping Arcade üzerindeki bilgisayar alışveriş merkezi Sham Shui Po'da temin ettim. Orada yığınla yasadışı CD-ROM var. Bunları ön yüzlerindeki kötü renk kopyasından tanımak mümkün. Bugün de ihtiyaçlarımı aynı kanallardan karşılıyorum.

CHIP : Bu nasıl oluyor?

BM: İnternet üzerinden istediğim şeylerin listesini Hongkong'daki arkadaşlarıma yolluyorum. Onlar beni arasına ziyaret ediyor ve gelen CD-ROM'ları da birlikte getiriyorlar. Düzenli olarak Hongkong'u seyahat eden tanıdıklarım da bana yardımcı oluyor. Şimdi bir de posta yolunu deniyorum.

CHIP : CD-ROM'ların fiyatı ne kadar?

BM: 50 Hongkong Doları. Bu fiyat Windows 95 ve MS-Office paketi içeren bir CD için geçerli. Diğer bir deyişle orijinal fiyattan 1500 Mark daha ucuz.

CHIP : Peki ya programların özel bir yazılım koruması varsa?

BM: O zaman engeli ortadan kaldıran Patch de teslimata dahil ediliyor.

CHIP : Kazıklanmaktan korkmuyor musun?

BM: Kitlesel üretimde zaman zaman karışıklıklar olabilir. O zaman da elinizde Word yerine bir Adventure oyunu olur. Ama kasıtlı kazık atılacağını hiç sanmıyorum. Bu çevrelerin buna ihtiyacı yok ki!

yalnızca başlangıçta adı geçen Unisys firmasını ziyaret etmiş değil:

■ Iskocya'daki bir fabrikadan 2,3 milyon Pound değerinde chip çalınmış.

■ Bu tip mikro parçacıklarla yüklü bir kamyonu soyguncular Londra Havaalanı Heathrow'dan kaçırmışlar. Zarar: 400.000 Pound

■ Yaşlılar için bir hayır kurumu olan "Age Concern"ın genel merkezinde bilinmeyen kişiler geceleyin 150 PC'yi açmışlar ve içlerini boşaltmışlar. 100.000 Pound değerinde

chip çalan soyguncular kasaları geri de bırakmışlar.

■ Hatta Londra'daki günlük bir gazetenin yazışlarına da musallat olmuş gangsterler. Zarar: 200.000 Pound.

Hırsızlar ABD örneğinden esinleniyorlar gibi görünüyor. Orada da işlemci hırsızlığında aynı hızlı patlama yaşıyor. Yalnızca Silicon Valley'de soyguncular geçen yılın ilk on ayında 50 soygun gerçekleştirmişler. Ortalama zarar: Soygun başına 500000 Dolar. Alman elektronik si-

TATİL HOBİSİ: MEGABYTE KAÇAKÇILIĞI

Alman dilinde yayın yapan Güneydoğu Asya Gazetesi Bangkok turistlerinin yeni seyahat hobilerini Megabyte kaçakçılığı yapmak olarak belirtiyor. Pantip Plaza Bangkok'un bilgisayar parçaları için en büyük pazar yeri ve boş zamanlarını kaçakçılıkla değerlendirenlerin uğrak yeri. Burada beş alan üzerinde yaklaşık 400 elektronik dükkanı var. Küçük dükkanların çoğu resmi olarak kayıtlı değil.

"Asean Computrade" gibi isimler taşıyan dükkanlarda Samsung'un standart Dramli 16-Megabyte-PS/2 modüllerinin (60 ns) fiyatı 80 ile 90 Mark arasında. Fiyat farkı büyük ticari kuruluşlar için bile çok yüksek.

Bu tip yapıtaşlarının hangi kaynak-

lardan geldiği ise karanlık. Tayland, Malezya ve Singapur'da çalıntı ve sahte High-Tech parçalarıyla yoğun bir ticaret yapılıyor. Bu ülkelerde bilgisayar aksamı taşıyan kamyonlar ortadan kayboluyor. Yabancı yatırımcıları korkutmamak için yetkililer bunlardan hiç bahsetmiyor.

SIMM'lerin çok daha büyük bir bölümü ise tamamen yasal olarak imal ediliyor. Bangkok'ta lehim robotu olan ve tek odalı mekanlarda yaşayan birçok küçük firma bulmak mümkün. Bu firmalar modülleri üretiyor. Ancak temel malzeme olarak artıklar kullanılıyor. Fiyatı uygun bellek parçaları satın aldıklarını sanan turistler tatsız sürprizlerle karşılaşabiliyorlar.

gorta şirketi Tela'nın Avrupa uzmanı Stefan Birkel orada "yüksek derecede profesyonel gangsterlerin" işbaşında olduğunu söylüyor. Bu tip soyguncular şimdiye kadar Avrupa'da yalnızca İngiltere'de görülmüş. Ancak bu durum kısa zamanda değişebilir.

Bu çok açık bir durum, çünkü yetersiz bir korunma sistemine sahip büro ve depolar eluzunları geceyarısı rahat bir biçimde chip hırsızlığı yapmak için davet ediyor adeta. Şunu da eklemek gerekir ki, çalınmış chipleri yasal olanlardan ayırtetmek olanaklı değil.

Üreticiler şimdi buna bir çare arıyor: Otomobillerde olduğu gibi, işlemci chipleri üzerine de seri numaralar basıyorlar. Ve bir bilgi bankasında hangi parçaların kime satıldığını depoluyorlar. Bunun bir çare olup olmadığı şüpheli, çünkü böylelikle olsa olsa yalnızca ilk alıcıyı ortaya çıkarmak olanaklı. Bu da çoğunlukla büyük bir ticaret kuruluşu ya da bilgisayar üreticisi.

CD-ROM KORSANLIĞI

Yeni siber mafya babaları yalnızca donanım parçaları çalmakla kalmıyor, çalıntı yazılım ile de işler yapıyorlar. İnternet'teki soc.culture.rus-

sian gibi haber gruplarına korsan kopyalar hakkında sorular soran kimse, karşısında ipuçları bulur. Yardımsever Ruslar ya ona Moskova'daki satış merkezlerine çıkan adresler verir ya da profesyonel korsanlar, kendilerini elektronik posta vasıtasıyla duyururlar: "CD-ROM made in China or Bulgaria" alıcılara 2,50 ya da 3,00 dolardan satışa sunulur. Bunda yapılacak hiçbir şey yok, çünkü Rusya'da hızlı para kazandıran işler revaçta: Tüm Rus yazılım programlarının yüzde 94'ü korsan kopya (grafığe bakınız).

Ancak Batı'da da durum pek iç açıcı değil. İspanya'dan Polonya'ya kadar polis CD-ROM korsanlığı çetelerinin peşinde. Son dokuz ayda yapılan 17 polis operasyonunda Barselona ve Madrid'de, Poznan ve Varşova'da sahtekarlar ortaya çıkarıldı.

Ve bu işlerin bir sonu da pek görünmüyor.

Yazılım korsanlığının neden olduğu zarar 1993-1994 yılları arasında Avrupa'da yüzde 22 artarak 6 milyar dolara yükseldi. Hollanda ve Belçi-

Ucuza yazılımlar: Hongkong'tan CD-ROM üzerinde yasadışı korsan yazılım

ka'da Nisan ayında şimdiye kadarki en önemli korsan kopya çetesi yakalandı: Yedi kişiden oluşan Hollandalı ekip geçen yıl içinde 100.000'den fazla korsan kopya üretilip dağıtmışlar. Böylelikle 8 milyon Mark ciro elde etmişler.

Bundan yalnızca birkaç gün önce ise Belçika'da bir çete yakalandı: Örgüt uluslararası planda faaliyet gösteriyordu; dağıtım merkezleri Belçika'nın Limburg kentindeydi, paraların aklanması ise Lüksemburg'da oluyordu. Çete, sahte Microsoft paketleri için hologramları İtalya'da ürettiriyordu. CD'ler gizlice bir karavanla Bulgaristan'dan sınırötesine geçiriliyordu. Satış merkezi: Almanya.

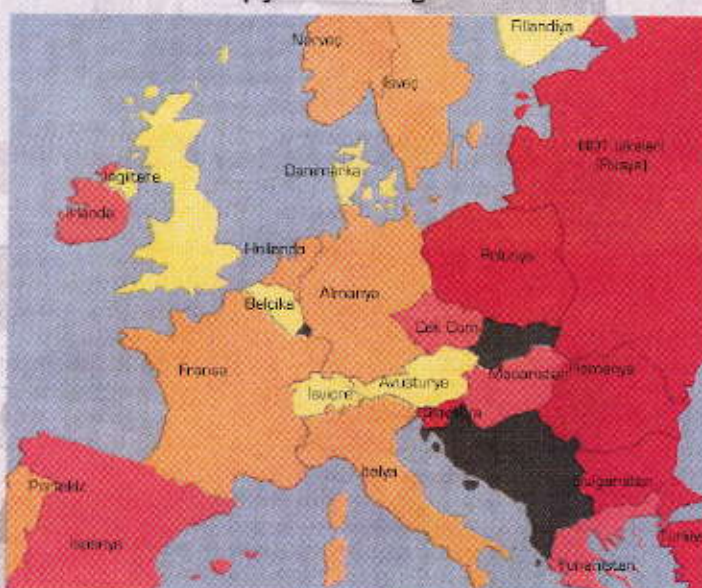
Çoğu yasadışı CD-ROM Almanya'ya Tayvan, Çin gibi ülkelerden ya da Doğu Avrupa devletlerinden geliyor. Ancak bundan bir çerçeve çıkarmak olanaklı değil. Sahtekarlar siparişlerini her yere verebiliyor. Örnek olarak Kasım ayında bir siparişle Hannover'e gelen Ukraynalıları alabiliriz. Aşırı saflıktaki bir firma burada alenen 1000 Windows 95 CD-ROM korsan kopyası siparişi vermiş. Siparişi verenler Almanların kaliteli işlerinden pek memnun kalmış.

Yine de kaçakçılık ve yağmacılığa rağmen bilgisayar endüstrisi parça hırsızlığından karlı çıkıyor; hırsızlığa karşı korumalı olan ürünlerin satışında patlama yaşanıyor.

Korsan Kopyaların Dağılımı

Yazılım Piyasasında Korsan Kopyaların Payı

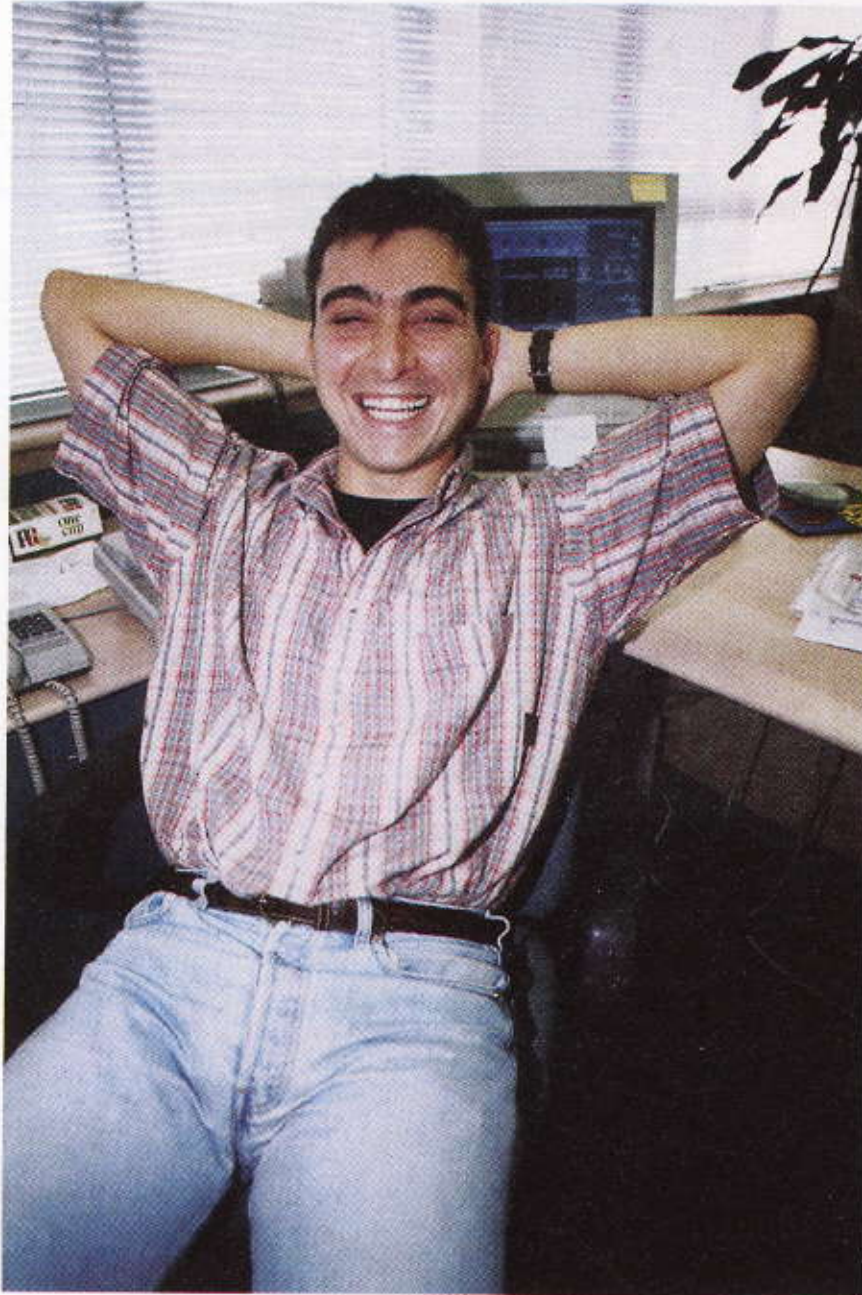
- %90'ın üzerinde
- %70-%90
- %50-%70
- %50'den az
- Veri Yok

Sıradan Olmayı Yeğleyen Bir Dahî: Özkan Erener

Yarattığı programlarla İnternet dünyasına ucuzluğu ve hareketi getiren Özkan Erener bilgisayar dünyasının yeni yıldızı. Ancak, Türkiye onu pek tanımıyor. Chip, bundan sonraki amacı, herkesin kendi televizyon yayını yapabilmesi için bir program yaratmak olan genç dahi ile sizler için görüştü...

Onun yarattığı program MovieStar Plug-in, Amerika Birleşik Devletleri üzerinden İnternet'te yerini alan Web sayfası ile yüzbinlerce kullanıcıya ulaştı. Tom Hanks'in "Things That You Do" filminin Web Sitesi ise "MovieStar-Plug In'i Edinmelisiniz" yazısı ile başlamakta ve filmde programa çeşitli göndermeler yer almakta.

Aynı program, Apple'ın Hot Pick Award ödülünü Toy Story adlı filmin CD'si ve Movie-Cleaner Pro ile paylaşıyor.

Bu çok tirajlı ve başarılı programın, özellikle Türkiye'de, neredeyse hiç tanınmayan yaratıcısı 1970 doğumlu Özkan Erener...

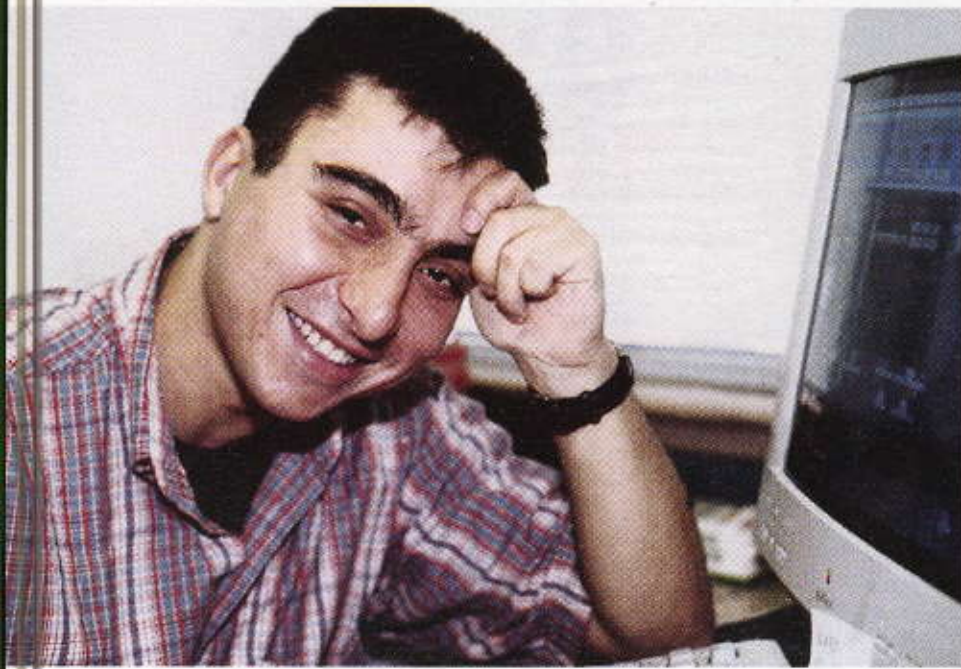
Orta öğrenimini İzmir Fen Lisesi, yüksek öğrenimini ise Boğaziçi Elektronik Mühendisliği bölümünde tamamlayan Erener, üniversitede okurken de Bilgi İşlem Merkezi'nde Prof. Dr. Ali Rıza Kaylan'ın asistanlığını yapıyor.

22 YAŞINDA, İLK PROFESYONEL ÇALIŞMA

Tesadüfî olmayan başarılarla geçirdiği öğrencilik döneminin ardından, Drexel Üniversitesi'nden Prof. Banu Onaral'ın bir projesine katılmak üzere gittiği ABD'de ortaklarından biriyle ısrar üzerine tanışmaya gittiği Intelligence At Large adlı şirketin dördüncü ortağı oluyor. Yıl 1992 ve Erener 22 yaşında.

İlk proje, bilgisayar üzerinde bir video-konferans ürünü yaratmak üzerine kurulu. Birçok gecesi sabahlanan bir 6 ayın sonunda "Being There" ortaya çıkıyor. Bu, aynı zamanda yazılım tabanlı olan ilk Video-Konferans programı ve Özkan Erener'in ilk profesyonel çalışması.

Bu çalışmanın ardından Türkiye'ye dönüp birşeyler yapmak istiyor ancak araya Aspendos projesi giriyor. Programın proje aşamasında Aspen-

dos olan ismi daha sonra satış kaygısıyla Movie-Star'a dönüşüyor.

3 sene tek başına sürdürülecek uzun bir çalışma dönemi başlıyor. Movie-Star, bilgisayarda film yapma programı ve Erener bu programı Apple'ın Quick-Time teknolojisini kullanarak üretmiş. Anların kaydedilip, müzik, efekt, yazı eklenerek, dijital ortamlarda seyredilme olanağını sunan Movie-Star, reklamcılarının sunum sorunlarını da büyük ölçüde halledebilecek niteliklere sahip.

Ozkan Erener, ürünün PC versiyonu için, Apple'ın yakın gelecekte gerçekleştireceği "Metin, MIDI ve 3D'yi içeren QuickTime teknolojisini PC'lere taşıma operasyonunu" beklemekte.

INTERNET'İN GÜNDEMİNE OTURDU

1995 yılında bedava dağıtılan ve Internet'in gündemine oturan Movie-Star Plug-in, popülaritesini artan bir hızla sürdürmekte. Çünkü herkes Web sayfalarında film görmek istiyor. Ocak 1996'da San Fransisco Mac World Expo'da arza sunulan Movie-Star ile çok ilgi çeken bir gösteri gerçekleştiriliyor. QVC adlı televizyon şirketiyle bir anlaşma yapıyor ve Philadelphia (2500 millik bir mesafe)'dan, Aspendos ürünleri kullanılarak bilgisayarda yayın yapıyor. Sonrasında, talep çok şaşırtıcı yo-

gunlukta oluyor. Devamı için Apple'a gidiliyor ve birlikte yapalım teklifi götürülüyor, ancak olumlu yanıt alınamıyor. Çünkü ABD'de sektör bu şekilde gelişiyor, büyük şirketleri yaratan küçükler besliyor, küçükler öncülük ediyor büyükler geliştiriyor.

Erener'e göre "Bu bir danışıklı döğüş". Bu arada program bedava dağıtıldığı için parasal olarak bir getirisi olmuyor ancak bu, bütün büyük şirketlerin geçmişlerinde uyguladıkları gibi "Önce alıştır..." yöntemi. Ancak bu arada Intelligence At Large geliştiriyor ve çalışan sayısı 40'ı buluyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde kalifiye eleman bulmak oldukça güç, IAL'in elemanları da birçok ülkeden.

Ozkan Erener, bütün bu ürünleri yaratırken günde en azından 10 saatini ekran başında geçiriyor. Yalnızca bilgisayar ekranı değil, işi televizyon seyretmeyi de gerektiriyor. Dünyanın nabzının Web sitelerinden tutulabildiğini söylüyor, hangi ülke kaçta uyuyor, kaçta yaşama geçiyor... Bulabildiği boş zamanlarda tehlikeli spor dallarında faaliyet göstererek beynini boşaltmaya çalışıyor ve alternatif rock dinliyor.

Bundan sonraki amacı herkesin kendi kişisel televizyonunu kurup yayın yapabilmesi. O, bu amacın gerçekleştirdiğinde, mesela Türkiye'deki herkes RTÜK'ten ödünü ala-

bilecek, çünkü bu televizyonlar kapatılamayacak ve önlenemeyecek. Erener, birçok bilim adamı gibi son derece iyimser, yeni ürününü çok sesliliğin artmasına yardımcı olmaya çalışıyor.

Herkesin kendi televizyonu olduğunda, insanlar sokaklarında vuku bulan istenmeyen olayları dahi anında kamuoyuna bildirebilecekler.

Örnek olarak Erener, Los Angeles'da 1994 yılında meydana gelen depremi anlatıyor. Yıkıntılar arasındaki birçok insanın yaşamı elektronik haberleşme ağının yardımıyla kurtarılıyor, yardım ve hizmet götürülüyor. Müthiş bir iş başarıyor.

ÇOK OKUYAN ÇOK BİLİR...

Çocukluğunda çok kitap okuması ve çok meraklı olması dışında diğerlerinden hiçbir farklı yanı olmadığını vurgulayan Özkan Erener'in geçmişte ve şimdiki zamanda en çok ilgisini çeken nesneler oyuncaklar. "Sence sen dahi misin?" sorusunu, "Sıradan olmak, pazardan domates almak ve normal bir yaşam sürmek istiyorum" diyerek savuşturan Erener, çalışmayı, üretmeyi ve birçok insanın onun programını severek kullandığını bilmeyi seviyor. Ona göre programcılar daha çok yaptıkları işle tatmin bulan insanlar. Teknolojideki gelişimin paylaşılabilen bilgiyi artıracığını ve dünya düzenini değiştireceğini düşünüyor ve buna inanıyor.

Belli ki ileride çok zengin olacak ama onun fazla bir beklentisi yok. Tek şikayeti hergün müthiş bir hızla üreyen teknolojiye yetişememek. Her günü aynı kaygıyla yaşamının zor olduğunu ve belli bir yaşa (35) gelince bırakmak gerektiğini söylüyor. Gelecekte yine çok iddialı bir dal olan, moleküler biyoloji alanında çalışmak istiyor.

Tele-text yayınlarına Internet'ten erişimi mümkün kılacak olan programı çok yakında Bilkom firmasının sunumuyla piyasada olacak.

Türkiye'de bir yazılımevi kurma düşüyse, yakın gelecekte Boğaziçi Üniversitesi'nin hizmete sokacağı Techno-Park'ta gerçek olacak, Intelligence At Large faaliyete geçecek. Onu izleyin...

Tansel Tüzel

Paramparça

Eğer bir program devinden birçok küçük, çalışan cüceler oluşacaksa, bunların aralarında iletişim sağlanmalı. CORBA, yazılım nesnelerinin arasındaki iletişimi ayarlıyor.

Hepsi bir programı çalıştıran on bilgisayar birlikte güçlü olur. Örneğin bir muhasebe sisteminin her bir küçük parçası bir bilgisayar üzerinde çalışır. Böylelikle büyük bir bilgisayarın bellek alanını kaplayan yazılım zamanları geride kalmış olur. Her bir PC bütüne hesaplama gücüyle katkı sağlamakla kalmaz, yazılım lokmaları ile ortak işi destekler de.

Object Management Group'un (OMG) Common Object Request Broker Architecture CORBA'sının inisiyatifi sayesinde bu artık hayal olmaktan çıktı. OMG elektronik bilgi işlem sektöründeki 600'den fazla firmanın dahil olduğu uluslararası bir örgüt. Üyeler arasında Sun, Digital, IBM ve Microsoft da bulunuyor. Örgütün hedefi yazılımda nesne teknolojisini geliştirmek. Buradaki esas nokta ise nesnelerin kendi aralarında iletişimini sağlamak.

Nesne denince yazılımcılar kendi içinde kapalı yazılım yapıtaşlarını anlıyorlar. Yapıtaşlarının önemli özellikleri verileri depolayan veri alanları (Attributelar) ile veri alanlarını değiştiren işlevler. Örneğin hesap nesnesi

yatırmak ve çekmek gibi iki yönetime sahip olabilir. Bu yöntemler, parametre olarak verilen bir değeri dahili Attribute/bakiye ile bütünleştirirler ve bakiyeyi artırır ya da azaltırlar.

Bir Word dökümanı içine bir Corel Draw resmini nesne olarak yerleştirmek isteyen Windows kullanıcıları nesneler hakkında bir izlenim edinebilir. Winword'un resmi nasıl işleyeceğine dair en ufak bir sezisi yoktur. Buna karşılık Corel Draw bu işi çok daha iyi bilir.

Başkalarıyla ortak çalışmanın doğallığına rağmen, nesneler kendi aralarında sohbet edebilmelidirler. Örneğin giriş alanı nesnesi hesap nesnesine bakiye ile ne yapması gerektiğini iletmek zorundadır. Bu sohbet bir ağ üzerinden yürütülebilir: Önemli veriler çoğunlukla hesap merkezindeki performansı yüksek bir bilgisayara gelirler. Demek ki giriş alanı nesnesi hesap nesnesi ile bir telekonuşma yürütmelidir.

Konuşmaya aracılık etmede spesifikasyonu OMG kökenine dayanan Object Request Broker (ORB) yardımcı oluyor. ORB ağ içersinde kontak kurmayı bekleyen nesnelerden

haberdar. Böylelikle nesneler arasında haber transferleri yapabilecek durumda. Teknik olarak Request Broker bir Middleware, yani bir Client/Server sisteminde Client ile Server arasındaki iletişimi ayarlayan bir parça yazılım.

İletişimin önkoşulu hepsinin aynı dili konuşması. Ve burada OMG'nin büyük kazanımı ortaya çıkıyor: OMG Interface Definition Language (IDL) ile nesnelerin aynı arayüze sahip olmalarını ve böylelikle sohbet edebilmelerini sağlayan bir dil saptamayı başarmış durumda.

Bir Windows bilgisayarı üzerindeki giriş alanı nesnesi bir Unix Server üzerindeki hesap nesnesine bir değer kaydetmek istiyorsa, buna ilişkin haberi Server'a ORB üzerinden yolluyor.

Peki CORBA varolan nesne teknolojileriyle nasıl uyum sağlıyor? Gerçi Apple ve IBM'in Opendoc'ta Microsoft'un OLE'si (Object Linking and Embedding) kadar yaygın değil, ama OLE'nin aksine CORBA'ya bir bağlantı sağlıyor. OS/2'nin temelinde yatan nesne modeli System Object Model (SOM) da CORBA ile anlaşıyor.

Ancak CORBA ile OLE'yi özel bir yazılım ile bağlantılandırma olanağı var. Bir Visual Basic programı uzak bir Server'daki nesnelere hitap etmek istiyorsa, Iona firmasının Orbix'inin hizmetlerinden yararlanabilir. Request Broker Orbix OLE ile CORBA nesneleri arasında programcı için şeffaf bir bağlantı sağlıyor. Yani programcı artık yalnızca OLE ile uğraşmak zorunda kalmıyor.

Request Broker Orbix OLE nesnesi ile CORBA Server'ı arasında bağlantı sağlıyor.

Dijital Mağara Resimleri

Alman bilgisayar sanatçısı Werner Kiera, arkaik desenlerden güçlü renklerde bilmece dünyalar tasarlıyor. Tual olarak bilgisayar ekranını, fırça olarak da grafik tablası ve fareyi kullanıyor. Bir resmin tamamlanması ise çoğunlukla yıllar alabiliyor.

PC sanatçısı Werner Kiera monitör üzerinde büyüklü resimler ortaya çıkıyor.

Ekran karanlık küçük odayı, gerçekdışı bir ışığa büründürüyor. Deri koltuk, ağına kadar dolu olan kitaplık, yazı masasının yanındaki büyük, yeşil rölyef resim yalnızca karaltı olarak görülebiliyor. Eskimiş büro sandalyesinde, sol ayağı eski bir Sherry kasası üzerinde sanatçı Werner Kiera oturuyor. Burası onun kendi yarattığı mağarası. Ekran ise dijital çağın kamp ateşi; buna bazen mumlar ve duman salgılayan çubuklar ekleniyor. "Çalışırken rituel benim için önemlidir" diye anlatıyor. Karanlık mağara, zi-

yaretçilere, gündüzleri Bonn'un ortadirek kesiminin oturduğu semtin tadilat görmüş eski yapıları arasında küçük, aydınlık bir oda olarak görünüyor.

Kendi kendini yetiştirmiş olan sanatçı on yıldır aynı konuyla uğraşıyor: Dijital mağara resimleri. Onun resimleri karaltı, gölge ve taslaklardan ibaret meditatif bir dünya sunuyor ve yalnızca çok fazla kontrasta sahip bir monitörün ortaya çıkarabileceği güçlü renklerle bezenmiş.

"Mağara resimleri insanın ilk satsal ifade biçimiydi ve bilgisayar

resimleri şimdilik sonuncusu. Her ikisini birbiriyle kombine etmek istiyorum" diye amacını açıklıyor Werner Kiera. Stilize edilmiş, arkaik desenlerden türetilmiş ve mit haline getirilmiş olsa da, Kiera'nın çalışmalarının merkezinde insan duruyor.

Ancak onun çalışmaları ekranda resim yapmaktan daha fazla bir anlam taşıyor. "Çerçeveselendirilmiş resimler yapmayı ve onları bir galeride sergilemeyi can sıkıcı buluyorum" diyor kendinden emin bir biçimde. Bir resmin bitmesi çoğunlukla yıllar alabiliyor. Arada geçen zaman zarfında Kiera monitördeki çalışmasının resmini çekmiş, onu işlemiş, eski polaroid filmler yardımıyla kartona basmış, bıçakla içine rölyefler kazımış, taramış ve Power Mac makinesinde daha da geliştirmiş oluyor. Resimlerinde durmadan yinelenen renkler arasında kırmızı ve mavi var, onun en çok sevdiği renkler

bunlar.

Ara aşamaların çokluğuna rağmen resimlerin hiçbir rastlantısal değil, özenle düzenlenmiş etkisi yaratıyor. Kiera, her bir yapıtına ilişkin bir felsefe anlatabiliyor, kendisini yönlendiren bir düşünce olan "dünyanın ardındaki dünyadan" ne anladığını somutlaştırabiliyor. Nesneleri farklı bir perspektiften göstermek istiyor ve izleyicinin dikkatini belki de yalnızca beyinlerde oluşacak bir dünyaya çekmek istiyor. Çalışmaları, kendi kendine dünyayı açıklama denemesi.

Bir bilgisayar ve eskimiş, kahverengi bir dosya Kiera'nın bu konuyla bu kadar yoğun uğraşmasının nedenleri. "On yıl önce bir arkadaşım bana bir Amiga 1000 gösterdi. Bu büyük bir hayal kırıklığı oldu. Aleti açıp kapatabiliyordunuz. Ama hepsi de bundan ibaretti işte."

Daha sonra sanatçı ilk grafik programlarından biri olan D-Paint ile karşılaşır. "O anda bende jeton düştü" diye hatırlıyor. Nihayet bir arkadaşı, İskandinav mağara resimleri içeren bir arkeolojik inceleme dosyası getiriyor. Sade ve anlamlı biçimler sanatçıyı anında etkiliyor ve mağara alemine yolculuk başlıyor.

Bundan önce Kiera sanat alanında Underground çevrelerinde gezinip durmuş. Daha kavram ortada yokken Multimedia ile uğraşan Maya Augenmusikorchester sanatçı grubunun bir üyesi olmuş. Grup gösterileri sırasında dört dia projektörü-

ne bir Commodore 64 ile kumanda ederek deneysel müziği yoğun ve soyut hareketli resimler eşliğinde çalmış. Aynı grupla Kiera, sanal dünyalar konusunda ilk Alman Festivali olan Softtargets'de sahneye çıkmış, ayrıca da European Software Festival'e katılmış.

Daha o zamanlar Avantgarde sanatçı Amiga için siyah beyaz Videodigitizer'lar ile deneyler yapmış. "Alet yavaştı, sendeliyordu, ama işler yine de yürüyordu" diye gülüyor. Bugün ise teknik bilinçli olarak ikincil bir rol oynuyor. "Ortam üzerinde sıkı bir biçimde çalışıyorum, ancak teknik üzerinde değil" diye tesbitte bulunuyor Kiera. Birçok bilgisayar sanatçısının tekniğinin olanaklarıyla çok fazla uğraştığını, ve fikir ve ifadelerle çok az uğraştıklarını söylüyor. "Çalışmalar çok büyük bir zahmetle gerçekleşiyor, ama çoğunlukla soğuk ve ruhsuz bir etkisi oluyor."

Bonnlu sanatçı Freehand, Illustrator ve Photoshop gibi standart yazılımlar kullanıyor. Bilgisayar ve zaaf larını ise bir sınırlandırma olarak görmüyor. Aksine: Grafik tablası ile rutin haline gelmiş çalışma ona hayal gücünü serbestçe kullanma imkanı veriyor.

Internet Werner Kiera için çalışmalarını gösterebileceği ideal sanal mekan. Kısa bir süre önce resimlerini ilk Alman Internet müzesi olan Aachen Teknik Yüksek Okulu'ndaki

Sanat Tarihi bölümünde Reiff II'de izleyiciye sundu. Şu sıralar eserleri Chip Online'da <http://www.chip.de> adresi altında bulunabilir. "Resimlerim Toronto, Tokyo ve Hamburg'da aynı anda monitörde görüldüğünde, Internet zaman ve mekanı ortadan kaldırıyor" diye özlemini dile getiriyor sanatçı.

Bir sonraki projesi dijital mağara resimleri fikrini daha da yoğun olarak yansıttak. Çalışmalarını Bonn yakınlarındaki bir mağarada izleyiciye sergilemek istiyor. Karanlığın içinden resimler ziyaretçilere LC-Displayler üzerinde karşıdan ışıltılayacak.

Ancak Kiera birkaç yıl içinde sanatsal yaşamında ne gibi gelişmeler olacağını bilemiyor. "Ben hep çalışmayı aradım" diye itiraf ediyor. Şimdiye kadar bir meyhane işletmiş, bir gazetenin editörlüğünü yapmış ve şu sıralar da bir ecza pazarlama şirketinde çalışıyor. "Son zamanlarda kendime bu motif üzerinde daha ne kadar çalışmaya devam edeceğimi sorup duruyorum," diyor alçak bir sesle, "çünkü sonumun dijital mağara resimleri bölüm şefi olmasını istemiyorum."

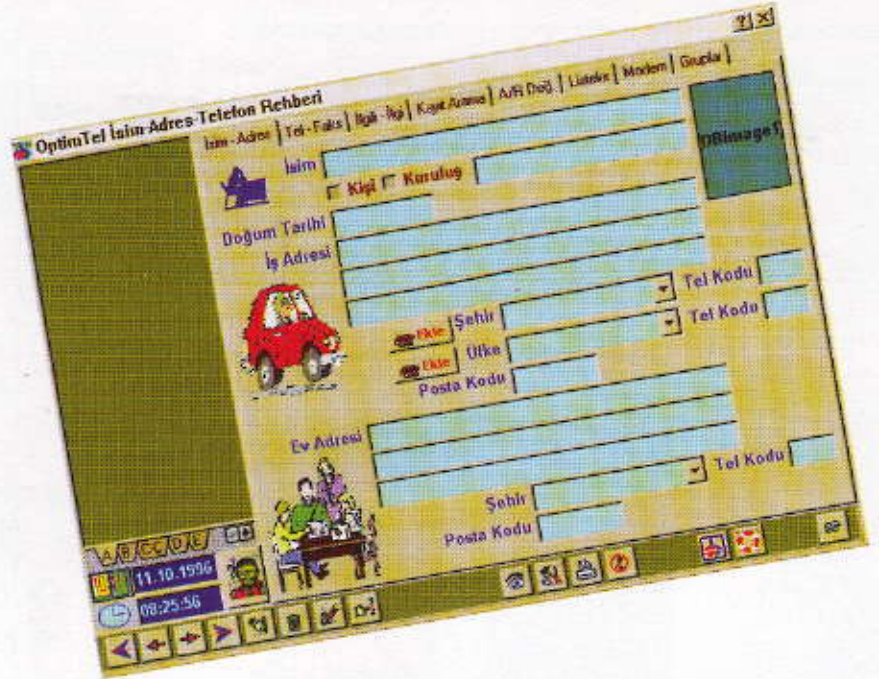

Kullanışlı Bir Telefon Rehberi:

Optimtel

Optimtel, Windows 95 ve NT altında çalışan, az yer kaplayan kullanışlı bir telefon rehberi programı. Program paketi, 3 disket ve 28 sayfalık bir kitapçıktan oluşuyor. Kitapçıkta kurulum ve kullanım için yeterli bilgi mevcut. Buna rağmen kurulumu sırasında birkaç noktaya dikkat edilmezse sorunlar yaşanabiliyor. Çünkü program direkt olarak a: sürücüsüne kurulmaya çalışıyor ve yetersiz sürücü kapasitesi hatası veriyor. Bunun dışında yine kurulum sırasında farklı bir dizin seçilmek istendiğinde, kurulum devam ediyor fakat program çalıştırılırken orijinal dizin arandığı için yine hata veriyor. Bunlara dikkat edilip kurulum yapıldıktan sonra program kısa yol tuşlarını hazırlayıp kullanıma hazır hale geliyor.

Optimtel, çalıştırıldığında, gelen ilk ekrandan bütün menüleri görmek

ve bunlara ulaşmak mümkün. İkonlarla kullanımı kolaylaştırılmış ara birimi sayesinde kayıtlarla ilgili notlara, telefon, faks numaraları ve adreslere ulaşmak çok kolay.

İstenildiğinde kişi veya kuruluşlarla ilgili resimlerin de kayıtlar ile birlikte saklanması mümkün. Programın bir başka özelliği de kayıtlardaki telefonların doğrudan program üzerinden aranabilmesi.

Kayıtların; isim, telefon numarası, kuruluş, adres ve kişisel bilgilere göre geniş bir yelpazede aranıp, sı-

ralanabilmesi mümkün.

Rehberdeki kayıtlar sol tarafta bir liste halinde görülüp buradan seçilen kayıt ile ilgili bilgiler ekranın üst tarafında yer alan menüler sayesinde rahatça türüne göre incelenebiliyor.

Ürün genel olarak masa üstünüz için elektronik bir ajanda havasına sahip, kullanışlı ve kapsamlı bir program.

Bilgi için: Optima Bilgisayar Ltd.

Tel: (0.222) 221 57 21- 230 62 98

Fiyatı: 8\$

Bakım Yönetimi Yazılımı

MAXIMO ADvantage

Eski adıyla Chief Advantage, yeni adıyla MAXIMO ADvantage makinelerin, binaların ve diğer bakım yapılması gereken ünitelerin bakım-onarım organizasyonunun yapılması amacıyla üretilmiş bir program. DOS ve Windows programları için oluşturulan bu yazılıma Oracle, Sybase ve Informix versiyonlarının katılması da planlanmakta. Şu anda Türkçe ve İngilizce satılan programların Türkçeleştirilmesi ve yerelleştirilmesi Brainware tarafından yapılmakta ve güncelleştirilmektedir. Program 5 bölüm olarak düşünülebilir: Talep Yönetimi, Bakım Organizasyonu, Yedek Parça Yönetimi, Geliştirilmiş-Detaylı İşlevler, İstatistiksel Değerlendirme. Program yardı-

mıyla anızı, proje, periyodik veya koruyucu bakımın organizasyonu, bakım ve servis taleplerinin değerlendirilip, öncelik verilmesi, malzeme yönetimi, yedek parça stok kontrolü, rezervasyonu, siparişi, stok girişi, çıkışı işlemleri bilgisayar destekli olarak yapılmaktadır.

Microsoft Access kullanılarak yazılmış programın çokuluslu şirketler için Almanca, Fransızca, İspanyolca ve Flemenkçe versiyonları da mevcut.

Bilgi için: Brainware Information Technology and Top Management Consulting

Fiyatı: Modül ve kullanıcı sayısına göre değişiyor.

Tel: (0.216) 348 72 05

Faks: (0.216) 348 72 04

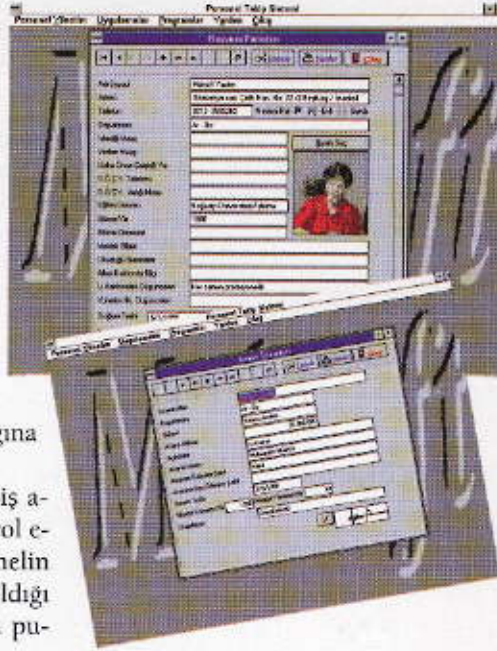

Personel Yönetim Sistemi

Çalışan elemanların herbiri için ayrı, ayrı başvuru formlarının takibi, karakter analizinin tespit edilmesi, maaşlarının primlerle, avans ve puanlarla beraber ayarlanması için tasarlanan Personel Eğitim Sistemi, Windows uyumlu ve çok kullanıcı mantığına dayanıyor.

Bu programda firma içindeki iş akışı personele bağlı olarak kontrol edilebiliyor. İşe alınacak personelin detaylı karakter analizinin yapıldığı ve bu analiz sonucu elde edilen puanla, maaşların karşılaştığı bir program olan Personel Eğitim Sistemi, her elemanın ayrı ayrı performansını da değerlendirebiliyor.

Personellerarası iletişimin net, anlaşılır ve doğru olması için iş bildiriminin yapıldığı, herkesin ortak kullanımı olan ve her türlü konunun rahatlıkla tartışıldığı yazı tahtası ve yapılması gerekenlerin sonuçlarının takip edildiği bir sistemi sağlayan programda, her personel için ayrı ayrı ön ve arka yüzle birlikte kimlik basımı yapabiliyor. Firma logolarının, şirket isim ve yetkili imzalarının çizimli veya Scanner ile taranmış dosyalardan aktarıldığı, orjinal personel

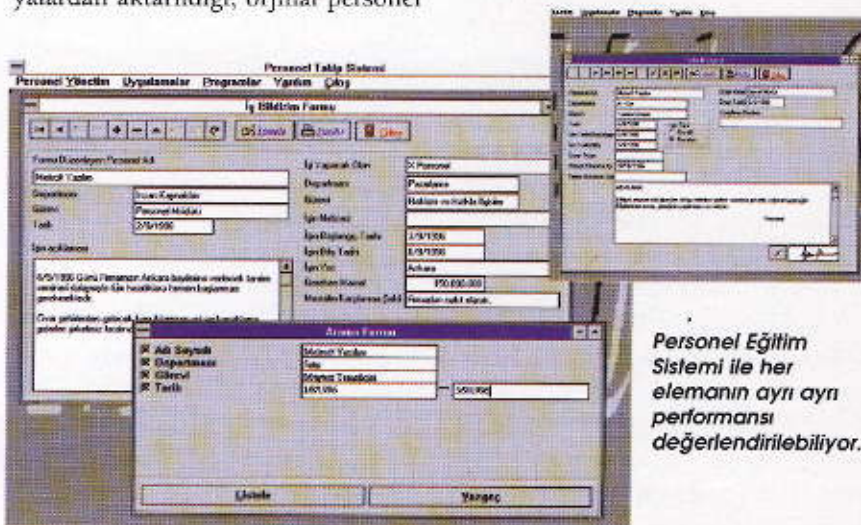
resimlerinin eklenebildiği renkli Deskjet veya lazer yazıcılarından net çıktıların alınabildiği Personel Yönetim Sistemi'nde genel müdür veya denetçi, tek, tek veya bütün olarak, hangi alanı kullanması gerektiğini şifreleme bölümleriyle ayarlayabiliyor.

Bilgi için :Melsoft Yazılım

Tel: (0.212) 259 52 62

Fiati :250 \$ + KDV

Not :Bu sayıdaki indirim kuponunu doldurup yollayan okuyucular bu yazılımı 150 \$ karşılığında temin edebilirler.

Personel Eğitim Sistemi ile her elemanın ayrı ayrı performansı değerlendirilebiliyor.

Finans Yönetim Sistemi

Üretim,
Satış,
Satınalma,
Stok,
Çek/Senet,
Nakit,
Repo/
Bono,
Menkul,

Orjinal çek, senet yazımı ve renkli çıktı

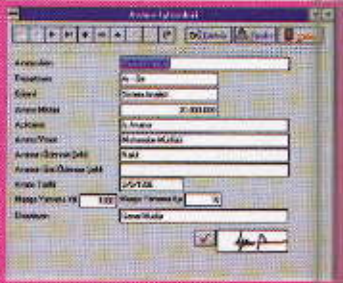
Gayri-menkul, Hisse senedi, Ödeme Takvimi, Falz Hesapları, Tahsilat Makbuzu, Tediyeye Makbuzu, Windows Write, Abone Bilgileri, Grafiksel ve detaylı Kur, Menüye 10 adet çalıştırılabilir programın eklenmesi, detaylı Şifreleme vb...

Çek, senet, tahsilat ve tediyeye makbuzu kesebilme... Çok kullanıcı mantığı... Detaylı rapor. Her türlü mamul üretimi, satış, satın alınması... Paranın iyiliğini koruyucusu...

TEK DÜZEN DIŞINDAKİ HER ŞEY

Personel Yönetim Sistemi

Başvuru
Formu,
Karakter
Analizi,
Avans
İşlemleri,
Prim
Tablosu,
Maaş
İşlemleri,
Performans

İşlemleri, Kimlik Basımı, Vizite Formu, İş Bildirimi, İzin Belgesi, Yazı Tahtası ve raporlar.

Çok kullanıcı mantığında çalışan, kendi alanında ilk ve tek bilgisayar programı. Detaylı rapor ve listeleme.

KÜÇÜK YA DA BÜYÜK, ELEMAN ÇALIŞTIRAN HER İŞLETMEDE GEREKLİ...

ELEKTRA For Windows

Müşteri,
Yönetim,
Montaj,
Stok,
Bakım
Anlaşma-
ları, Servis,
Garanti,
Arıza takip.

Elektrik-Elektronik ve Bilgisayar şirketlerine yönelik olarak üretilen, anıza, servis, garanti, bakım, üretim, montaj takibi...

OTOMOFİS For Windows

Müşteri,
Stok, Arıza
Takip,
Servis
Takip.

Otomobil bayi ve yan sanayi dalına yönelik üretilen Otomofis programı orijinal kodlarıyla birlikte veriliyor. Hem sektöre hem de yazılımcılara.

Melsoft

212 - 259 52 62

Programlar Windows ortamında (Windows Microsoft'un tescilli markasıdır)

Daha Mükemmel Bir Windows

Windows 95'ten memnun olanlar çok şey kaçırmıyorlar: 95 işletim sistemini çok iyi bir şekilde toparlayıp geliştiren 32 bitlik ilginç Shareware ve Freewareler var. Bunların içinden en iyi 23 tanesini bu yazıda ve CHIP-Kasım 96 CD'sinde bulabileceksiniz.

Windows 95 ilk çıktığında mükemmel görünüyordu, birçok kişi Windows 95'in eksiksiz olduğunu düşünüyordu. Ancak aradan geçen süre zarfında eksiklikler su yüzüne çıktı ve talepler artmaya başladı. Her zaman olduğu gibi Shareware yazarları, sistemdeki küçük boşlukları gördüler ve modern teknoloji ile geliştirme ve düzeltme çabalarına giriştiler. Sonuçlar ise seyretmeye ve kullanılmaya değer.

Bu yazı sizlere, Windows 95'in araçlarını ve seçeneklerini değiştirmenizi ya da bazı şeylerin desteklenmesini sağlayacak Shareware ve

Freeware programları tanıtıyor. Programların büyük bir kısmı çok ucuz, ve hemen kayıtlı kullanıcı olmak da mümkün. Başına buyruk çözümlerin birçoğu alışkanlık gerektiriyor, bunların kullanımı biraz zor. Ancak bazılarını, başka bir Windows-PC önünde oturduğunuzda çok özleyeceksiniz.

Tanıtacağımız programlar dört kategoriye ayrılıyorlar: Sistem geliştirme, araçlar, iletişim ve diğer programlar.

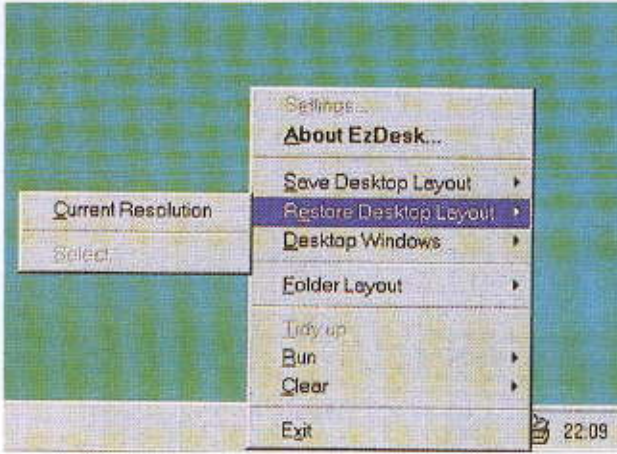
Daha büyük kategorilerde daha iyi oryantasyon için, değişik program türleri arasında tekrardan başka ayrımlar da kullanıldı.

SİSTEM GELİŞTİRMELERİ

Doc Man 2.1

Problem: Windows 95'in "Başlat" menüsündeki "Belgeler" altında, Windows ya da Excel gibi programları önceden çalıştırmaya gerek duymadan, doküman yönelimli çalışmasını sağlayacak ilginç bir özellik var. Ancak Windows bu klasörü öyle dolduruyor ki, kısa bir süre sonra kullanılamaz duruma getiriyor.

Çözüm: Doc Man, sistem klasörü "Belgeler"i bazı yararlı fonksiyonlar ile geliştiriyor. Mesela böylece hangi dokümanların burada yer alıp almayacağını belirtebiliyorsunuz, örneğin tekst dosyaları (*.TXT). Bu bağlamda bu aracın seçeneklerinde klasörün boşaltılması ya da tek tek kayıtların silinmesi ve başka bir sürü şey için onaylamalar yapılıyor. Ayrıca listeyi, Explorer'ı açmadan düzenlemek mümkün.

Ezdesk aracı, özellikle masaüstündeki ikonların düzenini kaydediyor ve bu Layout'u semboller birbirine karışığında tekrar oluşturabiliyor.

Winshade for Windows 95 1.5.0

Problem: Simge durumuna küçültülmüş pencereler, başka bir alternatif olmadan görev çubuğunda kaybolurlar. Görevin otomatik olarak simge durumuna küçültülmesini sağlayanlar, çabucak, o an neyin çalıştığının genel bakışını kaybediyor.

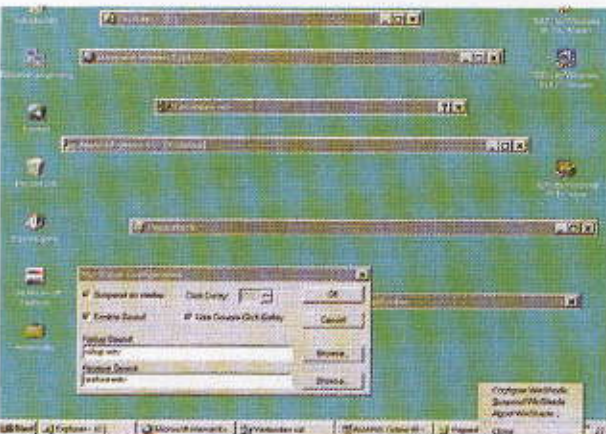
Çözüm: Winshade, uygulamaları, Desktop'ta ana (ilk) pozisyonlarına simge durumuna küçültülen bir araç. Geriye kalan ise, arkada hangi programın beklediğini halen gösteren, görev başlığının yatay bir çubuğu. Winshade ile pratik olarak tüm Windows pencerelerini simge durumuna küçültebilir ve bir fare tıklaması ile tekrar çağırabilirsiniz - özellikle Multitasking'e yatkın Power-Userlar için oldukça ilginç. Pencerenin küçültülmesi için, başlık çubuğuna farenin sol tuşu ile tıklamak yeterli. Geri dönüş ise alışıldığı üzere çift tıklama ile gerçekleşiyor.

Ezdesk 1.7

Problem: Büyük emeklerle oluşturulmuş Desktoplar (masaüstü), korumalı modda bazen yeni bir uygulama eklenmesi ya da acil bir yeniden başlatma ile kaybolup gidebilirler. İkonlar bu sırada üstüste binip karman çorman olurlar ve bunları sonradan büyük emeklerle tekrar düzenlemek gerekiyor. Windows 95'te masaüstünü eski hali neyse aynı şekilde yeniden yapılandırarak bir fonksiyonun eksikliği hissediliyor.

Çözüm: Ezdesk ile masaüstünün görünümünü bir dosyaya kaydediliyor. Bu dosya ile eğer üstüste binmişlerse tek tek objelerin yüzey üzerindeki pozisyonları yeniden oluşturulabiliyor. Ezdesk masaüstünü, her Windows kapatılması sırasında kaydedebiliyor; ancak tek bir ayara standart olarak uyabiliyor.

Ancak yazılımın detayları çok daha derinlere inebiliyor: Bu araç açık

Power-Userlar bunu sevecekler: Uçup gitmeyen Taskler, Winshade görevlerin başlık çubuklarına küçültülmesini sağlıyor.

Bu yazıda tanıtılan programların tümünü CHIP-Kasım 96 CD'sinde bulabileceksiniz. Arayüzü kullanarak istediğiniz programı kurabilirsiniz. Arayüz ile çalışmak istemeyenler WIN95 dizini altında istedikleri programı bulup, sabit diske kopyalayarak kurabilirler.

Bu yazıda üç değişik program türü bulacaksınız.

Shareware: Yazılımın yazarı size, programı test etmeniz için genelde süresi sınırlı, bedava bir kullanım imkanı sunar. Programı kullanmaya devam etmek isterseniz, yazarına belirli bir ücret ödememiz gerekir. Registry için gerekli ücreti ödeyince, genelde kullanım kitapçıklı, programın tam sürümüne sahip olursunuz. Shareware programları tanıdıklarınıza kopyalayarak kullanmaları için kısıtlamasız verebilirsiniz, vermelisiniz de zaten.

Freeware: Ücretsiz yararlanabileceğiniz bir program, aynı şekilde arkadaşlarınıza kısıtlamasız verebilirsiniz. Programın yazarı sizden hiçbir şey talep etmez. Ancak programla ilgili görüşlerinizi ve varsa programla ilgili hataları (Bug) programın yazarına iletmeniz iyi olur.

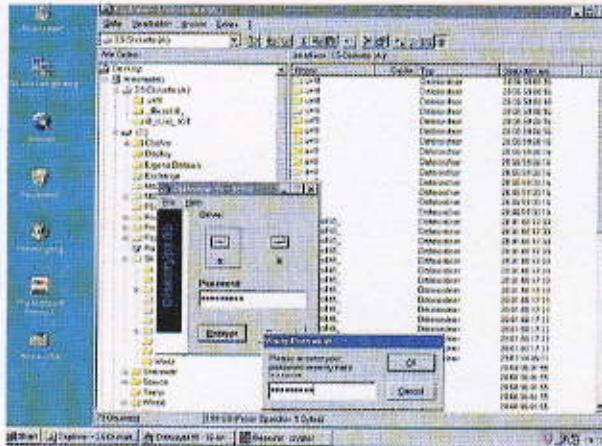
Postcardware: Bu program türü de aynı şekilde bedava ve tanıdıklarınıza kısıtlamasız verebilirsiniz. Ancak programın yazarı sizden, genelde programını geliştirmek için orjinal fikirlerinizi bir kartpostal ile göndermenizi rica ediyor.

pencerelerin de pozisyonlarını kaydedebiliyor ve monitör üzerindeki en son on hareketi tekrarlayabiliyor. Başlat-Programlar klasörünü Windows'tan çok daha hızlı boşaltabiliyor ve geçici dosyaları da silebiliyor. Ezdesk, Sys-Tray'de kalıcı olarak bulunuyor, yani masaüstünü bir pencereyle örtmüyor.

Plug-in for Windows 95 2.6

Özellikle Plus-Pack ile çalışmayanlar, 95 için bir yığın sistem geliştirme programından faydalanabilirler.

Çözüm: Plug-in for Windows 95, bir araçlar setinden oluşuyor. Bu

Bir disketin içeriğinin yanlış kişilerin eline geçmemesi gerekiyorsa, birkaç saniye içinde çabucak Diskcrypt ile disketi kilitleyebilirsiniz. Şifre olmadan başkaları böyle bir diskette ancak bir veri salatası bulabilirler.

sette bir yandan optik ile ilgili programlar mevcut, mesela pencerelerin başlık çubuklarını yeni cursor formları ve yapılarla geliştiren bir Plug-in. Diğer yandan da bazı Plug-inler de Windows-PC'nin sistem kaynaklarını gözlüyor: Bir araç, sistem kaynaklarının belirli bir değerin altına düşmesinde sizi uyarıyor.

Plus-Pack'tan yararlanılıyorsa başka bir uyarıcıdan tasarruf edilebilir: Çok az sabit disk yeri uyarısı. Ancak Plug-in karşılığı daha ilginç, çok az RAM'in kaldığını da haber veriyor. Başka hizmetler de yaklaşan terminleri hatırlatıyorlar ya da Windows uygulamalarının çalıştırılmasını fonksiyon tuşlarına devrediyorlar.

Quick Boot 2.50

Problem: Windows'u kapatmak ya da yeniden başlatmak için bazı tıklamalara ve biraz da zamana ihtiyaç duyuluyor. Windows 3.x için bile bu yüzden o zamanlar çıkışı hızlandıran Sharewareler vardı. Windows 95 de böyle bir yardımdan nasibini almalı.

Çözüm: Quick Boot'un penceresinde Exit ve Reboot seçenekleri kullanıma hazır bekliyorlar. Bu seçenekler zaman gecikmesi olmaksızın, Windows'un kapatılması sırasında sabit diske geri yazılan, RAM'de bulunan verilere zarar vermeden istenilen reaksiyonları gerçekleştiriyorlar. Kapatma işlemi, Windows 95'teki seçenekten çok daha hızlı

gerçekleşiyor. Quick Boot ayrıca bir de Timer'a sahip, bununla Windows'unuzun kapatılmasını programlayabiliyorsunuz. Kapatma sırasında halen bir uygulama aktifse, Quick Boot, verilere zarar vermemek için Windows'un kapatılmasını erteleyebiliyor.

Masquerade 1.0

Problem: Optik düzenlemeleri ayarlayabilmek ve değişik ses şemaları oluşturabilmek için Windows 95'te değişik araçlara ihtiyaç duyuluyor. Bu opsiyonların tümüne tek bir pencerede erişebilmek mümkün olmalı.

Çözüm: Masquerade Shareware'i Windows 95'in neredeyse tüm optik düzenleme imkanlarını bir pencereye indiriyor. Burada genelde Plus-Pack'teki özelliklerin kullanımı sözkonusu. Ancak her şey bu kadarla sınırlı değil: Bu araç, Desktop-Theme'leri arasındaki düzenli geçişleri de üstleniyor, ancak bu geçişler biraz uzun sürüyor.

Diskcrypt 93 -32 Bit

Problem: Bir disketin içeriğini kodlamak isteyenler Windows 95'te aradıklarını bulamıyorlar. Bu işletim sisteminde bir kilitleme programı yok.

Çözüm: Diskcrypt kilitleme programını kullanmak çok kolay. Çalıştırıldıktan sonra varolan disket sürücülerini sembollerıyla gösteriyor ve Encrypt, Decrypt diye iki tane de

seçenek sunuyor. Bir disketi çabucak kilitlemek isteyenler, Encrypt'i çalıştırıyorlar, sürücüye tıklıyorlar ve şifreyi girip onaylıyorlar. Birkaç saniye sonra program işini bitiriyor; diskette artık görünürde sadece bir veri salatası bulunuyor. Decrypt ve şifre ile tekrar disketi eski haline döndürebiliyorsunuz.

Printswitch 4.0 for Win 95

Problem: Windows altında çabucak bir sürü yazıcı ortaya çıkar - "Bilgisayarım (My Computer)"daki yazıcı, ağdaki yazıcı ve yazıcı gibi hitap edilen faks programları. Değişik uygulamalar sürekli, bu yazıcılardan başka birine "Standart" olarak ihtiyaç duyuyorlar. Gerçi standart yazıcılar arasındaki geçiş menüleri ve "Bilgisayarım" üzerinden sağlanabiliyor, ancak bir sürü fare tıklamasına ihtiyaç duyuluyor.

Çözüm: Printswitch 4.0, masaüstünde, büyüklüğünü istediğiniz gibi ayarlayabileceğiniz küçük bir pencere açıyor.

Bu pencerede sol fare tuşuna tıklama ile standart yazıcıyı değiştirebiliyorsunuz - listeden basitçe istediğinizi seçiyorsunuz. Pencere bunun için kurulu ya da hitap edilen tüm yazıcıları içeriyor. Power-User'lar alternatif olarak Hotkey'ler yerleştiriyorlar. Listede, yazıcı kaydında sağa tıklayınca, Properties ile yazıcı sürücüsünün özellikler penceresi açılıyor.

Diz View 32

Problem: Windows'un Viewer'ları DIZ uzantılı arşiv dosyalarını açmıyorlar. Bu dosyalar, arşiv içerisine sıkıştırılmış uygulamalarla ilgili belirgin bilgiler içeriyorlar.

Çözüm: FILE_ID.DIZ gibi arşiv-bilgi dosyalarını Diz View ile açıp düzenlemek mümkün. Bunun için DIZ dosyalarına, [Shift] ve [Control] tuşlarına basılı tutarak sağ fare tuşu ile tıklamak ve Open With seçeneğini sonra da Other butonunu seçmek yeterli. Sonra da Diz-Vi-

ew'in kopyalandığı dizini bulup seçiyorsunuz. Bir çift tıklama böylece her DIZ dosyasını açabilir.

CD-Quick Cache for Windows 95 1.2

Problem: Windows 95'in CD-Cache'i performans olarak çok düşük.
Çözüm: CD-Quick-Cache, CD sürücüsü için konfigüre edilebilir bir Cache imkanı sunuyor. Cache, Windows'ta bir cihaz sürücüsü (VxD) olarak çalışıyor. Okuma hızı bu program kurulduğu zaman belirgin bir şekilde artıyor. En yüksek performans, Cache için sabit disk yerine RAM kullanıldığı zaman elde ediliyor. CD-Quick'in AVI dosyalarını da cache edebilmesi (önbellekleme), Multimedia CD'lerinin oynatılması sırasında etkisini hissettiriyor: Cache'deki filmler ya da sekanslar belirgin şekilde daha az atlamalar yapıyor. CD-Quick programını kuranlar, Windows 95'in Cache'ini devre dışı bırakmaları, aksi halde gereksiz RAM işgaline sebep oluyor.

Safety Net 95 V.41

Problem: Windows 95'in Backup-Tool'unu kullanmak biraz zor ve sıkıcı. Oldukça sık veri yedekleyen biri, daha akıllı ve hızlı bir programa ihtiyaç duyuyor.

Çözüm: Hızlı backup programı Safety Net, değişik profillerde programlanabiliyor ve bu yüzden de ku-

rulduktan sonra kullanması çok kolay. Dosyaları istenildiğinde sıkıştırıyor ve güvence altına alıyor. Program oldukça hızlı da çalışıyor.

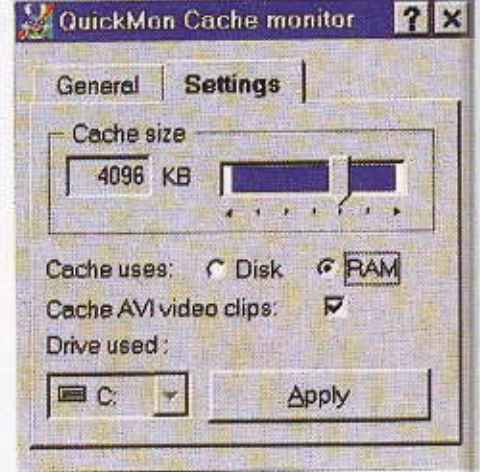
Araçtan maksimum verimi elde etmek için, yedeklenecek dizinler önceden Safety Net'in profillerinde belirtilmelidir. Böylece hızlı bir yedekleme, araca çift tıklayarak, sonra da Profil ve Start'a tıklayarak, gerçekleştirilebiliyor.

Güvenlik dosyaları kayıt ortamında ZIP-File olarak yerlerini alıyorlar; bu yüzden başka ek bir işleme gerek olmadan açılabilirler.

P5 Mon

Problem: Windows 95'in System Monitor'u sistemdeki bir yığın aktiviteyi gösteriyor. Ancak işlemci ile ilgili bilgilere ulaşmak pek kolay olmuyor, programın her çalıştırılması sırasında yüzde yüz kullanımdaymış gibi görünüyor. Yazılım geliştirilen ve test eden biri daha farklı şeylere ihtiyaç duyuyor.

Çözüm: P5 Mon'un Osilo programı, bir Pentium işlemcinin aktivitelerini gösteriyor: Daha doğru bir ifadeyle, CPU'nun kullanım oranını. Araç bir yandan CPU'nun kendi Cache'indeki hatalı erişimleri gibi olayları izliyor, diğer yandan da o an gerçekleştirilen operasyonları değişik zaman aralıkları içinde listeliyor. CPU hakkında daha fazla bilgiye sahip olmak isteyenler, Info butonuna tıklayabilirler. Böylece

CD-Quick Cache ile CD'lerin okunmasında daha yüksek bir tempoya ulaşıyor, ayrıca yüksek miktarda RAM'i Cache olarak kullanmak da mümkün. AVI'leri de hızlandırdığı için Multimedia-CD'leri çok daha az atlamalar yapıyorlar.

dahili işlemci frekansını ve artık güncelliğini yitirmiş, Co-Processor'un, yanlış hesaplar yapıp yapmadığı sorusunun cevabını öğrenebilirsiniz.

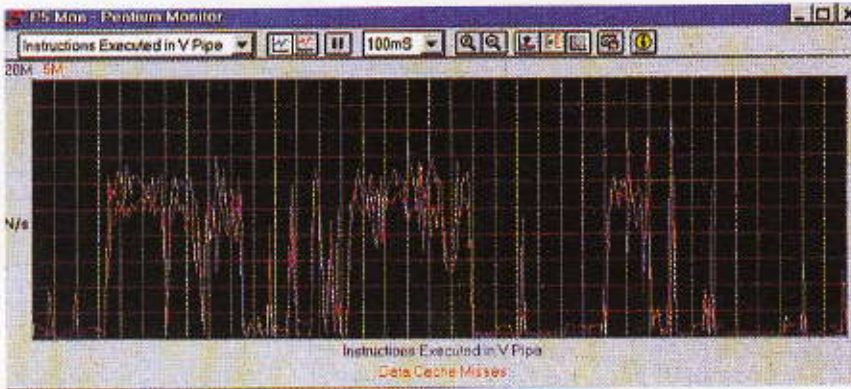
ARAÇLAR

Dosya ve Sürücü Yöneticileri PC Sweep 95 v3.53

Problem: Dosya yöneticisinde özel bir ortam isteyenler Explorer'da istediklerini bulamazlar. Kendi düzenleyebileceğiniz ve düzenlediğiniz şekli koruyabilecek bir arayüz çok daha ilginç ve güzel olurdu.

Çözüm: PC Sweep alternatif yöneticisi bir araç kutusuna benziyor. Konfigüre edilebilir pencereler, dizin ağacını istendiğinde açılmış dizinlerle ve tüm sürücülerini ya da o kullanılabilecek fonksiyonları gösterebiliyorlar. PC Sweep ZIP dosyalarını da bakıyor, içindeki verileri ve yapılarına listeliyor ve istenildiğinde arşivleri açabiliyorlar. Araç sandığı, iri ve kaba grafiği ile biraz alışkanlık gerektiriyor. Ancak dahili Packer ve en ince detayına kadar konfigüre edebileceğiniz pencerelerin gösterimi programı çok cazip kılıyor.

Geçici bir File-Viewer gibi ince-

P5 Mon Pentium'a ne kadar yüklenildiğini gösteriyor. İlginç olan: kırmızı eğri, Processor-Cache'de ne zaman veri bulunmadığını gösteriyor. Pencere Exchange'in çalıştığını belgeliyor.

likler de ayarlanabiliyor. Ayrıca her sürücü penceresi kendine ait bir komut satırına sahip, burada DOS komutlarıyla da çalışabiliyor.

Drag and File for Win 32

Problem: Explorer'a başka bir alternatif daha araniyor: dosya yöneticisinin eski ve iyi zamanlarını özletmeyecek bir alternatif. Ancak yeni fonksiyonların hiçbiri de eksik olmamalı.

Çözüm: Explorer alternatifi Drag and File for Win 32, Windows 3.1'in dosya yöneticisinin iyi yönlerini Windows 95'in araçlarıyla kombine ediyor. File-Viewer ve düzenleme seçenekleri gibi yeni fonksiyonlar butonlar aracılığıyla entegre edilmiş ve bunlar rahatlıkla konfigüre edilebiliyor.

Winimage

Problem: Explorer ile disket kopyalamak insana hiç de zevk vermiyor. Program bunun için çok fazla zamana ihtiyaç duyuyor, çünkü kalan sistem Multitasking işletiminde birlikte çalışıyor. Alternatifler: DOS'a geçmek ya da özel bir hizmet programı kullanmak.

Çözüm: Winimage for Windows 95 ve NT'nin hedefi, çok hızlı bir şekilde disket kopyalamak. Program bir disketin içeriğini listeliyor, bu işlemi Defragmente ediyor ve gecikme olmadan başka bir diskete

kopyalıyor. Option-Preference menüsünde Verify Writing seçeneği işaretlenmezse gerçekten de çok hızlı bir kopyalama gerçekleşiyor. Bu programda ayrıca, değişik disket formatları seçeneği, tamir etme ve otomatize edilmiş kopyalama gibi bazı ek özellikler de bulunuyor.

CD-Master

Problem: CD'lerle çok çalışan biri, kısa bir süre sonra değişik dizinlerde kurulu programların kayıtları üzerindeki genel bakışı çabucak yitirebilir. Bu yüzden, CD ve işletim sistemi arasındaki bilgi alışverişini otomatik olarak düzenleyen bir yöneticiye ihtiyaç duyulur.

Çözüm: CD-Master Start (Başlat) menüsünde ya da başka yerlerde CD'lerle ilgili olan kayıtları arşivliyor. Araç, bu kayıtları, ikonları ve letileri, ilgili CD sürücüsünde bulunmadığı zaman siliyor - CD sürücüyü yerleştirildiğinde tekrar ortaya çıkarıyorlar.

Bu bağlamda CD-Master her CD'yi belirli bir uygulamayla ilişkilendirebilir ve bu uygulamaları, CD sürücüsünde bulunduğu zaman çalıştırabilir. Mesela Photo-CD'lerin ya da benzer Veri-CD'lerinin kullanımında oldukça faydalı. Bir de çok hoş özelliği var: CD-Master, tanınmış CD'leri farklı seslerle sinyalle ediyor.

WinU 2.03

Problem: Windows altında, sadece çok az sayıda program kullananlar ya da kullanılmasına izin verilen kişiler için, tüm bir sisteme erişmek gereksizdir ya da bu erişime güvenlik sorunları nedeniyle sahip olamamışlardır. Bu tür kullanıcılara sadece onlar için düşünülmüş programları kullanmaya izin veren ve bunlar dışında tüm programlara erişimi engelleyen bir program bu problemi çözebilirdi. Ayrıca böylece çok sık değişen PC kullanıcılarında da daha fazla güvenlik sağlanabilir.

Çözüm: WinU arayüz üzerinde arayüz olarak çalışıyor ve kullanıcının sadece ihtiyacı olan Windows 95 araç ve programlarını kullanmasına olanak tanıyor. Burada program ve araç seçimini programı kuran kişi yapıyor.

Başka kaynaklara ve programlara erişim bir şifre ile engelleniyor. Burada WinU gerçekten de çetin: Pencere küçültülmeye çalışılınca tekrar kendiliğinden büyüyor. Start [Başlat] menüsünü açan [Control]+[Esc] tuş kombinasyonu da çalışmıyor.

Editörler

Notebook 95 v3.4

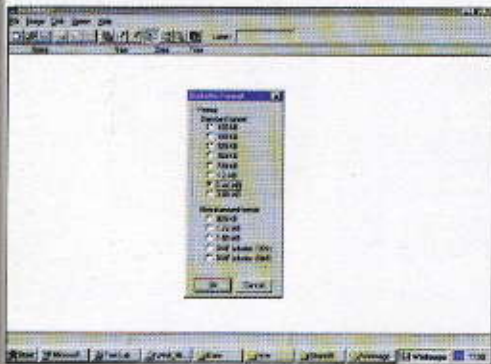
Problem: Notepad Text Editor'u, hızlı ve büyük masraf çıkarmadan çalışıyor, ancak 64 KByte'tan büyük dosyaları açamıyor. Ayrıca modern Windows'ta antika gibi duruyor.

Çözüm: Notebook programıyla dosyalar, bazı nedenlerden dolayı daha rahat yazılıp düzenlenebiliyor. Araç mesela Windows 95'in Notepad'in aksine 64 KByte'tan büyük (2,5 Megabyte'a kadar) metin dosyalarını da açıyor. Yani Wordpad ya da Winword gibi programlara geçiş yapmak gerekmiyor. Notebook'ta ayrıca kelimeler ya da pasajlar Drag & Drop ile kaydırılabilir ya da kopyalanabiliyor, bu fonksiyon normalde daha gelişmiş kelime işlemcilerin bir özelliği. Araç kelimeleri sayabiliyor, değişik yazı tipleri ve renkli belirteçler kullanabiliyor. Kaynak kodları yazıp düzenleyen biri, Notebook programındaki, istenilen satıra atlayan "Go to line" fonksiyonunun tadını çıkarabilir. Alışıldık arama fonksiyonları da ek olarak bu programda mevcut.

E-Mail-Front-Ends

Eudora Light 1.5.4

Problem: Microsoft Exchange, Internet'teki Mail'leri otomatik olarak alabilme yeteneğine sahip. Ancak ilgili opsiyon yeterince konforlu değil. Sıkça postalara bakan biri da-

Winimage ile disketler şaşılacak bir hızda kopyalanabiliyor. İşin sırrı: program multitaskingden vazgeçiyor, yani başka uygulamaları beklemeye ihtiyaç duymuyor.

Bir kullanıcının sadece belirli uygulamaları kullanmasına izin vermek ve kalan her şeye erişilmesini engellemek genelde çok mantıklı. WinU bu görevi çok "kati" bir şekilde yerine getiriyor.

ha iyi bir çözüme ihtiyaç duyuyor.

Çözüm: Eudora Light, E-Mail'lerle ilgili çok tanınmış bir program. Bununla dosyaların da eklenebildiği postalar alıp gönderebiliyorsunuz. Eudora POP, SMTP ve UUCP protokolleri ile çalışıyor; araç ayrıca Windows arka planında zaman ayarlı olarak Mail'leri alabiliyor. 95'in Winsock'u ile başka bir şeye gerek duymaksızın birlikte çalışıyor ve Exchange ile karşılaştırıldığında konfigüre edilmesi çok daha kolay.

Mail Check

Problem: İnternet'te tek bir posta kutusu kullanmıyorsanız, birden fazla adrese sahipseniz, Server'ı manuel arayıp taramak sinir bozucu bir işe dönüşebilir. Bu noktada imdada yetişebilecek bir şey: Adreslerin listesini arka arkaya işleyen bir program.

Çözüm: Değişik E-Mail adreslerini

otomatik olarak sorgulamak, bu Mail-Check programının tek amacı. Bunun için basitçe Host'ları, kullanıcı isimlerini ve şifreleri giriyorsunuz. Ayrıca hangi aralıklarda Mail-Check'in posta kutularını kontrol edeceğini belirleyebiliyorsunuz: her gün, her saat başı, ya da nasıl isterseniz. Sorgu POP3 protokolu ile çalışıyor ve bu yüzden çoğu Host ile uyumlu. Araç yeni haberler bulunca, bunları bir listede, Server'larına ayrılmış olarak gösteriyor.

Diğerleri

Viewer ve Converter

ACDSee 95

Problem: Windows, resim serilerini izleyip ortaya çıkaracak bir Viewer sunmuyor.

Çözüm: ACDSee, diğer programlarla karşılaştırıldığında kolayca kullanılabilir. Kapsamlı konfigürasyon imkanlarının yanında resim formatları ile ilgili geniş bir yelpaze sunuyor: BMP, GIF, JPG, PNG, PCX, RLE, TGA, PCXF ve Photo-CD.

Poliview 95 v2.21

Problem: Windows 95'teki Paint, BMP ve PCX uzantılı dosyaları gösterebiliyor. Ayrıca Diashow'ları yaratmıyor. Özellikle İnternet ile gelen bir yığın resim dosyasıyla Windows 95'in imkanları ile başa çıkabilmek mümkün değil.

Çözüm: Poliview aracı, ekrana bir yığın resim formatı getiriyor. BMP, GIF, JPEG, Photo-CD, PNG ve PCXF formatları bunlardan bazıları.

DLL'ler Eksik Olduğunda

Burada tanımlı programların bir çoğu özel DLL dosyalarına (Dynamic Link Library) ihtiyaç duyuyorlar, mesela VB40032.DLL dosyasına. Normalde program yazarları bu dosyaları Shareware programları ile birlikte veriyorlar. Ancak aksi durum söz konusu ise bu dosyaları Kasım CD'sinde bulabilirsiniz. Bu dosyalar anadizindeki VB40032 dizini altında bulunuyor. Bu dizin altındaki tüm dosyaları (eğer bulunmuyorlarsa) Windows-System dizini altına kopyalamanız gerekiyor.

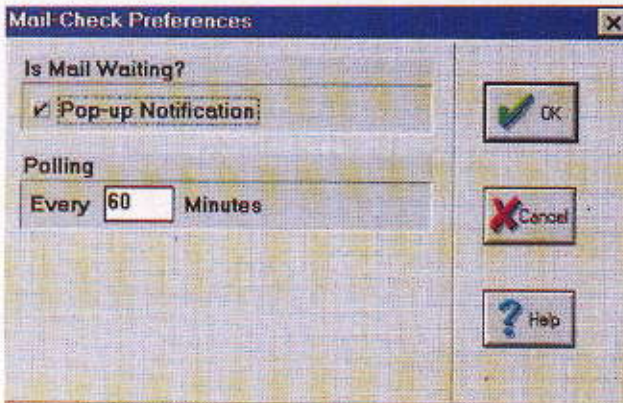
Ek olarak dosyaları bu formatlara çevirmek (convert) ve Windows 95 altında basmak mümkün. Buton özelliği, sık kullanılan fonksiyonlara hızlı bir erişim sağlıyor, mesela kontrast ve ışık ayarları. Bir Diashow için resim dosyalarının bir listesini oluşturmak yeterli. Poliview daha sonra bu listeyi ardarda otomatik olarak işliyor ve gösteriyor.

Cool Edit Version 95

Problem: Windows Audio-CD'lerini ve seslerini çalabiliyor ve belirli bir kapsamda düzenleyebiliyor. Ancak daha fazla fonksiyona sahip, mesela daha yüksek kalitedeki kayıtları gerçekleştirebileceğiniz ya da hazır dosyaları daha iyi filtreleyebileceğiniz bir aracın eksikliği hissediliyor.

Çözüm: Cool Edit, Hardware-Recording için düşünülmüş, müzik parçalarının ve seslerin doğrudan sabit diske kaydedilmesi. Araç bunun için, değişik kayıtlardan tüm bir parça aranje edebileceğiniz fonksiyonlar sunuyor. Sık kullanılan efektler ek düzenleme için hazır bulunuyorlar. Ayrıca hazır kayıtlar, değişik Sample (örnekleme) formatlarında yüklenebiliyor ve filtrelenabiliyor.

Bazı eğlenceli fonksiyonlar da entegre edilmiş: Bir Synthesizer akla hayale sığmayacak en değişik sesleri ve efektleri yaratabiliyor.

Bu basit Mail programı bir adres listesini otomatik olarak arayıp tarayabiliyor. Buna İnternet'te birden fazla adrese sahip olanlar ihtiyaç duyabilirler.

Acer Notebook

Distribütörlüğü İhlas Bilgi İşlem firmasıncı gerçekleştiren ACER teknolojinin en yeni ürünlerinden bir Notebook; AcerNote 950CX. Intel Pentium 120 işlemcili bu Notebook'da 16 Mb Ram CPU ve 540 Mb sabit disk mevcut. 1.44 Mb 3.5" disket sürücünün bulunduğu yere 6 hızlı bir CD-ROM da takılabilir; işin en güzel yanı ise yüklenmiş olarak gelen işletim sistemi Windows95'e bu takıp çıkarma nedeniyle ayrıca bir donanım tanıtımı gerektirmemesi, bunun için sadece Notebook'unuzu parçayı değiştirdikten sonra tekrar açmanız yeterli. 10.4" TFT LCD renkli ekranı ile 640x480 çözünürlükte 65536 renkten, 1024x768 çözünürlük 256 renge dek istediğiniz moda cevap verebiliyor; ayrıca harici bir monitör takıp simultane olarak her ikisinde de çalışabiliyor. PCI tabanlı video adaptörü grafik hızlandırıcılı ve 1 Mb hafızaya sahip, yüksek kaliteli Avi formatlı filmlerde dahi kare atlamıyor. Ses özelliği ise 16-bit stereo, SoundBlaster16 ile donatılmış ve dahili hoparlör, mikrofon da mevcut olduğu

için dışarıdan da bağlantı yapılabilir. 64-bitlik hafıza veriyoluna sahip ve 40 Mb'a kadar artırılabilen bu üründen standart Track-ball yerine TouchPad konmuş, böylece ekrandaki imleci parmağınızın ucu ile kolayca hareket ettirebiliyorsunuz. 2 saat 35 dakikalık NiMh bataryası istenirse, 5 saat 34 dakikaya kadar dayanabilen NiMh + Lithium-Ion gibi dört ayrı batarya çeşidiyle değiştirilebiliyor ve bu bataryaların takıldığı yere AC-adaptör de takılıyor; böylelikle dışarıda bir adaptöre gerek duyulmuyor.

Sistemde ayrıca dahili olarak batarya şarj/deşarj cihazı da geliyor. İki adet PCMCIA Type II veya bir adet PCMCIA type III çıkışa sahip olan ürünün evde veya işyerindeki Acer-Dock'a takılıp, çıkarılırken, kapatılmayı gerektirmemesi de ayrı bir özelliği.

AcerNote 950CX, dışarıdan monitör takılabilmesinin yanında Mouse, klavye, EPP/ECP uyumlu Paralel Port ve IrDa uyumlu SIR (infraruj haberleşme) çıkışlarına da sahip. Oldukça iyi tasarlanmış enerji tasarrufla 0-voltaja kadar inebiliyor ve CMOS ayarlarına girmek için de makineyi yeniden başlatmak gerekmiyor. 16 Kb dahili Cache hafıza ve 256 Kb 2 seviye Cache'i oldukça güçlü bir ürün olan Acer 950CX'e, 6 Mb 32-bit DRAM modülleri, Port Replicator, PCMCIA faks/modem kartı, harici sayısal Keypad takılabilir. Acer Dock 1 Docking Station aldığınızda ise evde veya iş yerinde ekstra kartlar da takabileceğiniz normal bir PC'ye sahip olabiliyorsunuz ve BIOS ayarları her iki ortama göre yazıldığından herhangi bir zorlukla karşılaşmıyorsunuz. Firma yetkilileri bu modelin stoklarında tükenmek üzere olduğunu ve çok yakında iki yeni ve güçlü model 370DX ve 970CX AcerNote'ların piyasaya sunulacağını belirtiyorlar. □

Model	AcerNote 950
İşlemci	Pentium 120
Boyutlar	297x228x50 mm
Ağırlık	2.90 kg
LCD tipi/Büyükluğu	10.4" TFT
Sadece Harici Ekranda	1024x768, 256 renk veya 640x480, 65536 renk
Aynı anda monitör ve LCD görüntü	Evet
Sistem BIOS'u	256 Kb Flash ROM
Klavye	82-83 Tuş
CPU voltajı	3.3 volt / 2.9 volt
Matematik işlemci	Entegre edilmiş
Sistem Hafızası	8 Mb-40 Mb (64-bit hafıza yolu)
İşaretleme aleti	Touchpad
PCMCIA yuvası	2 PCMCIA type II yuvası (1 type III slot)
AC adaptör	Batarya yuvasına takılabilir AC adaptör
Disket sürücü	Taşınabilir dahili 3.5" 1.44 Mb FDD, 6 hızlı CD-ROM, PCMCIA type II veya ikincil akü (Lithium-Ion) ile değiştirilebilir.
Video	1 Mb PCI
Fiyatı	3.715 \$ + KDV

Yeni bir Pentium bilgisayar satın alırken cebinizi bosaltmamanız ve ihtiyacınız olan neyse onu satın almanız için CHIP, 10 tipik uygulama için 10 PC'yi en uygun şekilde konfigüre etti.

Yazılımcılar, grafikerler, sekreterler, küçük işletmeler, ortaokul ve lise öğrencileri, üniversite öğrencileri, müşteri temsilcileri, CAD kullanıcıları, ev-videosu üreticileri ve bilgisayar oyunları meraklıları ile pratikteki ihtiyaçlarını belirleyebilmek için röportajlar yapıldı. Bu yazıda, kişisel ihtiyaçlarınız için ideal PC'nin nasıl konfigüre edilmiş olması gerektiğini, donanımda ve yazılımda nasıl tasarruf edebileceğinizi bulabileceksiniz.

Ufuk Yamankılıçoğlu

İdeal PC

İÇERİK

Herkes için ideal PC
Grafikerler
Ev-videosu montajı
Üniversite Öğrencileri
CAD ve Üretim
Bilgisayar Oyuncuları
İlk- ve Ortaöğretim Öğrencileri
Müşteri Temsilcileri
Yazılımevi
Sekreterler
Küçük işletmeler

Zaman bir karar vermek için çok uygun: Pentium-PC'ler hiçbir zaman bugünkü kadar ucuz olmadılar. Ve hiçbir zaman dönün donanımı bu kadar eskimiş görünmüyordu. Sürekli daha çok sayıda firma PC'lerini Windows 95 ya da Windows NT ile donatmak istiyor ve bazı aile reisleri yoğun bir şekilde evdeki bilgisayarlarının, çocuklarının kullanımına sunulmasının daha uygun olup olmayacağını düşünüyorlar - çünkü bilgisayarları artık kendi işleri için yetersiz kalıyor. Eski 386'lar veya 486'lar bu yüzden uzun süredir bir hurda yığını olmaktan kurtuluyorlar: İkinci bilgisayar olarak ya da küçük bir Windows ağındaki ucuz bir Backup aleti olarak hizmet verebiliyorlar. Ve okula giden çocuklar öğrenme problemleri yaşıyorlarsa, ilgili yazılım ile bu eski bilgisayarlar özel öğretmen olarak da faydalı olabiliyorlar.

Yaklaşık 1000-1300 \$'a bugün, 100-MHz-Pentium işlemcili, 256 Kilobyte Cache, 16 MByte RAM, 1-Gigabyte sabit disk, 2MByte Video-RAM'li PCI grafik kartı, 8 hızlı CD-ROM sürücü ve 14 inç monitöre sahip bir PC satın alınabiliyor. Fiyata genelde Windows 95 ve bir ofis programı (kelime işlemci, veritabanı programı, hesap tablosu) da dahil oluyor.

Apple'ın Power-PC'leri PC'lere göre oldukça pahalı, ancak burada da fiyatlar oldukça geriledi. Geçmişte çok pahalı olan Notebook'ları şimdi çok uygun fiyatlarla almak mümkün: Yaklaşık 1500 \$'a 486DX4-100 MHz işlemcili, 8 Megabyte RAM'li, 520 Megabyte sabit diskli, PCMCIA yuvası ve renkli ekranı olan bir Notebook bilgisayar satın alabiliyorsunuz.

Piyasada satılan bilgisayarları bünyete altına aldığınızda kafalarda hemen bazı sorular oluşuyor: mesela bir sekreter, öğrenci ya da üniversite öğrencisi için 14 inçlik bir monitör yeterli mi yoksa bir 15- ya da 17 inç monitör daha mı uygun olur? 8, 16, yoksa 32 MByte RAM'e mi sahip olmalıyım? Lazer ya da

mürekkep püskürtmeli yazıcıdan hangisi ihtiyacımı görür? Bir grafiğe hızlı bir Pentium bilgisayar ile mi yoksa Apple'ın Power-PC'lerinden birini mi kullanmalıyım? Kimin bir Netware-, Windows- Network'e ihtiyacı vardır? Bir ses kartını ya da Gameport'u hemen bilgisayarın yanında satın almalı mıyım?

Cevap her zaman o kadar basit değil ve yanlış yatırımların tehlikesi de oldukça büyük. Ancak hayatınızı ve kararlarınızı, ideal konfigürasyonlarımızı yönlendirici olarak alırsanız, kolaylaştırabilirsiniz.

CHIP, burada tanıtılan konfigürasyonlar için Pentium PC'leri tercih etti.

Çünkü bu bilgisayarlar günümüzde, eski 486 işlemcili modelleri kadar ucuz. Bugün bazı uygulamalar halen MS-DOS'ta çalışsa da, yarı bir Pentium-PC ile ek donanım masrafı olmaksızın Windows 95'e yükseltebilirsiniz. Yani bir Pentium-PC gelecek için iyi bir yatırım. Ancak tek bir istisna var: Masaüstü yayıncılık için, Apple'ın Power-PC'sini seçtik.

SABİT DİSK

Her bilgisayarı hem IDE- hem de SCSI-sabit diskleriyle donatmak mümkün. Bilgisayar bir IDE-diskiyle daha ucuza geliyor, çünkü Controller Pentium-Anakartı üzerinde hazır bulunuyor. Ancak Scanner ve CD-ROM-Writer gibi çevre-birimler PC'ye ya da Macintosh'a bağlanmak istenirse, SCSI'den başka çıkış yolu yok. Ayrıca PCI-Interface'li SCSI-Controller için (mesela Adaptec 2940) yaklaşık olarak 200 \$'lık ek harcama gerekiyor. Bu ay CHIP-Test laboratuvarındaki testlerin sonucu da SCSI ve IDE disklerde veri transfer hızının hemen hemen aynı olduğunu gösterdi.

VERİ GÜVENLİĞİ

Parasını bilgisayarla kazananlar, veri güvenliğine büyük önem vermeli. Bu özellikle yazılım büroları, grafiğe, sekreterler, küçük esnaflar, sigortacılar, müşteri temsilcileri ve CAD kullanıcıları için

geçerli. Bir ağda (Network) veri güvenliği büyük öneme sahipse, o zaman Workstation'ların hiçbirinde ne bir disket sürücüsü ne de CD-ROM sürücüsü bulunmalıdır: Birçok firma ancak bu şekilde virüslerden ve veri hırsızlığından kendilerini koruyorlar. Ağa bağlı bir bilgisayarda sabit disk de bulunmuyorsa bu duruma Diskless-Workstation adı veriliyor. Bu tip bilgisayarlar ağ üzerinden Boot ediyorlar ve virüslere karşı kesin koruma sağlıyorlar.

İŞLETİM SİSTEMİ

Aslında MS-DOS ve Windows, satın aldığınız bilgisayarın fiyatının içinde olmalı. Çünkü işletim sistemi olmayan bir bilgisayar motorsuz bir arabaya benzer. Windows for Workgroups ve Windows95'te, günlük büro ihtiyaçlarını karşılayacak hazır bir ağ fonksiyonallitesi entegre edilmiş durumda. Ancak istisnalar kaideyi belirliyor: Katıksız DOS ya da karışık Windows-DOS uygulamalarında Netware'e geçiş yapmak daha avantajlı. Her PC'yi bir ağa bağlayabileceğiniz NE2000 uyumlu bir Network kartının fiyatı yaklaşık 50\$.

BACKUP (Yedekleme)

Tüm işletim sistemi değil de sadece veri yığınları kaydedilip saklanacaksa, Backup cihazının kapasitesi konusunda büyük taleplerde bulunulmuyor. Günlük büro kullanımında ve özel kullanıcı için genelde 120 Megabyte kapasitesi olan bir ZIP-Drive yeterli oluyor. Streamerlar yavaş yavaş cazibelerini yitirmeye başladılar, çünkü bugün oldukça yüksek veri güvenliğine sahip yedekleme üniteleri var, mesela External (harici, çıkartılabilir) sabit diskler.

PC'de, önemli dosyalar için yedekleme ünitesi olarak ikinci bir sabit disk kullanımı çok güvenli ve özellikle hız açısından iyi bir seçim. Günümüzde sabit disklerin fiyatlarının çığ gibi düşmesi bu Backup medyasının daha çok tutulmasını sağlıyor.

Bir Grafiker

A.Umut Ersoy, CHIP'te grafiker ve yıllardır masaüstü yayıncılık alanında çalışıyor. 20 Megabyte ana bellekli ve 240 Megabyte sabit diskli Macintosh II'den günümüzün modern Power-PC'lerine kadar Apple bilgisayar tarihinin tüm istasyonlarını kişisel olarak tanıma fırsatı bulmuş.

İlk olarak Pagemaker programı ile başlamış; bugün mizanpaj için pazarın lideri konumundaki Quark Xpress, Version 3.31 ile çalışıyor. Grafik tasarımı için Adobe'un Photoshop programını ve grafiklerin ya da illüstrasyonların hazırlanması için Adobe Illustrator programını kullanıyor. Birçok grafiker günümüzde bu standart programlar ile çalışıyor. Ersoy'un görüşü şöyle: "Bir DTP sistemiyle (masaüstü yayıncılık) çalışan grafikerler mutlaka Apple'in Macintosh ya da Power-PC'sini kullanmalılar."

CHIP'in Grafikerler için İdeal PC Konfigürasyonu

Pratikte de görüldüğü gibi masaüstü yayıncılık alanı Macintosh- ve Power-PC'nin egemenliği altında. Kendine bir masaüstü yayıncılık sistemi edinmek isteyen, serbest çalışan bir grafiker, eleştirip düşünmez ve incelemese parasını çok kolay sokağa atabilir. CHIP, grafikerler için Apple'in Power-PC 7600 modelini tavsiye ediyor. Bu bilgisayar 120 Megahertz saat hızında çalışıyor ve Power-PC 9500'ten neredeyse 2000\$ daha ucuz. Gerçi büyük ağabey 150 MHz ile koşuyor ve daha büyük bir gövdeye sahip ancak hemen hemen tüm koşullarda 7600'ler yeterli oluyor.

Ana bellekten (RAM'den) tasarruf etmek çok yanlış bir karar. Zira ana belleğin kapasitesi Power-PC'nin ne kadar çabuk işe koyulacağını belirliyor: 128 Megabyte doğru bir seçim. Sabit diskte durum biraz farklı. 2 yeterli mi yoksa en iyisi 4 Gigabyte mı olmalı? Genelde Power-PC ile mizanpajlar hazırlayan biri için 2-Gigabyte-SCSI disk yeterli oluyor, ancak grafik ve illüstrasyon hazırlan-

ması için içine karışınca 4-Gigabyte'lık bir disk kaçınılmaz oluyor. Disket sürücüsü ve CD-ROM sürücüsü gibi diğer kayıt medyaları için ek masraflar ortaya çıkmıyor çünkü bunlar ana donanıma dahil sayılıyorlar.

Sırada grafik sistemi var: Bu sistem grafik kartından ve renkli monitörden oluşuyor. Grafik kartı 24-Bit'lik bir renk derinliğinde çalışabilmeli, bu da Video-RAM'in 4 Megabyte kapasitede olmasını gerektiriyor. Bu tip bir grafik kartı için yaklaşık 600-700\$'ı gözden çıkarmak gerekiyor. 21 inçlik renkli bir monitör de 2000\$ ek masraf gerektiriyor.

Mouse yeterli mi yoksa basınç duyarlı bir dijital kalem mi kullanılmalı? Tecrübeler, dijital kalemin yerini hiçbir şeyin dolduramayacağını gösteriyor. Ayrıca bu giriş medyasının iki ön koşulu yerine getirmesi gerekiyor:

Grafik alanı DIN-A4 formatında olmalı ve basınç duyarlı çalışmalı. Yani grafiker kalemi sıkıca grafik tabletinin üzerine bastırıldığında ve bir doğru çizdiğinde, ekranda beliren doğru, normal bir şekilde bastırıldığında oluşan doğrudan daha kalın görünmelidir. Kablosuz bir basınç duyarlı kalem özellikle daha konforlu. Bir grafikerin ergonomik şekilde çalışabileceği böyle bir grafik tableti, yaklaşık 500\$ civarında.

Bir grafiker genelde masaüstü yayıncılık sisteminde mizanpaj ya da grafikler hazırlıyor ve varolan resim materyallerinin üzerinde tekrar değişiklikler yapıyor. Bu sırada sabit diskte 50 Megabyte'tan büyük dosyalar oluşuyor. Bu tip veri yığınlarının bir veri taşıyıcısına gönderilmesi gerektiğinde Syquest'in 200 Megabyte'lık harici sabit diskleri gibi taşınabilir kayıt ortamları kullanılması gerekiyor. Üretim verileri, masaüstü yayıncılık grafikerleri dosyalarını böyle tanımlıyorlar, sabit disk

ruhunu teslim ettiğinde, hiçbir şekilde kayıplara karışmamalıdır. Bu yüzden günlük yedekleme büyük önem taşıyor. Kısa bir süre öncesine kadar Syquest'in 200 Megabyte'lık harici sabit diskleri Apple'in Power-PC ve Macintosh'ları için çok seviyen bir Backup medyasıydı, veri transferi için kullanılıyordu. Ancak günümüzde bunlar yavaş yavaş cazibelerini yitirmeye başladılar: CD-ROM-Writer'ler (yazılabilir CD'ler), bir diske 680 Megabyte sıkıştırabiliyorlar ve daha sık kullanılıyorlar.

Deneme çıktılar için, Network bağlantısı ile donatılmış monokrom bir Postscript-Lazer yazıcı yeterli. Bu yazıcı hem Appletalk hem de Ethernalk olarak Power-PC'ye bağlanabilir. Yeni bir yazıcı satın alınması planlanıyorsa, Ethernet-Interface özelliği olmasına dikkat edilmelidir: zira o zaman baskı işlemleri Appletalk'tan çok daha hızlı gerçekleştiriliyor. Renkli bir lazer yazıcı olması gerekiyorsa, Digital'in Colorwriter'ı iyi bir seçim. Bu yazıcı Raster-Image-Processor'u (Efi-Fiery-RIP) sayesinde sadece hızlı değil, aynı zamanda fiyatı da uygun sayılabilir. Bu yazıcı ile birlikte böyle bir sistemin komple maliyeti yaklaşık 15.000\$.

GRAFİKERLER İÇİN İDEAL PC

Video-Montaj

5 yıldan beridir hobi olarak filmci-lik yapan Ahmet Yüksel, video kameraları ve bilgisayarlarla meşgul. Filmlerini büyük emeklerle iki video kayıt cihazıyla düzenlerken, birden aklına bilgisayarını filmleri için fayda-lı bir şekilde kullanma fikri gelmiş. Videoyu dijitalize etmekle, Fast'in Overlay kartı Moviemachine'i satın alarak tanışmış. O zamandan beri, donanımını sürekli olarak yenileyip güncel kalmasını sağlıyor. Adobe'nin video montaj programı Premiere ile tatil videolarını düzenliyor ve arkadaş çevresini bu filmleri gösterirken beğenilmesi için değişik müzik ve seslerle süslüyor. Ayrıca arkadaşlarının da video işlerini halle-diyor.

CHIP'in Ev Videosu için İdeal PC Konfigürasyonu

Bir resmi başka bir resimle silme ve yabancılaştırmalı video düzenlemesi hesap yoğunluklu uygulamalardan sayılıyor. Yüksek hesaplama perfor-mansını sağlayabilmek için, en azın-dan 133 MHz bir Pentium işlemci şart. Ana bellekten de tasarruf edil-memeli: 16 Megabyte yeterli, ancak 32 Megabyte en uygunu. Bir sürü genişletme kartını kolayca takabil-mek için geniş bir Tower kasa tavsi-ye edilir.

2-Gigabyte kapasiteli Enhanced-IDE ya da SCSI sabit disk ana dona-nımda bulunmalı. Video resimleri Motion-JPEG formatında sıkıştırıl-salar bile saniyede 25 Frame'lik (ka-relik) bir ekran hızında sabit diski-niz ancak yeterli olacaktır. Sıkıştır-ma oranına göre 5 dakikalık bir vi-deo-klip için kaynak sekanslarıyla birlikte 0,5 ve Gigabyte arasında bir bellek yerine ihtiyaç duyulur. Win-dows 95 yanında sabit diske başka bir sürü program daha yüklenmek istenecektir: Montaj yazılımı (genel-de Adobe'nin Premiere programı kullanılıyor), bir grafik programı (Corel Draw ya da Photoshop) ve ses düzenlemesi için ses yazılımı.

Aşırı ısınmada sabit diskin oto ka-librizasyonu (ayarlaması) arızalara

neden olabilir - video aniden hızlıca hareket etmiştir, kaymıştır. Gerçi modern diskler sadece yaklaşık her 20 dakikada bir ayarlıyorlar ya da testi kesintiye uğratıyorlar, ancak film sekanslarının oluşturulması sı-rasında yüzde yüz güvende olmak istiyorsanız pahalı bir AV sabit diski satın almak zorundasınız.

Uygun monitörün seçiminde proje penceresi ölçüyü belirliyor. Sadece böylece uzun bir film, genel görünü-mü kaybedilmeyecek biçimde yara-tılabilir. Bu iş için de 800*600'lük bir ekran çözünürlüğü gereklidir, ancak 1024*768 daha uygun olur, buna bağlı olarak da 17 inç ekran di-yagonaline sahip bir monitör gerek-tirir. Klipleri gerçek renklerinde oy-natabilmek için 2 ya da 4 Megabyte grafik belleği olan grafik hızlandırıcı bir kart kullanılmalıdır.

Ve sessizlik artık çoktan cazibesini yitirdiği ve her şey artık sesli ve gürültülü olduğu için, PC'nin bir de bir ses kartına (16 Bit stereo, 44,1 Kilohertz'de örnekleme yapabilen) ihtiyacı var. Ucuz kartlar perfor-mansı etkileyici sürekli kesintilere sebep oldukları için ses kartı satın alırken kalite kriterine dikkat edilme-lidir. Dijital sinyal işlemcisi (DSP) olan kartlar ilk seçim olmalıdır. Vi-deo montajında da CD-ROM sürü-cüsü bilgisayarın vazgeçilmez bir

parçası. Montaj yazılımını ve verita-banlarını Videoklip-, Wave- ya da resim koleksiyonlarıyla kullanmak isteyenler için 4 hızlı bir sürücü ye-terli olacaktır.

Sistemin ana kalbi ise, video kayıt cihazı ve kameranın analog sinyalle-rini dijital resim verilerine çeviren Video yakalama (Capture) kartıdır. Hobisi filmcilik olan hevesli birinin ihtiyaçları için 250\$'lık ucuz Digiti-zer'ler yeterli değil; bunlar saniyede 25 yerine en fazla 15 resmi destekli-yorlar ve gerçek renk gücü yerine sadece 256 renk destekliyorlar. Pro-fesyonel bir video montajı ise biraz pahalı: 1000\$ yüksek performanslı bir Capture kartı için yeterli.

Video Capture ve ses kartının bil-dik kombinasyonu için Fast'in AV-Master'ını tavsiye ediyoruz. Kart, PCI-Busmaster olarak Bus'ın kont-rolunu eline alıyor ve Pentium chi-pinin yardımı olmadan video verile-rini kendisi hızlı bir şekilde transfer edebiliyor. Kart buna bağlı sesi de dijitalize ettiği için çeşitli kartların yol açabileceği problemleri ortadan kaldırıyor. AV-Master kendine ait bir DSP'ye sahip ve resmin ve sesin senkron kalmalarını garanti ediyor. Ancak arada bir bilgisayarda oyunla-rın çalışması gerektiğinde ek bir ses kartına daha ihtiyaç duyuluyor, çünkü bu kartta bir MIDI-Synthesi-zer eksik.

Başka çevrebirimler ola-rak S-VHS video kayıt ci-hazı ve zamanın yanında resim numarasını da gös-teren ve çok düzgün bir montaja imkan sağlayan, Timecode'u olan bir vide-o kamera hazır bulunma-lıdır. Recorder ayrıca Joystuttle üzerinden, vi-deo bandı kare kare iste-nilen yere hareket ettire-bilmeli. Video Recorder ve kamera birbirlerinden bağımsız olarak kumanda için GSE'nin Videomo-use'una bağlanabilirler. Böylece bilgisayarda özel efektler ve başlıklarla süslenen dijital sekanslar tekrar analog ortamlara entegre edilebilirler.

Bilgisayar Oyuncuları

Kerem Demirbaş, 16 yaşında ve bir oyun fanatığı. Sıkça, geceler boyunca aynı hobiye sahip başka arkadaşlarıyla buluşup oyun oynuyorlar. Herkes kendi bilgisayarını ve monitörünü ile silahlanmış şekilde evi en boş olanda topluyor.

Orada beş ses kartı ile birden aynı anda makineli tüfek sesleri ile ortalığı inletmek kimseyi rahatsız etmiyor. Elbetteki her Jump-and-run oyuncusu kendisi için savaşıyor. Gerçek Feeling bilgisayarların birbirleriyle bağlanmasıyla yaşıyor. Bunun için Ethernet network kartları artı koaksiyel kabloları ve sonlandırıcılar kullanıyorlar.

En sevdiği oyunları MS-DOS altında çalışıyor. Yani donanım uyumluluğu büyük önem taşıyor. En mükemmel ses veya grafik kartı, oyun bunlardan faydalanmıyorsa, ne işe yarar ki. Gerçek ses: aktif boxlar ses yükseldiğinde zangırdamaya başlıyorlar, bunun üstesinden ise güçlü watt'a sahip stereo bir müzik seti gelebilir.

Günümüzde birçok oyun CD-ROM'da geliyor. Bu yüzden sürücü hızlı olmak zorunda. Hatta bazen komple bir CD sabit diske kuruluyor. Bu oyunun daha akıcı olmasını sağlıyor. Kerem ayrıca, bazı kurulum programlarının CD'ye rağmen, oldukça büyük veri yığınlarının sabit diske kopyalandığını tecrübesini yaşamış. Buna rağmen orta büyüklükteki bir disk onun için yeterli oluyor, çünkü arşivleme gibi bir problemi yok.

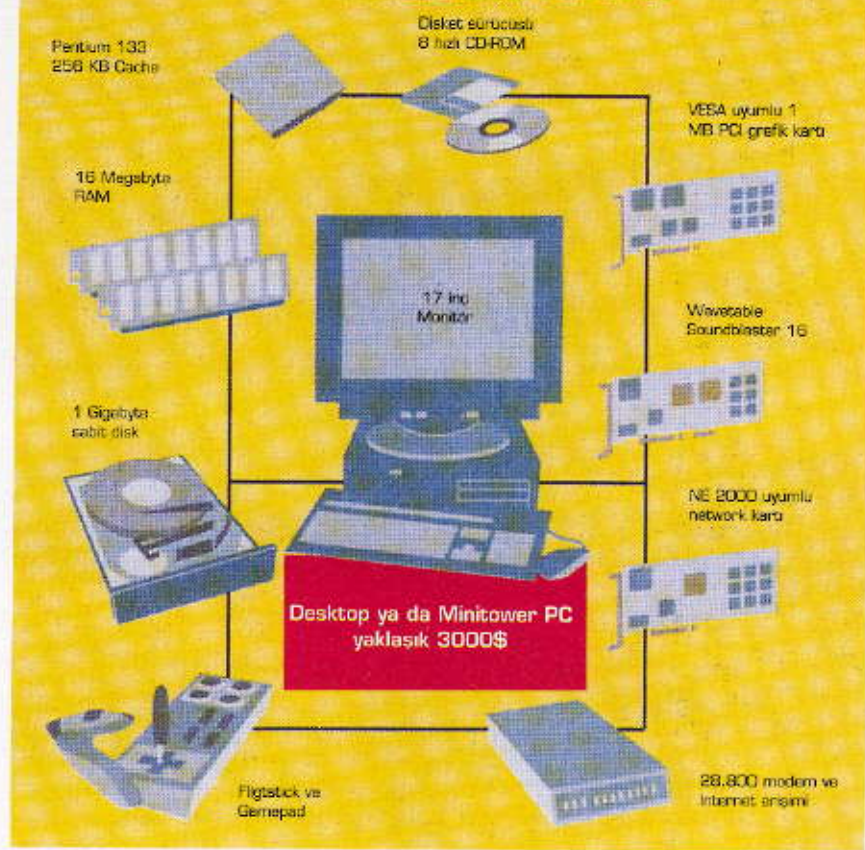
Aslında monitör hiçbir zaman yeterince büyük değil - gerçek multimedya duygusu ancak 21 inçte yaşanabilir - buna rağmen ortasını bulmak kapınılmaz: birlikte geçirilen çok oyunculu gecelerde devasa boyutlardaki monitörün taşınması için Bodybuilder vücutlara sahip olmak gerekiyor.

CHIP'in oyun fanatikleri için İdeal PC konfigürasyonu

Oyuncular için bilgisayarın hesaplama gücü hiçbir zaman yeterli olmuyor. Elbette ki onlar için en uygunu 200 Megahertz Pentium ve Pipelined-Burst-Cache. Dar bütçeler için Pentium 100'de uygun. Böyle bir durumda entegre edilen PCI anakartın daha yüksek frekanslar için uygun olmasına dikkat edin. İşlemci fiyatları sudan ucuz olunca her oyuncu için 133 Megahertz Pentium çok yavaş kalacaktır.

16 Megabyte RAM oyuncular için de bir lüks değildir, RAM'e yapılacak yatırım buna değecektir. Günümüzde birçok oyun DOS altında çalıştığı için, grafik kartına çok para harcamak

OYUN OYNAYANLAR İÇİN İDEAL PC

çok anlamsız. Yaygın ekran çözünürlüğü 256 renkli 640*480. Bunun için de 1 Megabyte video bellekli grafik kartı yeterlidir. 3-D grafik kartları günümüzde yazılımlar tarafından çok seyrek destekleniyor ve bunlar oldukça pahalı. Ancak Windows 95 altındaki Direct3D, oyun üreticilerinin büyük ilgiyi çektiğinde, bu kartların satın alınması mantıklı olabilir. O zamana kadar her standart PCI kartı işinizi görebilir. Önemli olan sadece, grafik kartının DOS altında yüksek bir ortalama veri transferi sağlayabilmesi: bu da akıcı bir resim yapılandırması için yeterli. Yüzde yüz VESA uyumluluğu çok önemli. Zira aksi halde oyunlar VGA modunda; sadece 16 renkte 640*480 çözünürlüğünde, çalışırlar.

Ses kartının seçimi de çok önemli. Uyumluluk yüzünden mutlaka Soundblaster 16 olmalı. Çünkü sadece bu kart tüm oyunlar tarafından sorunsuz olarak destekleniyor. Uyumlu kartların birçoğu aslında gerçekten Soundblaster Pro uyumlu değildir.

Ses kartına bir de orta fiyat sınıfındaki Wavetable kartlarından birisi takılabilir. Bu ilave sayesinde, General-

MIDI ile mükemmel müzik pasajları dinlemek mümkün. Ses donanımı böylece MPU-401 standardına uyumlu oluyor.

Multiplayer oyun zevki için Pentium-PC'nin NE2000 uyumlu bir karta ihtiyacı var. Bu kartlar sadece ucuz değil, aynı zamanda da bütün oyunlar tarafından destekleniyor.

Sabit disk kapasitesine duyulan ihtiyaç o kadar fazla değil. CHIP en azından 1 Giga-byte kapasitesinde bir IDE sabit disk öneriyor. CD-ROM sürücüsünde durum biraz farklı: 8 hızlı bir sürücü, fiyat ve hız kriterleri arasındaki en uygun seçim.

Kerem Doom gibi Action oyunları klavye üzerinden oynuyor, böylece çok hızlı hareket edebiliyormuş. Ancak başka bir sürü oyun, Joy- ya da Flightstick ile çok daha iyi kumanda edilebiliyor. En iyi çözüm ise Gamepad. Dövüş oyunları için bu konsol çok uygun.

Internet, Cracker homepagelerinde bir sürü Patch'ler ve oyun fanatikleri için çok değerli tüyolar ve yardımlar sunuyor. Her oyun fanatığı bu yüzden 28.800 Modem ve bir Internet-Account'una sahip olmalıdır.

Üniversite Öğrencisi

Alis Sırıncıyan, Marmara Üniversitesi'nde Almanca Enformatik bölümünde okuyor. Yaklaşık iki yıldır, ödevlerini ve prezentasyonlarını hazırlamak için eski 66-Megahertz-486 bilgisayarını kullanıyor. Grafikler, tablolar ve şemaları MS-Office ile kolayca hazırlayabiliyor. Bilgisayarında işletim sistemi olarak MS-DOS 6.22 ve Windows 3.11 kurulu. Ancak yakında Windows 95'e geçmeyi düşünüyor.

Bilgisayarı, 8 Megabyte ana bellek, 720-Megabyte sabit disk, 4 hızlı CD-ROM sürücüsü, 1 Megabyte grafik kartı ve 14 inç renkli monitör ile donatılmış durumda. Alis, bu konfigürasyondan memnundur, çünkü büyük tablolar, detaylı grafikler ve veritabanı uygulamaları için bilgisayarının performansı yeterli oluyor. Ancak ne yazık ki eski 486 bilgisayar artık demode olmuş bir VLB-Bus'a sahip: "Bugün aynı paraya PCI-Bus'lu olan Pentium 100 alırdım."

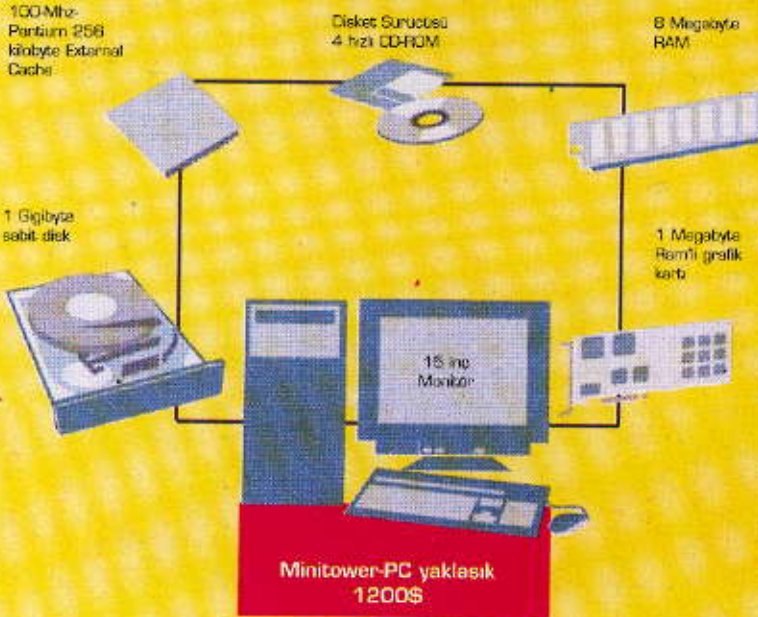
Chip'in Üniversite Öğrencileri için İdeal PC Konfigürasyonu

Birçok öğrencinin ortak bir problemi var: Maddi sorunlar yaşıyorlar ve yüksek performanslı bir bilgisayara ihtiyaç duyuyorlar. İhtiyaç duydukları bilgisayarın fiyatı yaklaşık 1100\$. Konfigürasyonu ise şöyle: Pentium 100, 8 MB RAM, 1-Gigabyte sabit disk, 1 MB PCI grafik kartı, 4 hızlı CD-ROM sürücüsü ve 15 inç monitör.

Öğrenciler PC'leriyle ilk aşamada çalışmaları ve sonra da oyun oynamakları için ya da müzik dinlemek istedikleri için bir de ses kartına ihtiyaçları var. 16 Bitlik ucuz bir ses kartı üniversite öğrencilerini idare edebilir, fiyatları da oldukça düştü. Bu kartları 40-50\$'a bulmak mümkün.

Çıktı almak ya da bitirme ödevlerini yazdırmak için ucuz bir renkli mürekkep püskürtmeli yazıcı en doğru seçim olacaktır. Mürekkep kartuşları bittiginde hemen yenileriyle değiştirilebilirler, bu kartuşların fiyatı da oldukça ucuz.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ İÇİN İDEAL PC

Çevre Birimleri

Renkli mürekkep püskürtmeli yazıcı
Yaklaşık 300-400 \$

NOTEBOOK'LARIMIZ ARTIK KORUMASIZ DEĞİL!

CUN O1

Geleneksel Notebook çantalarının yerine çağdaş Notebook çantalarını deneyin

ASC 621

ASC 681-24

Sekiz ayrı modeli ile çok amaçlı Notebook çantalarını birkez görmemiz yeter.

Nerede mi?

BOYUT SATIŞ HİZMETLERİ BAĞLARI • BECOM BİLGİSAYAR, Mecidiyeköy - İSTANBUL Tel: (0.212) 288 47 00
• **ERENET BİLGİSAYAR**, Esentepe - İSTANBUL Tel: (0.212) 275 25 20 • **SPECTRUM ADANA** Tel: (0.322) 457 61 05 • **SPECTRUM ANKARA** Tel: (0.312) 425 11 10 • **SPECTRUM BURSA**, Osmangazi - Bursa Tel: (0.224) 257 30 00 • **SPECTRUM GAZİANTEP** Tel: (0.342) 231 09 09 • **SPECTRUM ESKİŞEHİR** Tel: (0.222) 221 35 65 • **SPECTRUM ESENTEPE**, Esentepe - İstanbul Tel: (0.212) 268 30 20 • **SPECTRUM İKİTELLİ**, Çekirge - İstanbul Tel: (0.212) 515 07 78 • 651 97 47 • **SPECTRUM PENDİK**, Pendik - İstanbul Tel: (0.216) 390 88 62 • **SPECTRUM İZMİR**, Bayraklı - İZMİR Tel: (0.232) 461 89 22 • **SPECTRUM NİĞİS** Tel: (0.324) 327 06 26 • **CENTRUM**, Akmerkez - İstanbul Tel: (0.212) 262 07 19 20 • **DATA BÜRO MALZEMELERİ LTD. ŞTİ.** Şişli - İstanbul Tel: (0.212) 23120 04-230 34 93 • **OGAN BİLGİSAYAR**, Karaköy - İstanbul Tel: (0.212) 243 22 52-251 79 41 • **BİMEKS**, Kadıköy - İstanbul Tel: (0.216) 348 35 06 • **TEPUM**, Nişantepesi - İstanbul Tel: (0.212) 225 09 00 • **DATASET BİLGİSAYAR**, Gaziosmanpaşa - Ankara Tel: (0.312) 447 24 17-18 • **KAAN BİLGİSAYAR**, Kadıköy - İstanbul Tel: (0.216) 347 80 82 • **ACCORD ELEKTRONİK BİLGİSAYAR**, Mecidiyeköy - İstanbul Tel: (0.212) 275 55 30 • **ABACOM ELEKTRONİK BİLGİSAYAR**, Beşiköy - İstanbul Tel: (0.212) 570 20 53 • **EKİP ELEKTRONİK LTD. ŞTİ.** Mecidiyeköy - İstanbul Tel: (0.212) 272 31 63 • **SARIM A. Ş.** Trabzon Tel: (0.462) 321 34 68

BOYUT SATIŞ HİZ. TİC. ve PAZ. LTD. ŞTİ.

Sanayi Mah. Eski Büyükdere Cad.

No:33/4 80650 4 Levent/İSTANBUL

Tel:(212) 270 45 72-73 282 93 18 - 19

İlk ve Ortaöğretim Okulu Öğrencileri

Efe, ortaokula gidiyor. Bilgisayara, üst sınıf öğrencileri bir tenefüste Gameboy'ları ile oynarken, heves duymuş. Tabii bunu görünce o da böyle bir oyun bilgisayarına sahip olmak istemiş, babası ise kendi işleri için bir Pentium-PC siparişi vermiş. Yeni Pentium-PC gelince Efe, Gameboy yerine eski bir 486-DX-33 bilgisayara sahip olmuş.

Efe, okulda İngilizce öğrenmek zorunda ancak şimdiye kadar bütün çabaları boşa çıkmış, ta ki Efe'nin babası yardımı kosuncaya kadar: eski 486 bir CD-ROM sürücü ve ucuz bir 16-Bit ses kartı ve iki adet hoparlör ile donatılmış. İngilizce eğitim CD-ROM'ları ile artık İngilizce öğrenmek

büyük bir zevk haline dönmüştü. Bu tip multimedya CD'leriyle, yabancı bir dilin sadece kelimeleri öğrenilmiyor, zira konuşma, okuma ve yazma ile ilgili alıştırmalar da yapılabiliyor.

CHIP'in İlk- ve ortaöğretim öğrencileri için ideal PC konfigürasyonu

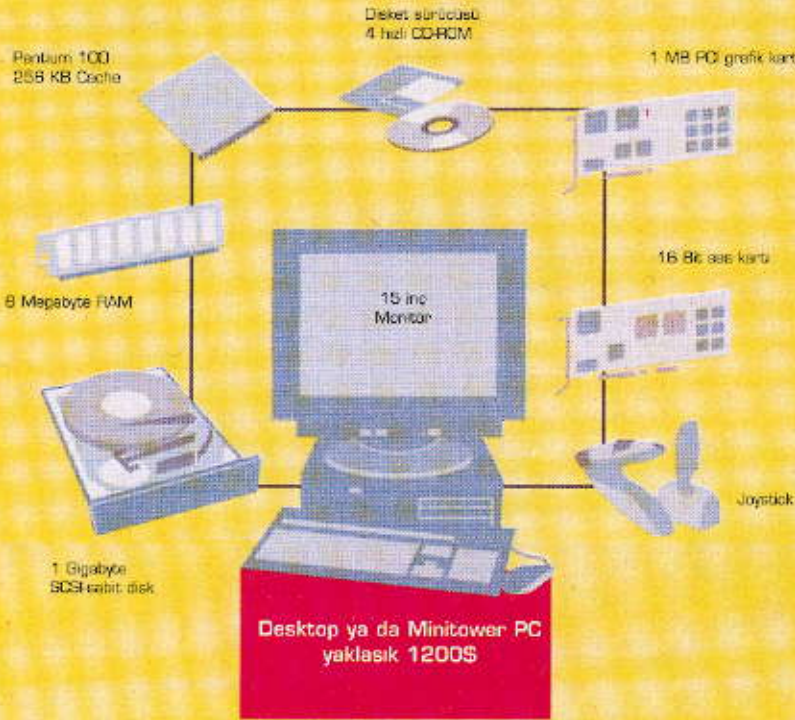
Öğrenciler, PC ile interaktif olarak zevkle öğreniyorlar, özellikle de bilgisayar oyun söz konusu oldu mu, onları frenlemek neredeyse imkansız. Ses kartı, CD-ROM sürücüsü ve Joystick bu bağlamda bilgisayarın ana donanımına dahil oluyorlar. DOS ve basit Windows oyunları için bir 486 bilgisayar yeterli. Ancak PC'nin 3-D-Action bir CD'yi çalıştırması gerektiğinde 486 bilgisayar emeklemeye başlıyor. Çocuklarının PC'sine eğitici multimedya yazılımları yükleyen veliler, özel öğretmenlere ayrıca para vermekten kurtuluyorlar, ayrıca bilgisayar her zaman emirlerine amade, bıkmıyor, sıkılmıyor ve tekrar etmekten sıkılmıyor.

Pentium100 gelecek için iyi bir yatırım. Çünkü bilgisayar ilkokul öğrencisine sadece çarpım tablosunu öğretmiyor, zira ortaokul ve lise öğrencilerine matematik ve yabancı dil konusunda da çok yardımcı oluyor.

Sabit diskler oldukça ucuzladı, bu yüzden bellek kapasitelerinden tasarruf etmemek gerekiyor. Hem öğrenciler PC'lerini sadece okul ve oyun için değil hobileri için de kullanıyorlar: İster Video ve Audio-CD'leri için bir veritabanı olsun, ister bir AVI dosyası koleksiyonu olsun. Bu yüzden 1-Gigabyte'lık bir sabit disk en doğru seçim. Ana bellek için alt sınır yeterlidir, çünkü her Pentium-PC'nin 8 Megabyte RAM'e ihtiyacı vardır. Çocuklarınızın göz sağlığı için mutlaka 15 inçlik renkli monitör satın almalıyız. Modem ve Internet erişimini pek tavsiye etmiyoruz.

Tecrübeler, PC'nin modem ve internet erişimi olunca, küçük yaşta ki çocuklar için hiç de faydalı olmayan bazı resimlerin izlenmesi için, kötü amaçlı olarak kullanıldığını gösteriyor.

İLKOKUL VE LİSE ÖĞRENCİLERİ İÇİN İDEAL PC

Müşteri Temsilcisi

Esen hn. 34 yaşında ve 5 yıldır dış hizmetlerde çalışıyor. Bir sigorta firmasının bağımsız acentası (reprezentanı). Bir buçuk yıl öncesi-ne kadar eski bir Desktop-PC onun tek dijital çalışma aracıymış. Şimdi ise renkli ekranlı 486 DX4/75 Notebook'unu kullanıyor. Bununla, bir araba ya da ev sigortasının sözleşmesini imzalamak ya da bir hasar raporu hazırlamak için müşterilere gidiyor.

Esen hn., işletim sistemi olarak OS/2 ve firmasına özel bazı hizmet programları kullanıyor. Bunlar, OS/2-DOS-Box'ta çalıştığı DOS programları.

Ancak büroya dönünce işler ilginç bir hal alıyor: büroda Notebook'unu, bir Server-PC'ye bağlı bir Docking-Station'a dönüştürüyor. Yeni programların yüklenmesi için bir CD-ROM sürücüyü hazır bulunduruyor. Modem aracılığıyla firmanın ana bilgisayarıyla iletişimi sağlayabiliyor. Esen hn. böylece tüm müşterilerinin her türlü verilerine ulaşabiliyor ve bir olayın en güncel durumu hakkında bilgilenabiliyor.

Ancak Esen hanımın da bazı istekleri var: Mesela, müşterisine hemen anlaşmaları ve raporları iletebilmek için taşınabilir bir yazıcı ve standart PC klavyesine alıştığı için biraz daha büyük bir Notebook klavyesine ihtiyaç duyuyor.

CHIP'in müşteri temsilcileri için ideal PC konfigürasyonu

Esen hanım, oldukça yeni sayılabilecek Notebook'u ile çok iyi çalışabiliyor. Gerçi mümkün olduğunca büyük bir TFT renkli ekran ve performanslı bir akü biraz pahalı ancak 486 yerine Pentium 75 olabilir -bu işlemci ayrıca çok daha fazla enerjiye ihtiyaç duymuyor. 16 Megabyte RAM ise lüks değil, aksine ileride 32 Megabyte'a genişleme opsiyonu bile olmalı.

Notebook'ta daima ana platinde entegre edilmiş bulunan Grafik Controller'ına ayrıca taleplerde bulu-

nulmasına gerek yok. Genelde notebook üreticileri bunu ekranın performans kabiliyetine uyarlıyorlar.

CHIP, sabit disk olarak 1 Gigabyte kapasitesi olan bir sabit disk tavsiye ediyor. CD-ROM sürücüsü bir müşteri temsilcisi için mutlaka gerekmiyor. Sadece, yolculuk esnasında multimedya prezantasyonları yapılması gerektiğinde, CD-ROM sürücüsü ve ses kartı eksik olmamalıdır.

Sabit (stasyoner) kullanım için bir müşteri temsilcisi mutlaka bir Docking Station'a sahip olmalıdır. Bu ek parça Notebook'u bir Desktop-PC'ye dönüştürüyor. Çok pratik olan bazı modeller de var, bunlar notebooka olan tüm bağlantıları aynı anda gerçekleştiriyorlar. Buna ağ bölümü ve akü arasındaki bağlantılar ve monitör-video çıkışı da dahil.

Dikkat edilmesi gereken şey, öncelikle notebookun ağırlığı. CHIP biraz daha pahalı bile olsa hafif bir notebook tavsiye ediyor. Gövdenin kullanışlılığı - yani boyutları- ve klavyenin

ergonomisi arasında da bir uzlaşa bulunmak zorunda. Büyük gövdeli bir cihaz genelde aynı zamanda bir de kullanışlı bir klavyeye sahip oluyor. Küçük boyutlu bir Laptop, zorunlu olarak filigran bir klavye ile yetinmek zorunda. Bir süre evvel IBM, "Butterfly" ile bir değişiklik denedi: Bu alet açılış sırasında klavyeyi kenar üzerinde sola ve sağa hareket ettiriyor. Ancak orjinal konstrüksiyon hiç de fazlasıyla sağlam hissi vermiyor.

Taşınabilir bir yazıcı dış hizmetler için büyük bir yardımcı: Müşterilerle üzerinde anlaşmış antlaşmalar hemen kağıda basılabilir. Pazar, bir süre bu tip yazıcı ürün sunuyor, mesela Hewlett Packard, Canon ve Olivetti'nin ürünleri.

Mobil kullanım için optimize edilmiş bir bilgisayar hiç de ucuz değil. Ancak, ergonomi ve günlük alışkanlıklar söz konusu olduğunda harcanacak her kuruş, boşa yapılmamış bir yatırımdır ve harcadığınız paraya fazlasıyla değer verir.

Sekreter

Ebru Zorlu dergimizin sekreteri, 8 Megabyte ana bellek ve 850 Megabyte sabit disk ile donatılmış Pentium-75 bilgisayar ile çalışıyor. İşletim sistemi, olarak Windows 95 kullanıyor. Günlük yazışmanın dışında acen- te, firma ve yazar veritabanı ile de uğraşıyor. Bu işleri MS Office for Windows ile hallediyor.

CHIP'in sekreterler için ideal PC konfigürasyonu

Pentium 75 işlemcisi, 8 Megabyte ana belleği olan Desktop ya da Minitor bir PC, günlük büro hayatı için yeterli performansı sunacaktır. Sekreter gibi, her gün bir sürü mektup ve doküman yazmak zorunda olan meslek grupları için, uygun bir klavye seçimi çok önemlidir. Karşılıklı olarak birbirlerinin üzerine itilebilen iki yarı alana ayrılmış ergonomik bir klavye tavsiye edilir. Kullanıcı böylece klavyeyi kişisel olarak kendine göre en uygun şekilde ayarlayabiliyor. Ellerinizi üzerine koyabileceğiniz destekler yor- gun bileklerin dinlenmesini ve daha az yorulmalarını sağlıyor.

Monitör önünde uzun zaman geçirenler, monitörlerini büyük seçmek zorundalar. Ekran diyagonalı en azından 15 inç olmalı. Ekran yenileme hızı tercih edilen çözünürlükte en azından 75 Hertz olmalı-

dır, böylece rahatsız edici yansımaları engellemek mümkün oluyor. Bir çok iş için 1 Megabyte video belleği olan bir PCI grafik kartı yeterlidir. Ancak Powerpoint ile iş prezantasyonları hazırlanması gerektiğinde 2 Megabyte DRAM'e sahip bir grafik kartı kullanılmmalıdır.

Windows 95 ve Office paketi gibi programlarının kendilerine yer bulabilmeleri için 1 Giga- byte'lık bir EIDE sabit disk yeterlidir. Eğer diske 1000'den fazla adrese sahip bir veritabanı kaydedilmişse, ana belleği

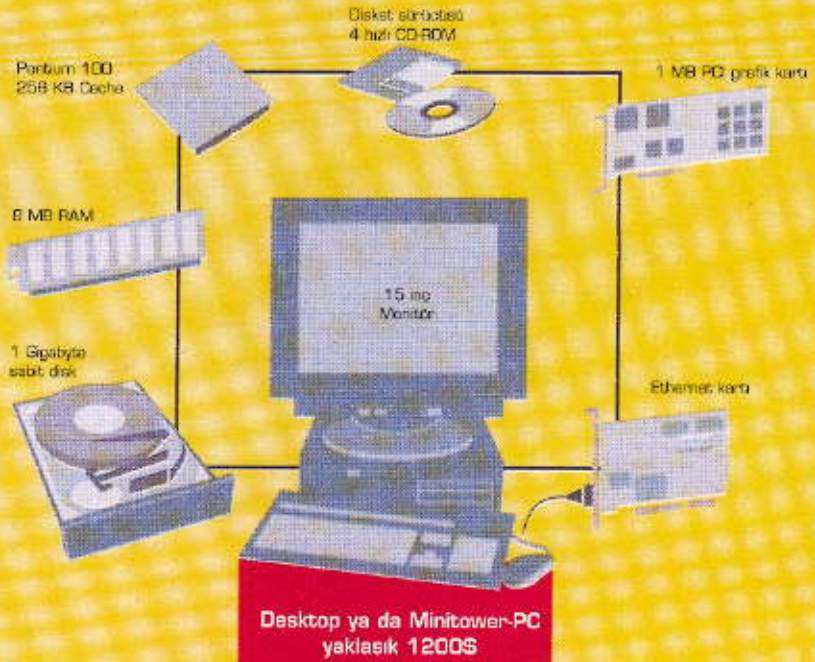
ek bir SIM modülü ile 16 Megabyte'a yükseltmek gerekir, çünkü Access ile ancak bu şekilde rahat ve hızlı bir şekilde çalışılabilir. 4 hızlı bir ATAPI-CD-ROM sürücüsü de donanımına dahil olmalıdır, zira şehir planı ve müracaat katalogları ancak bu şekilde okunabilir. Önemli dokümanlar ve adres veritabanı için yedekleme medyası olarak Streamer ya da ZIP-Drive kurulu olmalıdır. PC network kartı üzerinden bir File-Server'a bağlı ise bu kart kullanılabilir.

İnternet'siz bir iletişim dünyası düşünülemez artık, bu yüzden bürodaki PC, 28800 bps'lik bir modem ile donatılmalıdır. Yazıları hızlı ve mükemmel olarak kağıda geçirebilmek için bir lazer yazıcı büro donanımını tamamlayıcı niteliktedir.

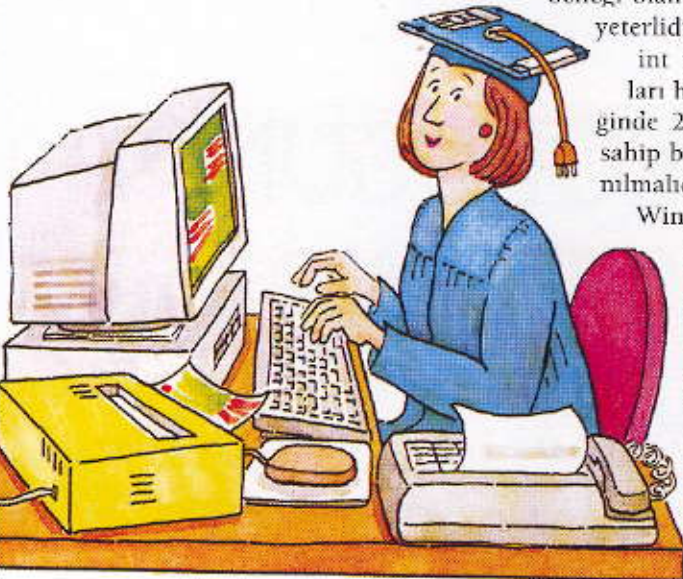
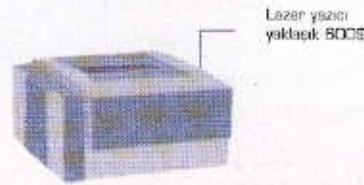
İnternet'siz bir iletişim dünyası düşünülemez artık, bu yüzden bürodaki PC, 28800 bps'lik bir modem ile donatılmalıdır. Yazıları hızlı ve mükemmel olarak kağıda geçirebilmek için bir lazer yazıcı büro donanımını tamamlayıcı niteliktedir.

İnternet'siz bir iletişim dünyası düşünülemez artık, bu yüzden bürodaki PC, 28800 bps'lik bir modem ile donatılmalıdır. Yazıları hızlı ve mükemmel olarak kağıda geçirebilmek için bir lazer yazıcı büro donanımını tamamlayıcı niteliktedir.

SEKRETERLER İÇİN İDEAL PC

Diğer Birimler

CAD ve Üretim

Nihat Hanioglu, boş zamanlarında büyük uzaktan kumandalı uçak modelleri yapıyor ve bunları sonra inşa ediyor. Tahta, plastik madde ya da alüminyumdan yapılan tüm yapı parçaları çizim yazılımları Corel Draw ile tasarlanıyor ve bilgisayar yönetimli freze aleti tarafından üretiliyor.

CHIP'in CAD ve Üretim için İdeal PC Konfigürasyonu

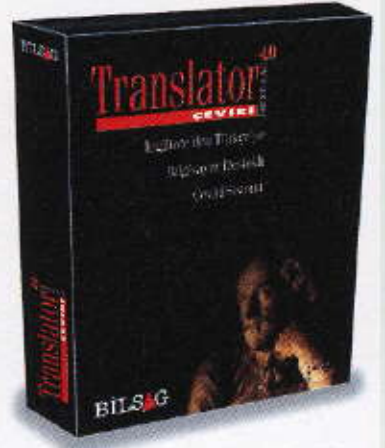
CAD ve üretim için ideal PC şöyle konfigüre edilmiş olmalıdır: Çizim sırasında Autocad ya da Corel Draw kullanılacaksa donanımdan tasarruf edilmemelidir. Pentium 200 işlemci, 32 Megabyte RAM ve 2-Gigabyte sabit disk CAD programlarıyla fikirleri hızlı bir şekilde gerçekleştirebilmek için gerekli ön koşullardır.

CAD uygulamalarında 17 inç bir monitör en ince detayların bile işaretlenip üzerinde çalışılmasına izin ve-

rebilir. 21 inç monitörler daha uygun, ancak bunlar oldukça pahalı. Mouse hizmetini gördü ve artık sonu geldi: A4 ya da A5 grafik tableti ile hem daha doğru hem daha hızlı çizmek mümkün. Yapı parçalarının konstrüksiyonu genelde saatlerce sürdüğü için, bazı kullanıcılar arka planda müzik dinlemek istiyorlar. Bu durumda ucuz bir ses kartı ve iki hoparlör alıp takmak ve bilgisayardaki CD-ROM sürücüyü Audio-CD'lerin çalınması için kullanmak gerekiyor.

Yedeklemenin ayrı bir önemi var. Genelde yıllardır yapılan işler bir sabit diske tutuluyor. Ancak sabit diskin ağzına kadar doldurulması da doğru değil. Bu yüzden veriler düzenli olarak kaydedilip saklanmalıdır. Syquest'in 200-Megabyte'lık harici çıkartılabilir diskleri direkt olarak paralel porta bağlanabiliyor ve bu tip işler için çok uygun. Böylece veriler hem saklanabiliyor hem de başka CAD uygulamaları ile değiştirilebiliyor.

Çeviri yazılımının en gelişmiş versiyonu!

Translator^{4.0}

CEVİRİ

İngilizce'den Türkçe'ye
Bilgisayar Destekli
Çeviri Sistemi

Etkileşimli Çeviri
MSWORD içinde
kullanım olanağı

Şimdi 220 \$

İsterseniz Scanner + Çeviri Sadece 485 \$

Recognita Plus OCR & Image
in yazılımlarıyla birlikte.

BİLSAG

BİLGİSAYAR LTD. ŞTİ.

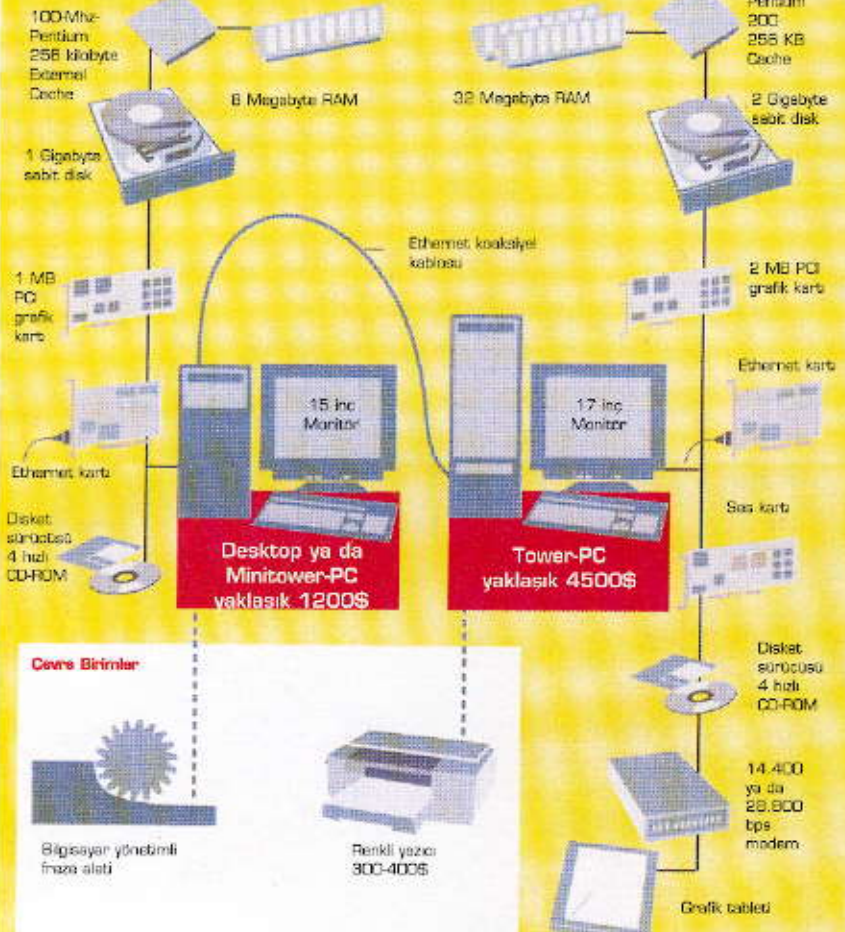
Karyağıd Sk. 14/6 06690 Çankaya / Ankara

Tel: 0.312. 441 48 34 - 439 28 50

Fax: 0.312. 439 93 47

e-mail: zs04-k@servis2.net.tr

CAD VE ÜRETİM İÇİN İDEAL PC

gelince ise: İstasyonlar (Workstations) için Pentium 100 işlemci, 15 inç monitör, 8 Megabyte RAM ve 1-Gigabyte sabit diskli olan bilgisayarlar çok iyi bir yatırım olacaktır. PCI grafik kartı, 1 Megabyte Video-RAM ile rahatça çalışacaktır, çünkü veritabanı, muhasebe ve kelime işlem programları Video arabirimine büyük taleplerde bulunmuyorlar. CD-ROM sürücüsü de mutlaka gerekli değildir, çünkü network tüm uygulama programlarını, veri yığınlarını ve diğer araçları hazır bulundurup, Workstation'ların kullanımına sunar.

CAD programları kurulu olan ya da DOS ve Windows için yazılım geliştirilen Workstation'larda ise durum çok farklıdır. Bu bilgisayarlar 166 ya da 200 Megahertz Pentium işlemciler ve bir Tower kasa ile donatılmış olmalıdır. Bu kasa sayesinde ileride bilgisayar terfi edileceği zaman

sorunlarla karşılaşmazsınız, yeterince yere sahip olursunuz.

Ana bellek ve sabit disk talebi de yüksektir: 32 Megabyte DRAM ve 2 Gigabyte sabit disk kapasitesi ile birçok Windows uygulaması ile rahatça çalışabilirsiniz. Mesela bir CAD programı ile parçalar oluşturulduğu zaman, fare yerine A4 grafik tableti kullanılmalıdır - böylece çizim işleri çok daha hızlı ve rahat gerçekleştirilebiliyor.

Ergonomik çalışabilmek için grafik kartı ve monitör de oldukça yüksek talepleri karşılayabilmelidir. Ancak 17 inç monitör ve 2 Megabyte Video-RAM pratikte birçok uygulama için yeterli olacaktır.

Her mühendislik-yazılım bürosunda yedeklemenin büyük önemi vardır, çünkü bozuk bir sabit disk, büyük emeklerle, günlerce ya da haftalarca üzerinde çalışılmış tüm bir işin mahvolmasına neden olabilir. Araş-

tırmalarımızda klasik streamer ile hiçbir ortak yönü olmayan, ilginç yedekleme cihazlarına rastladık: Mesela miyadını doldurmuş 486 PC'ler, modem 2 ya da 4 Gigabyte'lık sabit diskler ile süsleniyor ve ağ üzerinden yedekleme cihazı olarak kullanılıyor. Bilgisayar, veri güvenliği için günde sadece bir defa çalıştırıldığı ve bu işten sonra hemen kapatıldığı için, sabit diskin ömrü uzun oluyor. Özellikle önemli ya da çok kullanılan veriler, genelde Syquest'in çıkartılabilir harici disklerine ya da CD-Writer ile bir CD'ye kaydediliyor ve böylece güvence altına alınıyorlar.

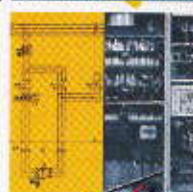
İletişim Server'ı olarak eski bir 486 yeterlidir. Monitör, önünde çalışacak bir monitör olmayacağı için, monokrom ya da renkli bir 14 inç monitör en uygun seçim olacaktır. Ayrıca İletişim Server'ı ve modemler için kesintisiz güç kaynakları (UPS) tavsiye edilir.

Windows 95 için geliştirilmiş yeni CAD Çözümleri'ne ÇOK ÖZEL KAMPANYA FİYATLARI İLE KOLAYCA SAHİP OLUN!

AutoPACK solo & FELIXCAD

~~4.720 DM~~
4.200 DM

~~5.090 DM~~
4.500 DM

~~4.650 DM~~
4.100 DM

Artık CAD hakkındaki tüm düşünceleriniz değişecek, çünkü FelixCAD var. FelixCAD beklentilerinizi yüksek performans ve uygun fiyatı ile eksiksiz karşılayan tek çözümdür.

~~3.250 DM~~
2.900 DM

peritus
OTOMASYON SİSTEMLERİ
"İşi Bilen, İşinin Uzmanı"

BAĞDAT CAD. NO:187 B BLOK D:3
SALAMİÇESME 81010 İSTANBUL
TEL: (0 216) 360 38 70 Pbx
FAX: (0 216) 357 30 54

Microsoft
SOLUTION PROVIDER

Fiyatlara KDV dahil değildir.
Kampanyamız 31 Aralık 1996
tarihine kadar geçerlidir.
BU FIRSATI KAÇIRMAYIN!

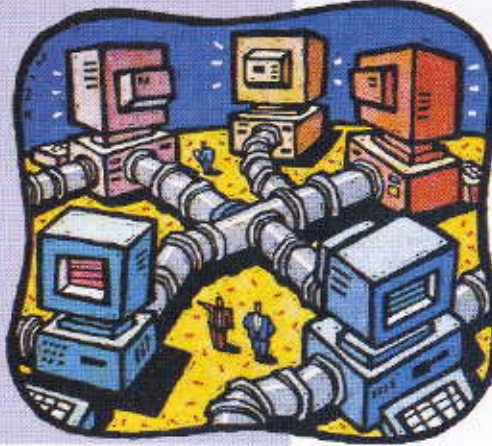
* 5046 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu T2.06.1995 tarihinden itibaren yeni haliyle yürürlükte.

Küçük İşletmeler (Market, ofis, dükkan, vs.)

Burhan Torun, bir dükkan sahibi ve birkaç yıldır tüm ticari ve idari işlerini PC ile hallediyor. Burhan bey sadece satış yapmıyor, atölyesinde tamir de yapıyor.

Burhan bey, dükkanını bilgisayar ile donatmadan önce, satış, muhasebe, depo yönetimi, mal sayımı ve vergi işleri için kullanabileceği programlar aramış. Ve iki olasılıkla karşılaşmış: ya bir yazılım bürosuna müşteriye özel bir program yazdırılabilir, ya da piyasadaki bazı firmaların ürettiği hazır yazılımlardan yararlanılabilir. Burhan bey hazır bir programı tercih etmiş. Burhan beyin bununla ilgili açıklaması ise şöyle: "Müşteriye özel bir yazılıma 10000\$ vermeden önce, piyasaya bakabilirsiniz. Orada çok daha ucuza uygulama programları bulabilirsiniz - genelde sadece DOS veya Windows için." Burhan beyin seçtiği program bir DOS uygulaması olduğu için, Netware işletim sistemli bir Novell ağı ve 3 adet Workstation kurmuş.

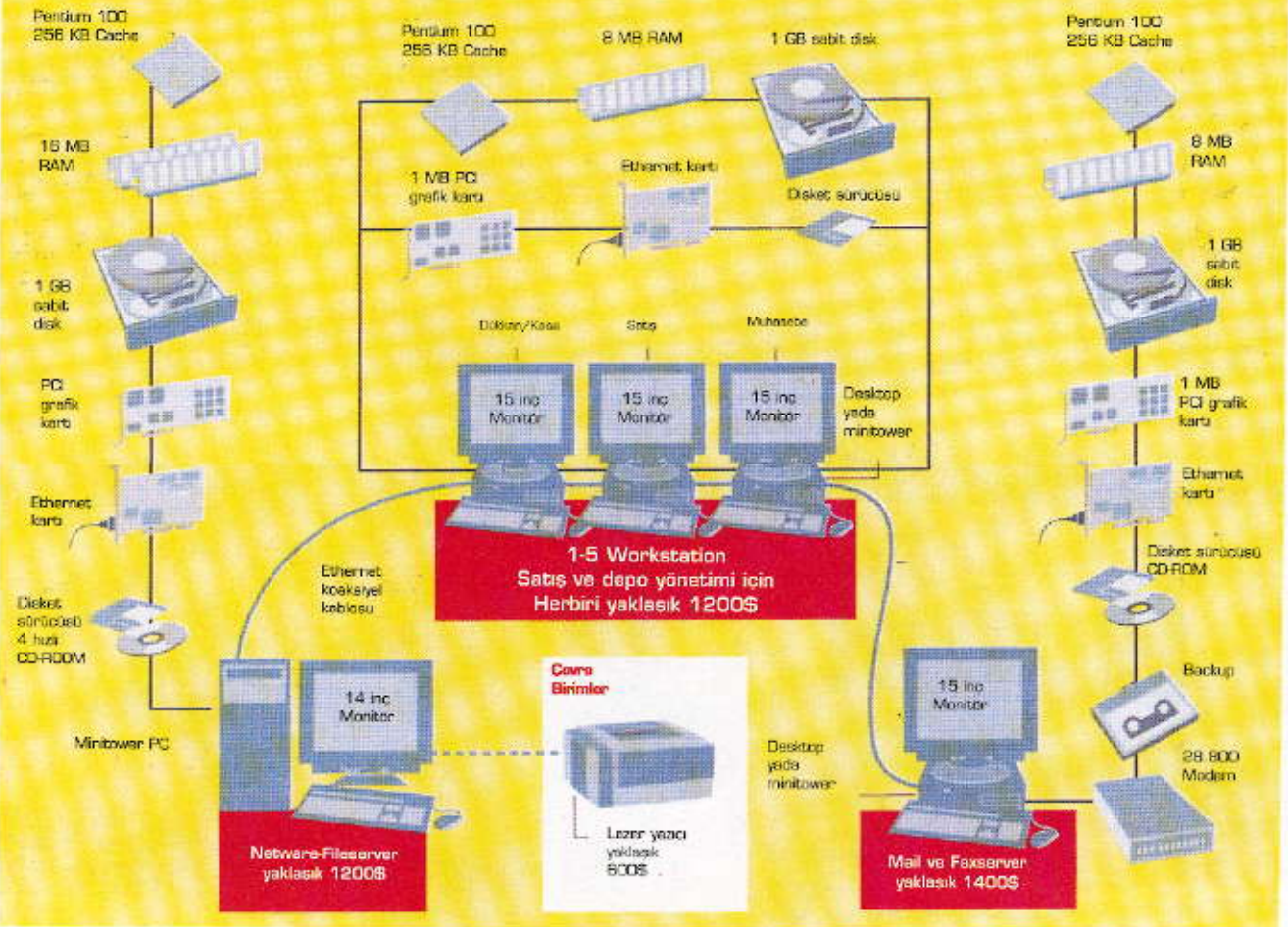

CHIP'in küçük işletmeler için ideal PC konfigürasyonu

Küçük bir işletmede ilk planda DOS uygulamaları kullanılıyor, bu bağlamda Novell'in Netware işletim sistemli bir ağın kurulması tavsiye edilir. İleride Windows for Workgroups ya da Windows95'e geçiş yapılacaksa, Netware-Server'ı

başka hiçbir şey yapmaya gerek duymadan Windows'un Peer-to-Peer ağına bağlayabilirsiniz. Küçük bir işletmede satış, muhasebe, mal sayımı ve depo yönetimi işleri PC ile yürütüldüğü için, bu ilerin her biri için ayrı bir Workstation bilgisayar kurmak gerekir. Sadece böyle-

KÜÇÜK İŞLETMELER İÇİN İDEAL PC

ce birçok çalışan aynı anda, karışıklığa ve sıkışıklığa meydan vermeyecek şekilde işlerini yürütebilirler.

Böyle bir Workstation bilgisayar için yüksek taleplerde bulunmak gerekmez. 8 Megabyte RAM, 870 Megabyte ya da 1 Gigabyte sabit disk ve 1 Megabyte VRAM PCI grafik kartı olan bir Pentium 100 fazlasıyla yeterlidir. Bu bilgisayarlarda yazılım, disket sürücüsünden ya da merkezi olarak Netware-Server'den kurulacağı için CD-ROM sürücüsüne gerek yoktur. NE2000 uyumlu bir Ethernet kartı (fiyatları 40\$'dan başlıyor) ile Workstation ağa bağlanabilir. Bu iş istasyonlarında uzun saatler boyunca çalışılacaksa, göz sağlığı için en iyisi bir 15 inç monitör bağlanmalıdır.

Bir Workstation-PC'nin disket sürücüsü üzerinden ağa virüs bulaştırması engellenmek isteniyorsa

ya da çalışanların disketten bilgisayar oyunu çalıştırdıkları şüphesi varsa, disket sürücüsü iptal edilmelidir: bilgisayar böylece sadece sabit diskten açılır.

Ağa bağlı bilgisayarlardan birinde 14400 ya da 28800 Baud modem ve bir de yedekleme ünitesi bulunmalıdır. Pratikte bu bilgisayar mal sayımı için kullanılan bilgisayar olarak seçiliyor; bu bilgisayarda tüm mallar idare ediliyor ve depodaki miktar ile depoda olması gereken miktar karşılaştırılıyor:

Depoda mesela bir üründen 30 yerine 10 adet varsa mal sayımı programı otomatik olarak eksik malları ya da yedek parçaları E-Mail ile sipariş ediyor.

Veri güvenliği ağı en önemli unsur. Hiçbir verinin kaybolmaması için tüm veri yığını günlük olarak Streamer, ZIP-Drive ya da harici disk ile kaydedilip saklanmak zo-

runda.

Ancak veri yığını yedekleme ünitesi olmadan da kaydedilip saklanabilir: Bunun için her Workstation'da yedekleme için 1-Gigabyte'lık sabit disk üzerinde 500 Megabyte'lık bir partition açılır - yeterince yer vardır nasılsa.

Akşam çalışanlar evlerine döndünce, tüm Workstation'lardaki veri yığınlarını yedekleyen bir batch programı çalıştırılır. Bir Workstation'daki sabit disk bozulsa bile veriler başka Workstation'ların Backup-Partition'larında hazır bulunacaktır.

Fiyat etiketlerine barkod basmak için bir Lazer ya da nokta vuruşlu yazıcı kullanılmalıdır. Mürekkep püskürtmeli yazıcılar bunun için uygun değildir, çünkü barkod temas sırasında kolayca silinebilir bu da kasadaki barkod okuyucunun düzgün çalışmamasına neden olur.

Asteo alanların yıldızı parlıyor.

Asteo serisinin üstün özelliklerini yakından inceleyin.

- Fabrika ortamında seri üretim,
- ISO 9002 belgeli,
- 3 yıl garantili,
- Türkiye'nin her köşesine yayılmış bayi ağı,
- Geniş Servis olanakları,
- Upgrade edilebilme özelliği.

**Şimdi bir Asteo alın,
Sizin de yıldızınız parlasın.**

VESTEL BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ TİCARET VE SANAYİ A.Ş. MERKEZ/ İSTANBUL TEL: (0212) 283 49 60 (8 HAT) FAKS: (0212) 283 04 99 ANKARA BÖLGE /TEL: (0312) 232 05 60 (3 HAT) FAKS: (0312) 232 11 60 İZMİR BÖLGE /TEL: (0232) 483 36 35 - 489 18 61 - 489 46 74 FAKS: (0232) 483 21 57 ADANA BÖLGE /TEL: (0322) 458 77 31 - 458 77 60 FAKS: (0322) 458 79 20 ERZURUM BÖLGE /TEL: (0442) 234 28 17 - 234 61 04 FAKS: (0442) 234 28 16

Taşınabilir Bilgisayarların Dünyasından Bir Notebook

Texas Instruments - Extensa 510

Bu ay Avuçiçi'nde, okuyuculardan gelen tavsiyelere uyularak ve bilgisayar boyutları büyütülerek Notebook bilgisayarlar değinildi. CHIP'in ilk sayısından beri avuçiçi bilgisayarların dünyasında yapılan geziye bu aydan itibaren zaman zaman ara verilip Notebook bilgisayarlardan da bahsedilecek. Ancak bu, avuçiçi bilgisayarlar yer verilmeyecek anlamına gelmemekte. Yalnızca ilgi alanı biraz genişletiliyor.

TI EXTENSA 510

Texas Instruments bir Amerikan firması. Türkiye'de ise en az yirmi yıldır programlı hesap makineleriyle tanınan bir firma. Ancak, bilgisayarlarıyla çok fazla tanışmamıştık.

Texas Instruments birçok Notebook modelini piyasaya sunmuş durumda. Bunlar arasında ABD ile aynı anda Türkiye'de satılmaya başlanan Extensa 510 Notebook bilgisayarını inceleyeceğiz.

Extensa 510, hem fiyat hem de performans açısından iyi bir bilgisayar. Pentium 100 işlemcisi ve Windows 95 işletim sistemi ile artık günümüzün en popüler konfigürasyonlarını beraberinde getiriyor. İçindeki ses kartıyla Multimedia uy-

gulamalarına hazır olarak geliyor.

Arzu edenler için Extensa serisinin daha pahalı ve Multimedia tipi (üzerinde CD-ROM sürücüsü olan) modelleri de var.

Extensa 510, CD-ROM'a ihtiyacı olmayanlar veya harici olarak kullanmak isteyenlerle, iyi bir Notebook'u 2500 ABD doları civarında bir fiyata almak isteyenler için tavsiye edilebilir. Bu fiyat PC kullanıcılarına pahalı gelebilir. Ama Notebook'larda PC'lere göre her zaman yaklaşık yüzde 50 veya yüzde yüz fiyat farkı olduğunu hatırlatmakta yarar var. Bu da koskoca bir PC'nin ufak bir hacme sığmasının bedeli...

Teknik özellikler şöyle;

Intel Pentium 100 işlemci

8 MB EDO RAM (dikkat; bugünlerde bir kampanya ile 16 RAM olarak da satılıyor!)

10.4" LCD Dual Scan VGA monitör

640 x 480 çözünürlükte 256 renk

811 MB Hard disk

1.44 MB disket sürücü

16 bit ses kartı

2.7 kg ağırlık (pil dahil)

29.7 x 4.3 x 22.8 cm ölçülerinde

NiMH pil

1 yıl garanti

Diğer Notebook'larda aranan temel bütün özellikler bu bilgisayarda mevcut olduğu için bunlara ayrıca yer verilmedi. Ancak alışılmışın dışındaki fonksiyonlarından bahsetmekte yarar var.

Dikkati çeken özelliklerinden ilki, sağlam yapısı, Extensa 510'un. Sık seyahat edenlerin önem verdiği bir faktör bu. Özellikle monitör bağlantısı oldukça tatmin edici. Bildiğiniz gibi Notebook'ların monitörleri o kadar çok açılır kapanır ki bir müddet sonra ekran bağlantısı tutmama ya başlar. Bu nedenle bir kullanıcı olarak ilk bakılması gereken şeylerden biridir bu bağlantı. Notebook'unun ekranı arkaya düşmesin diye iplerle ana gövdeye tutturulanları ya da bir yere yaslamaya çalışanlara sıklıkla rastlanmakta. Monitörün avantajları arasına, 180 derece açılabilmesini de eklemek gerek. Bu da istenilen açıda çalışma avantajı veriyor.

En kullanışlı özelliklerinden biri Suspend-to-Disk olarak tanımlanan fonksiyonu. Bir düğmeye basarak çalışmanızı istediğiniz anda durdurabiliyorsunuz. Örneğin, bir yazı yazarken işinize ara vermeniz gerekiyorsa bu düğmeye basmak yeterli. Hafızadaki yazınızı saklamamış olmanız bile silinmiyor. Ekrandaki çalışmanız hangi aşamada olursa olsun diske kaydediliyor ve bilgisayar kapanıyor. Bilgisayarı daha sonra tekrar açtığınızda (birkaç dakika, saat veya gün sonra) çalışmanız bıraktığınız gibi geri geliyor. İşin daha

iyi tarafı bu sırada bilgisayar hiç enerji harcamıyor.

Ekrani koruyucular da buna benzer bir iş yapıyor gibi görünüyor ama onlar bilgiyi diske kaydetmiyorlar, bilgisayar bu arada açık kalıyor ve enerji kullanıyor.

Bir başka özelliğı ise faresi (Mouse). Daha doğrusu Touch Pad'i. Fareler son yıllarda şekilden şekile girdiler. Texas Instruments'da diğer bazı Notebook bilgisayar üreticileri gibi sonunda Touch Pad'de karar kılınmış. Touch Pad'in kullanımı çok kolay. Bilgisayarın üzerinde 5.7 x 3.4 cm ebatlarında bir alan var. Bu alanı Mouse Pad (masa yüzeyi) olarak, parmağınızı ise fare gibi düşünebilirsiniz. Parmağınızı bu alanda gezdirdikçe ekrandaki Cursor (ok) hareket ediyor.

Bilgisayarı kullanmaya başladığınız, ilk dakikalarda Touch Pad kullanırken rahatsız olsanız da giderek daha memnun bile kalabilirsiniz. Touch Pad'e parmağınızı bastırmanız gerekmiyor. Dokunmak yeterli. Aynen ATM (bankamatik) ekranla-

rındaki gibi. Dokunma hassasiyetini ayarlamak da mümkün. Ayrıca parmağınızı gezdirdiğinizde Cursor'ın ekranda ne kadar hareket etmesini istiyorsanız onu da ayarlayabiliyorsunuz. Kısaca Touch Pad yeni bir kullanım kolaylığı getiriyor.

Ekrani parlaklığı oldukça iyi. Gözü yormuyor. Renkler birbirine karışmıyor.

Her hangi bir çalışma esnasında ekran parlaklığı ve aydınlığını fonksiyon tuşlarıyla çalıştırılan bir programla ayarlayabiliyorsunuz.

Klavyeye normal tuşların haricinde iki yeni Windows 95 tuşu da eklenmiş. Bu tuşlar Windows 95'in kolay kullanımı için tasarlanmış. Yeni üretilen birçok bilgisayarda olduğu gibi Extensa 510'da da bu tuşlar kullanılıyor.

Hafızayı artırmak isteyenler bunu kolaylıkla yapabilsin diye iki ufak tırnak oynatılarak klavye kolaylıkla yerinden çıkarılabilir. Klavyenin çıkarılabilmesi bir avantaj gibi görünüyor. Ancak, bu avantaja rağmen bilgisayardaki en çok kullanılan yer olan klavye sabitleştirilmiş olsaydı daha iyi olurdu. Bu tasarımın belirgin bir dezavantajı yok ama kullanım esnasında bir PC klavyesindeki sağlamlığın olmadığı hissini uyandırıyor. Bu ise sadece titiz PC kullanıcılarını rahatsız edebilecek bir detay.

Sistem ayarlarına ise DOS ortamında bir tuşla erişebilirsiniz. Bunun için bilgisayarı yeniden çalıştırmanız (Reboot) gerekmiyor. Bu

birçok bilgisayarda olmayan bir özellik.

Bilgisayar kullanılmadığı zaman ekran, disk ve sistemin 15 dakikaya kadar istediğiniz zaman içinde otomatik olarak kapanmasını sağlayabiliyorsunuz. İsterseniz bu ayarları kullanmayabilirsiniz de. Bunun dışında sistem bilgilerine de aynı menüden erişebilirsiniz.

Başka özellikleri de var Extensa 510'un. PCMCIA tipi kartlar için ayrılan giriş rahatlıkla erişilebilecek durumda. Disket sürücü kolaylıkla kullanılabilir tarzda yerleştirilmiş. Bir disket veya PCMCIA tipi kartı yerine yerleştirmek için her seferinde bilgisayarın sağını solunu çevirmek zorunda kalmıyorsunuz.

İçindeki 16 bitlik ses kartı iyi bir performans veriyor. Windows95'in içindeki hazır müzikleri dinleyebilirsiniz. Ya da 10 Dolar karşılığında satın alacağınız ufak bir harici mikrofonla sesinizi kaydedip dinleyebilirsiniz.

Gerçi bir ihtiyaç hissedilmiyor ama istenirse harici fare, klavye, monitör, mikrofon gibi ilaveler kolaylıkla bağlanabilir.

Günümüz teknolojisinden beklenen temel özelliklerin çoğu var Extensa 510'da. Multimedia meraklıları ise ayrıca alacakları harici bir CD-ROM sürücü ve stereo hoparlörlerle komple bir sisteme sahip olabilirler.

Fiyat, kalite, konfigürasyonu ve kullanım rahatlığı diğer markalarla kıyasladığında alınacak Notebook'lar listesinde şampiyonluğa oynuyor Extensa 510.

Ahmet G. Özışık
aozisik@ibm.net

Texas Instruments ürünleri ile ilgili bilgi için:

Türkiye Distribütörü olan UFOTEK Bilgisayar'ı aşağıdaki numaralardan arayabilirsiniz.

Tel: (0.212) 274 56 80

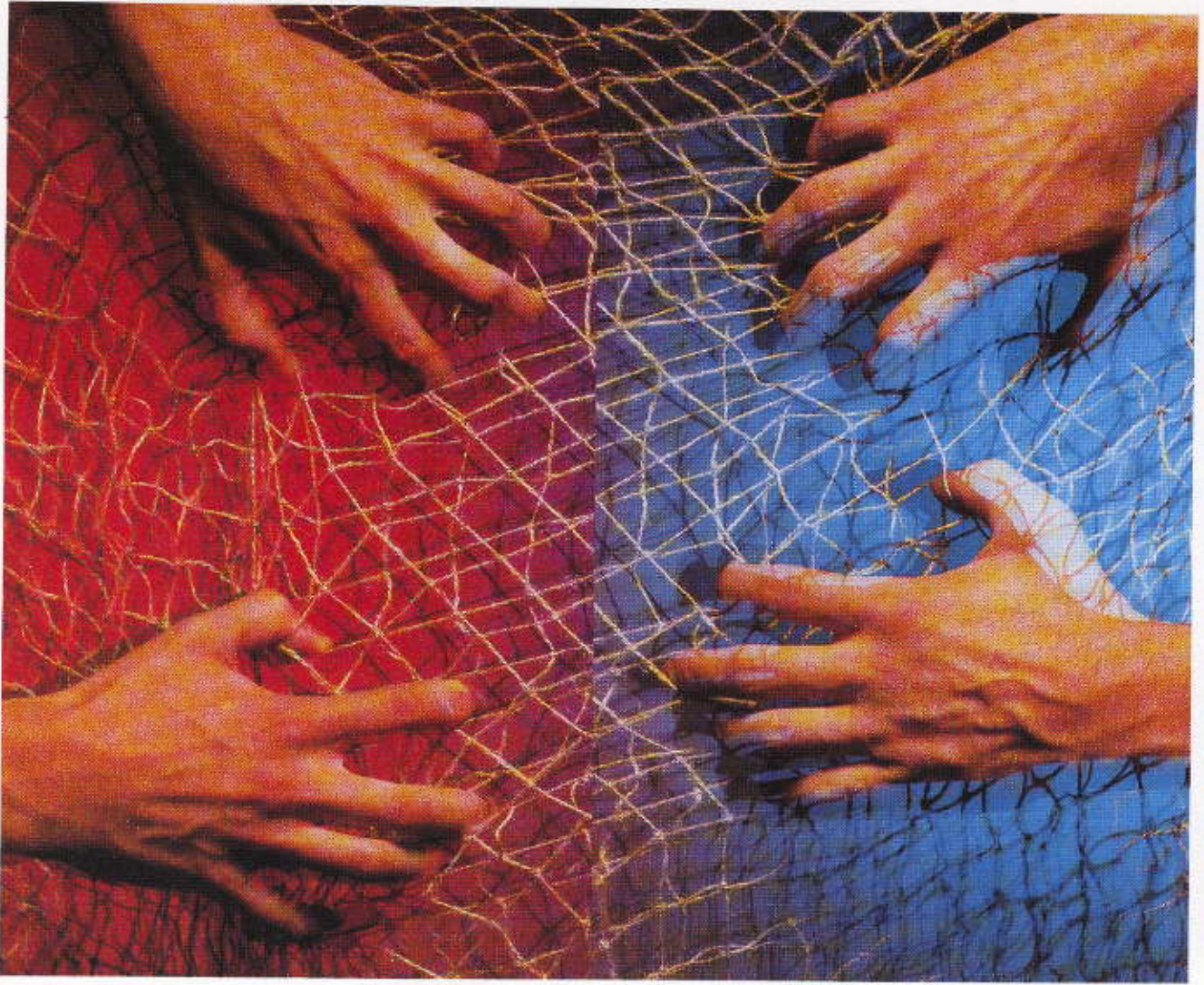
(0.312) 468 43 80

Fax: (0.212) 266 46 39

(0.312) 468 44 12

Not: Bu köşenin tarzı olarak da şunu tekrarlamalıyım. Olabildiğince deneme şansını bulduğum bilgisayarlardan bahsediyorum. İstisnalar oluyor tabii. Bu nedenle de taşınabilir (avuçiçi veya notebook tipi) bilgisayar üretici ve pazarlayıcılarına bir kez daha seslenmek istiyorum. Eğer bilgisayarınızın bu köşede değerlendirilmesini görmek istiyorsanız CHIP'le temas kurmanız yeterli. Tek ricaımız bilgisayarı yaklaşık bir ay bize bırakmanız. Kullanıp değerlendirmemizi yayınlayacağız. Tabii ki artıları ve eksileriyle...

A.Ö.

Kimin Ağına Takılıyoruz?

Dördüncü nesil bilgisayar, piyasaya çıkmaya hazırlanıyor. Mainframe, Minicomputer ve PC'den sonra şimdi de Network Computer (Ağ Bilgisayarı) geliyor. Her bir nesil bir öncekinden ucuz ve kullanımı daha kolaydı. En yeni neslin ise işi zor görünüyor.

Yeryüzü ilk patlamadan bu yana güneşin çevresinde, Microsoft ise Intel'in 8080 işlemcisinin bulunuşundan bu yana PC çevresinde dönüyor. İlki bir doğa yasası, ikincisi ise Bill Gates'in sabit fikri, kısacası ikincisi de ilki gibi değişmez.

Ancak içinde bulunduğumuz yılın ilkbahar aylarında Bit astronotlarının görüş sahasına bir kuyruklu yıldız girdi. Adı NC (Networkcomputer). Geçip gidecek mi acaba? Yakında eriyip gidecek mi? Bir sapırma manevrası mı yoksa merkezi yıldızla çarpışma rotasında mı? Kendini onun yerine geçmeye mi hazırlıyor?

NC ne olursa olsun optik bir yanılsama asla değil. Şu anda tüm bilgisa-

yar sektörü gözlerini bu yıldıza çevirmiş durumda. Şu sloganla dikkatleri çekiyor: Daha ucuz, daha basit ve bakımı daha kolay.

Bu durum Gates'i de etkilemiyor değil. Fenomen ortaya çıktığından beri Microsoft SIPC'nin propagandasını yapıyor. "Simply Interactive PC" açılır açılmaz kullanıma hazır hale geliyor. Şimdi bu üç sinyal Microsoft'un merkezinden de yayılıyor: Daha ucuz, daha basit ve bakımı daha kolay.

Kuyruklu yıldız bilgisayar sektöründeki birçok astrologda coşku uyandırıyor. Örneğin Larry Ellison da gözlerini ağ bilgisayarına dikmiş durumda. Larry Ellison piyasadaki ikinci büyük bağımsız yazılım kuru-

luşu olan Oracle'ın şefi. Birçok PC kullanıcısı Oracle adını tanımıyor. Gerçi Kaliforniyalı şirket parasını bilgi bankalarından kazanıyor. Buna rağmen Oracle NC'nin insanların oturma odalarında yerini bulmasını istiyor. Türkiye'de de Oracle Eylül ayı içinde geleceğin iletişim aracı olarak nitelendirdikleri Network Computer'ı kamuoyuna uygulamalı olarak tanıttı.

Ağ bilgisayarı öncelikle Internet ya da firmalararası ağ olan Intranet'e giriş yapabilen bir makine. Veya ikisine birden, kısaca Inet'e giriş yapıyor. Donanımı basit ve böylelikle PC'den daha ucuz. Ellison'un ortaya attığı 500 dolarlık fiyat alt fiyat sınırı olarak anlaşılmalı. İlk aletler sonbaharda piyasaya çıkıyor.

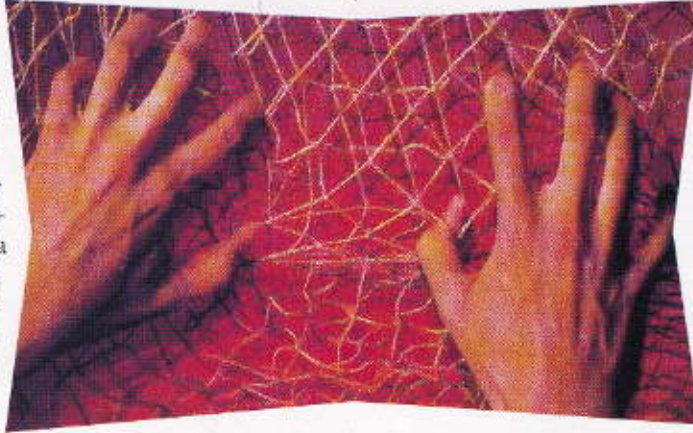
Kendisi bir donanım imalatçısı olan Oracle İngiliz firması Acorn'a dört prototip yaptırmış. Temel donanım kardeş firma Advanced-Risc Machines'in ARM7500FE RISC işlemcisi ile en az 8 Megabyte DRAM'dan ve bir klavye ile bir fareden ibaret. İşlemci gösterdiği performansla 66 Megahertzlik bir Intel 486'ya tekabül ediyor. Platinleri Cirrus Logic imal edecek.

Standart-Desktop-NC'de yukarıdaki veri güvenliğine hizmet eden bir Smartcard okuma aleti ile hoparlörler ve CD-ROM sürücü için bir genişletme imkanı ekleniyor. Bunların yanında bir monitör yok.

Mobil NC bir Notebook'a benziyor, ancak daha hafif ve pratik ve de iki pille 8 saat çalışacak. Silinmeyen Flash bellek için takılı bir kart içeriyor. Bu bellek alet ağına bağlı olmadığı zamanlarda kullanılıyor. Alet ağına bağlanırsa bağlanmaz bilgileri karttan merkezi bir bilgisayara aktarıyor.

İKİYÜZLÜ NC-PHONE

NC-TV televizyon için ek bir alet ve ev kullanıcısını hedef alıyor. Onun bir Smartcard'ı yok, bunun yerine bir modemi, kablosuz bir faresi ve seçime göre kablosuz bir klavyesi var. Acorn video filtre ve karakterler için

kenar düzeltme yazılımını sunuyor. Bunlar bilgisayar resmini televizyonda daha iyi gösterilmek üzere hazırlıyor.

NC-Phone ise küçük bir renkli ekran ile bir telefonun kesişmesi. Bu ikiyüzlü yaratık bilgisayarın imkanlarını telefonunkiyile kombine ediyor. Alet küçük ve yoğun yüke maruz yazı masaları olan firmalar için düşünülmüş.

Oracle açık standartlara bağlı kalıyor: Bilgi bankalarına erişim için ODBC, elektronik posta için MAPI ve video sıkıştırma için MPEG2. Ağına bağlanma modem, Ethernet, ISDN ya da özellikle hızlı transfer modu (ATM) üzerinden gerçekleşiyor. Tüm NC'ler Java Script ve VB Script'i destekliyor. Temel işlevler olarak Oracle şimdilik özel bir Browser, Video ve Sound desteği ile elektronik posta sunuyor.

Uyulması gereken noktalar "Reference Profile 1"de özetlenmiş. Bunlara şimdiye kadar otuz üretici, aralarında Apple, IBM, Netscape, Oracle ve Sun da bulunuyor, bağlanmış. Bu üreticiler ürünlerine "NC-uyumlu" damgasını basabilecekler. Özet olarak NC teknolojisini bugüne kadar bir kenara bırakılmış bileşenler ve kendini kanıtlamış standartlar oluşturuyor.

Oracle'ın görüşüne göre NC masrafları azaltan bir alet, PC ise masraf kapısı. Yazılım güncellemeleri, hata arayışı, veri güvenliği, virüslerden korunma ve PC eğitimi Gartner Group'un hesapladığına göre yılda 8000 Dolar'ı buluyor. Ellison'a göre PC karmaşık bir yapıya sahip ve yazı masası üzerinde duran bir Mainframe'den başka bir şey değil.

Buna karşılık NC kullanıcıları, sinir sistemlerini koruyor demektir. NC taraftarları bundan emin. NC veri güvenliğini otomatik olarak sağlayacak ve program sürümlerini özerk olarak gündeme getirecek. Sabit disk olmadığından bilgi çöplü ve takılı kart olmadığından donanım sorunu olmayacak. Peki virüs taraması? NC'de yok. Bu arada NC "plastik dinazor CD-ROM'u gereksiz kılacak. Ellison'a göre ağır kendisi veri deposu olacak.

Ağ hesapta büyük bir bilinmeyen olarak kalmayı sürdürüyor. Ev kullanıcısı için band genişliğinde gelecek üç yıl içinde çok büyük bir değişiklik olmayacağı için, NC taraftarları rotalarını düzelttiler. NC şimdi firma kullanıcılarını hedefliyor, çünkü onların kendi ağları var. NC öncelikle yegane görevleri giriş çıkıştan ibaret olan karakter yönelimli milyonlarca terminalin yerine geçecek, örneğin havaalanlarında.

PC havarileri için bu adım bilgi sayının taş devrine geri dönüşü anlamına geliyor. NC'yi olumlu karşılayanlar için ise ağların gelişiminde bir sonraki basamak anlamına geliyor. Terminal/Merkezi bilgisayar, PC ve Fileserver, Client/Server çiftlerinden sonra şimdi de NC ve Intranet-Server ikilisi gündeme geliyor. Client-Server ilkesine göre ortaya çıkan farklılık şöyle:

Server Client programların işini birçok PC'de koordine etmiyor. Uygulama Server'ı olarak yazılım modüllerini birçok NC'ye dağıtıyor ve onların bilgilerini depoluyor. Terminalden farklı olarak NC işleri yürüten merci oluyor. NC PC'den daha aptal değil, aksine daha az karmaşık; deyim yerindeyse daha ince bir Client.

Sun'dan Steve Tirado "müşterilerimiz neredeyse bunun özlemini duyuyor" diyor. Sun programlama dili Java ile platformlara yazılım dağıtma modelinin temel taşlarını oluşturmuş durumda. Ancak müşterilerin özlemi devam edecek gibi görünmüyor, çünkü çok az Java programı (Applet'ler) var. Geliştiricileri moti-

NC'ler hakkında karşıt görüşler

"Her Şeyi Yapabilen Dinozorlara Son"

"NC'lerin ilk aşamadaki hedef kitlesi endüstri (Intranet). Bunun yanında, sürekli olarak yeni sürümleri piyasaya sunulan işletim sistemleri ve uygulamalar göz önüne alındığında bir PC'yi yönetmenin oldukça pahalı olması, uygulamaların yeterli hızı sahip bir ağ üzerinden kullanıcıların hizmetine sunulması gerekliliğini ortaya çıkarıyor. Buradan çıkarılacak sonuç ise şöyle; program yönetiminin merkezileştirilmesi daha ucuz ve daha güvenli.

Günümüzde kullanıcıların istekleri, uygulamaların hızlı ve güvenilir olmaları, kullanıcı dostluğu ve programların güncellenmesinden oluşuyor.

Günümüzdeki ağ ve veritabanı teknolojileri sayesinde hız bir problem oluşturmuyor. Kullanıcı dostluğu konusunda da büyük gelişmeler var. Yedekleme ve güncelleme işlemlerinin merkezileştirilmesi de yönetim açısından büyük yarar sağlayacak.

NC'lerin en büyük avantajı tabii ki fiyatları. Bir NC yaklaşık 500 dolar maliyetle üretilebiliyor. Bu düşük maliyet sayesinde kullanıcılar oldukça düşük fiyatlarla NC'lere sahip olabilecekler. Yeni yazılımlar merkezde bulunduruluyor ve gerekli testlerden sonra genel kullanıma sunuluyorlar.

KİŞİSEL YAZILIMLAR

Diğer bir avantaj da yazılımların sahip oldukları fonksiyonlar. Programlar kullanıcıların isteklerine daha yeterli düzeyde cevap verecekler ve günümüzde olduğu gibi bütün kullanıcıların ihtiyaçlarının toplamını karşılamak zorunda olmayacaklar.

Yazılımların bakımı ve güncellenmesi NC'lerde PC'lere oranla daha uygun bir şekilde gerçekleştirilebiliyor. Ayrıca bu bakım ve güncelleme işlemleri NC'lerde daha az masrafa yol açıyor.

CEP NC'LERİ

Teknolojide gerçekleşen küçülme eğilimi sayesinde NC'ler birkaç yıl içinde pantolon cebine sığabilecek duruma gelecekler. Sadece telefondan oluşmayan bu mobil iletişim sistemi günümüzdeki cep telefonları kadar yaygın olacak. Böylece herkes özel veri bankasına ulaşip buradan ihtiyaç duyduğu bilgileri alabilecek."

"Network Computer'ları uzun ve engebeli bir yol bekliyor"

"İlk NC günlük kullanıma hazır duruma getirilip test edilmeye kadar, PC'ler NC'lerin önüne geçmiş olacaklar. NC'leri cazip hale getirmek için PC'lerin yüksek fiyatları ve bakım masrafları kullanılıyor.

Ancak ilginç olan, henüz hiçbir donanım üreticisinin böyle bir sistem için satış fiyatını duyurmamış olması. Ancak PC pazarında durum böyle değil. 500 doların biraz üzerinde bir fiyata bir PC ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir PC edinmek mümkün.

NC'ler akla şu soruyu getiriyor: Peki biz neden eski merkezi bilgi işlem sistemlerinden ve terminallerden vazgeçtik? Modern firmalarda, kısa sürede ve hızlı bir şekilde yürütülmesi gereken karar süreçleri için artık merkezi çözümler kullanılmıyor. Rutin işler ağ ile bağlantı kurulmadan masaüstü bilgisayarlarda yürütülebiliyor.

Diğer bir konu da firma içinde ve diğer uzak ağlarla kurulan bağlantılardaki veri yoğunluğunun giderek artması. Artık sadece metinlerden değil, grafik ve video görüntülerinden oluşan verilerin transferi için bu ağ yeterli olacak mı? Bunun yanında güvenlik konusu da oldukça önemli. Internet ve Intranet üzerindeki verilerin güvenliğinin tam olarak nasıl sağlanacağı belli olmadığı sürece, hiçbir kullanıcı verilerini kendi çalışma ortamının dışında tutmak istemeyecektir. Ayrıca PC'lerin bakım masraflarından tasarruf edilen paranın Server'ın bakımı için harcanması gerekecek.

Network Computer'ların PC'leri alt edeceğini söylemek için henüz erken. NC'lerin uzun ve engebeli bir yoldan geçmeleri gerekiyor. Bu süre içinde PC'deki gelişmeler de tabii ki durmayacak. Böylece donanım fiyatları düşmeye devam edecek ve 500 dolar karşılığında komple bir sistem alınabilecek."

Ağ bilgisayarındaki çeşitlilik Notebook'tan Multimedial telefona kadar varıyor.

ve etmek ve gelişmeyi hızlandırmak için Sun bir milyon dolar ödüllü bir yarışına başlatmış durumda.

Bu arada yeni duyurular da ortaya çıkıyor. Corel'de iki proje gündemde: Wordperfect 7 üzerinde çalışan Barista ve Corel Ventura 7 HTML'den daha fazla bir etkileşim ile dokümanları Java sayfalarına dönüştürüyor. Kanadalılar bundan başka Java dilinde bir büro uygulamaları koleksiyonu duyurdu. Heiler Yazılım da aynı şekilde Inet programları geliştiriyor. 1996 sonuna kadar tablo işlevine sahip bir kelime işlem Applet'i piyasaya çıkacak. CSK "Commerce Systems" planlıyor.

YENİLİK: JAVA CHIP'i

Sun, Java ile yolu açmış durumda. IBM "Interpersonal Computer" duyurusu yaptı. Global ağ bağlantısını şiar edinmiş Novell'in ise pek sesi duyulmuyor. Ama yine de NC için referans profili hiç olmazsa Novell File Services NFS'yi destekliyor. LG (Lucky Goldstar), Mitsubishi, NEC ve Samsung Java chip'leri geliştiriyor. Bunun arkasında yatan fikir şu: Zaman gelecek mobil telefon Videorecorder'ı ya da mikrodalgayı yönetecek. Bu yöne giden yol da platformdan bağımsız olduğu için Java üzerinden geçiyor.

Küçük üreticiler ise küçük şeyler peşinde: Örneğin Airmouse, NC için kuzulotesi bir fare geliştiriyor. Bu fare geleneksel bir uzaktan kumandaya göre on kat daha az enerji harcıyor. Alman Loewe Opta da NC turevini oturma odasında konumlandırıyor: İzleyiciye Internet erişimi de sağlayabilen bir televizyon.

NC'nin Apple'daki adı Pippin. Alet 640x480 çözünürlükle bir monitöre ya da televizyona bağlanabiliyor. Macintosh için yazılan CD-ROM üzerindeki Multimedia uygulamaları Pippin'in üzerinde çalışıyor. Bunun tersi de geçerli.

Bu durum geliştirme için harcanan çabaları düşük tutuyor. İşletim sistemi CD-ROM üzerinde bulunuyor; böylelikle de yeni sürümlerin yerine geçirilmesi kolaylaşıyor. Tümüyle donanımı sağlanmış olarak Pippin bir PC'ye benziyor.

Ve PC de tüm hızıyla yaşamını sürdürüyor: Arz fazlası standart bileşenlerde fiyatların düşmesine neden oluyor. 2000 Markın altında satılan sabit diskli bir masaüstü PC Standart-masaüstü-NC'nin hayatını zorlaştıracak.

Bill Gates gelişmeleri tahminen sevinçle karşılıyordu. O, NC kampıyla hiçbir noktada uyum içersinde değil. Bir istisna dışında: "Browsing, PC kullanımında vazgeçilmez bir etkinlik haline geliyor." Bunun dışında Bill Gates'in geleceğe dair görüşü şimdiki zamanın bir uzantısı gibi. Windows altında ağı bağlanmış Minicomputer'lar, bu Intel'in de desteklediği ve büyük sayıda performansı yüksek işlemciler gerektiren Client merkezli dünya görüşünden başka bir şey değil.

Microsoft'un gittiği yolda ayrı bir Browser'ı gereksiz kılan Internet dostu bir Windows öngörülüyor. Kullanıcının yeri geldiğinde yerel sabit diskini mi, firmadaki Server'ı mı yoksa Internet'i mi araştıracağı, Explorer'ın dosya yönelimli modunda hep aynı görünüşe sahip olacak. An-

cak kullanıcı devreyi değiştirebilecek. O zaman evrak dosyası tipik bir WWW sayfasının çehresini gösterecek.

Gates için iki dünyaya bölünmek pek fazla anlam taşımıyor. Ağ Bilgisayarı olmadan da ağ kullanımının masraf ve karmaşıklığı azaltılabilir. Örneğin bazı Browser'ların kendi kendini gençleştirmesine yol açan teknikler başka programlara da aktarılabilir. Uzaktan bakım (Remote Access) tekniği iyileştirilebilir. Bu yüzden yazılım karmaşık kalabilir.

VERİ YOLU: VIA DOLOROSA

NC kampı bunun tam tersini istiyor: "Megabyte'lar yine Kilobyte'lara dönüşmeli" talebini öne sürüyor Ellison. Oracle'ın ağ bilgisayarının işletim sistemi (NCOS) 300 Kilobyte ile kanaat getiriyor. Çalışılan programlar önce ağdan aktarılacak zorunda oldukları için, Applet denilen bu programlar mümkün olduğu yerde 1 Megabyte sınırının altında kalıyor.

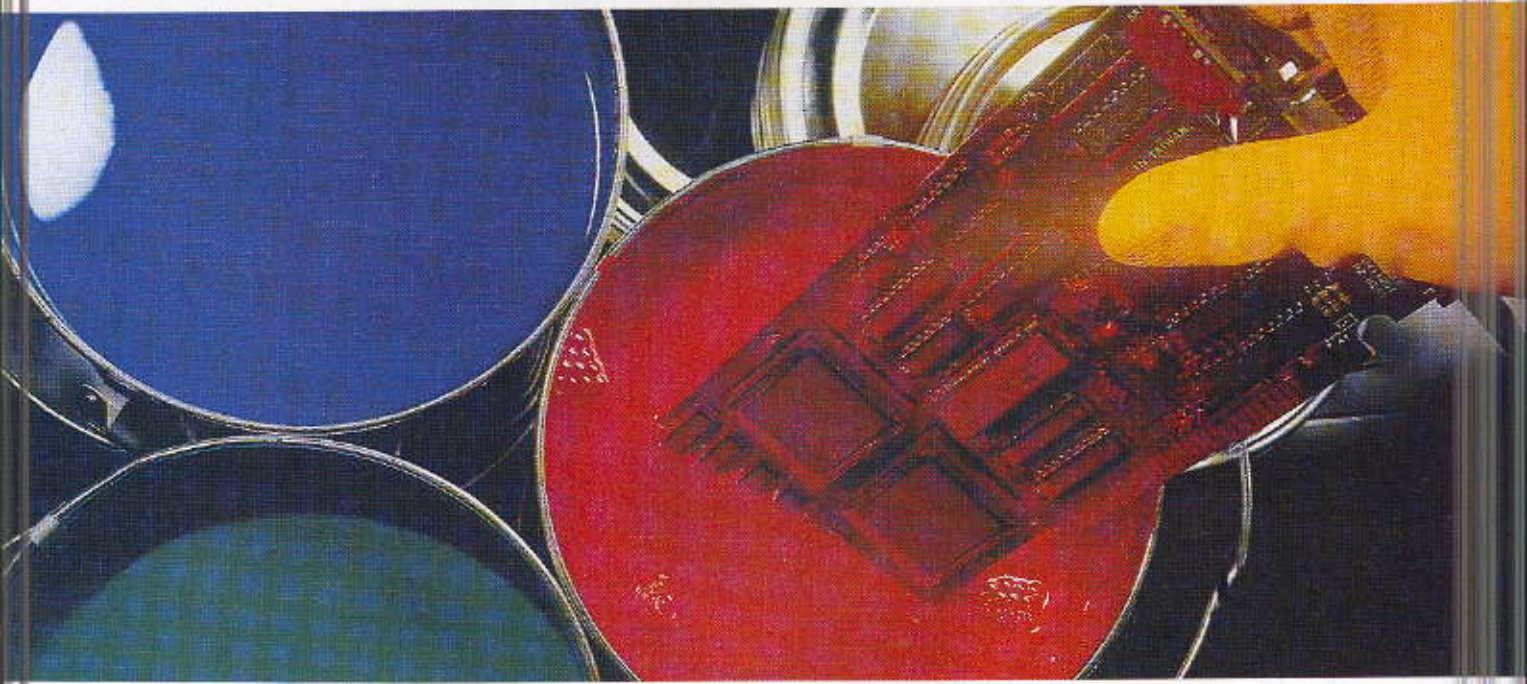
Yalnızca kullanılacak program bölümleri yükleniyor. Aksi takdirde veri yolu "Via Dolorosa" haline geliyor. Ancak popüler özel uygulamalar zorunlu olarak grafik yoğunluklu, böylelikle de veri yüklü ve yavaş ağırlardaki zayıf bilgisayarlarla geçinemiyorlar.

Yine kesin olan bir şey, bir dokümanın kullanıldığı her seferde hat sağlayıcının elini açık tuttuğu. Bu yüzden ev kullanımında NC için karar verme tahminen telefon makbuzlarına bağlı olacak.

Yine geniş bantlı Intranet'lerde X-terminalleri NC fikri ile Microsoft'un yaklaşımı arasında ilişki kurulabilir. Örneğin NCD'nin Wincenter Pro gibi yazılımları Windows NT emule ediyor. Merkezi bakım avantajına bir de varolan yazılımı kullanmayı sürdürme olanağı ekleniyor.

Ağ modelleri nasıl gelişirse gelişsin, Oracle bu gelişmeden zaferle çıkacak. Çünkü ister Client/Server, isterse Ağbilgisayarı/Uygulama Server'ı olsun, her iki durumda da bilgi bankaları ilişkiyi kuran unsur olarak varlığını sürdürecektir. NC kuyruklu yıldızı tahminen galaksinin merkezinden geliyor; orada da merkezi bilgisayarlar söz sahibi.

Grafik Yapıtaşının Detayları

O, her grafik kartının önemli bir yapıtaşı: Ramdac resmin ergonomisinden ve renk derinliğinden sorumlu. CHIP, fonksiyonlarının anlaşılması için yardımcı oluyor.

PC-Monitöründe bir resmin oluşması için uzun aşamalardan geçmesi gerekiyor. Bunun için bilgisayarda bir sürü adım atmak ve veri transferleri gerçekleştirmek şart. Önce ana platindeki işlemcinin, verileri (ISA, VL ya da PCI) veri yolu üzerinden grafik kartına göndermesi gerekiyor.

Piksel grafikleri (piksel, "Picture Elements" in İngilizce kısaltması) direkt olarak ekran tazeleme (Refresh) belleğine yazılırlar. Tekst çıkışlarını, grafik kartı üzerindeki karakter jeneratörü işliyor. Doğrular, dörtgenler gibi grafiksel elemanlar, komutlar olarak hızlandırıcı chipe gönderilirler. Bu chip bu komutlardan, gösterilecek grafik elemanlarını hesaplar ve ekran tazeleme belleğine yazar. Böylece hem grafik hızlandırılır, hem de CPU ve işlemci veriyolunun yükü hafifletilir.

Ancak ekran tazeleme belleğinde yığılmış veriler monitöre nasıl ulaşır? İşte bu işten de Ramdac (Random Access Memory Digital Analog

Converter) sorumludur. Bu yapıtaşı her grafik kartının sabit elemanıdır. Video-RAM'da kaydedilmiş dijital resmi monitörün gösterebilmesi için analog sinyallere çevirir. Daha yeni kartlarda genelde hızlandırıcı chip ile aynı gövde içine entegre edilmiş durumdadır.

Grafik kartındaki CRT-Controller (Cathode Ray Tube Controller) ke-sintisiz olarak ekran tazeleme belleğini adresler. Bellekten her resim noktası tek tek okunur. Ramdac böylece sürekli olarak gösterilecek resmin piksellerinin renk değerlerini elde eder. Bir resim için kaç adet resim noktasının okunması gerektiği, seçilen çözünürlüğe bağlıdır. 320*200'de 64.000 noktadır, 1280*1024'de ise yaklaşık 1,3 milyon piksel. Ekran tazeleme frekansı, komple resmin, saniyede kaç defa video belleğinden okunacağını tanımlar. 70 Hertz'in altındaki değerler kullanıcılar tarafından yansıtılmalı (Interlaced) olarak algılanıyorlar ve bu yüzden de "ergonomik olmayan"

olarak tanımlanıyorlar.

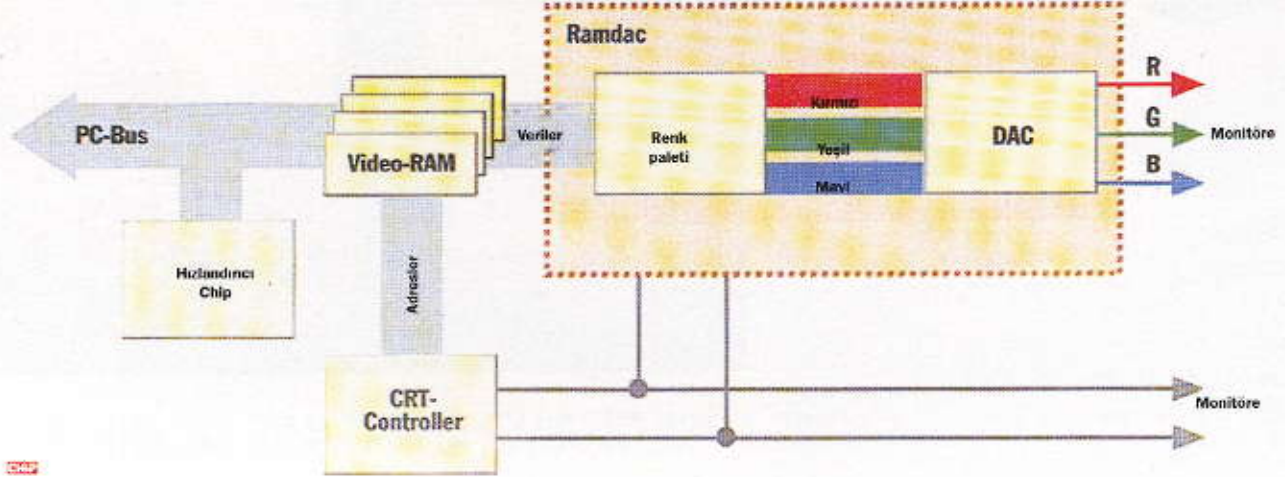
Ramdac'ın, bir resmin verilerini transfer ederken oluşturduğu verilerin büyüklüğü ne kadardır? Bu da güncel çözünürlüğe (yani ekran noktalarının sayısına) ve seçilen renk derinliğine bağlıdır.

1024*768 ve 16,7 milyon renk (24 Bit) örneğinde veri akışının büyüklüğü belirlenmelidir. Bellek ihtiyacı şöyle hesaplanır: 1024*768 piksel * 3 Byte renk derinliği = 2.36 Megabyte. 80 Hertz'lik bir ekran tazeleme hızından yola çıkıldığında, bellek ihtiyacı ile ekran tazeleme frekansını çarpamak gerekir, çarpımın sonucu saniyede (2.36*80) 180 Megabyte'dır. Bu veri akışını Ramdac ortalama olarak sağlamalıdır. Karşılaştırma açısından: PCI veriyolunda pratikte erişilebilen transfer hızı saniyede 50 Megabyte'dır.

Bu veri akışı ile direkt bağlantılı olarak piksel frekansı da vardır. Bu frekans, Ramdac'ın çıkışında oluşturulan piksellerin sayısını içerir. Ramdac'ın ulaşabileceği maksimum piksel frekansı çoğunlukla üzerinde yazılıdır. Bu sayı ne kadar yüksekse, yapıtaşı da o kadar değerlidir. Sık rastlanılan değerler 135 ve 220 Megahertz arasındadır.

Monitör Arabirimi Ramdac

DRAM ve VRAM

Grafik kartlarındaki ekran tazeleme bellekleri DRAM ve VRAM olarak ikiye ayrılırlar. DRAM'de Ramdac, hızlandırıcı chip ve işlemci veriyolu, giriş ve çıkış hatlarını bölüşmelidir. Bir X zamanda, her zaman bu elemanlardan sadece biri erişim hakkına sahiptir. Eğer yüksek renk derinliği ve çözünürlük yüzünden Ramdac'a olan veri akışı çok yüksekse, CPU nadiren ekran tazeleme belleğine yeni verileri yazmak için fırsat bulabilir. Böyle durumlarda DRAM kartlarının hız problemleri vardır, bu yüzden yavaş grafik çıkışlarına sebep olurlar. Üreticiler son zamanlarda artan bir şekilde EDO-RAM'ler kullanıyorlar. DRAM' in bu yapı türü, verileri önbellekleyerek bellek içeriklerine hızlı bir erişim sağlıyorlar.

VRAM (Video Random Access Memory), Dual-Port-RAM'dir. Ramdac burada VRAM'den verileri alabilir ve aynı anda hızlandırıcı chip ya da CPU belleğe yeni verileri yazabilir. VRAM'in dezavantajı ise yüksek fiyatıdır.

RENK PALETİ

Ramdac, bellekten bir okuma işlemi gerçekleştirmişse, pikselin seçilen renk derinliğine bağlı olarak 1 ve 24 Bit genişliğinde olabilen renk bilgilerine sahip olmuştur. Ramdac bu bilgileri renk paleti ile birleştirir ve rengi son haline getirir.

Renk paleti Ramdac'ta bulunur. Burada ekran tazeleme belleğindeki

her olası değer için bir bit örneği kaydedilmiştir, bu da ekran üzerindeki herhangi bir rengin son haline karşılık gelir. Renk paleti, grafik modunun belirlediği kadar kayıda (Register) sahiptir.

Bu aynı zamanda aynı anda gösterilebilecek maksimum renk sayısına da karşılık gelir. 256 renk modunda bir pikselin ekran tazeleme belleğindeki renk değeri 8 Bit uzunluğundadır. Yani renk paleti 256 kayıda sahiptir. Grafik modu ayrıca renk paletinin genişliğini de belirler.

Mesela renk paleti 18 Bit genişliğinde ise, maksimum $2^{18} = 262.144$ renk değeri elde edilebilir. Örneğimizde 262.144 renkten 256'sı gösterilebilir. Burada üç ana renkten herbirine 6 Bit düşer. Böylece bir ana renk, $2^6 = 64$ aydınlık nüansını pikselin genel rengi için sağlayabilir.

Bazı grafik modlarında bu yöntem biraz daha komplikedir: Burada renk paleti sadece Video-RAM'in içeriği üzerine değil, ek olarak palet ve attribute adres kayıtlarını da adresler. Renk paleti, o an geçerli olan grafik modunun uyarlanması sırasında Ramdac'a yüklenir ve ihtiyaç halinde tekrar modifiye edilir.

D/A DÖNÜŞTÜRÜCÜSÜ (Converter)

Nihai olarak oluşturulan renk değeri, Dijital-Analog-Dönüştürücü'de Ramdac dahilinde üç analog renk sinyaline dönüştürülür. Bun-

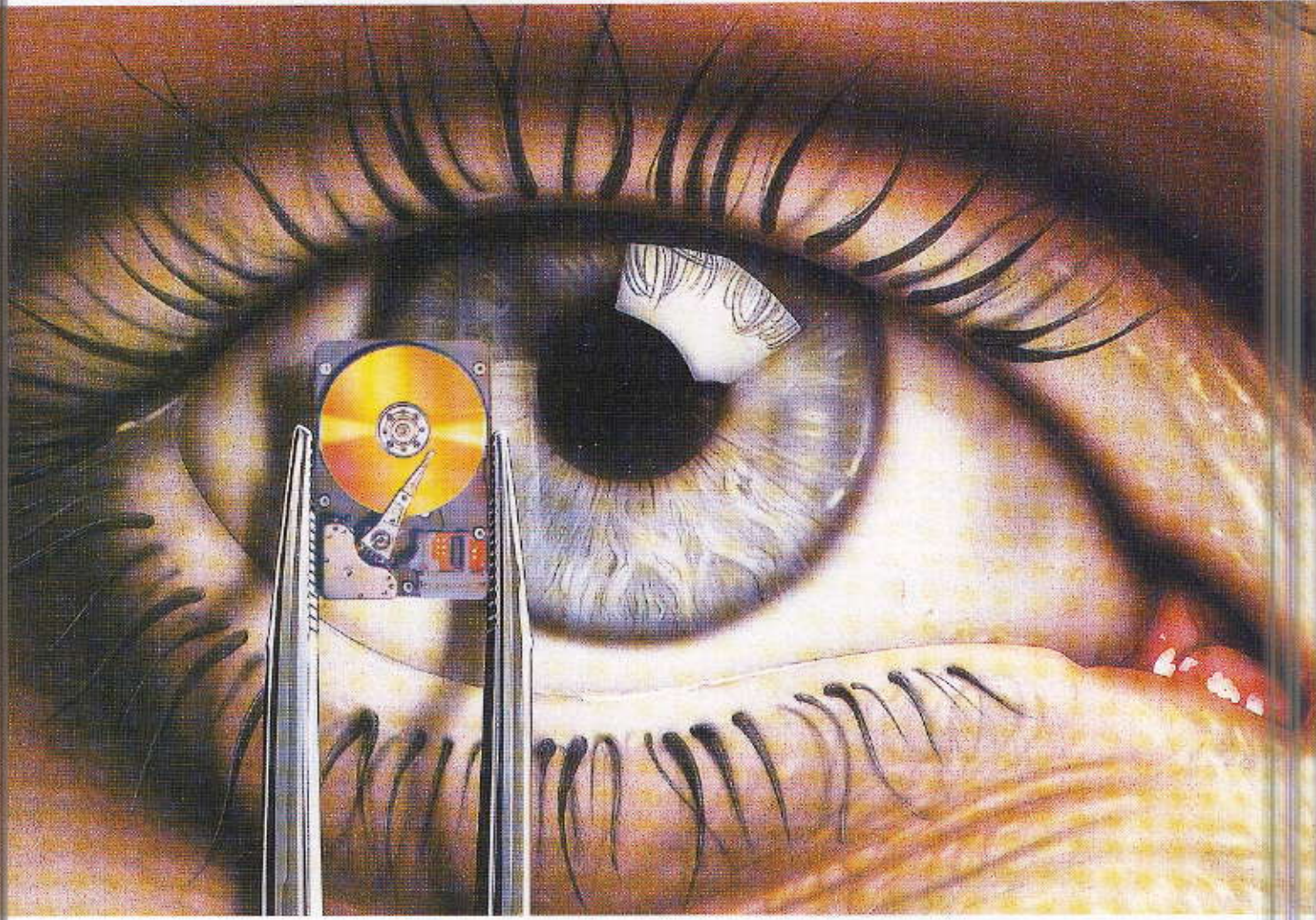
lar kırmızı, yeşil ve mavi renk kanallarıdır.

Daha önce Digital-Analog dönüştürme, Ramdac dahilinde yönetilebilen direnç zincirleri üzerinden gerçekleştiriliyordu. Bu metod günümüz Ramdac'ları için oldukça yavaştır. Günümüzde her renk kanalı başına devreye sokulmuş sekiz akım kaynağı kullanılıyor. Her akım kaynağı tam olarak yanındaki- nin iki katı akım iletir.

Hangi akım kaynağının açılıp kapatılacağına göre 256 olası akım değerinden biri oluşur. Grafik kartındaki ve monitördeki 75-Ohm kapak direnci üzerinden uygun direnç oluşur.

Ekran elektronigi, monitör kablusunun üç damarı üzerinden, üç katot ışınının yoğunluklarını ekran tüpüne uygun olarak ayarlıyor. Ekran yapılandırması sol üstten başlayarak satır satır gerçekleşiyor. Monitör, hangi pozisyona ne zaman erişeceğinin bilgisini, iki senkron hattı üzerinden, Horizontal-Sync ve Vertical-Sync elde ediyor. Her iki sinyal de grafik kartı üzerinde CRT-Controller tarafından üretilir.

CRT-Controller Ramdac'ın çalışmasını da senkronize eder. Ramdac'taki üç analog renk sinyalinin kalitesi artı senkron darbeleri resmin keskinliği için kriterlerdir. İyi Ramdac'lar çıkışta, bir pikselden sonrakine geçişte, dik sinyaller gönderiyor bu da keskin bir monitör resminin oluşmasını sağlıyor. □

Satın Alırken

DİKKAT!

Sabit Diskler

Mikroskop Altında

Sabit diskinizin bir gece lambası gibi sönmeyen lambasına bakıp yavaşlığından şikayet ediyorsanız veya bir uygulamayı kuramıyorsanız artık yeni bir sabit disk almanın zamanı gelmiş demektir. Yeni bir diske ihtiyacı olanlar için CHIP, değişik büyüklüklerdeki 14 sabit diski inceledi. Bu yazı size hem piyasadaki sabit diskleri tanıtacak hem de konuyla ilgili iyi bir başvuru kaynağı olacaktır.

*Mahmut Karslıoğlu
Ali Kemal Akçam
Mert Ünal*

Bilgisayar dünyasındaki her ürün gibi sabit diskler de gelişen teknoloji-den nasibini alıyorlar. Birkaç yıl öncesine dek hayal bile edemeyeceğiniz kapasitedeki sabit diskler artık alınabilecek fiyatlarla satıcıların listelerinde yer almaya başladı.

CHIP bu ay, bilgisayarın hızını etkileyen en önemli parçalardan biri olmasına rağmen, alırken diğer birimler kadar önem verilmeyen, ancak zamanla genişleyen uygulamaların kurulması sırasında ortaya çıkan yetersiz sabit disk alanı görüldüğünde önemli anlaşılan sabit disklerden piyasada rağbet gören 14 tanesini inceledi.

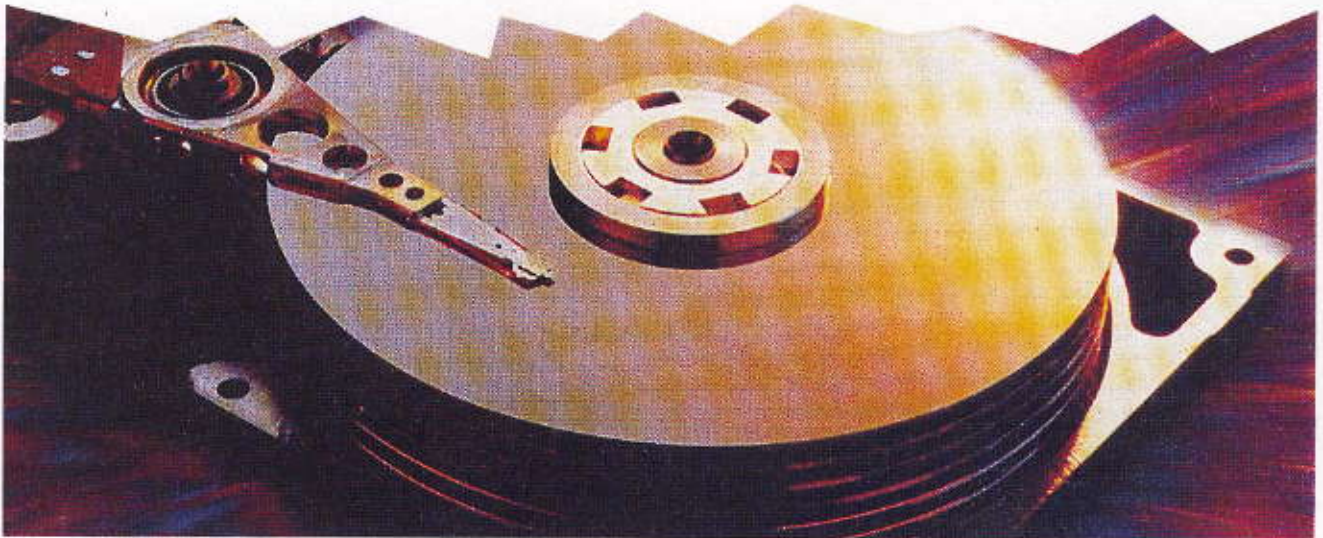
Eskiden 528 Mb sınırını geçemeyen IDE sabit disklerin kapasitesi fabrika format türlerinin geliştirilmesi sonucu artık SCSI hard-diskler gibi yüksek kapasiteli olmasına elvermeye başladı. Sabit disklerde bulunan kayıt dilimlerinin (Allocation Units) sayısı 65536'yı aşmadığı için bu dilimlerin genişliği büyütülerek sabit disklerin kapasitelerinin artırılması sağlandı. LBA (Large Block Addressing) modu da denilen bu teknoloji sayesinde aynı sayıda kayıt dilimine sahip iki sabit diskin kapasiteleri farklı olabiliyor; örneğin 420 Mb kapa-

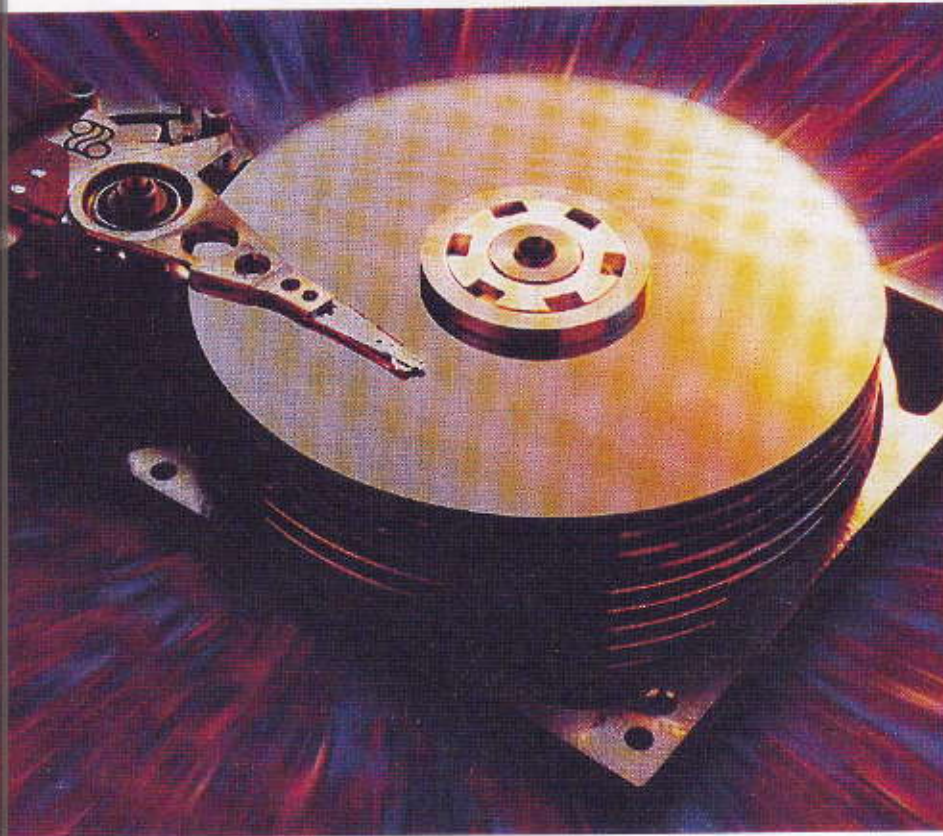
siteli bir disk 51329 kayıt dilimine ve 850 Mb kapasiteli bir disk ise 51896 adet dilime ayrılmıştır, kayıt dilimleri yaklaşık olmasına rağmen; kapasitesi 420 Mb olan sabit diskte her bir dilim 8192 Byte genişliğinde ve 850 Mb olan sabit diskte ise her bir dilim 16384 byte yer kapladığından kapasiteleri birbirinden farklıdır.

AVANTAJ VE DEZAVANTAJLAR

Bu farklılık da sabit diskin kapasitesinin artmasının yanında hem avantajlar hem de dezavantajlar getirmektedir. Avantajlara örnek olarak bu dilimlerin genişliğinin artırılması sayesinde sabit diskin bir seferde okuduğu veri büyüklüğünün de artması gösterilebilir; çünkü 16384 Byte uzunluğunda bir dosya ele alındığında, her bir dilimi 16384 olan 850 Mb sabit diskte bu veri bir seferde okunacaktır, ancak dilimleri 8192 Byte olan 420 Mb sabit diskte ise bu veri ikiye bölünmüş olacağından, sabit diskin kafası veriyi iki seferde okuyacak ve okumanın dışında ikinci kayıt dilimini bulmak için vakit harcıyacaktır. Ayrıca verinin dağınık yazılmış olması halinde sabit diskin kafasının verinin yazılmış olduğu ikinci dilimi bulma süresini de uzatır; bu süreye

de erişim süresi denmektedir ve milisaniye cinsinden belirtilir. Bunun için bir sabit disk alırken erişim süresinin düşük olması uygundur. Dezavantajlara örnek olarak ise sabit diske bir Byte uzunluğunda bir dosya yazsanız bile bunun bir dilim büyüklüğünde yer tutması gösterilebilir. Bu metodun yapısından büyük sabit disklerde ise, örneğin dilimleri 32768 Byte olan bir sabit diskte, bir Byte'lık bir dosyada kaybınız 32767 Byte olmaktadır. Bir başka dezavantaj ise dilim genişliğinin büyütülmesi ile azalan dilim sayısından ötürü sabit diskinizde oluşturabileceğiniz dosya sayısının da azalmasıdır; buna örnek olarak da 540 Mb kapasiteli bir sabit diskin 528 Mb sınırını geçmesi ve dilim genişliğinin 16384 artırılması nedeniyle kayıt dilimi sayısının ortalama olarak 32000 civarına düşmesi gösterilebilir. Bu farklılık ise kapasitelerinin birbirine yakın olmasına rağmen 540 Mb kapasiteli bir sabit diskin, 420 Mb kapasiteli bir diskten oldukça hızlı çalışmasını sağlamaktadır. Gelişen kapasite teknolojisi ve IDE sabit disklerin, artık dördünün birden takılabilmesi teknolojisinin geliştirilmesi ile IDE sabit disklerin adı Enhanced IDE olmuştur.

Bir sabit disk alırken dikkat edilmesi gereken en önemli unsur kullanılacağı ortama uyum sağlayıp, sağlayamamasıdır. Hızla gelişen teknoloji ve günümüzün gerektirdiği çalışma ortamlarında sizden beklenileni anında yerine getirmek zorundasınız; fakat bu performansı göstermeniz için; ister istemez bilgisayarınızın içinde bulunan parçaların kalitesine ve hızına bağımlısınız. Bilgisayarınızın veri depolama merkezi, bu nedenle hem verinin ne kadar hızla elde edildiği; hem de harcanan emek düşünülürse verilerin güvenliği açısından oldukça önemlidir.

Seçimizi yaparken dikkat etmeniz gereken birkaç konu var: Bunlardan birincisi iş ortamının yoğunluğuna veya yapılan işin niteliğine bağlı olarak değişen sabit disk kapasitesidir. Örneğin bir matbaada yapılan iş grafik işleme olduğundan, verilerin büyüklüğü inanılmayacak derecede fazladır; ve mantıksal olarak da

verinin okunup, yazılması süresi de buna orantılı olarak uzayacaktır. Bir başka örnek ise sabit diskten yazılıp, okunan verilerin matbaa işinde olduğu kadar büyük olmamasına karşın; çoklu ortamda, ana makinedeki sabit diskin birkaç terminalden kullanılması halinde kısa bir süre içerisinde birden fazla dosyanın akışını kesintisiz olarak işleyebilmesi gerekir.

EIDE VE SCSI ARABİRİME SAHİP DİSKLER

Sabit diskler performansı olduğu kadar fiyatı açısından da EIDE ve SCSI arabirime sahip diskler olarak ikiye ayrılmaktadır. Eskiden IDE sabit diskler gerek 528 Mb sınırını aşamaması gerekse hızlarının SCSI arabirime sahip olanlara göre düşük olması sebebiyle, sadece ev bilgisayarlarında ve maliyeti az tutmak isteyen firmalar tarafından tercih ediliyordu. IDE standardının geliştirilmesi sonucu artık bu sabit disk-

lerin hızları SCSI disklerle yetiştirebilir ve çoğu kullanıcı, artık kapasitesi SCSI disklerle ulaşmış, SCSI'lere göre oldukça ucuz olan ve ayrıca özel bir kontrol kartı gerektirmeyen IDE diskleri tercih etmekte. Bu yeni diskler artık Enhanced IDE denmekte. Ancak bu iki standardın birbirlerine göre avantajları ve dezavantajları halen mevcut; çünkü bir SCSI sabit diski, SCSI kontrol kartı olmadan kullanamazsınız, ama IDE tabanlı sistemlere de SCSI'de olduğu kadar fazla disk bağlayamazsınız.

HIZ KADAR ÖNEMLİ FAKTÖRLER

Genellikle sabit disk alırken hız faktörü düşünülse de önemli birkaç unsur daha var; bunlar sabit diskin ömrü, hata yapmaya başlama süresi oranı, yarattığı gürültü ve tükettiği enerjidir. Teknolojinin hızından her geçen gün sabit diskinizin modeli eskiiyip yavaş kalsa da hatasız çalışma, ömrü yazılan verinin güvenilirliği açısından önemlidir.

Bütün bunların yanı sıra disk fiyatını da unutmamak gerekir. Piyasaya ilk çıktıkları zamanki fiyat/kapasite oranının 1000\$/Mb gibi oldukça yüksek bir oranken; bugün bu değerler Cent mertebesinde kalmakta; bu da her geçen gün daha fazla yer isteyen uygulamalarla birlikte yeni işletim sistemlerinin bile kurulurunda fazla sabit disk kapasitesi istemesinin bir sonucu olsa gerek.

Şimdi sıra incelemedeki sabit disklerin tanıtımında. Piyasanın ileri gelen sabit disk temsilcileri ve satıcılarından gelen sabit disklerin her biri farklı kriterlere göre üzerinde düşünmeyi gerektirecek diskler. İçlerinden biri mutlaka sizin ihtiyacınıza, kesenize, amaçlarınıza uygun düşecek.

QUANTUM SIROCCO

Karma firması adına inceleme-ye katılan Quantum'un Sirocco modeli, EIDE standardındaki en büyük kapasiteli sabit disk ve 128 Kb Cache'e sahip. 2550 Mb'lık kapasitesiyle bu disk testlerde oldukça iyi performans göstererek 11.2 ms erişim süresi verdi. Kapasitesine göre, 3.5"lik boyutları ile ufak

sayılabilecek bir hard-disk. Sirocco'nun fiyatı ise 500 dolar civarında.

Bilgi İçin: KARMA DONANIM
YAZILIM SAN. VE TIC. A.Ş.
Telefon:(0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29
Satış Fiyatı:498 \$+KDV

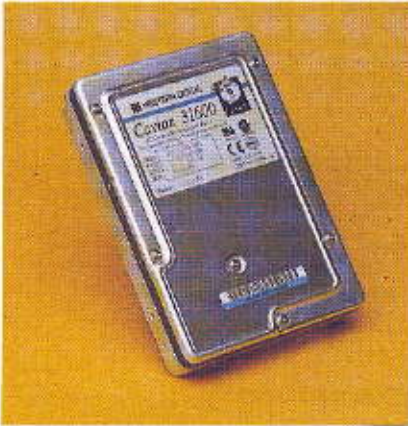
QUANTUM FIREBALL

Karma firmasından katılan ikinci sabit disk de yine bir Quantum. 2160 Mb kapasiteli bu diskin modeli Fireball. Adından da anlaşılacağı gibi Quantum'un en hızlı modeli olan bu disk testimizin de en hızlı EIDE sabit diski oldu ve erişim süresi olarak da 10.8 ms'yi verdi. Sirocco modeli gibi bir 3.5" yuvasına takılabildiği için kasanın içinde fazla yer

işgal etmiyor.

Quantumun diğer modeli gibi bunun da Cache'i 128 Kb fakat fiyatı biraz daha ucuz.

Bilgi İçin: KARMA DONANIM
YAZILIM SAN. VE TIC. A.Ş.
Telefon: (0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29
Satış Fiyatı:373 \$+KDV

WESTERN DIGITAL CAVIAR 31600

Yine Karma firmasından temin edilen Western dijital ailesine ait Caviar 31600 modeli sabit diskin formatlı kapasitesi 1624 Mb. Testlerde pek iyi sonuç veremeyen Caviar 31600 15.6 ms erişim süresine sahip.

Bütün modelleri gibi derli toplu bir genel görünüme sahip bu disk, kategorisindeki diğer EIDE diskler

gibi 3.5" boyutlarında ve 128 Kb Cache'e sahip. Yüksek kapasite ve uygun fiyat isteyenler düşünebilirler.

Bilgi İçin: KARMA DONANIM
YAZILIM SAN. VE TIC. A.Ş.
Telefon:(0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29
Satış Fiyatı:303 \$+KDV

WESTERN DIGITAL CAVIAR 21200

incelemedeki ikinci Western Digital, 1281 Mb formatlı kapasiteye sahip olan başka bir 3.5" EIDE Caviar. Erişim süresi olarak 31600'dan daha iyi bir derece yaparak 13 ms değerini verdi. Testteki diğer hard-diskler gibi bunun da Cache'i 128 Kb. 266 dolarlık ortalama

fiyatı ile diğer Western'den biraz daha ucuz.

Bilgi İçin: KARMA DONANIM
YAZILIM SAN. VE TIC. A.Ş.
Telefon:(0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29
Satış Fiyatı:266 \$+KDV

SEAGATE ST51270A EIDE

Datagate firması adına incele-meye katılan Seagate, EIDE bir disk. 1282 Mb formatlı kapasiteye sahip olan bu disk 3.5" boyutunda ve diğer sabit disklerin yarı boyu yüksekliğinde. 128 Kb Cache'i olan bu diskin erişim hızının 11.7 ms gibi iyi bir dereceye sahip olması ve 200 dolar civarın-

daki fiyatı oldukça çekici. Üç yıl garantili bu sabit diskin 300.000 saatlik bir ömrü var.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon: (0.212)288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Satış Fiyatı:207\$+KDV

SEAGATE ST32140A EIDE

Datagate firmasından katılan i-kinici EIDE Seagate sabit diskin modeli ST32140A. EIDE bir harddisk için 2113 Mb gibi yüksek bir kapasiteye sahip olan bu sabit disk yine bir önceki EIDE gibi 3.5" boyutlarında fakat normal bir yüksekliğe sahip. 11.2 ms gibi iyi bir erişim zamanına sahip diskin Cache'i bir önceki model gibi yine 128 Kb.

Üç yıl garantiye 500.000 saatlik ömre sahip olan bu sabit diskin fiyatı 1282 Mb'lık modelinden sadece biraz daha pahalı ve aradaki farka değer.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon:(0.212) 288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Satış Fiyatı:274 \$+KDV

WESTERN DIGITAL CAVIAR 32500

Datagate firmasından katılan tek Western Digital sabit disk olan bu model 2550 Mb'lık formatlı kapasitesi ile Quantum Sirocco'yla beraber en büyük EIDE sabit disk olma özelliğini taşıyor, ama ondan 0.1 ms. daha fazla erişim hızına sahip. Yine PC'nizdeki bir 3.5" yuvaya ra-

hatlıkla oturabileceğiniz bu disk 373 dolarlık fiyatıyla oldukça uygun.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon:(0.212) 288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Satış Fiyatı:373\$+KDV

FUJITSU M1614 TAU EIDE

Ufotek firmasının gönderdiği ve incelemeye tabi tutulan üç Fujitsu'dan biri olan bu model 1090 Mb formatlı kapasiteye ve 128 Kb Cache hafızaya sahip. 3.5 " boyutlarında olan bu disk 12.1 ms'lik erişim hızıyla ortalamanı tutturuyor.

Diğer hiçbir sabit disk paketinde bulunmayan dokümantasyonun ü-

ründe yer alması artı bir puan ve kurulum sırasında oldukça yardımcı oluyor.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon:(0.212)288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Satış Fiyatı:198\$+KDV

SABİT DİSKLERİN TEKNİK ÖZELLİKLERİ

MARKA	FUJITSU	SEAGATE	WESTERN DIGITAL	FUJITSU
MODEL	M1614 TAU	ST51270A	CAVIAR 21200	M1636 TAU
GENİSLİK	3,5"	3,5"	3,5"	3,5"
YÜKSEKLİK	1	0,5	1	1
BAĞLANTI	EIDE	EIDE	EIDE	EIDE
KAPASİTE	1091 Mb	1282 Mb	1283 Mb	1286 Mb
FORMAT	1091 Mb	1282 Mb	1281 Mb	1285 Mb
SİLİNDİR	2114	2485	2484	2490
KAFA	16	16	16	16
SEKTÖR	63	63	63	63
DÖKÜMAN	VAR	YOK	YOK	VAR
5 V	X	0,4 A	0,40 A	X
12 V	X	1,1 A	0,27 A	X
Cache'siz Sıralı Yazma	2.98	2.98	2.12	4.27
Cache'siz Sıralı Okuma	4.08	4.78	2.57	1.93
Cache'siz Yazma Erişim Hızı	20.2	18.3	19.3	19.9
Cache'siz Okuma Erişim Hızı	19.2	15.5	18.4	25.5
Cache'li Sıralı Yazma	2.96	2.83	2.1	4.31
Cache'li Sıralı Okuma	3.63	4.07	2.33	0.942
Cache'li Yazma Erişim Hızı	12.1	11.7	13	12.3
Cache'li Okuma Erişim Hızı	19.3	14.8	17.6	22.2
Ön Bellek	64 Kb	128 Kb	128 Kb	128 Kb
Dönüş Hızı	4500 rpm	5400 rpm	5200 rpm	5400 rpm
Ortalama Ömrü (MTBF)	300.000 saat	300.000 saat	300.000 saat	
Garanti (Yıl)		3 YIL	3 YIL	
FIYAT	198 \$	207 \$	266 \$	210 \$
FİRMA	UFOTEK	DATAGATE	KARMA	UFOTEK

MARKA	SEAGATE	QUANTUM	QUANTUM	WESTERN DIGITAL
MODEL	ST32140A	FIREBALL	SIROCCO	CAVIAR 32500
GENİSLİK	3,5"	3,5"	3,5"	3,5"
YÜKSEKLİK	1	1	1	1
BAĞLANTI	EIDE	EIDE	EIDE	EIDE
KAPASİTE	2113 Mb	2160 Mb	2550 Mb	2559,8 Mb
FORMAT	2113 Mb	2110 Mb	2550 Mb	2550 Mb
SİLİNDİR	4095	4160	4069	4960
KAFA	16	16	16	16
SEKTÖR	63	63	63	63
DÖKÜMAN	YOK	YOK	YOK	YOK
5 V	0,4 A	500 mA	550 mA	0,40A
12 V	1,6 A	385 mA	400 mA	0,27A
Cache'siz Sıralı Yazma	3.15	3.51	3.42	3.61
Cache'siz Sıralı Okuma	4.18	4.83	4.77	6
Cache'siz Yazma Erişim Hızı	19.5	19.2	17.1	19.3
Cache'siz Okuma Erişim Hızı	17.7	17	17.5	17.3
Cache'li Sıralı Yazma	3	3.5	3.4	3.62
Cache'li Sıralı Okuma	3.71	4.28	4.3	5.55
Cache'li Yazma Erişim Hızı	11.2	10.9	11.2	11.1
Cache'li Okuma Erişim Hızı	16.9	15.9	16.3	16.2
Ön Bellek	128 Kb	128 Kb	128 Kb	
Dönüş Hızı	5400 rpm	4500 rpm	4500 rpm	
Ortalama Ömrü (MTBF)	500.000 saat	400.000 saat	400.000 saat	
Garanti (Yıl)	3 YIL	3 YIL	3 YIL	
FIYAT	274 \$	373 \$	498 \$	373 \$
FİRMA	DATAGATE	KARMA	KARMA	DATAGATE

**çok işlevli bir alet kutusunu
cüzdanınızda taşıyabilirsiniz !**

açacağından, tornavidasından, çakısından kürdanına, cımbızından, pusulasına ve cm/inch ölçekli cetvellerinden büyüteci kadar bir çok aleti kapsayan
" KUTU KART "
o kadar ince ve hafif ki (4 mm. - 40 gr.) şaşıracaksınız !...

2.690.000 TL. (KDV dahil)

AŞAĞIDAKİ FORMU DOLDURUP GÖNDERİN

Credit Card Companion'a

ÖZEL TANITIM FİYATıyla SAHİP OLUN.

Adı/Soyadı:

Adres:

P. Kodu:

Tel/Fax:

İmza:

Credit Card Companion'ı adresime gönderiniz,
2.690.000 TL. sın

- ☐ Posta çeki ile ödedim, makbuz fotokopisi ilişktedir.
P. Çeki Hesap No : 149398
☐ Banka hesabınıza yatırdım, makbuz fotokopisi ilişktedir.
Garanti Bankası, İskitler Şb. Hsb. No : 1200433/9
İş Bankası, İskitler Şb. Hsb. No : 4224 30421 9047

Türkiye Genel Distribütörü
BAŞAK TİC. ve SAN. A.Ş.

Sesveren Sok. 29 06060 İskitler-ANKARA
TEL : (312) 341 43 62 - 63 FAX: (312) 341 43 64

LOGO BASKISI İÇİN ARAYINIZ...

BAYİLİKLER VERİLECEKTİR

WESTERN DIGITAL	IBM	FUJITSU
CAVIAR 31600	DJAA-31700	M1623 TAU
3,5"	3,5"	3,5"
1	1	1
EIDE	EIDE	EIDE
1628 Mb	1700 Mb	1702 Mb
1624 Mb		1702 Mb
3148	3308	3298
16	16	16
63	63	63
YOK	YOK	VAR
0,40 A	450 mA	X
0,27 A	280 mA	X
2,09	3,01	4,12
2,06	4	7,6
20,3	20	20,5
17,8	19,5	19,52
2,09	3,02	6,11
2,37	3,53	6,1
15,6	12,1	12,2
17,1	18,6	20,1
128 Kb		128 Kb
5200 rpm		5400 rpm
300,000 saat		
3 YIL		
303 \$		254 \$
KARMA	GEN-PA	UFOTEK

SEAGATE	SEAGATE	IBM
ST51080N	ST32105N	DDRS-32160
3,5"	3,5"	3,5"
0,5	1	1
SCSI	SCSI	SCSI
1091 Mb	2147 Mb	2160 Mb
1080 Mb	2105 Mb	
4826		
16		
109		
YOK	YOK	YOK
X	X	300 mA
1,32 A	X	200 mA
2,33	2,4	2,61
2,87	2,95	2,98
20,3	18,6	16,3
20,4	18	17,2
2,33	2,4	2,6
2,5	2,6	2,66
14,4	12,7	11,8
19,5	17	16,5
128 Kb	512 Kb	512 Kb
5400 rpm	5400 rpm	5400 rpm
300,000 saat	1,000,000 saat	1,000,000 saat
3 YIL	5 YIL	5 YIL
312 \$	505 \$	637 \$
DATAGATE	DATAGATE	KARMA

FUJITSU M1623 TAU EIDE

Incelemeğe katılan ikinci Fujitsu da EIDE bir sabit disk. 1700 Mb formatlı kapasiteye sahip olan bu sabit disk paketinde de bir önceki modelde olduğu gibi dokümantasyon mevcut. 128 Kb Cache hafızaya sahip bu modelin erişim hızı diğer Fujitsular gibi ortalama bir derece olan 12.2 ms'yi verdi. 3.5" boyutların-

daki bu disk özellikle uygun fiyatı ile dikkate alınması gereken ortalama bir model.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon: (0.212) 288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Satış Fiyatı: 254 \$+KDV

FUJITSU M1636 TAU EIDE

Ufotek'den gelen 3. sabit disk de bir Fujitsu. Diğer modelleri gibi EIDE olan bu sabit diskin 128 Kb Cache hafızası var. 1285 Mb formatlı kapasiteye sahip bu disk 12.3 ms'lik bir erişim hızına sahip. Diğer kardeşleri gibi 3.5" boyutlarına sahip bu sabit diske kasada

yer bulmakta zorluk çekmiyorsunuz.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon: (0.212) 288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Satış Fiyatı: 210 \$+KDV

IBM DJAA31700 EIDE

Testlerdeki ikinci IBM sabit disk, EIDE bir model. 1700 Mb kapasiteye sahip bu diskin kafayı ve diskleri kontrol eden devresi bir Half-card yani diğer sabit disklerden farklı olarak üzerinde devre karmaşası yok ve tabii ki bu yüzden de daha iyi bir performansa sahip. Ortalama 12.1 ms erişim süresine sahip bu diskte 128 Kb Cache hafıza bulunuyor. Sabit diskle beraber Genpa tarafından hiç bir dö-

küman sağlanmamasına rağmen kullanım ve kurulum kolaylığına sahip bu sabit disk de bu özelliği ile dikkate alınması gerekenlerden.

Bilgi İçin: GENPA
Telefon: (0.212) 288 10 78
Faks: (0.212) 275 38 97
Bilgi İçin: EDGE
Telefon: (0.212) 212 61 22
Faks: (0.212) 211 78 46

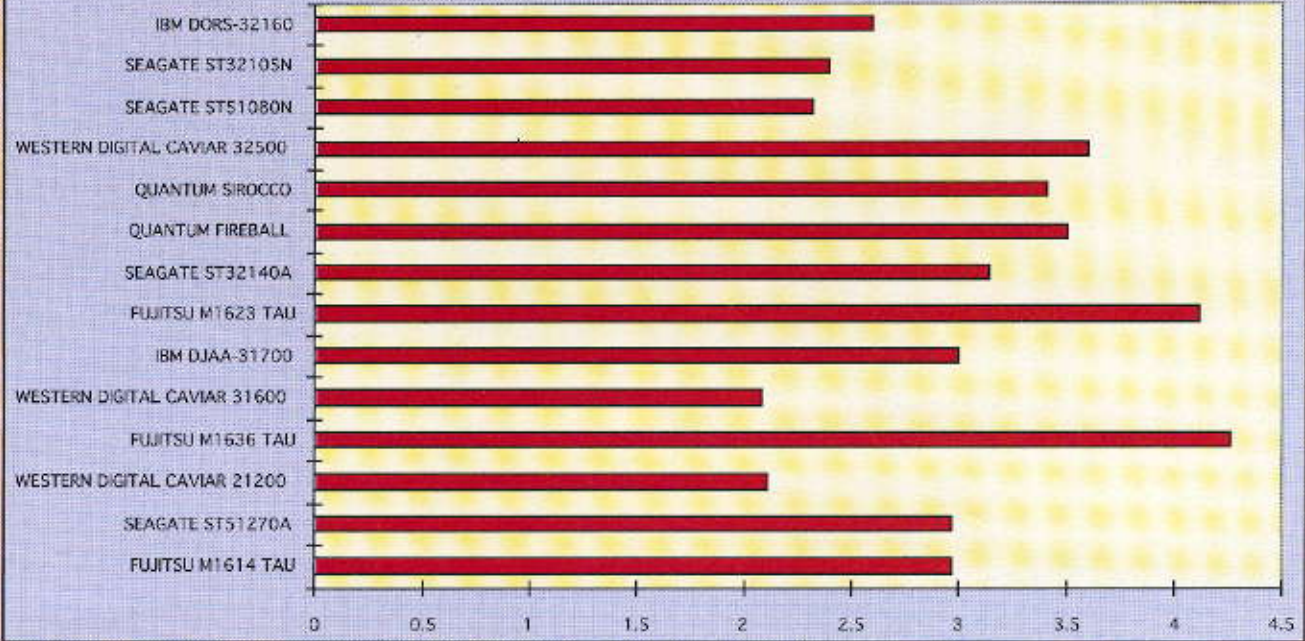
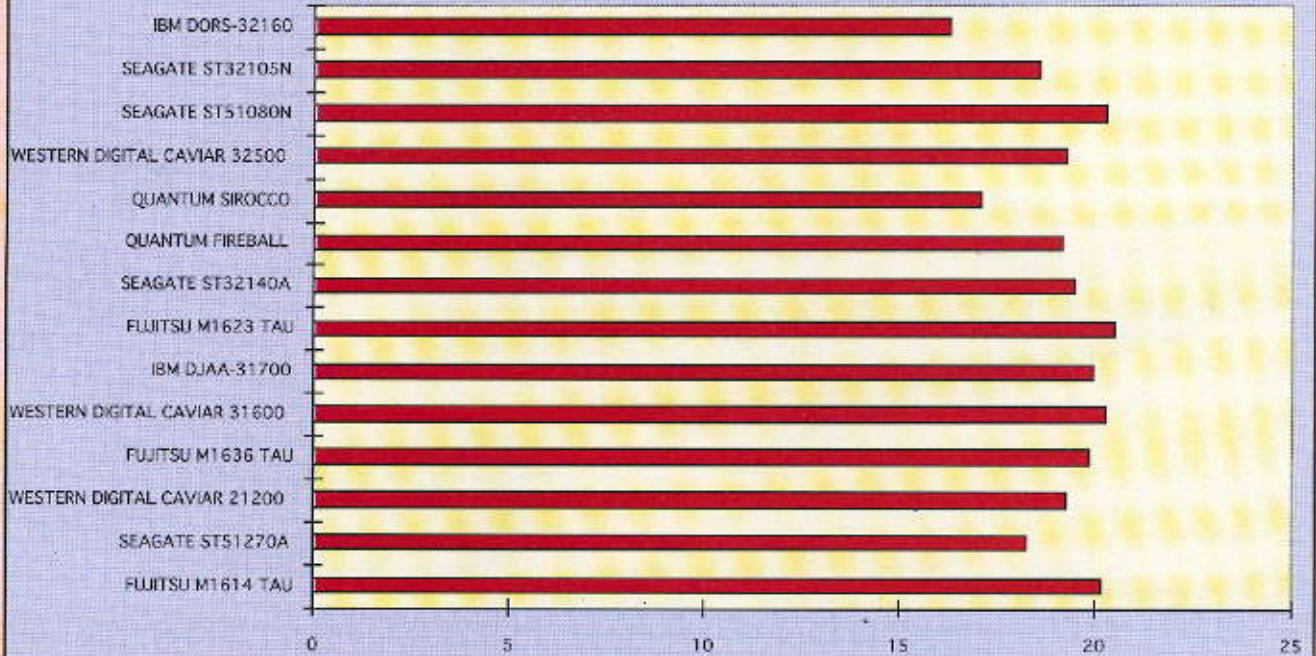
SEAGATE ST32105N SCSI

Incelemeğe katılan ilk SCSI sabit disk 2105 Mb'lık formatlı kapasiteye sahip bir Seagate. 12.7 ms erişim hızına sahip olan bu disk diğerlerinden farklı olarak 512 Kb Cache hafızaya ve 1.000.000 saat gibi yüksek bir ortalama ömre sahip.

Buna karşılık 837 dolarlık fiyatı ile incelemeğe katılan en pahalı 3. sabit

disk de yine bu disk.

Bilgi İçin: DATAGATE Bilgisayar
Malzemeleri Tic. Şti.
Telefon: (0.212) 288 06 01
Faks: (0.212) 288 07 86
Bilgi İçin: KARMA Donanım Yazılım
San. ve Tic. A.Ş.
Telefon: (0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29

TEST SONUÇLARI**CACHE'SİZ SIRALI YAZMA****CACHE'SİZ YAZMA ERİŞİM HIZI**

MicroTouch®
MADE IN USA

Mouse ile çalışan her program için
CRT & LCD dokunmatik ekran
uygulamaları. Genel kullanım
alanları:

- Satış noktaları,
- Bilgi bankaları,
- ATM' ler,
- Eğitim kioskleri,
- Pazarlama / tanıtım çalışmaları,
- Endüstriyel otomasyon.

5 yıl garanti

Prospector™ Touch-Screen
teknolojisinin lideri **MicroTouch™** 'ın
CeBIT '96 da ödül alan yeni ürünü
Prospector™, **Sörf Kontrol™**,
Un-Link™, **Adlink™** özellikleri ile
dokunmatik ekranlarda son derece
kolay internet web tarayıcısı.

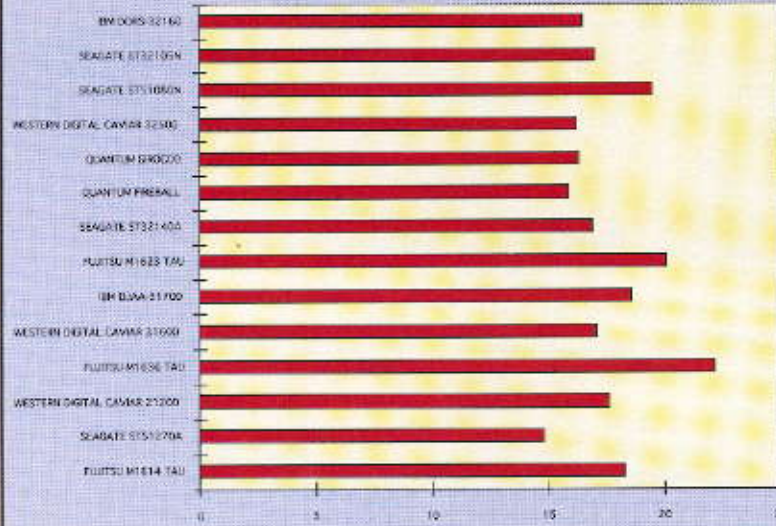
Değişik amaçlar ve uygulamalar için kioskler.

DİSTRİBÜTÖR :

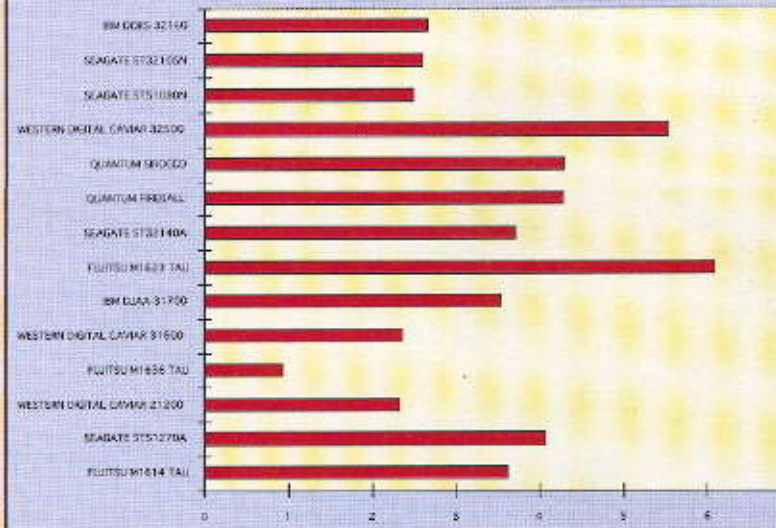
ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLER PAZARLAMA TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Av. Süreyya Ağaoğlu Sk. 4/B. Daire 7
Teşvikiye 80200 İstanbul
Tel: (0212) 246 63 77 - 246 77 99 • Fax: (0212) 246 35 80
email: britil@com.net

CACHE'Lİ OKUMA ERIŞİM HIZI

CACHE'Lİ SİRALI OKUMA

SEAGATE ST51080N SCSI

Yine Karma firmasından incelemeye katılan ikinci SCSI disk de, 1080 Mb kapasiteli bir Seagate ve normal sabit disklerin yarısı yüksekliğine sahip. Test edilen SCSI arabirimli sabit disklerde; sıralı yazma ve okuma testlerinde en az süreye sahip olmasına rağmen erişim hızı diğerlerine göre oldukça yavaş.

Ayrıca bir SCSI'ye göre 128 Kb'lık oldukça düşük bir Cache'e sahip. Beş yıl garantili bu hard-disk 400 dolarlık bir fiyattan satılıyor.

Bilgi İçin: KARMA DONANIM
YAZILIM SAN. VE TIC. A.Ş.
Telefon: (0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 29618 29
Satış Fiyatı: 395 \$+KDV

IBM DORS-32160 SCSI

Incelemeye katılan iki IBM'den biri olan Dors-32160 diğerinin aksine bir SCSI disk. 2160 Mb formatlı kapasiteye sahip olan bu 3.5"lik disk 11.8 ms erişim hızı, 512 Kb'lık Cache'i ve 1.000.000 saatlik ömrü ile testteki SCSI'ler arasından sıyrılan bir disk ve oldukça iyi bir performans sergiliyor. Diğer birçok disk gi-

bi 3 yıl garanti süresi olan bu diskin 640 dolara varan fiyatı tek dezavantajı.

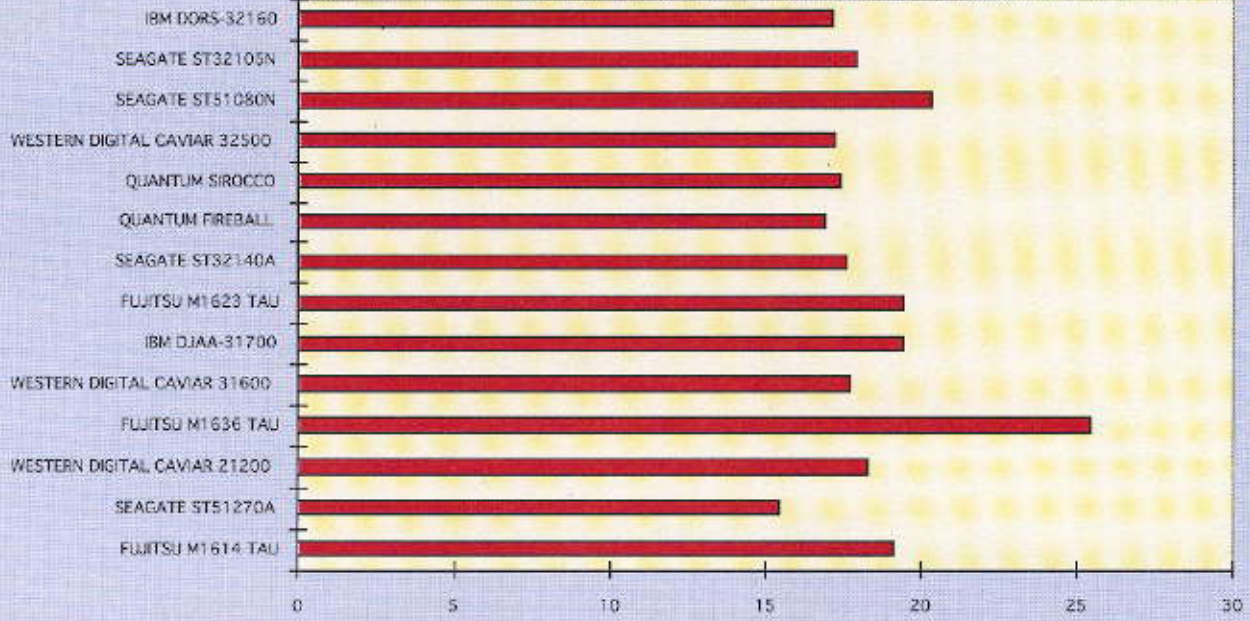
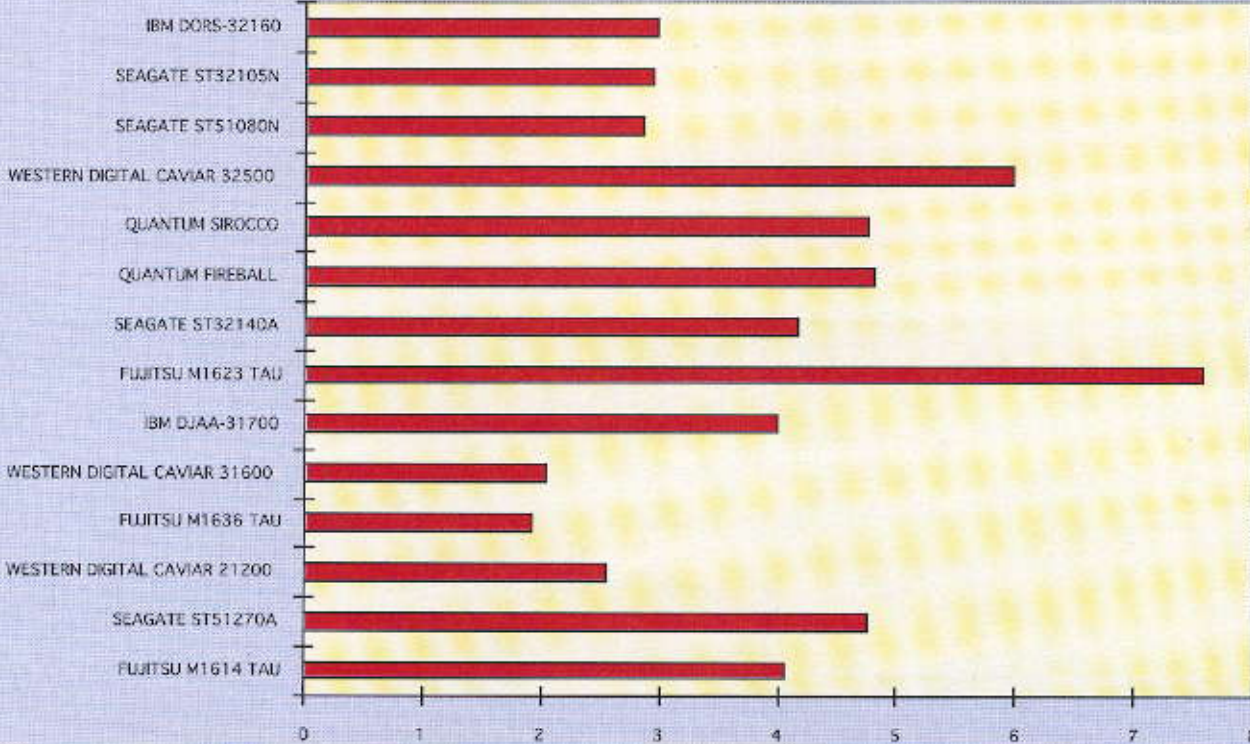
Bilgi İçin: KARMA DONANIM
YAZILIM SAN. VE TIC. A.Ş.
Telefon: (0.212) 223 30 30
Faks: (0.212) 296 18 29
Satış Fiyatı: 637 \$+KDV

MİKROSKOP ALTINDA

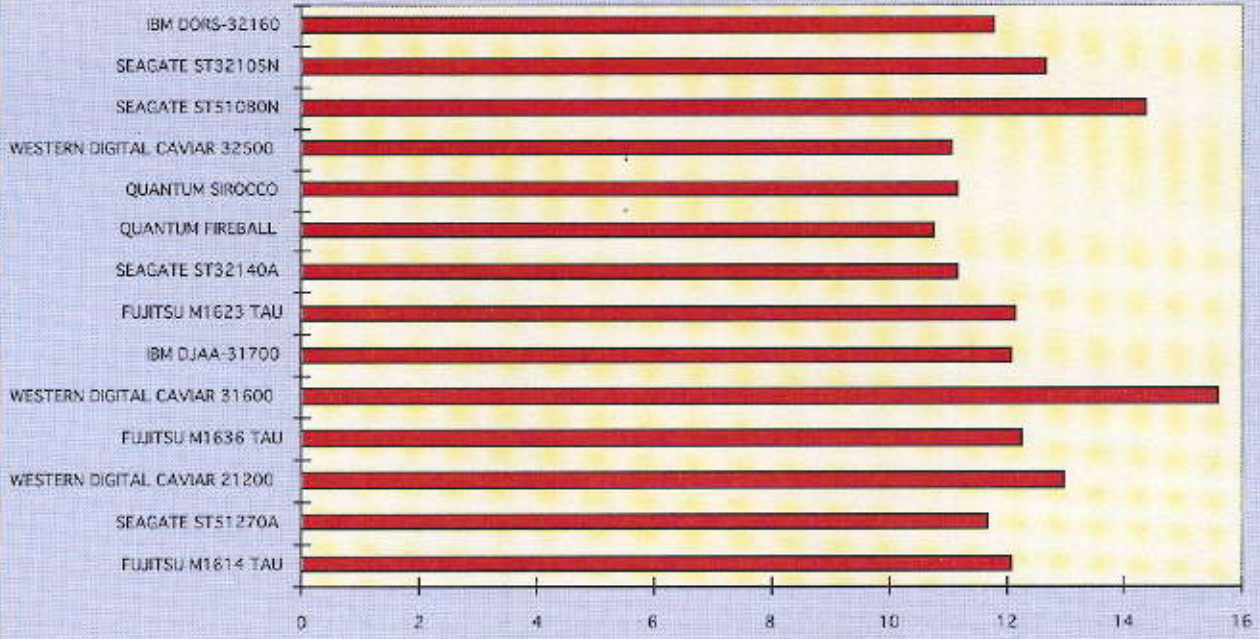
Buraya kadar tanıtılan sabit diskler, 16 Megabyte hafızası olan bir 133 Mhz'lik Intel Pentium'a sahip bilgisayarda test edildi. Testlerde işletim sistemi olarak Windows 95 kullanıldı ve sanal bellek minimum-maksimum 32 Mb olarak kısıtlandı. Erişim zamanı ve veri transferi testinde Chip Almanya test laboratuvarlarında Haziran 1996'da hazırlanmış olan Diskbench v1.3 programı kullanıldı. Kullanılan program ve test ortamı farklılığı sebebiyle elde edilen ölçüm değerleri sabit disk üreticilerinin belirlediği ortalama sayılarla pek uyusmamakta. Her disk dört kere Cache'li ve Cache'siz olarak önce sabit disk kayıt dilimlerinin an-

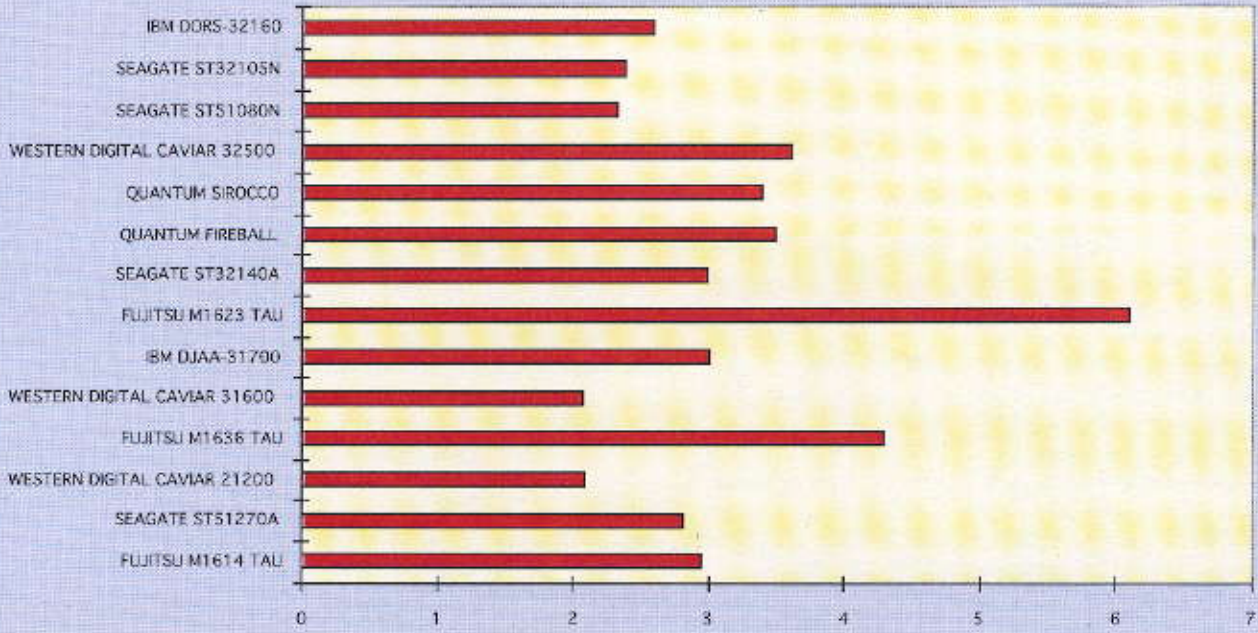
ka arkaya 1 Mb veri oluşturacak şekilde, veri okuma ve yazma testleri yapıldı; bu işlem sabit diskin on ayrı eşit aralığında da tekrarlandı. Daha sonra sabit diskin dağınık dosya yapısında sırası karışık olan kayıt dilimlerini bulma hızı testi uygulandı. Bu testlerin Cache'li ve Cache'siz yapılmasının sebebi ise sabit disklerin üzerinde bulunan kontrol devrelerinin veriyi ön bellek olmadan ne kadar hızla aktarabilmesinin sebebi idi; çünkü Cache'siz yapılan işlemler, sabit diskin Cache'li iken en yoğun işlemlerde ne kadar yavaşlayabileceğinin bir göstergesidir. Testlerde alınan sonuçlar yazı içindeki tablolarda görülebilir.

TEST SONUÇLARI**CACHE'SİZ OKUMA ERİŞİM HIZI****CACHE'SİZ SIRALI OKUMA**

CACHE'Lİ YAZMA ERİŞİM HIZI

CACHE'Lİ SIRALI YAZMA

Sorun Söyleyeyim...

FAKS ALABİLMEK İÇİN...

Sayın Chip Yetkilileri,

Derginizi her ay takip ediyorum. İçinde gerçekten çok güzel konular var. Diğer bilgisayar dergilerinden çok farklı. Bunun yanında derginizle verdiğiniz hediyeler de çok işimize yarıyor. Böyle bir dergi çıkardığınız için sizi tebrik ediyorum. Ben kendimi hiç bir zaman bir kaynağa bağlamadım. Piyasada çıkan diğer dergileri de takip ediyorum. Ama siz gerçekten ayrınsınız. Böyle bir dergi çıkardığınız için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Size bazı sorularım olacak, cevaplarınız beni çok sevindirirsiniz.

1-)Faks alabilmem için bilgisayarımın Windows'da olması yeterli mi?

2-)Bilgisayarımda hem Dos 6.22+ Windows 3.1, hem de Windows 95 kullanabilir miyim?

3-)Bilgisayarım 484 DX4-100. Bir yazıcı almak istiyorum. Bütün ihtiyaçlara cevap verebilecek ve de uygun fiyatlı bir yazıcı önerebilir misiniz?

4-)Mektubumla birlikte size boş bir disket gönderiyorum bana Ara 4.2'yi çekip gönderirseniz sevinirim.

Saygılarımla,
Burak Ersoy / Ankara

CHIP-1. Faks alabilmeniz için bilgisayarınızın Windows programında olması yeterli olmaz. Windows'a faks kartının programının da yüklenmiş olması gerekmektedir.

2. Bilgisayarınızda Dos 6.22, ve Window 95'i birlikte kullanabilirsiniz; ancak Windows 3.1 programını Windows 95 ile kullanamazsınız. Zaten birkaç program dışında bütün Windows 3.1 programları Windows 95 altında çalışır.

3. Sürekli form basmanın dışında, renkli fotoğraf bile basabilen HP Deskjet Color serisinden biri ihtiyaçlarınızı büyük bir kısmını karşılar.

4. Ara programını Ekim 96 CD'sinde bulabilirsiniz, ayrıca CHIP-BBS'e bağlanıp da alabilirsiniz.

BİLGİSAYARIM ERROR VERİYOR...

Sayın Chip Yetkilileri,

Bilgisayarım bazı oyun ve programlarda aşağıda görülen Error'ü veriyor.

DOS/4GW Protected Mode Run-time Version 1.97
Copyright (c) Rational System, Inc. 1990-1994
DOS/4Gw error (2001):

exception 06h (invalid opcode) at 127:00007CF2

TSF32: prev_tsf32 5294

SS 187 DS 137 ES

187 FS 0

GS 0

EAX 5842EBX 595E

ECX 137 EDX

137

ESI 120 EDI 293C

EBP 82A45832ESP

5830

CS: IP 127:00007CF2 ID

06 C0D 0 FLG

1020B

CS= 127,

USE16, byte granular, li-

mit 914F, base

B270B2DD, acc FB

SS= 187,

USE16, byte granular, li-

mit 7CFF,base

8273D4C0, acc F3

DS= 137,

USE16, byte granular, li-

mit 489F, base

8271442D, acc F3

ES= 187,

USE16, byte granular, li-

mit 7CFF,base

8273D4C0, acc F3

FS= 0,

USE16, byte granular, li-

mit 0, base
8273D4C0, acc 0
GS= 0,
USE16, byte granular, li-
mit 0, base
8273D4C0, acc 0
CRO: unavailable

Hard-diskimi birkaç kere formatladım, bütün programları tekrar kurdum, yine de bu hatadan kurtulamadım. Sistemimde virüs de yok. Sorun ne olabilir?

Çınar Soysal

CHIP-Bu mesaj bir virtüs belirtisi değildir, ayrıca sabit diskinizi formatlamanıza gerek de yok. Bize donanımınızla ilgili bilgi göndermişsiniz. Bu hata mesajının anlamı işlemciye giden makine kodunun yanlış olmasıdır; bu birkaç nedenden ötürü olabilir. Sebeplerden biri eğer Windows95 kullanıyor ve programı bunun altından çalıştırmaya uğraşıyorsanız size tavsiyemiz, bilgisayarınız açılırken F8 tuşuna basıp listeden varsa

eski DOS versiyonuyla yoksa komut satırı opsiyonu ile açmanızdır. Bir başka sebep ise bu tür hata mesajları Cyrix işlemcili makinelerde görülmektedir; bu durumda işlemcinizi başka bir marka ile değiştirmeniz tavsiye olunur.

DOSYA SIKIŞTIRMAK İÇİN...

Sayın Chip,

Sizinle daha yeni tanıştım. Derginiz çok güzel. Size başarılar diliyorum. Size birkaç sorum var.

1-Winzip diye dosya sıkıştırma mümkün mü? Eğer mümkünse nasıl yapılır?

2-Windows '95 kullanıyorum. Ekranın renk çözünürlüğünü en iyi hale getirmek için neler yapmam gerekiyor?

Cevabınızı merakla bekliyorum.

Abdul Hafiz Abdülmelik
Zeytinburnu/İstanbul

CHIP-1. Winzip programını kurduğunuz zaman, dosyaları gördüğünüz her hangi

bir yerde üzerine gidip fare-nin sağ tuşuna bastığınızda çıkan menüden 'Add To Zip' seçeneğine basın. Program çalıştığında karşınıza gelen ekrandan 'Add To Archive' penceresine, sıkıştırmada yaratılacak dosyanın ismini yazın ve sağdaki 'Add' buto-nuna basın.

2. Windows 95'te masa-üstünde boş bir alana gelip farenin sağ tuşuna basarak çıkan menüden en alttaki 'Özellikler' seçeneğini seçin. Karşınıza çıkan menüden en üst sıradan 'Ayarlar'ı se-çin; buradan da renk pale-tinden renk modunu ve ek-ran çözünürlüğünden de is-tediğiniz çözünürlüğü seçe-bilirsiniz. Burada fazla seçe-nek sunulmamışsa, bu ya-ekran kartının belleğinin az olmasından ya da ekran kartınıza uygun sürücü programının olmamasından kaynaklanmaktadır. Ekran-da fazla renk görmek isti-yorsanız ekran çözünürlüğü-nü azaltmak zorundasınız.

İSTANBUL CCC WAS HERE VİRÜSÜ HER YERDE

Sevgili Chip,

Öncelikle derginizin içeri-ğinin güzel olduğunu söyle-mek istiyorum. Bu konuda si-zi kutluyorum.

Derginizi düzenli olarak a-lyorum. Okurlarınızın biri-nin Eylül sayınızda bahsettiği İstanbul ccc was here virüsü bende de var. Şu an zor du-rumdayım. Gönderdiğim dis-ketlere Ara 4.2'yi çekerseniz beni bu deritten kurtarırsınız. Şimdiden teşekkürler.

Eylül CD'nizi inceledim. Güzel programlar var. Deva-mını sabırsızlıkla bekliyo-rum. Yayın hayatınızda başa-nlar.

Recep Aykan/Trabzon

CHIP-Ara programını Ekim CD'inde bulabilir veya CHIP BBS'den temin edebilirsiniz.

HANGİ MULTIMEDIA SETİ?

Sayın Chip Dergisi,

Öncelikle böyle bir dergiyi bilgisayarlarla ilgilenenlere

sundüğünüz için ve derginiz-de bilgisayarla ilgili sorulara cevap verme düşüncesinde bulunduğunuz için sizi kutla-rım. Benim de bilgisayarımı ilgili bir sorunun var. Bilgi-sayarına maalesef "İstanbul ccc was here" virüsü girdi. Eğer elinizde bu virüsü tem-izleyen bir program varsa, gönderdiğiniz disketlere bu programı yükler misiniz? (Posta masrafları ve diğer masraflar bana ait olmak şar-tnıyla.)

Ayrıca sizden bir de tavsiye isteyeceğim. Bilgisayarına bir Multimedia seti almak istiyoro-rum. Arkadaşlarım Creative markasını önerdiler. Ancak piyasada çok daha ucuza Multimedia setler var. Sizce hangisini tercih etmeliyim?

Saygılarımla,
Serkan Sözer/
Ayyalık-Balıkesir

CHIP-Bu ay gelen soruların içinde en fazla gelen 'İstan-bul ccc was here' virüsü hakkındaydı. Bu virüsü Ekim96 CD'sindeki Ara programıyla bulabilirsiniz veya aynı CD'de bulunan fprot2.24 programıyla da bu işi halledebilirsiniz; bilgi-sayarınızı temiz bir diskette acmayı unutmayınız.

Bilgisayarınıza bir Multi-media seti almak konusun-da ise arkadaşlarınızın ö-nerdiği marka iyidir; çünkü bu firmanın verdiği ürünler dünyada belli bir standart o-luşturmuş durumdadır, programlara setinizi tanıt-makta zorluk çekmezsiniz.

BOZUK DOSYALAR

Sevgili ChipMan,

Ben size Ankara'dan yazı-yorum. Sorularımı cevaplar-sanız çok memnun olurum. Çünkü tanıdığım birçok kişi aynı sorunlardan şikayetçi.

1-Quick Basic 4.5 ile pro-gramlarımı Mouse uygulaması nasıl katabilirim? Örnek kodu gönderirseniz çok iyi olur.

2-Harddisk'de chkdsk yap-tığım zaman genelde hep bo-zuk dosyaları gösteriyor. Bu bozulmaların sebebi nedir?

3-Bir de Visual Basic ile ve ses kartını kullanarak yapılmış bir program kaynak kodu gönderirseniz bütün arkadaş-larım ve ben memnun oluruz.

4-Son olarak diğer kullanı-cılara bir önerim var. Eğer Crazyboot virüsünü silip at-mak istiyorsanız:

a-Bilgisayardaki partition table'i fdisk programı ile sil-in,

b-Sonra "DISKFIX" prog-ramını temiz bir sistem dis-ketine koyun ve bilgisayarı kapatıp açın.

c-Son olarak programı ça-lıştırın. Program size partiti-onn table yok diyor ve siz <repair>'ı seçiyorsunuz.

d-Program bilgisayarı re-setliyor ve işte zafer "Stanting MsDos..."

e-Bu yöntem virüs partiti-on table'i sildiği zaman da işe yarar.

Yayın hayatınızda başan-lar.

Koray Atılğan

CHIP- Quick Basic 4.5'de yazdığınız programlarda Mouse kullanmak için yanın-da gelen örneklerden fayda-lenabilirsiniz. Mouse kullan-mak için ise DOS komut sa-tırında Basic programını ça-lıştırırken mouse ile ilgili kü-tüphaneyi yüklemeniz gere-kiyor. Parametreler ile ilgili bilgiyi yardımdan bulabilirsi-niz. Sabit diskinize de chkd-sk yaptığınız zaman genelde bozuk dosyalar ile karşılaş-ıyorsanız, bunun nedeni Smartdrv gibi bir Cache programı kullanıyor ve Cac-he'in boşalmasını bekleme-den makinenizi kapatıyorsa-nız meydana geliyordur. Eğer Windows 95 kullanı-yorsanız makinenizi kapat

Windows 3.1
and Windows 95

STATISTICA

İstatistiksel işlemlerin ne kadar kolay olduğunu STATISTICA'yı kullanınca gö-receksiniz. Dünya'nın TOP 100 yazılım listesinde yer alan en iyi İstatistik ve SPC (Statistical Process Control) yazılımı rakiplerinden ayıran bazı özellikler:

- Sayısal, grafiksel ve veri tabanlı işlem hızı
- Sayısal işlemlerin hassasiyeti
- Grafik özellikleri
- Bir analiz tamamlanmasındaki hızlık
- Veri dosyalarının boyutu
- Object oriented, MBI özelliği
- Sayısal ve grafiksel sonuçlar arasındaki yakınlık
- Toolbar'lar
- Kendine özgü güçlü bir dil "STATISTICA BASIC"
- Yeni toplama işlemlerine uygunluk

<http://www.statsoftinc.com>

Türkiye Temsilcisi:
MOS Mühendislik Otomasyon Elektronik San.Tic. Ltd. Şti
Tel: (0212) 572 16 91 Fax: (0212) 612 88 24

her bilgisayar kullanıcısının karşılaştığı bir problem olan virüs sorunuyla işe başlamak istiyorum.

1-Kullanmakta olduğumuz Acer 486 DX 2x66 işlemcisi olan bir bilgisayarımız var. 8 Mb Ram ve 341 Mb HDD kapasitesine sahip bir bilgisayar. Bilgisayarımızda yakın zamana kadar hiçbir problem yoktu. Ancak geçenlerde problem başladı. Bilgisayar C: sürücüsünden açılmak istendiğinde sistemin bellek durumunu verdikten sonra kilitleniyor ve "Press a Key to Start" mesajını veriyor. Herhangi bir tuşa basığımızda ise sonuç değişmiyor ve yine açılışla ilgili aşamaları geçip sistemin bellek durumunu verdikten sonra yine aynı mesajda takılıyor. Normalde daha önce sistemin bellekle ilgili durumunu verdikten sonra "Starting MS-DOS..." mesajını veriyor ve MS-DOS'u yükleyerek açılıyordu. Ancak şimdi ise bilgisayarı C: sürücüsünden açmak mümkün olmuyor. Açılışta sistem ile ilgili bellek durumunu verirken C: sürücüsünü var olarak ve 341 Mb kapasiteli olarak gösteriyor. (Bu zaten doğru.) Bilgisayarı ancak A sürücüsünden açarak kullanabiliyoruz. Virüs olduğundan emin olduğumuz için yazma korumalı bir diskette A: sürücüsünden açabiliyoruz. Ancak C: sürücüsüne geçmek istediğimizde ise, yani C: yazdığımızda, "Invalid drive specification" mesajını veriyor ve C: sürücüsünü görmüyor. Ben bilgisayarda Cansu veya Crazy Boot virüsü olduğundan şüpheleniyorum. Ancak bilgisayarı C:den açamadığımız için virüslerle ilgili herhangi bir mesaj alamıyoruz. (Yukarıda da bahsettiğim mesajdan başka.) Ayrıca A: sürücüsünde iken içinde Format ve sistem dosyalarının bulunduğu bir disketten Format C:/S/U veya SYS C: gibi komutlarda da yine C: sürücüsü görülmediği için bu komutların iptal edildiğini belirten mesaj alıyoruz. Yine A:

sürücüsünden F-PROT gibi virüs temizleme programları da yine C: sürücüsü görülmediği için bir işe yaramıyor. Bu durumda bilgisayarda var olduğuna inandığım virüsten nasıl kurtulabilirim?

2-Sahip olduğum (gerek Shareware, gerek Freeware ve gerekse kopyalanabilen ticari programlar) programları bilgisayarımın kopyalanarak bir başkasına vermek istemiyorum. Ancak bazen bir arkadaş söz konusu olduğunda arkadaş kırlamadığından bu mümkün olmuyor. Bilgisayarımın sahip olduğum programların kopyalanmamasını sağlayan bir Chipucu veya bir program var mıdır?

3-Virüsler bütün bilgisayar kullanıcılarının başbelası olduğuna göre virüsleri tanıtan, onları temizleyen antivirüs programlarının özelliklerini tanıtan ve hangi virüslerin hangi antivirüs programları ile temizlendiğini belirten bir kitabı derginiz ekinde vermeniz mümkün mü?

Sorunlarımla dolu olan bu mektubu şimdilik başka sorum olmadan bitirirken bütün Chip çalışanlarına böylesine güzel bir dergi için teşekkür ediyor, başarılarınızın devamını diliyorum.

Selam ve saygılarımla,

İbrahim Büyüksünmetçi-Fethiye / Muğla

CHIP-Sabit diskinizin boot bilgisi silinmiş olduğu için makinenizi buradan açamıyorsunuz. Makinenizi diskettele açınız ve FDISK /MBR komutuyla c sürücüsünün boot kısmını düzelttikten sonra sys c: ile sürücüye sistem açılır hale getirin. Programlarınızın kopyalanmaması için özel bir program yok, yani bir makinede çalışıp da diğer makinede çalışmaması için herhangi bir program bulunmuyor; ancak dosyaları encrypt eden programlar var ama bunları da programı çalıştırmak için sıkıştırma programlarında olduğu gibi açmanız gerekiyor. Program-

larınızın kopyalanması için makinenizin setup'ına şifre koyabilirsiniz veya iradenize sahip olup arkadaşlarınızı reddetmek zorundasınız. Virüslerle ilgili birçok ayrıntı, savaşmanın ve korunmanın yolları Chip'in Haziran sayısında kapsamlı olarak ele alındı. Eski sayılarımızdan almak isterseniz abone servisi yetkilisi arkadaşımız Selma Akınay'ı arayabilirsiniz. Savaşınızda başarılar dileriz....

CHIP'İN MALİYET HESAPLARI

02.09.1996 tarihli mektubumu 9/96 sayınızı aldığım yazmış fakat tarafınıza fakslanmamıştı.

Pakat bugün her ay olduğu gibi 10/96 sayınızı alıp da, Sayın Metin Erol'un Anket Zamanı başlıklı yazısını okuyunca hem söz konusu mektubumu, hem de adı geçen mektubuma ek olarak bu mektubumu size iletmeye karar verdim.

Ağustos 1996 sayınızın son sayfasında Dikkat başlığı altında "Eylül sayısında bütün okurlarımızı ilgilendiren bir sürpriz olacak" demiştiniz.

Eylül sayısını aldık, fakat bir değil iki sürpriz ile karşılaştık, birincisi Seyir Defteri'nde belirttiğiniz gibi bu sayıda CD vermeniz, ikincisi ise Chip'in fiyatını %50 zamlanarak 300.000.-TL.'ye okura sunulması.

Son kapak sayfaları hariç, 2. sayınız 186 sayfa, 3,4,5 ve 6. sayılarınız 210'ar sayfa, 7. sayınız 170 sayfa, 8. sayınız 162 sayfa ve 9. sayınız 178 sayfa içermektedir, ortalaması 170,5 civarındadır. Chip'in standart bir sayfa adedi olsa, örneğin 150 gibi, fiyatı da standart 200.000.-TL. ya da 250.000.-TL. olamaz mı?

Maliyet artışından ve enflasyondan dolayı Chip'in fiyatını artırmak gerekiyorsa

demokrasiyi yerleştirme açısından bir anket yapılarak derginin sayfasının azaltılması ya da minimum-maksimum yüzde kaç zam yapılabileceği okura sorulamaz mı? Böyle bir anket okura verilen değeri de ifade etmez mi? Böyle bir yol derginin geleceği açısından daha sağlıklı olmaz mı?

Anket dedim aklıma geldi. Birkaç ay önce Planet ile okurlara ücretsiz Internet erişim hakkı tanıdık. Bir kampanya idi geldi ve geçti. Bu kampanya başarıya ulaştı mı, ulaşmadı mı? Bilmiyorum. Ben de katıldım, fakat bazı sorunlar yüzünden bağlanamadım. Benim için başarılı olmadı, olsa idi belki Planet'e abone olurdum. Bu kampanya neticesinde, Chip'de, herhangi bir istatistik bilgiye ve detaylı teşekkür mektuplarına rastlamadım. Güncelliğini uzun süre devam ettirecek Internet ile ilgili okurlara sunduğunuz bu kampanya ile ilgili bir anket yaparak okurların karşılaştıkları sorun ve problemler öğrenilerek çözüm getirilemez mi?

Örneğin, Eylül sayınızda 122. sayfada yayınladığınız PPP bağlantılarını, kampanya

zamani yayınlarsanız daha faydalı olmaz mıydı? Ben Chip çalışanlarını ve okurlarını bir aile gibi gördüğümünden samimi dilek ve eleştirilerimi ifade etmeye çalıştım. Sürç-ü lisan ettimse affola.

Saygılarımla,
Suha Ataoğuz

CHIP Sayın Suha Ataoğuz, Chip'e olan ilginize teşekkür ediyor ve derginin maliyet hesaplarını sunmak üzere sizi en kısa zamanda Chip'e bekliyoruz.

EK MALİYETLERE KATLANACAĞIZ...

Sayın Vogel Yayıncılık Yetkilileri,

Derginizi ilk defa Eylül ayında aldım. Gerçekten çok güzel, içerikli bir dergi. Daha önceleri niçin böyle bir dergi ile tanışmadığım için kendime kızıyorum. Boyutu ve içeriği ile farklı. Diğerleri gibi reklam sayfalarıyla doldurmuyorsunuz. Yazılarınız herkesin anlayabileceği düzeyde. Ayrıca, okuyucuyu özendirici yarışmalarınızı takdirle karşılıyorum.

Ben bir kamu kuruluşunda bilgisayar operatörü olarak çalışmaktayım. Bilgisayar alanındaki gelişmeleri bulduğum yerden takip etmek çok zor oluyor. Ama bütün zorluklara katlanarak kendimi geliştirmeye çalışıyorum. Chip dergisini bilgi işlem bölümündeki arkadaşlarıma gösterdim. Onlar da her ay a-

lacıklarını söylüyorlar. Sonraki sayılarda vereceğinizi söylediğiniz CD'ler satışlarınızı artıracaktır. Okuyucu olarak bu ek maliyetlere katlanacağımıza güvenebilirsiniz. (Devlet memuru olmamız dolayısıyla makul bir düzeyde.) Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımla,
Güntekin Tülüoğlu
Kastamonu Belediyesi
Bilgi İşlem Merkezi

CHIP-Bize verdiğiniz destek için çok teşekkür ediyor ve çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Q-BASIC'TE COMPILER KOMUTU

Sayın Chip Dergisi Çalışanları,

Verdiğiniz CD-Rom çok güzel ve iyi. Fakat verdiğiniz FIFA 96'nın demosu çalışmıyor. Bilgisayarım Pentium 100, Multimedia kasa, 16 bit ses kartı, modem kartı, 4 hızlı CD-Rom sürücüsü var. Win'95 işletim sistemi var. Oturumu kapat diyorum, bilgisayarı MS-DOS kipinde başlatıyorum. Dizine girip fifademo yazıp Enter'a basıyorum. DOS 46 W gibi yazı çıkıp başlayacağı sırada "Environment verible set" çıkıyor. Bir tuşa basınca "Directory" çıkıyor. Uniube'yi de çalıştırıyorum, işe yaramıyor. Neler yapabileceğimi anlatabilir misiniz? Acaba video kartım yok diye mi çalışmıyor? Bir de Q-Basic'te Compiler komutunu, dosyayı çalıştırmak için, en kolay nasıl kullanabilirim?

Şimdiden size teşekkür ederim.

Emre Gündüz /
Maltepe-İstanbul

CHIP Böyle bir mesaj vermesinin sebebi ses kartınızın BLASTER değişkeni tanımlanmamış olmasından kaynaklanabilir. Bunu set BLASTER=Axxx lx Dx Tx olarak belirtebilirsiniz; burada A'nın yanına ses kartının ç-

kış adresini I'nın yanına hangi kesmeden (Interrupt) yapıldığını, D DMA (Direct Memory Access) hangi kanalının üzerinden yapıldığını ve T ise hangi tip karta sahip olduğunuzu belirtir. Bir başka sebep ise küçük bir ihtimal de olsa Watcom firmasının ürettiği C/C++ ile derlenmiş herhangi bir uygulamasının autoexec.bat dosyasında bazı ayarlar yapmasından kaynaklanabilir. Bunun video kartınızın olup olmaması ile ilgisi yoktur. Gbasic versiyonunu belirtmemişsiniz; eğer versiyon 4.5 veya 7.x kullanıyorsanız bunu editörün içindeki Run menüsündeki Make Exe bölümünden sadece yaratacağınız .EXE dosyasının ismini vererek yapabilirsiniz.

DOSYALARDAKİ İSİMLER DEĞİŞİK ÇIKIYOR

Sayın Super ChipMan,

Derginizi ilk günden beri ilgiyle okuyorum. Benim sorumu yanıtlarsanız sevinirim. Yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Bilgisayarımın özellikleri:
8 Mb Ram, 1 Gb (1080 Mb) HDD, orjinal DOS -6.22, Windows 3.1.

Bilgisayardaki dosyaların içindeki isimler genelde değişik şekillerde çıkıyor. Bursa'daki bilgisayarlar bilgisayar formatlamamı söylediler, virüs var dediler, F-Prot ve bilgisayardaki Msav programı ile baktım. Ve virüs bulamadım. Bilgisayarım bazen Sys programını tanımıyor. Genelde sistem diskiyle açılıyor. Sizin bildiğiniz virüs programı varsa posta ödemeli gönderirseniz sevinirim.

S.Serhan Uren / Bursa

CHIP Bilgisayarınızın sabit diskinin File Allocation Table'i kötü bir şekilde bozulmuş. Bu Norton Disk Doctor (NDD.EXE) programı ile düzeltebilirsiniz.

Bu çökmenin sebebi eğer bir virüs ise temiz bir açılış disketi ile makinenizi açıp, yine temiz bir virüs progra-

mı ile temizlemeniz gerekir; çünkü virüs, temizleme programına da bulaşmış olabilir. Yine de en iyi yöntem sabit diskinizi baştan fdisk programı ile düzenleyip formatlamanızdır; çünkü bu tür bozulmalarda dosyaların içerikleri birbirine karışmaktadır ve bozuk dosyalar çalıştırılmak istendiğinde daha kötü sonuçlarla karşılaşabilirsiniz.

INTERNET SORUNLARI

Sayın İlgililer,

Derginizin Ekim'96 sayısında "Nihayet Turnet" başlıklı haberde (sf.12) Telekom'un Escort-Net şirketinin telekomünikasyon talebini karşılamama kararı aldığını bildirdiniz. Halen Internet bağlantısı olan bir kullanıcı olmama karşın, daha hızlı bağlantı sunacaklarını belirten Escort-Net'in "Al ve Bağlan" setini almış, Ankara Dial-Up numaralarının açılmasını bekliyordum. Şimdi ne olacak? Escort-Net hizmet sunmayacaksa ne yapmam gerekir? Bu durumda, zaten daha ayrıntılı bilgi açığım olan 105 abone ücreti elbette Escort-Net kullanıcılarına uygulanmayacak anlamı mı çıkıyor?

Derginizde Dial-Up bağlantıları için aylık 10 \$ ücret alacağı bildiriliyor. Ancak, hiç kimse nereye nasıl başvuracağını belirtmiyor.

Escort-Net hakkında bir açıklık getirirseniz sevinirim.

Ersoy Yılmaz / Ankara

CHIP Escort-Net yetkilileri bu servislerini hukuki açıdan durdurmak zorunda kalsalardı kullanıcıların mağdur olmayacağını ve ücretlerinin geri ödeneceğini bildirdiler. Ancak sözünü ettiğiniz 10\$ telefon ücreti yalnızca TURNET'ten servis veren Servis sağlayıcıların vereceği bir hizmet. Bu durumda düşünülmesi gereken Escort-Net'in telefon ücretini karşılayacak derecede hızlı erişim sağlayıp sağlamadığı.

Prizmanet ve **CHIP** işbirliğiyle Internet Erişim Hizmeti

 Prizmanet TURNET üzerinden Internet erişim hizmeti vermekte. Turnet'in Türkiye'nin her yerinden yalnızca 10 \$ telefon ücretiyle Internet bağlantısı için faaliyete geçirdiği 800'lü hatlarla çalışmalar da başladı. Başvuru formunda değişik alternatiflerdeki yeni fiyatları ayrıntılarıyla görebilirsiniz. Prizmanet'in Homepage'ine <http://www.vol.com.tr>'den ulaşabilirsiniz.

Internet erişimi sırasında karşılaştığınız her çeşit sorun için Prizmanet'in destek hattı 24 saat boyunca hizmetinizde.
Prizmanet Destek hattı: 0.212.227 98 60-61

Başvuru için derginizin içindeki Internet Erişim Başvuru Formu'nu doldurarak CHIP dergisine yollamanız yeterli.

Form elimize geçtikten sonra en geç 5 iş günü içinde Internet bağlantınız sağlanmış olacaktır.

CHIP Club üyeleri formda belirtilmiş fiyatlar üzerinden %10 indirim alacaklardır. Ancak 800'lü hatlar için ödeyeceğiniz 10\$ indirim tabi değildir. Lütfen, başvuru formunda CHIP Club üye numaranızı belirtmeyi unutmayın.

Pek yakında Prizmanet'in desteğiyle CHIP Web sayfaları ve Internet etkinlikleri ...

CHIP Amatör Müzik Yarışması Sonuçlandı

12 Ekim 1996 Cumartesi günü COMPEX Fuarı'nda düzenlenen bir ödül töreniyle ödüller sahiplerini buldu. Kazananların eserleri Kasım 96 CHIP-CD'sinde yer alıyor. Dinlemeyi ihmal etmeyin. Katılan bütün yarışmacılara, jüri üyelerine ve COMPEL ve Prizmanet'e teşekkürler. Seneye yeniden buluşmak dileğiyle.

Kazananlar:

1. Kategori

Birincilik Ödülü: Talat Ufuk Kırıl - İkfal
İkincilik Ödülü: Kerem Soğukpınar - Yolculuk
Üçüncülük Ödülü: Onur Selçuk - Kilsede tuzak

2. Kategori

Birincilik Ödülü: Alper Ergen - Mission Impossible
İkincilik Ödülü: Bozkurt Cendey - Forrest Gump
Üçüncülük Ödülü: Hakan Yurdadoğan - Laguna Blue

CHIP KASIM 96-CD'si

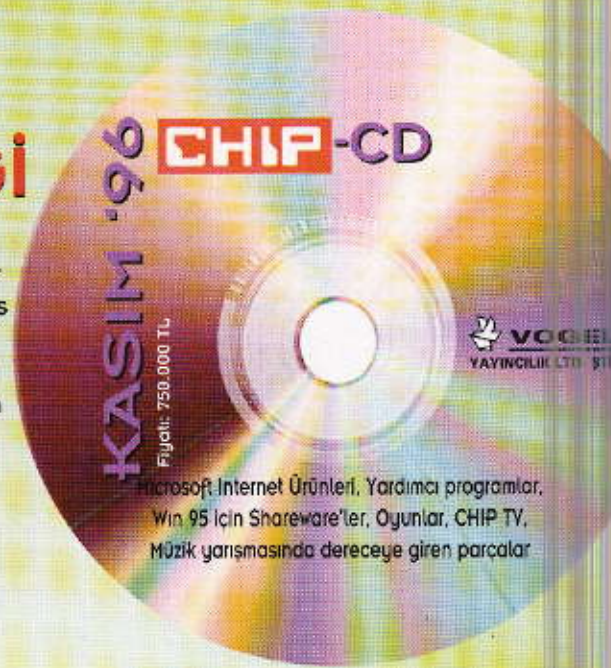
Chip'in Kasim96-CD'si Microsoft Internet Ürünleri, Windows 95 için shareware'ler, Müzik, Oyunlar, Programlar ve Chip-TV bölümlerinden oluşuyor. Microsoft Internet Ürünleri bölümünde, adından da anlaşılacağı gibi Internet bağlantılarında veya Internet'le ilgili olarak kullanacağınız çeşitli programlar bulunmaktadır. Bu başlık Internet Explorer 3.0 ile ilgili olarak; Internet Explorer 2.0 ve 3.0, Microsoft NetMeeting 1.0, Internet Mail and News, Microsoft Comic Chat 1.0, VRML for Internet Explorer, ActiveMovie for Internet Explorer, ActiveX Control Pad HTML Layout Control, Clitrix WinFrame Web Client, Macromedia Shockwave ActiveX Control, DirectX 2 for Windows 95, Pan-European Language Pack, Internet Explorer 3.0 Security Update programları Windows 95 ve Nt; Internet Explorer 2.1 ile ilgili olan; Internet Explorer 2.1, Windows 3.1 ve Macintosh üzerinde çalışmaktadır. Ayrıca

Not: Labirent tarafından hazırlanan prezantasyonda kullanılan Adobe ürünleri Türkiye Distribütörü MART Komputer Ltd. Şti., Autodesk firmasının ürünü olan 3D Studio MAX Türkiye Distribütörü Sayısal Grafik, Prezantasyon Autodesk Multimedia yetkili satıcısı ve Adobe ürünleri Bölge dağıtıcısı Labirent Bilgisayar tarafından hazırlanmıştır.
(Tel: 0.212.212 16 36)

CD'de Internet Assistants for Office 95, Internet Assistants for Windows, Microsoft Office Viewer, Viewers and Players, ActiveX Animation Player for PowerPoint Viewers and Players, ActiveX SDK, Software Development Kit, VisuaU++ beta, JavaProgramlama Dili, Internet Information Server 1.0b Web Server,

HTML Layout Control, Catapult beta, Proxy Server, FrontPage 1.1 Full Evaluation Copy, Web Sayfası Tasarım Programı, Index Server, Web Publishing Wizard 1.0, Adobe Plug-in Macromedia Applet gibi Internet konusunda birçok yararlı program bulabilirsiniz. Windows 95 bölümünde bu ay tanıttığımız Windows 95 için en iyi 23 Shareware programı bulabileceksiniz. Müzik bölümünde CHIP müzik yarışmasında dereceye giren eserleri dinleyebilirsiniz. Oyunlar bölümünde yine son ayların en muhteşem oyunlarının oynanabilir demoları yer alıyor. İşte başından ayıramayacağınız oyunlar: Bedlam, Deadly Games, Monster Truck Madness, Road Rash, Warwind ve Z. Programlar bölümünde ise her çeşit program mevcut. Bu programlarla bilgisayar kullanmak daha kolay ve zevkli hale gelecek. İşte bu programlardan bazıları: Windows 95 için Morphing programı Morpher for Windows, klavye tuşlarını düzenleme ve eksik karakterleri ekleme programı Accent 4.0 32 Bit, insan hareketleri çizme programı Aikido, animasyon yaratma programı Animation Studio V.1.1w, Windows 3.X Bitmap'leri için Slide Show (dia gösterim) programı Art Show 2.2, masaüstü yayıncılık programı Calamus, mesaj gönderme ve gelen mesaj ve telefonları düzenleme programı Call Audit 3.0 32 Bit, Viewer ve grafik ve animasyon Utility programları CompuPic, Graphics Factory, GrafEq2.03 for Windows 95,

Graphics Gallery, Graphics VP Deluxe, Graphic Workshop, Image'n'Bits, Poly Form, ReTouch, Three Dimensional Laboratory, Top Draw3.1, Icon Editor, Mac dosyalarını izleme programı Macsee, DBF (veritabanı) dosyalarını HTML formatına çeviren DBF to HTML programı, CAD programları Deltacad ve Gammacad, oda düzenleme programı Design a Room, hızlı disket formatlama programı Format Master for Windows, Newsgroup Reader programı Free Agent, multimedia dosyalarını izleme ve oynatma programı Multimedia Extravaganza, Screen Capture programı Professional Capture Systems, ekran çözünürlüğünü bilgisayarı yeniden başlatmadan değiştirme programı Quick Resolution, modem programları Telix for Windows, WinModem-Plus, modemi olan arkadaşlarınızla sohbet etme imkanı sağlayan WinTalk 16 ve 32 Bit ve program editörü Zeus. Chip-TV köşesinde ise bu ay Labirent firmasının gönderdiği 3DStudio ile hazırlanmış AVI dosyaları ve diğer video klipler bulunmaktadır. CD'nin arayüzünü kurmak için CD'nin anadizininde bulunan SETUP.EXE dosyasını çalıştırın, program grubu ve öğeleri oluşturulduktan sonra Kasim96 simgesine çift tıklayın. Sisteminizde Video for Windows programı yüklü değilse, CD'nin anadizinindeki, VFW dizini altındaki SETUP.EXE programını çalıştırıp bu programı kurun.

CHIP EMRİNİZDE

CHIP Club

CHIP CLUB'A ÜYE OLMANIN SINIRLARI GENİŞLİYOR...

Chip'e abone olan herkesin doğal üyesi olduğu Chip Club, bu aydan itibaren 1.500.000 TL.- ödeyen her kullanıcının bu hizmetten yararlanmasına da olanak sağlayacak. Chip Club üyesi olmak isteyen kullanıcıların yapmaları gereken tek şey sipariş formunda adı geçen bankalardan birindeki hesap numarasına havale çıkartmak ve dekontu Chip Club'a faks ya da posta yolu ile iletmek.

Dekontun elimize ulaşmasından itibaren bir hafta içinde üyelik kart ve numaranız sizlere ulaştırılacaktır.

**HER CHIP VE MM
ABONESİ DOĞAL BİR
CHIP CLUB ÜYESİDİR**

Önemli uyarı: Ürün siparişleriniz en geç bir hafta içinde kargo yolu ile size ulaştırılacaktır. Ödemeler alıcıya aittir. Fiyatlar Kasım ayının 10'una dek geçerlidir.

CD-ROM ÜRÜNLERİ

RAVEN PROJECT
(PC Uyumlu) Bilimkurgu
- Uzay Savaşı
CHIP SATIŞ
40\$+KDV

REBEL ASSAULT
(PC Uyumlu) Bilimkurgu
- Uzay Savaşı
CHIP SATIŞ
22\$+KDV

SU-27 FLANKER
PC Uyumlu, Uçak
Simülasyon ve Savaş
CHIP SATIŞ
47\$+KDV

1996 AUTO REGISTRY DOMESTICS

Amerika'nın en popüler otomobillerinin, fiyatlarına dek tüm ayrıntıları ile tanıtıldığı CD.
CHIP SATIŞ
20\$+KDV

**ANADOLU'DA
KONUT**
Anadolu'da konutun 12 bin yıllık öyküsünü anlatan resimli ve müzikli CD.
CHIP SATIŞ
40\$+KDV

**1996 AUTO
REGISTRY IMPORTS**
Amerika'ya ithal edilen otomobiller hakkında bilgiler içeren CD.
CHIP SATIŞ
20\$+KDV

DEDEKTİF FIRTINA

Macera
CHIP SATIŞ
30\$+KDV

LET'S START (ENGLISH+CD)

WIN-W95 Başlangıç seviyesinde İngilizce öğrenmek isteyen herkes için. (Yeni)
CHIP SATIŞ
38\$+KDV

Sahibinden
programcından kullanılan
paket program Sourceu.
Maaş, işletme koruma
dahil Basic-Cob-Asm-Pas
Source 3 Mb Source. Çok
ucuz.
Sami Demirkıran
Tel: (0.352) 5123747

Onsekiz yaşından
büyükler erotik resim ve
film disketleri. Yalnız 3 \$.
Daha fazla bilgi ve
sipariş için:
P.K. 10 Meriç/Edirne

Sahibinden PC 486
DX4-100 12 Mb Ram
72 Pin Mouse 028 NI-
LREMC 6xCD Mitsumi 16
Bit ses kartı 144 FIO
PPYQ-TR-klavve 2 Joystic
50 CD 100 disket örtü
filtre 1 Mb C Logic.
Fiyatı : 500 \$
Hakan Şendul
Tel: (0.312) 4823774

Sahibinden hiç
kullanılmamış
286 PC'ler. 1
Mb Ram, 3.5 ve
6.25 FD,
Monochrome,
Hercules ekran
kartı, IDE
bağlantı,
Minitower. 200 \$
Fettah Koşar
Tel: (0.216) 3941605

Sahibinden Spot BBS,
Türkiye'nin en sıcak
BBS'i. Aylık yeni CD.
Muhammet Taşçılar
Tel: (0.414) 3121742-2 hat

Sahibinden ikinci el 486

DX2 - 66 bilgisayar ve
püskürtmeli yazıcı almak
istiyorum. Ayrıca CD
sürücü, faks-
modem kartı, ses
kartı alırım.
Gültekin Tülüoğlu
Tel: (0.366)
2120487

Sahibinden uygun ücretle
istek üzerine DOS-
Windows programları
yazılır.
Mete Özbilen
Adres: Kolej Tepe
Mah. 2 No'lu Sk.
No: 52/3 -
Gaziantep

Sahibinden 486 DX2 80,
540 Mb HDD, 8 Mb Ram,
renkli ekran, CD-Rom, 1
Mb ekran kartı, 2.88
Floppy, Mouse, 540 Mb
oyun ve program dolu,
filtreleri Cpu fanlı. 50
milyon TL.
Süleyman Ethem
Kızılırmak
Tel: (0.216) 3101738

Sahibinden
Yamaha Org
PSS51. Midi 61
tuş, 8 kanal kayıt.
Önder Nurman
Tel: (0.212)
2254762

Sahibinden Boca dahili
Fax-Modem 35 \$. Color
Hand Scanner 170 \$.
Fujitsu DL 1100 24 Pin
110 kolon Printer 140 \$.
Vesa LB Cache kontrol
kartı (4 HDD 2 FDD)
Muzaffer Alsan
Tel: (0.224) 2249792

**Göreceksiniz bu iş
aslında çok kolay,
Bir telefon kadar yakın.
Internet'e bağlanmak için
Tel : 2121383
Zekeriya Karapatlak
Tel : (0.344) 2121383-2144269**

Sahibinden kilitli büyük
Joystick , Skat bağlantı
kablo, 512 Kb ek
hafıza ve 40 KA
aşkın oyun ve
program disketleri
ile az kullanılmış
Amiga 500 bilgisayar.
Fiyatı: 500 DM
İsmail
Filizfidanoğlu
Tel: (0.264)
716 23 33

486Dx4-100 16 Mb Ram
1 Mb PCIE, 1 GB HD MT
kasa, K+M Floppy 4xCD
Mic. 028 14" monitör
MPR II NI LR yeni 790\$.
Ayrıca, Creative's
Phone Blaster
240\$
Ali Özgül
Tel: (0.212)
232 46 56
Faks: (0.212)
232 46 56

**WORLDWIDE
BBS**

USE YOUR MODEM TO DIAL!

MAKE THE CONNECTION! OVER 100,000 GIF, SHAREWARE,
WINDOWS/DOS FILES-UPDATED DAILY!

UNLIMITED DOWNLOADS. NO SUBSCRIPTION REQUIRED!

And now...LIVE VIDEO GIRLS!

USE YOUR MODEM TO DIAL! CALL NOW!

00-1-416-297-4496

INTERNATIONAL LONG DISTANCE RATES APPLY. 18 OR OLDER.

Stajyer öğretmenler müjde!

Bilgisayarda stajyerlik dosyası

hazırlanır.

Sayfası 100.000.-TL.

Alaattin Koltuk
Tel: (0.372) 4246438

Siber Yolculuk İçin Know-how

POP, SLIP ve Proxy-Server: Internet'i ziyaret etmek isteyenler bazı ana kavramları bilmek zorundalar.

Böylelikle bu zorlu yolda işleri kolaylaşacaktır.

Birçok yol Roma'ya çıkar. Mümkün olduğunca kolay bir yolculuk yapmak için, bir sözlüğe ihtiyaç vardır. En azından yol kenarındaki chipuçların şifresini çözebilmek için.

Yine birçok yol Internet'e çıkar. Windows 95 ile ağda yolculuğa çıkanlar, iki ana rotadan birini seçebilir: Ya işletim sisteminin kendisinin sunduğu işlevleri ya da servis sağlayıcıların ya da üçüncü şahısların sunduğu özel yazılımları. Ama burada da en önemli ana kavramları içeren bir sözlüğün yolcuya büyük yardımı dokunacaktır.

TEMELLER

Son kertede hangi çözüm seçilirse seçilsin, giriş yazılımı birçok görevle karşı karşıyadır. Yazılım Internet'teki olağan transfer protokolü olan TCP/IP ile Windows arasında bir köprü kurmalıdır. Bu köprü TCP/IP-Stack denilen bir aşama üzerinden gerçekleşir. Bellek başka şeylerin yanında seri modem bağ-

lantıları için transfer protokolleri sunar. Shareware alanında Trumpe'tin WINSOCK.DLL'si elverişli bir çözüm olarak geniş bir yaygınlık kazanmıştır.

Bir modemle Internet'e Login yapabilmek için, Internet'in erken dönemlerinde SLIP (Serial-Line Internet Protocol) kullanılıyordu. Bugün çoğu Internet sunucusu modern PPP (Point-to-Point Protocol) üzerinde yoğunlaşıyor. PPP daha güvenli ve veri sıkıştırma yeteneği sayesinde SLIP'den daha hızlı.

Ne mutlu ki PPP, kullanıcı tarafından yazılım yerleşimini kolaylaştırıyor. İdeal durumda Login sırasında yalnızca katılımcı adı ile şifre veriliyor. Buna ek olarak Internet uygulamalarında Mail-Server, News-Server adresleri ve gerektiğinde Proxy-Server konfigürasyonu veriliyor. SLIP'te ise ek çaba gerekiyor. Yazılım örneğin kullanıcının sabit IP adresini, transit ağ numarasını ve Domain Name Server adresini bilmek istiyor.

Win 95 altında kullanıcı neredeyse otomatik olarak kendi Internet sunucusunu arayabiliyor: Script idaresi bunu olanaklı kılıyor. Scriptler bir dizi komut içeren katıksız ANSI metninden ibarettir ve Batch dosyaları stilinde işlenir.

Pratik Utility otomatik olarak Win 95 tarafından kurulmaz. Win 95 CD'si üzerinde ADMINAPPTO-OLS\DSKRIPT dizininde bulunur. Aynı yerde Compuserve'in PPP girişi için örnek bir Script de bulunur (CIS.SCP).

SCRIPT İDARESİNİN KURULUMU

Script idaresi işletim sisteminin sistem yönetimindeki yazılım simgesi üzerinden sabit diske kopyalanır. Yapılması gerekenler kısaca şöyle: Win 95 CD'sini yerleştirin, Denetim Masası bölümünde bulunan "Program ekle kaldır" ikonunu tıklayın, "Windows-Kur" kartını seçin, "Disketi var" alanını tıklayın, ondan sonra "Gözet" ile CD-ROM sürücüsünde ADMIN\APPTO-OLS\DSKRIPT dizinine geçin.

Orada RNAPLUS.INF dosyası zaten çoktan işaretlenmiştir. "Tamam" ve sonra yine "Tamam" ile bir iletişim kutusu açılır. Burada

TCP/IP: Transmission Control Protocol/Internet Protocol - İnternet'te transfer için temel protokol ve daha yüksek Server protokolleri için temel.

WINSOCK.DLL: Windows 3.x ve Windows 95'in genişletilmesi. Windows'un İnternet verilerine erişebilmesini sağlar. Win 95 ve Windows 3.x her biri farklı 32 Bit ve 16 Bit Winsock kullanıyor.

SLIP: Serial Line Internet Protocol. Bu protokol modem üzerinden İnternet bağlantısını ayarlar.

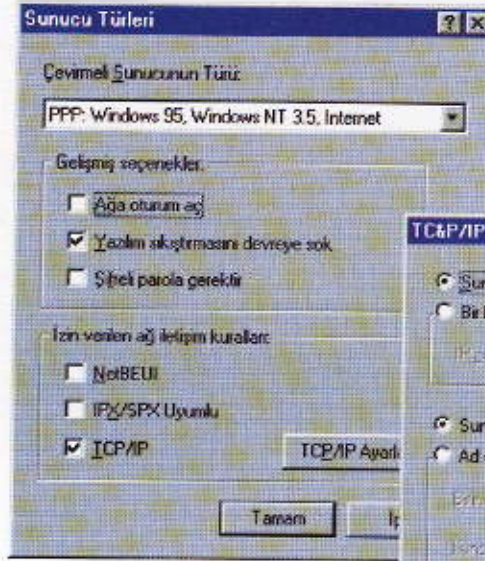
PPP: Point-to-Point Protocol - SLIP protokolünün geliştirilmiş. Daha esnek ve daha hızlı.

Mail-Server: Üzerinden elektronik posta alışverişinin cereyan ettiği İnternet sağlayıcısının özel bir Server'ı.

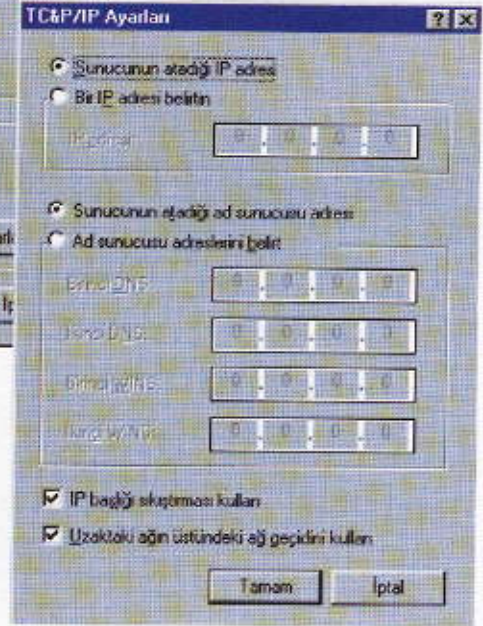
News-Server: İnternet sunucusu bu bilgisayar üzerinde Usenet'ten güncel haberleri okunma ve indirme için hazır tutar.

Proxy-Server: Bunlar çoğunlukla çağırılmış sayfaları İnternet servis sağlayıcısının yerel olarak bilgisayarında tamponlarlar ve böylelikle ağdaki verilere erişimi hızlandırır.

Domain Name Server: Metin temelli bilgisayar adlarını nümerik IP adreslerine çeviren özel Server.

Tekniğin durumu: Win 95 altında İnternet erişimi için bir PPP bağlantısı kullanıldığı ve hem IP hem de Server adresleri otomatik olarak ayarlandığı müddetçe konfigürasyon basit.

"SLIP and Scripting for Dial-Up Networking" kontrol kutucuğunu etkin hale getirin ve "Yükle" üzerine tıklayın. Sonunda Script idaresi "Başlat|Programlar|Donatılar" üzerinden emrinize amade olur.

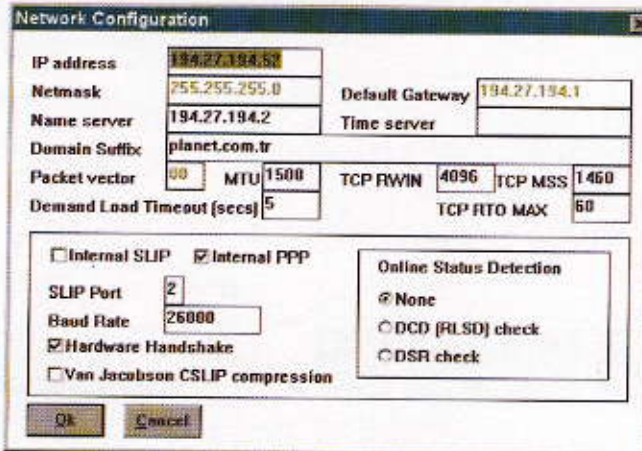
Çevirmeli Ağ bölümünde varolan bir bağlantıyı bir Script ile ilişkilendirmek için, Dial-Up Scripting Tool başlatılır, bağlantı işaretlenir ve "Browse" ile uygun Script aranır. Komutlar ve yeni Script'lerin üretilmesi konusunda size "Help" alanı yardımcı olur. Yalnız yardımcı metinlerin İngilizce olduğunu unutmamak gerekir.

COMPUSERVE

Nisan 1995 ortasından beri Compuserve üyeleri tam olarak İnternet'e erişebiliyor. PPP bağlantısı temelinde kullanıcıya haber gruplarının tüm İnternet hizmetlerinin bu

tüm band genişliği IRC (İnternet Relay Chat) üzerinden WWW'ye (World-Wide Web) kadar açık. Kullanılan uygulamalarla ilgili olarak Compuserve müşterilerine geniş bir hareket serbestliği sunuyor. Wincim üzerinden İnternet merkezinde (GO İNTERNET) toplanmış FTP, haber grupları, Telnet ve WWW için Clientlar kullanılabilir, ancak isteğe göre alternatif programlar da kullanılabilir.

Ama bunlar 16 Bit sürümünde olmak zorundadır. Compuserve'e özgü Winsock bir 16 Bit varyantı. 32

İddialı: Shareware Trumpet Winsock önceden olduğu gibi şimdi de popüler bir TCP/IP-Stack. Ancak ayarlanması gerektiği kadar konudan anlamayı gerektiriyor.

Çevirmeli Ağ: Internet erişiminin konfigürasyonu için Windows'a ait olan Tool. Farklı bağlantılar konfigüre edilebilir ve Script idaresi ile otomatik olarak oluşturulabilir.

IRC: Internet Relay Chat. Bu işlev kullanıcıların Internet'te klavye yardımıyla canlı olarak "sohbet" etmelerini sağlar.

WWW: World-Wide Web. Genellikle grafiksel olarak bezenmiş Internet sayfalarının tüm dünyada yaygın olan topluluğu. Tipik olan tıklanarak ulaşılacak olan çapraz bağlantılardır (Link), ki bunlar başka sayfalara hızlı geçişi olanaklı kılar.

FTP: File Transfer Protocol. Dosya transferini ve böylelikle de indirmeleri olanaklı kılan özel Internet protokolü.

Newsgroups: Üzerlerinde herkesin haber bırakabileceği ve başka haberleri okuyabileceği Internet'teki kara tahtalar.

Telnet: En eski Internet protokollerinden biri. Yabancı bir bilgisayar ağ üzerinden uzaktan kumanda etmeye izin verir.

POP: Post Office Protocol. Haber alışverişi için bir protokol. Birbirleriyle uyumlu olmayan POP, POP2, POP3 var.

Gopher: World-Wide Web'den önceki yöntem. Internet'te belirli metinleri ve dosyaları arar ve bunları kendi bilgisayarına teslim eder.

Kolay kullanım: Compuserve'de farklı konulardaki bilgilere kolayca erişmek mümkün.

Internet merkezi: Compuserve'de olağan Internet hizmetleri tıklama ile başlatılabilir, eğer önceden bir Winsock bağlantısı kurulmuşsa.

Bit uygulamalarla burada hiçbir iş yürümüyor.

Ancak Mail'leri çağırırken Wincim'den kurtulmak olanaksız. Bunun nedeni Compuserve'nin güvenlik sorunlarından dolayı ağların ağına yalnızca dolaylı olarak bağlanmış bir Mail Server işletiyor olması. Bu orada geçerli olan POP standardına göre çalışmıyor.

CIS üzerinden Internet erişiminin konfigürasyonu son derece kolay. Temel yazılımı doğrudan online hizmeti veren kuruluştan temin edebilirsiniz.

Kullanıcının özel detaylarla uğraşması gerekmiyor. Yazılımı kurmak ve bir CIS-Account yerleştirmek yeterli oluyor. Sonunda Compuserve program grubunda bir tane Wincim için bir tane de modem bağlantısını sağlayan Dialer için birer sembol bulunuyor.

Bazen Compuserve'in 16 Bit yazılımı Win 95 altında kurulursa ortaya sorunlar çıkabiliyor. Windows 3.x'in tersine Win 95 Compuserve varyantına uyumlu olmayan özel bir 32 Bit WINSOCK.DLL'ye sahiptir.

Sorun CIS-Winsock'u elle Compuserve temel dizinine (örneğin C:\CSERVE), CID, MOSAIC ve WINCIM dizinine kopyalayarak aşılabılır. Sonuncular Compuserve yazılımının temel dizini altında bulunabilir.

İşini tümüyle sağlama almak isteyen kimse, Windows dizininde gü-

venli bir yere WINSOCK.DLL'nin bir güvenlik kopyasını yerleştirir ve WINDOWS ve WINDOWS\ SYS-BCKUP dizinlerinde Compuserve varyantıyla DLL dosyasının üzerinden geçer.

Burada önemli olan SYSBCKUP dizinini de kaale almaktır, çünkü aksi takdirde Windows her yeni başlangıçta silinmiş ya da üzerinden geçilmiş WINSOCK.DLL'yi yeniden orijinal sürümle değiştirir.

MICROSOFT NETWORK

Ancak oldukça geç bir dönemde, yani bu yılın Haziran'ında Bill Gates kendi online hizmetinin müşterilerine ağların ağına giden yolu açtı. MSN'e erişim yalnızca Win 95 ile çalıştığından ve bunun için gerekli olan yazılım işletim sistemine entegre edilmiş olduğundan, yerleşim oldukça rahat gerçekleşiyor. Doğal olarak önceden bir Browser'a ve MSN'in özel Internet hattına erişime ihtiyaç vardır. WWW yazılımı olarak bu kategorideki her 32 Bit program uygundur.

MSN şu sıralar müşterilerine henüz bir POP-Mail-Server sunmuyor. Bu yüzden posta erişimi yalnızca işletim sisteminin posta merkezi Exchange ile gerçekleşebiliyor. Şu sıralar haberlerin okunması da yalnızca Internet Explorer'da söz konusu. Ancak Microsoft ilan edildiğine göre gelecekte açık posta ve haber mimarılarını da destekleyecek.

5 dakikada büyük işler...

PC dünyasında çok zor gibi görünen, ancak beş dakika gibi kısa bir sürede yapılabilecek o kadar çok şey var ki. Kısıtlı zamanda çalışan kişiler için bu 5 dakikalık chipuçları bir hazine değerinde. **CHIP**, bu ay sizlere bunlardan birkaçını sunuyor. Internet'te sohbetten, yeni bir disk montajına, evrak çantasının kullanımından Excel'de makro kullanımına kadar geniş bir yelpazede oldukça yararlı ve kısa chipuçları sizleri bekliyor. Size de artık beş dakikanızı ayırmak kalıyor.

Gökhun Sungurtekin

BU BÖLÜMDE

KÜÇÜK BİR SOHBET

Mirc ile hararetli sohbetler.

KAPASİTEYİ ARTIRIN

Yeni E-IDE sabit diskin montajı.

HYPERTERMINAL'DE YENİLİKLER

Hyperterminal'i kullanarak dosya transferi gerçekleştirebilirsiniz.

BİR MEKTUP, YÜZLERCE ADRES

Winword'de seri mektuplar oluşturma yolları.

EVRAK ÇANTASI

Ne işe yarar şu Evrak Çantası?

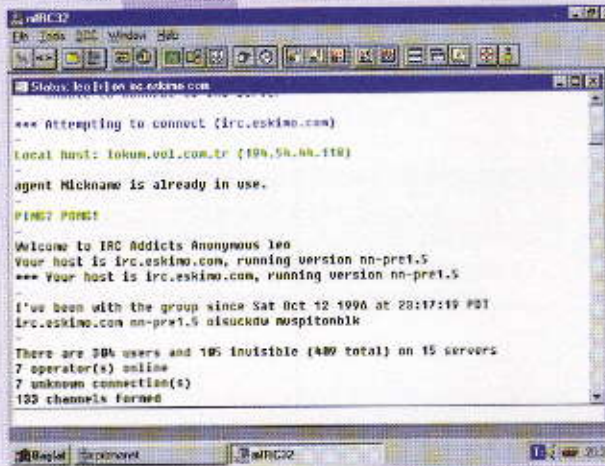
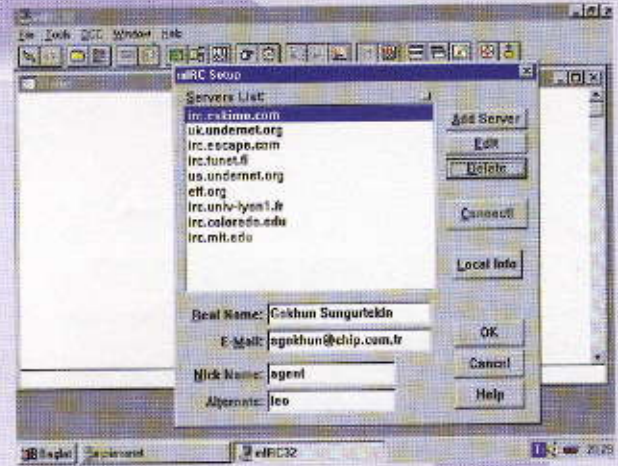
EXCEL VE MAKROLAR

Excel'de kolayca makrolar oluşturabilirsiniz.

Küçük Bir Sohbet

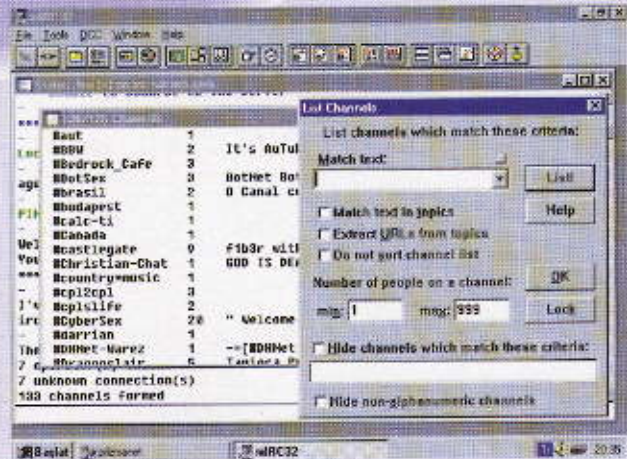
Internet üzerinde binlerce kişi klavye vasıtası ile küçük bir sohbet gerçekleştirecek birilerini arıyor. Peki bunun için gerekli olan nedir? Sadece aktif bir Internet bağlantısı ve bir IRC (Internet Relay Chat) programı; örneğin Mirc. Bu programı CHIP Ekim 96 CD'sinde bulabilirsiniz. Programın kullanımını öğrenmek için ise, bes dakikanızı bu yazıya ayırın.

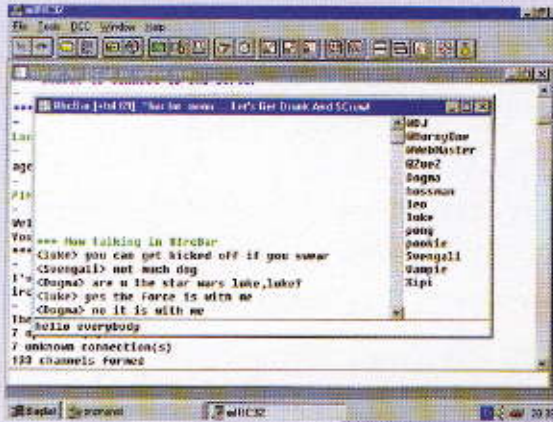
1 Mirc programını ilk defa çalıştırdığınızda, menü çubuğunda bulunan FILE menüsünde SETUP üzerine tıklayın. Karşınıza bir iletişim kutusu çıkacak. Burada ilk bölüme gerçek adınızı yazmalısınız. İkinci bölüme ise e-Mail adresinizi yazmanız gerekiyor. NICK NAME kısmına Chat (muhabbet) sırasında kullanmak istediğiniz takma isminizi yazın. Bunlara ek olarak iletişim kutusunda bir ALTERNATE alanının bulunduğunu göreceksiniz. Buraya alternatif bir NICK NAME yazabilirsiniz. İlk olarak belirttiğiniz NICK NAME, Chat sırasında başka bir katılımcı tarafından da kullanılıyorsa, ALTERNATE alanına yazdığınız NICK NAME geçerli olur. SERVER LIST bölümündeki seçimi olduğu gibi bırakabilirsiniz.

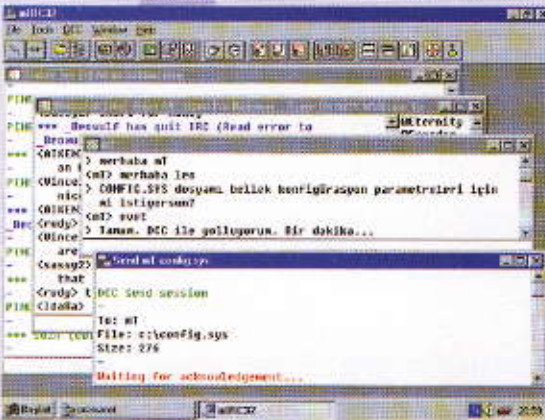
2 Bir IRC Server ile bağlantı kurmak için, araç çubuğunda en solda bulunan simgeyi tıklamanız gerekiyor. Bu simgenin üzerinde bir şimşek işareti bulunuyor. Örneğimizde AGENT takma adı başka bir katılımcı tarafından kullanılıyor. Bu nedenle program alternatif takma ad olan LEO'yu otomatik olarak geçerli duruma getiriyor.

3 IRC'de genelde çeşitli konu başlıkları ile birbirlerinden ayrılmış yüzlerce kanal bulunur. Katılımcılar ilgi duydukları konuları içeren kanallarda toplanırlar ve birlikte sohbet ederler. Bu kanallar birbirlerinden ayrılmış konferans odaları olarak düşünülebilirler. Aktif durumda bulunan kanalların listesini elde etmek için soldan altıncı sırada bulunan simgeyi tıklamanız yeterli. Yüzlerce kanal içinde kaybolmak istemiyorsanız, belli kriterlere uygun listeler almanız mümkün. Örneğin kanalda bulunan katılımcı sayısı için bir üst ya da alt sınır belirleyebilirsiniz. Bunun yanında, kanalın açıklama metninde bulunması gereken bir anahtar kelime belirtmeniz de mümkün.

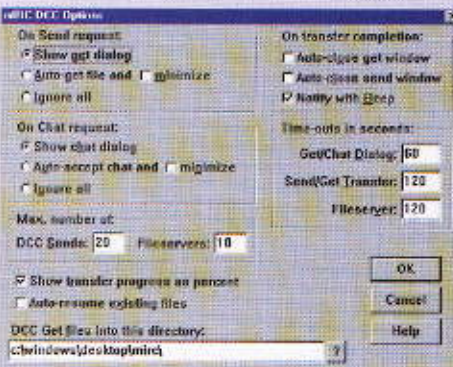

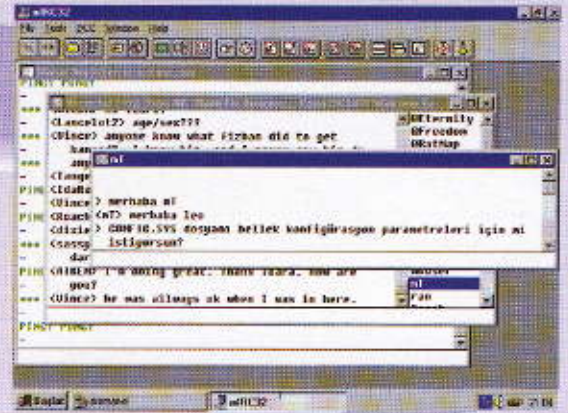
5 Kanalda bulunan katılımcılardan biriyle özel sohbet etmeniz mümkün. Bu sohbet sırasında yazdıklarınız kanaldaki diğer katılımcılar tarafından okunamaz. Bu şekilde özel bir sohbet gerçekleştirmek için, katılımcı listesinde sohbet etmek istediğiniz kişiyi çift tıklamalısınız. Böylece her iki tarafta da yeni bir Chat penceresi açılır. Bu pencerede diğer katılımcılar tarafından rahatsız edilmeden ikili bir sohbet gerçekleştirebilirsiniz.

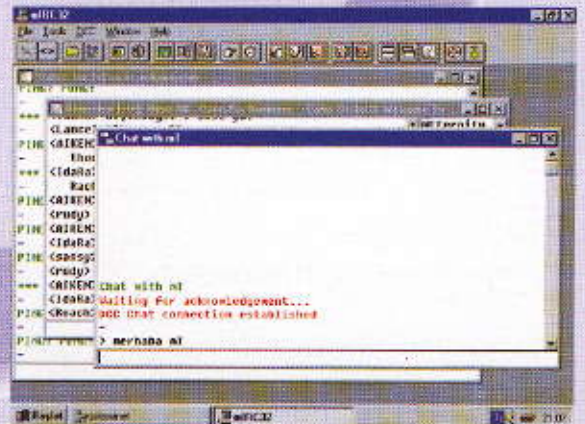
7 DCC'nin (Direct Client to Client) sağladığı bir avantaj daha var. Beşinci adımda açıklanan özel Chat tam olarak güvenli değil. Yani diğer katılımcıların çeşitli yollarla konuşmalara erişmeleri mümkün. En azından, üzerinden tüm veri akışının gerçekleştiği IRC Server'ın yöneticileri bu özel görüşmenin metinlerine kolayca ulaşabilirler. Buna karşın DCC menüsünde bulunan CHAT... seçeneği bu ihtimalin de ortadan kalkmasını sağlıyor. Bu fonksiyon sayesinde diğer katılımcı ile Server'dan bağımsız bağlantı kurabilirsiniz. Burada da aynı koşul geçerli; her iki tarafta da DCC fonksiyonunu destekleyen birer IRC programı bulunması gerekiyor.

4 Uygun bir kanal seçtiğinizde sohbete katılmak için kanala girmeniz gerekiyor. Bunun için yapmanız gereken listedeki ifadeyi çift tıklamak. Artık siz de kanaldaki diğer katılımcılarla sohbet edebilirsiniz. Açılan pencerede sağ tarafta bulunan bölmede kanalda bulunan katılımcıların listesini görebilirsiniz. Sol bölümde ise yapılan konuşmaların metni bulunur. En alta bulunan satıra söylemek istediklerinizi yazabilirsiniz.

6 IRC üzerinden dosya göndermeniz de mümkün. Bunun için kullanmanız gereken özellik DCC (Direct Client to Client). Bu fonksiyon sayesinde dosyalar bir IRC katılımcısından diğerine direkt olarak gönderilebiliyor. Bu işlemi gerçekleştirebilmek için menü çubuğunda bulunan DCC menüsünde SEND... üzerine tıklamanız ve gönderilecek olan dosyayı seçmeniz yeterli. Buradaki tek koşul her iki katılımcının da Mirc ya da DCC fonksiyonuna sahip olan diğer bir IRC programı ile çalışıyor olmaları.

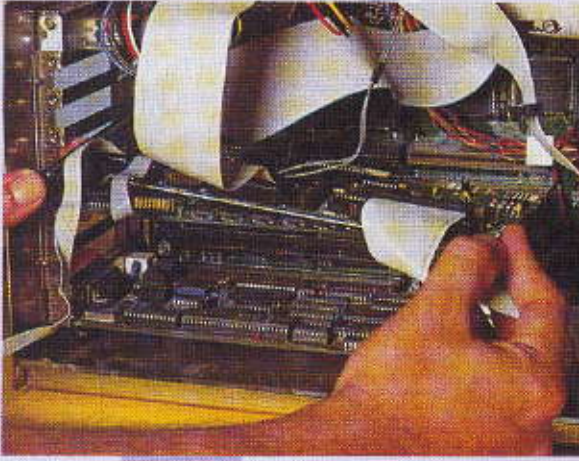

8 DCC menüsünde bulunan OPTIONS... seçeneği üzerine tıkladığınızda, karşınıza çeşitli ayarlar yapabileceğiniz bir pencere çıkar. ON SEND REQUEST bölümünde DCC vasıtası ile gönderilen dosyalar ile ilgili seçenekler bulunur. Bu dosyaları almak istiyorsanız, bu işlemin otomatik ya da manuel olarak yapılmasını sağlayabilirsiniz. Dosyaları almak istemiyorsanız bunu da belirtmeniz mümkün. Bu pencerede bulunan diğer bir bölüm de ON CHAT REQUEST. Bu bölümde programın DCC Chat talepleri karşısında nasıl davranması gerektiğini belirleyebilirsiniz. En alta bulunan kısımda ise, DCC yolu ile alınacak olan dosyaların aktarılacağı dizini belirtmeniz gerekiyor.

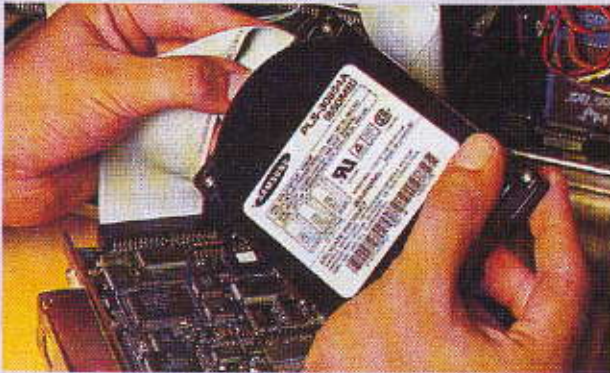
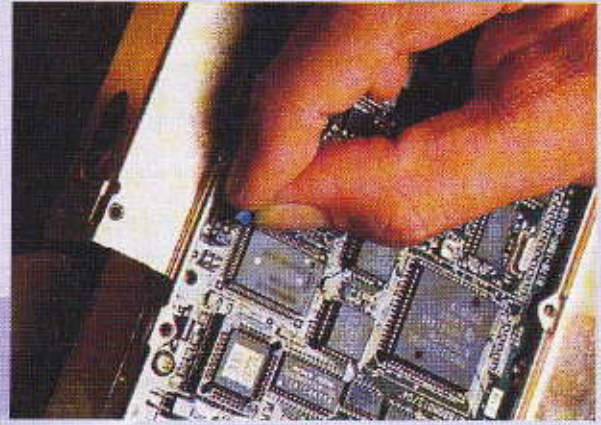
Birkaç Dakikada, Daha Fazla Kapasite

Yeni bir sabit disk almak artık oldukça kolay. Üreticiler arasındaki fiyat savaşı kullanıcıya büyük avantajlar sağlıyor. Gigabyte'larla ölçülen yeni Enhanced-IDE diskler gün geçtikçe daha da ucuzluyor. Düşük kapasiteli sabit diskle çalışmaktan bıktıysanız ve artık beklemek istemiyorsanız, bu bölüme bir göz atın ve yeni sabit diskinizi beş dakikada monte edin.

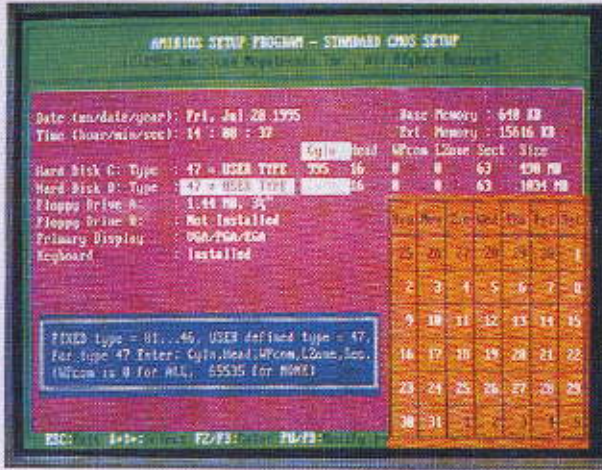

1 Bilgisayarınızın kasasını açmadan önce mutlaka elektrik bağlantısını kesin. Eski normal IDE denetleyiciniz yeni Enhanced-IDE sabit diskinizin tam verimle çalışmasını engeller. Tam verim alabilmek için eski IDE denetleyicinizi Enhanced-IDE'yi destekleyen yeni bir model ile değiştirmelisiniz. Burada dikkat etmeniz gereken bir nokta var; yeni denetleyiciyi monte etmeden önce eskisini çıkarmalısınız. Aksi halde hoş olmayan problemlerle karşılaşabilirsiniz. Eskisini çıkardıktan sonra yeni denetleyiciyi boş bir genişleme yuvasına takın. Daha sonra denetleyici ile arabirim ve disket sürücü arasındaki bağlantıları veri kablolarını kullanarak gerçekleştirin.

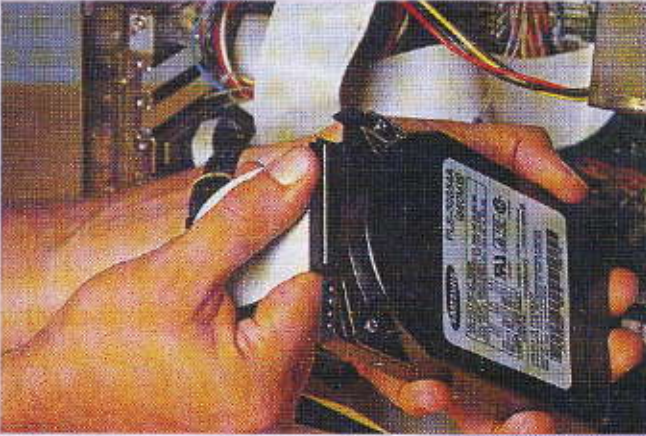
2 Eski sabit diskinizdeki verileri yenisine kopyalayabilmek için ikisini birlikte kullanmanız gerekiyor. Bunun için yeni sabit disk de sisteminize bağlamalısınız. İki sabit disk birlikte kullanabilmek için önce bunları konfigüre etmek gerekiyor. Eski sabit disk Master olarak konfigüre edin. Yeni sabit disk ise Slave olarak belirleyin. Bu konfigürasyonları sabit disklerin üzerlerinde bulunan Jumper'ları kullanarak gerçekleştirebilirsiniz. Sabit disk Master ya da Slave olarak belirleyebilmek için bu Jumper'ları belli pozisyonlara getirmelisiniz. Hangi pozisyonun doğru olduğunu sabit disk ile birlikte verilen dokümanlardan öğrenebilirsiniz. Elinizde doküman bulunmuyorsa deneme - yanılma metodunu kullanmaktan başka çare kalmıyor.

3 Şimdi veri kablosunun ikinci bağlantısını yeni sabit diskin arka kısmına takın. Eski sabit diskinizin kablounun birinci bağlantısında bulunması gerekiyor. Bu noktada kablounun doğru biçimde bağlanmasına dikkat etmelisiniz. Kablo üzerinde bulunan kırmızı çizginin her iki sabit diskte de 1 numaralı pine denk gelmesini sağlayın.

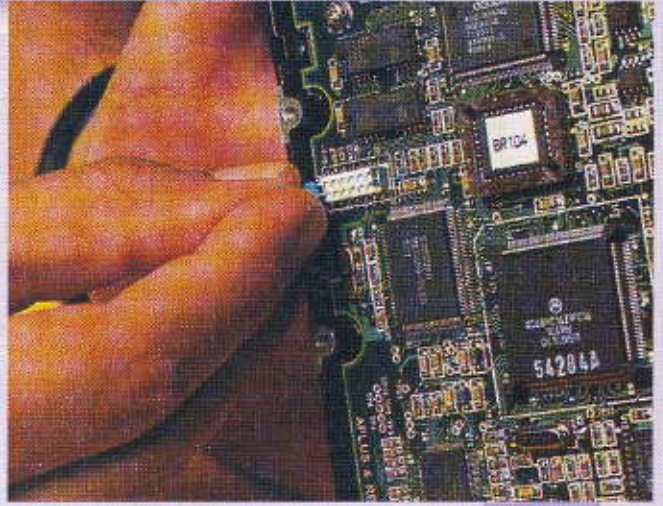

5 Şimdi eski sabit disk üzerinde bulunan verileri yeni sabit diske kopyalamanız gerekiyor. Bu işlem için XCOPY'yi kullanabilirsiniz. Dosyaları Windows üzerinden kopyalamaya çalışmayın. Eski sabit diskteki dosyalar tamamen yenisine kopyalandıktan sonra, emin olmak için yeni sabit diski kontrol edin ve bilgisayarı kapatın. Şimdi yeni sabit diski Single-Drive olarak konfigüre etmeniz gerekiyor. Bunun için tekrar sabit disk üzerindeki Jumper'ları uygun pozisyona getirmelisiniz.

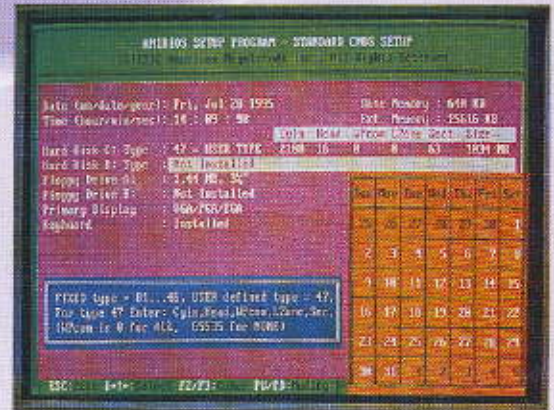

7 Tekrar elektrige bağladıktan sonra bilgisayarınızı çalıştırın. Açılış sırasında yeniden gerekli tuşa basarak Setup bölümüne girin. Burada daha önce "Hard Disk D:" kısmına yazdığımız parametreleri bu defa "Hard Disk C:" kısmına yazın. "Hard Disk D:" bölümünü Not Installed olarak belirleyin. Değişiklikleri kaydederek Setup'dan çıkın ve bilgisayarı yeniden çalıştırın. Artık yüksek kapasiteli yeni sabit diskinizi kullanabilirsiniz.

4 Bilgisayarınızın elektrik bağlantısını tekrar gerçekleştirin ve çalıştırın. Bilgisayarın açılış sırasında SETUP bölümüne girmeniz gerekiyor. Bunun için hangi tuşa basmanız gerektiği açılış sırasında belirtilir. Setup'a girebilmek için genelde [DEL] olan bu tuşa açılış sırasında basmanız gerekiyor. Setup'da bulunan STANDARD CMOS SETUP bölümünde sabit disk ile ilgili ayarları bulabilirsiniz. Burada "Hard Disk D:" kısmına sabit diskinizin parametrelerini ekleyin. Gerekli parametreleri sabit diskinizin üzerinde ya da sabit disk ile birlikte verilen dokümanlarda bulabilirsiniz. Şimdi, yaptığımız değişiklikleri kaydedin ve Setup'dan çıkarak bilgisayarınızı yeniden çalıştırın.

6 Bilgisayarınızın kasasını açın ve veri kablosunu eski sabit diskten çıkartın. Güç kablosunu da çıkardıktan sonra eski sabit diskinizi sistemden uzaklaştırabilirsiniz. Yeni sabit diski sisteme monte edin ve kasayı kapatın. İsterseniz eski sabit diskinizi kullanmaya devam edebilirsiniz. Bu sayede sağlayacağınız ek kapasite, eski sabit diski satıcıya verip kazanacağımız birkaç dolarlık indirim karşısında daha karlı olacaktır. Yukarıda anlatılan şekilde yeni sabit diski Master, eskisini de Slave olarak belirleyip daha yüksek kapasite sağlayabilirsiniz.

Hyperterminal'in Sınırlarını Genişletin

Hyperterminal genelde sadece BBS'lere bağlanmak için kullanılır. Hatta basit bir program olması nedeniyle kullanıcılar bu işlem için bile Hyperterminal'i pek tercih etmezler. Ancak Hyperterminal'in oldukça yararlı bir özelliği daha var. Bu programı kullanarak bir PC'den diğerine dosya transferi gerçekleştirebilirsiniz.

gerçekleştirmelisiniz. Bunun için ilk önce BAŞLAT menüsünde bulunan AYARLAR kısmından DENETİM MASASI'nı seçin. Burada PROGRAM EKLE/KALDIR bölümünde WINDOWS KUR kısmına geçin. Önce İLETİŞİM, sonra AYRINTILAR üzerine tıklayın ve HyperTerminal'i seçin. Windows 95 CD'sini yerleştirip TAMAM üzerine tıkladığınızda kurulum gerçekleşecektir.

Program çalıştırıldıktan sonra (her iki bilgisayarda da), gerçekleştirilecek olan bağlantı için bir isim ve bir simge belirlenmesini isteyen pencere görüntülenir. Buraya bir isim yazın. Sadece tek bir bağlantı yapılacaksa buraya yazılan ismin bir önemi yok. Ancak bağlantı sık sık tekrarlanacaksa anlamlı bir isim belirlemek doğru olacaktır.

2 Bağlantının ismini ve simgesini belirledikten sonra, aranacak olan numaranın belirleneceği pencere açılır. Arayacak olan taraf karşı tarafın numarasını tam olarak belirlemelidir. Aranan tarafın ise formalite olarak birkaç sayı yazması yeterlidir. Yazılan bu numaranın kullanılması söz konusu değil. Sistemlerde birden fazla modem tanımlıysa, her iki tarafta da BAĞLANIRKEN KULLANILACAK kısmında doğru modemin belirtildiğinden emin olun.

1 Bu yazıda bazı durumlarda arayan, bazı durumlarda da aranan taraf dikkate alındı. Dosya transferi sırasında işlemin hangi tarafta yürütüldüğü önem taşıyor; dosya gönderimi her iki yönde de gerçekleştiriliyor.

Buradaki ilk koşul, tabii ki her iki bilgisayarda da Hyperterminal'in kurulu olması. Eğer Windows 95'in kurulumu sırasında Hyperterminal'i kurmadıysanız, ilk olarak bu işlemi

SINIR TANIMAYIN

Dünyada her 6 saniyede bir EXPERT CD satılmaktadır.

Ne zaman bir EXPERT'e ihtiyacınız olacağı hiç belli olmaz Dünyada 20.000 satış noktasında 30 ülkede satılan EXPERT CD'ler için bizi arayınız.

Yazın zevkini INTERNET'te 33.600 ile sürf yaparak çıkarın

US ROBOTICS

Sportster V34 33.600 Data/Fax/ Voice External 28.800 bps hızında (ITU-T (CCITT) V.34 bis uyumlu 2 tel üzerinden full ve half duplex veri hızlarında 28.800 ile 300 bps arası İletişim, V.42/V.42 bis MNP4/5

US Robotics®
The Industry's Most Innovative Solutions

Digitizer

DOS/WINDOWS ve
MACINTOSH için
A6, A5, A4, A3 digitizer

WACOM

Komple Multimedya iki kart, tek yazılım

Media Online,
Media View,
Media TV, Media Radio

miro

PRIMAX®

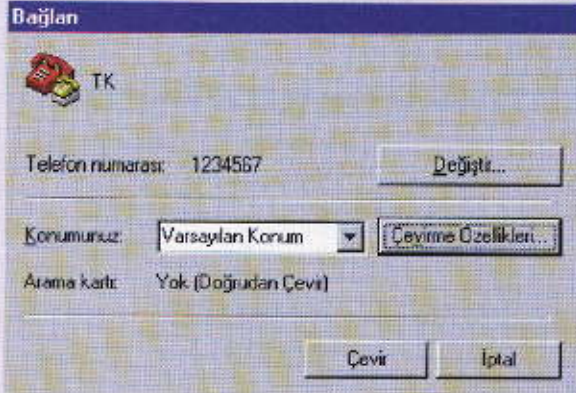
Mouse, Multimedya,
scanner ve bağlantı
kabloları.
Dos/Windows/Mac
için.

Fiyatlara KDV ilave edilecektir

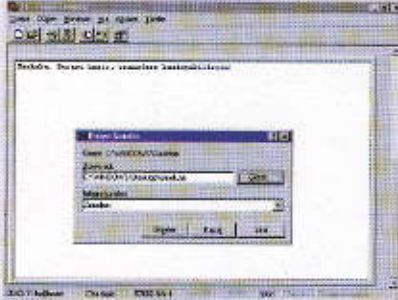

InterActive

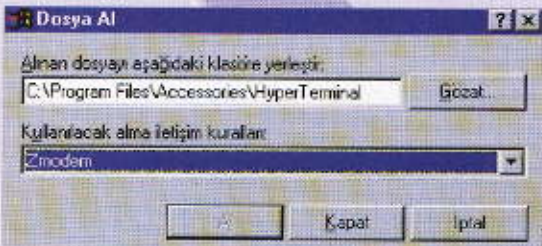
Bilgisayar Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.
İTHALATÇI ve TOPTANCI FİRMA
Kongreler Cd. No: 266 80500 Züccükköy/İSTANBUL
Tel.: 212-212 3536 Faks: 212-212 3534

4 Terminal penceresinde AT komutunu yazın ve ENTER'e basın. Böylece modem bağlantısını test edebilirsiniz. Daha sonra ATSO=1 yazın ve tekrar ENTER'e basın. Bu komuttan sonra modem OK mesajını verir ve aranamak için beklemeye başlar. ATSO=1 komutu modemin ilk çalıştıktan sonra otomatik olarak karşılık vermesini ve bir bağlantı kurmaya çalışmasını sağlar. Karşılık verilmeden önce modemin kaç defa çalışması gerektiğini 1 değerini değiştirerek belirleyebilirsiniz. Bu işlemin bir de manuel alternatifi bulunuyor. ATSO=1 komutunu kullanmak yerine telefonun çalmasını bekleyebilir ve manuel olarak cevap verebilirsiniz. Bunun için, terminal penceresinde RING mesajı belirdiğinde ATA komutunu girmelisiniz. Böylece bağlantının kurulmasını sağlayabilirsiniz.

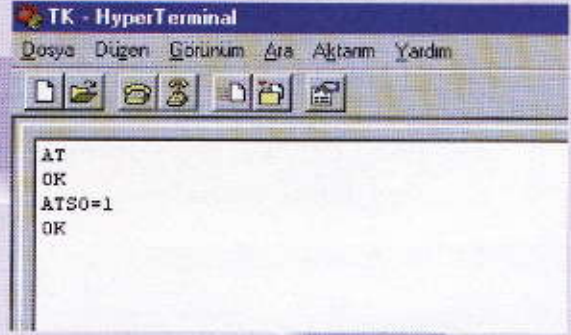
5 Artık arayan tarafa geçebiliriz. Bağlantı penceresinde ÇEVİR üzerine tıklayın ve karşı taraftaki modemle bağlantı kurulana kadar bekleyin. Bağlantı kurulduktan sonra, modemin ayarlarına uygun olarak terminal penceresinde hız ile birlikte bağlantı mesajı verilir. Bu gerçekleşikten sonra başlangıçta hiç bir reaksiyon olmaz. Sadece bir telefon hattı bulunuyorsa ve bu nedenle karşı tarafta telefonda görüşme imkanınız yoksa, klavyeyi kullanarak haberleşebilirsiniz. Kendi terminal pencerenizde yazdıklarınızı karşı tarafın terminal penceresinde görüntülenir. Burada yazdıklarınızı görememeniz sorun yaratıyorsa, yazılanların sizin terminal pencerenizde de görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için ilk olarak DOSYA menüsünde bulunan

6 Gönderilen dosyalar diğer bilgisayarda standart olarak PROGRAM FILES\ACCESSORIES\HYPERTERMINAL dizinine aktarılır.

Dosyaların aktarılması için farklı bir dizin belirlemek mümkün. Bunun için AKTARIM menüsünde DOSYA AL üzerine tıklamalısınız. Burada "Alınacak dosyayı aşağıdaki klasöre yerleştir:" kısmında istediğiniz dizini belirleyebilirsiniz. IPTAL üzerine tıklayarak terminal penceresine geri dönmek mümkün. Artık dosyayı alacak olan bilgisayarda yapılacak birşey kalmadı. Bundan sonrası otomatik olarak gerçekleşecek.

3 Üçüncü adım aranan taraf için geçerli. Yukarıda bağlantının kurulması için kullanılan pencereyi görebilirsiniz. Burada IPTAL üzerine tıklayın. Böylece bağlantı penceresi kapanır ve terminal penceresi boş olarak karşınıza çıkar. Yapılan bu işlem AT komutlarını kullanarak modemi aranmaya hazır duruma getirmek için gerekli ortamı yaratmanın tek yolu.

7 Dosyayı gönderecek olan bilgisayarda ilk olarak AKTARIM menüsünde bulunan DOSYA GÖNDER'in seçilmesi gerekiyor. Bu işlemten sonra açılan pencerede bulunan İLETİŞİM KURALLARI kısmında en iyi transfer protokolü olan

Zmodem seçili durumda bulunur. Burada bir değişiklik yapmanız gerekmiyor. DOSYA ADI kısmında göndermek istediğiniz dosyayı tam yolu ile birlikte belirtmelisiniz. GÖZAT üzerine tıklayarak dosyayı seçmeniz de mümkün (Resim 5).

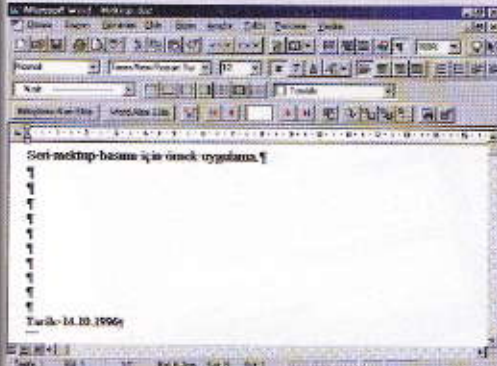
GÖNDER üzerine tıklayarak transferi başlatabilirsiniz. Transfer başladıktan sonra açılan pencerede tahmini transfer süresi ve aktif transfer hızı gibi bilgileri bulabilirsiniz.

Transfer tamamlandıktan sonra tekrar dosya göndermek, ya da karşılıklı haberleşmek mümkün. Kullanıcılardan biri kapanan telefon simgesini tıkladığında bağlantı kesilir.

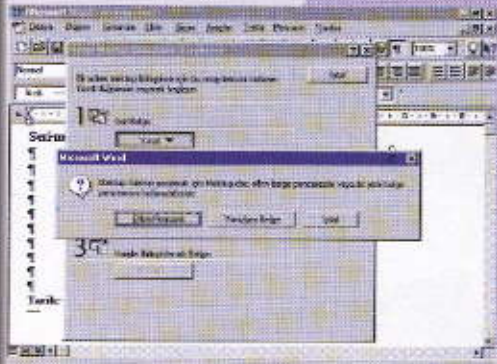

Bir Mektup, Yüzlerce Adres...

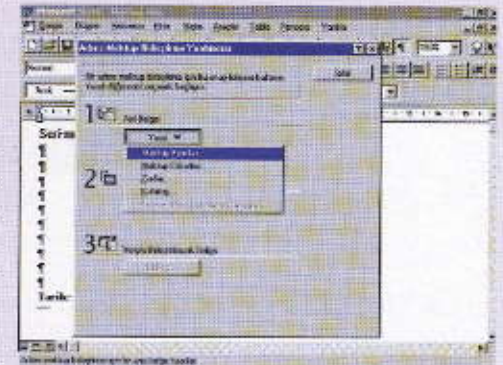
Aynı metni farklı adreslere göndermek istediğinizde Winword 7'nin seri mektup özelliğini kullanabilirsiniz. Böylece her mektuba ayrı ayrı adres yazmak zorunda kalmazsınız. Sizin yapmanız gereken sadece ana mektubu yazmak. Adresleri mektuba eklemek ise Winword'un işi.

1 Word programını çalıştırın ve DOSYA menüsünden YENİ'yi seçin. Yeni dokümana göndermek istediğiniz metni yazın. Adres bilgilerinin bulunması gereken bölümde birkaç defa ENTER tuşuna basarak paragraflar oluşturun. Adres kısmında ünvan, isim, sokak ve semt için ayrı ayrı paragraflar oluşturmalsınız.

2 Şimdi imleci adresi yazılacak olan kişi için belirtilecek olan ünvanın bulunması gereken yere getirin. Daha sonra ARAÇLAR menüsünde bulunan ADRES-MEKTUP BİRLEŞTİRME üzerine tıklayın. Böylece ADRES-MEKTUP BİRLEŞTİRME YARDIMCISI penceresi açılacak. Burada bulunan YARAT'ı seçin. Karşınıza seri basım imkanlarının bir listesi çıkacak (Mektup formları, Mektup etiketleri, Zarflar, Katalog, Normal Word belgesine dönüştür). Bu listede en üst sırada bulunan MEKTUP FORMLARI seçeneğinin üzerine tıklayın.

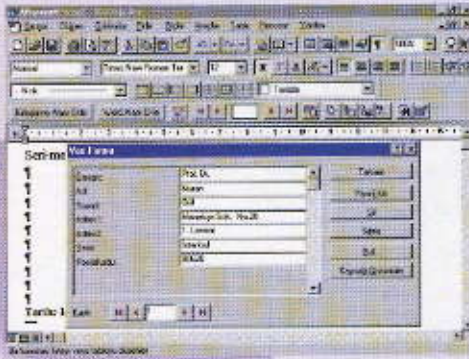
3 Yukarıda belirtilen şekilde yeni bir doküman oluşturduğunuz için, bir sonraki pencerede ETKİN PENCERE'yi seçebilirsiniz. Önce ADRES-MEKTUP BİRLEŞTİRME YARDIMCISI'ni çalıştırıp, daha sonra bir ana doküman oluşturmak istediğinizde YENİ ANA BELGE seçeneğini kullanabilirsiniz. ETKİN PENCERE seçeneği üzerine tıkladığımızda ADRES-MEKTUP BİRLEŞTİRME YARDIMCISI penceresi tekrar aktif duruma gelir. Şimdi bu penceredeki ikinci adıma geçebilirsiniz.

Yapılması gereken şey, seri mektuplarınıza ekleyeceğiniz adresler için bir veri kaynağı belirlemek.

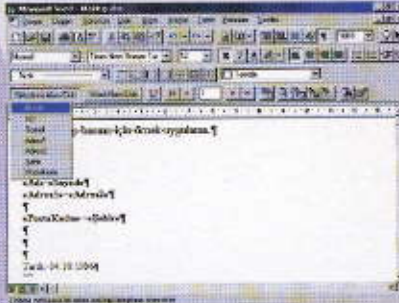
4 Adresler için kullanılacak olan veri kaynağı adreslerinizin kayıtlı olduğu bir veritabanı olabilir. Buna karşın dokümana eklenecek olan adresleri burada da belirleyebilirsiniz. Bunun için ilk olarak VERİ AL seçeneğini tıklayın ve VERİ KAYNAĞI YARAT'ı seçin. Açılan aynı isimli pencerede verilen listede ihtiyacınız olmayan alan isimlerini belirleyin ve ALAN ADI SIL seçeneğini tıklayarak bu alanları silin. ALAN ADI EKLE seçeneği ile yeni alanlar eklemeniz mümkün. Adres ve isim alanlarının birden fazla alana bölünmeleri ileride örneğin verilerinizi sıralamak istediğinizde size kolaylık sağlayacaktır. Listedeki bir alanı işaretleyip TAŞI düğmelerini kullanarak, o alanın liste içindeki sırasını değiştirebilirsiniz.

ProFAX Computer

5 Şimdi TAMAM seçeneğini tıklayın ve veri kaynağını Word belgesi olarak kaydedin. Henüz veri kaynağında bir kayıt bulunmadığı için Winword sizden adresleri girmenizi isteyecektir. Bu işlem için VERİ KAYNAĞI DÜZENLE seçeneğini tıklamalısınız. Bu seçeneği tıkladığınızda VERİ FORMU penceresi açılır. Veritabanı programları ile hazırlanmış basit formları hatırlatan pencerede her bir alana bilgi girişi yaptıktan sonra ENTER tuşuna basın. Son alana bilgi girişi yapıp ENTER'a basıldıktan sonra, karşınıza yeni ve boş bir kayıt gelir. Böylece mektuplarda kullanacağınız adresleri hızlı bir şekilde arka arkaya girebilirsiniz. Bütün bilgileri girdikten sonra kayıt girişi işlemini sona erdirmek için TAMAM seçeneğini tıklayın.

6 Şimdi, BİRLEŞTİRME ALANI EKLE seçeneğini tıkladığınızda çıkan listede bulunan ÜNVAN alanını üzerine tıklayarak ilk paragraf işaretinin önüne ekleyin. Daha sonra bu işlemi veri kaynağındaki bütün alanlar dokümana ekleninceye kadar tekrarlayın. Eklediğiniz bu alanları normal metinler gibi işaretleyebilir ve biçimleyebilirsiniz. Küçük bir çipucu: Veri kaynağında bulunan alanlara tam metin yazmak zorunda değilsiniz. Örneğin ünvan alanı için yazılacak olan "Prof. Dr." ifadesini "PD" olarak kısaltabilir, alana da sadece kısaltmayı yazabilirsiniz. Bu kısaltmanın tabii ki Word tarafından "Prof. Dr." ifadesine dönüştürülmesi gerekiyor. Bunun için ilk olarak WORD ALANI EKLE seçeneğini tıklayın ve listeden EĞER-İSE-DEĞİLSE'yi seçin. Burada alan adını ÜNVAN, KARŞILAŞTIR kısmını EŞİT, KARŞILAŞTIRILACAK kısmını da "PD"olarak belirleyin. EKLENECEK METİN bölümüne de "Prof. Dr." ifadesini yazın. Word değişikliği otomatik olarak gerçekleştirecektir.

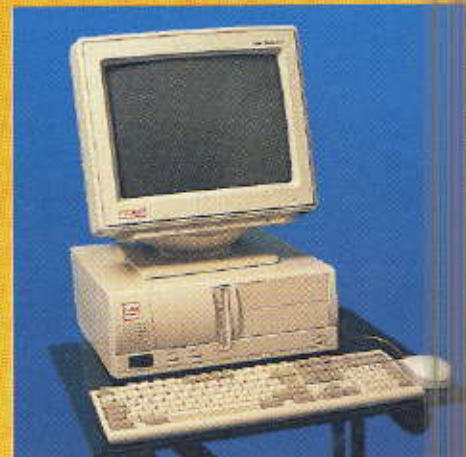
7 Son olarak, adreslerin ve mektupların birleştirilmeleri sırasında bir hata olup olmadığını belirleyebilmek için bir kontrol gerçekleştirin. Bunun için [Alt] + [Shift] + [K] tuş kombinasyonunu kullanmalısınız. Böylece Word veri kaynağında bulunan her adres için yeni bir sayfa halinde ana mektubun bir kopyasını oluşturur. Bu işlem sonunda, yazdığımız adres sayısı

kadar sayfadan oluşan bir dokümana sahip olursunuz. Bu dokümanı kontrol için ayırabilir ve kontrol sonunda da basabilirsiniz. Menü çubuğunda bulunan PENCERE seçeneği üzerinden, seri mektup hazırlanması için kullanılan farklı pencerelere geçiş yapabilirsiniz.

ProFAX Ekonomik
5X86 Cpu
4 Mb Ram
850 Mb Harddisk
0.28 NI-LR Renkli Ekran

569\$

ProFAX Ofis
Pentium 120, IBM 150 CPU
Intel Triton-II VX Chipset
8 Mb Ram
850 Mb Harddisk
0.28 NI-LR Renkli Ekran

789\$

1.2 Gb Harddisk farkı 49\$
16 Mb Ram farkı 38\$
10X CVD-Rom+16 bit ses kartı 159\$
(Hoparlör+Mikrofon dahil)

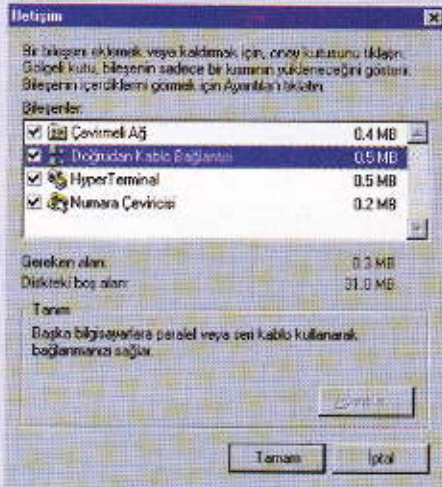
SENA BİLGISAYAR A.Ş.

Kenedy Cd. No: 41 K.dere/ANKARA Tel: 418 78 26
Vatan Cad. No: 9 KONYA TEL: 353 24 26

Dosyaların Hızlı ve Güvenli Olarak Karşılaştırılması

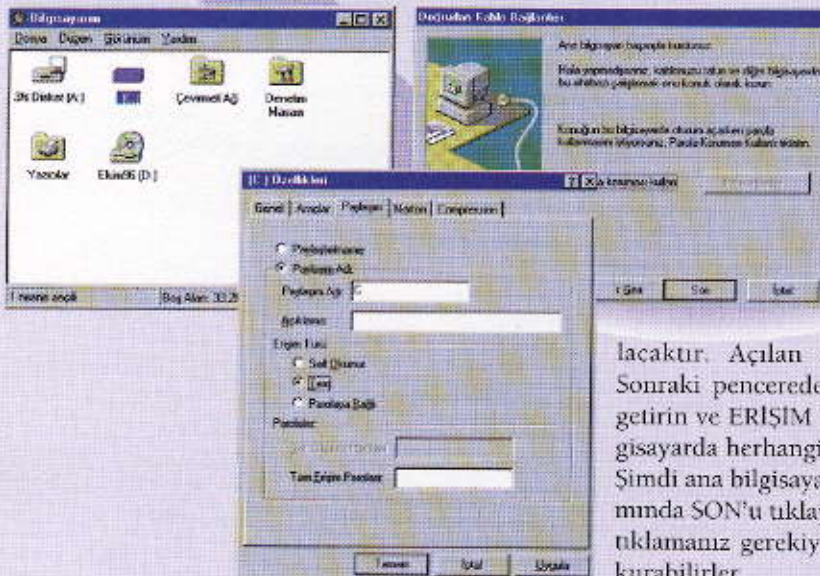
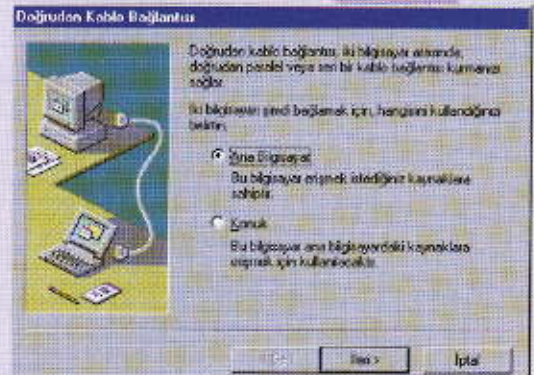
Transferin kolaylaşması için Notebook ile bilgisayar arasında bir bağ kurulması gerekiyordu. Çözüm Windows 95 ile birlikte geldi: Masaüstünde bulunan EVRAK ÇANTAM. İki bilgisayar hakkında da bilgiye sahip olan bu sanal çantanın görevi veri kaybının engellenmesi.

2 Şimdi iki bilgisayarda da DOĞRUDAN KABLO BAĞLANTISI'ni çalıştırın. İlk olarak DEĞİŞTİR seçeneğini tıklayın ve bilgisayarları konfigüre edin. Dokümanları alacak olan Notebook'u KONUK olarak belirleyin. Diğer bilgisayarı ise ANA BILGISAYAR konumuna getirin. İLERİ'ye tıklayıp bir sonraki pencereye geçtiğinizde bağlantı biçimini belirlemelisiniz. Burada seri ya da paralel bağlantıyı seçebilirsiniz. Kurulacak paralel bir bağlantı seri bağlantıya oranla oldukça hızlı olacaktır. İki bilgisayarda da aynı bağlantı biçimini seçtikten sonra İLERİ'yi tıklayın.

1 Evrak çantası ile dosya karşılaştırılması yapılabilmesinin ilk koşulu iki bilgisayarın birbirlerine bağlı olmaları. Bunun için kullanılabilecek en iyi yöntem DOĞRUDAN KABLO BAĞLANTISI. Bu bağlantı biçiminde bilgisayarlar seri ya da paralel bir kablo üzerinden veri transferi gerçekleştiriyorlar. DOĞRUDAN KABLO BAĞLANTISI seçeneğini BAŞLAT menüsündeki PROGRAMLAR kısmında bulunan DONATILAR bölümünde bulabilirsiniz.

Gerekli seçenek bu bölümde bulunmuyorsa, DENETİM MASASI kısmında bulunan PROGRAM EKLE/KALDIR seçeneğini tıklayın ve WINDOWS KUR bölümüne geçin. Burada İLETİŞİM grubunda bulunan DOĞRUDAN KABLO BAĞLANTISI'ni aktif duruma getirdikten sonra Windows 95 CD'sini yerleştirin ve TAMAM'ı tıklayın.

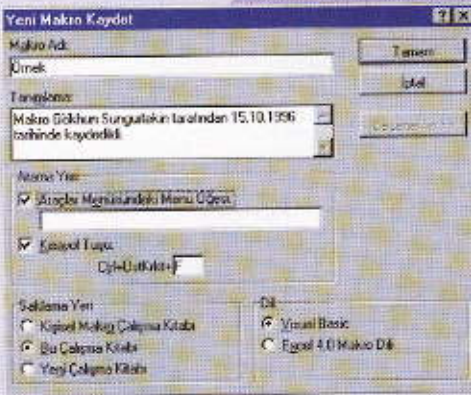
3 Ana bilgisayarda BILGISAYARIM simgesini çift tıklayarak gerekli pencereyi açın. Burada transfer edilecek olan dosyaları içeren sürücü simgesini farenin sağ tuşu ile tıklayın. Büyük bir ihtimalle bu sürücü sabit diskiniz olan C: sürücüsü olacaktır.

Açılan menüde PAYLAŞIM seçeneğini tıklayın. Sonraki pencerede PAYLAŞIM ADI: seçeneğini aktif duruma getirin ve ERİŞİM TÜRÜ'nü TAM olarak belirleyin. Konuk bilgisayarda herhangi bir kaynağı paylaşmaya açmanız gerekmiyor. Şimdi ana bilgisayarda DOĞRUDAN KABLO BAĞLANTISI kısmında SON'u tıklayın. Son olarak konuk bilgisayarda da SON'u tıklamanız gerekiyor. Bu işlemten sonra bilgisayarlar bağlantı kurabilirler.

Birakin EXCEL Kendi Başına Yapsın

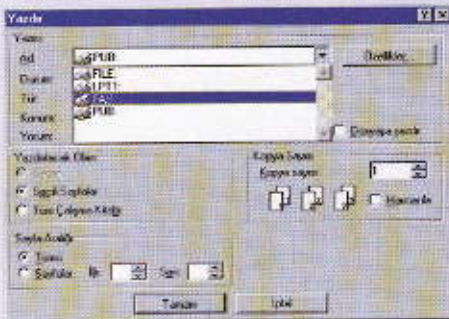
Rutin işler için sürekli aynı komut zincirini kullanmaktan sıkıldıysanız, Excel'in makro özelliğinden faydalanmalısınız.

Böylece gerekli komut zincirini tanımlayabilir, menülerle boğuşmadan işlemleri tek bir fare tıklamasıyla yürütebilirsiniz.

na bir isim yazın. Makroyu bir tuş kombinasyonu ile çalıştırmak istiyorsanız, "Kısayol tuşu:" kutucugunu işaretledikten sonra tuş kombinasyonunda kullanılacak olan harfi belirleyin (örneğin "F"). Sürekli olarak farklı makrolarla çalışıyorsanız, kişisel bir makro alanı oluşturmamalısınız. Aksi halde Excel makroları aktif çalışma sayfasına kaydeder.

2 Faks gönderimini bir makro sayesinde otomatik hale getirmek istiyorsanız, ilk olarak makro çalışma alanınızı çağırın. Makro oluşturmak için ARAÇLAR menüsünde bulunan MAKRO KAYDET kısmında YENİ MAKRO KAYDET'i seçmelisiniz. Sonraki pencerede makronuza bir isim verin, örneğin "FAX". TAMAM'ı tıkladığınızda Excel kayıt işlemini başlatır ve kaydı durdurabilmeniz için bir düğme oluşturur.

1 Bir makro oluşturmadan önce ilk olarak bazı özellikleri belirlemeniz gerekir. ARAÇLAR menüsünde bulunan MAKRO KAYDET kısmından YENİ MAKRO KAYDET'i seçin ve daha sonra SEÇENEKLER üzerine tıklayın. Makroyu ARAÇLAR menüsüne eklenen bir seçenek üzerinden çalıştırmak istiyorsanız, "Araçlar menüsündeki menü öğesi:" seçeneğini aktif duruma getirin ve altta bulunan ala-

3 Şimdi dokümanınızı fakslamak için gerekli olan işlemleri yürütebilirsiniz. İlk olarak DOSYA menüsünden YAZDIR'ı seçin. Yazıcı olarak FAX'ı seçmelisiniz. TAMAM'ı tıkladığınızda faks programı çalışmaya başlar. Bu noktada makroyu durdurabilirsiniz. Bunun için ARAÇLAR menüsünden MAKRO KAYDET'i, daha sonra da KAYDI DURDUR'u seçmelisiniz.

MWAVE

28800 Data/Fax/Voice+16 Bit Ses Kartı

149 \$

- Digital Telefon/Telessekreter
- Geri İyileştirme (Fax On Demand)
- Otomatik Fax/Modem/Telessekreter seçme
- Arayan bilgisi
- DMA ile yüksek hızlı Modem kontrolü
- V.34 bis 28800 bps Modem
- Mikrofon ve Hoparlör ile telefon görüşmesi
- Class 1&2 Fax yollama ve alabilme
- 6 MB 32 Voice WAVETABLE
- Q-Sound ile 3D ses efektleri
- DSVD ile aynı anda Ses ve Data aktarımı

Cirrus Logic 5446

PCI+mpeg+TV+Tuner+Uzaktan Kumanda

199 \$

- 2 MB EDO Görüntü hafızalı VGA kart
- MPEG çözücü
- Video Dondurma/Büyütme/Overlay/Colorkey
- Infrared kablosuz uzaktan kumanda
- CD-Player uzaktan kumanda özelliği
- 1280x1024 pixel çözünürlük
- PAL/Philips Tuner
- Hyper Band yayınlara hazır
- Kablolu yayınlara uygun
- Opsiyonel TELETEXT bağlantı soketi

RNC Pentium 133 - P1285

999 \$

- Intel Pentium 133Mhz CPU
- Intel Triton-2 (VX) Main Board
- 256K Pipeline Burst Cache
- 14" N/LR Renkli Monitör
- 1285 MB Hard Disk
- 63 Trio64 V+ mpeg çözücülü 1MB Ekran Kartı
- 16 MB EDO (Enhance Data Output) hafıza
- 1.44MB 3.5" Disket Sürücü
- 105 tuş Q-Türkçe klavye
- Mini Tower Kasa, 200W Güç ünitesi
- Bilgisayar toz örtüsü, Mouse, Pad

Fiyatları KDV hariç olarak
Ödeme şartları geçerlidir.

Türkiye Distribütörü:

ER-EN BİLGİSAYAR

Atatürk Bulv. No: 103 Kat: 6 Kızılay/ANKARA

Tel : (312) 425 95 75 (pbx)

(312) 425 43 68

Fax: (312) 418 89 85

EGE Bölgesi

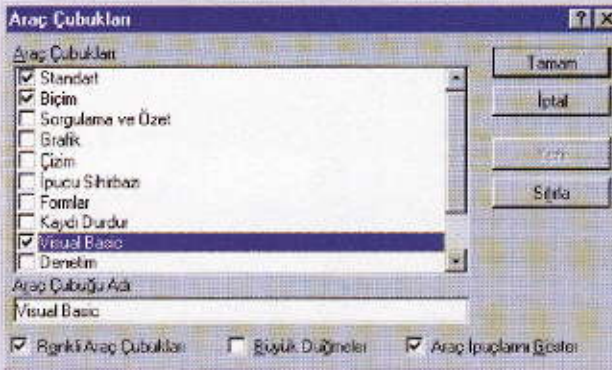
KompuSel Bilgisayar

1438. Sok. No: 15/3 Alsancak/İZMİR

Tel : (232) 463 36 19 (pbx)

Fax: (232) 463 09 12

IBM ve Mwave, IBM Corporation'ın Tescilli Markalarıdır.

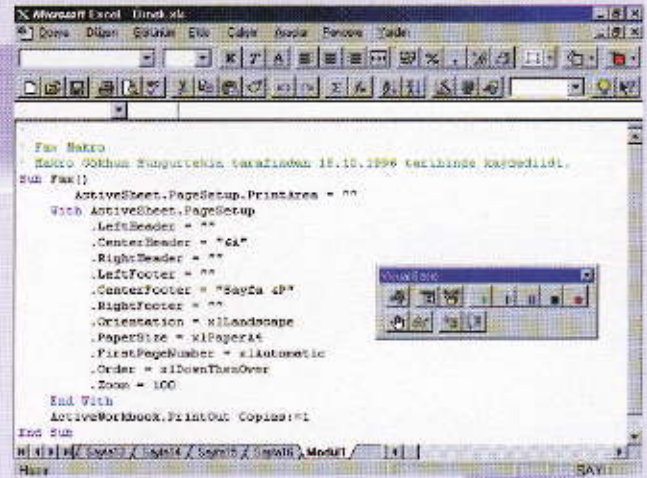

5 Makronun kaydı sırasında Excel tabloya Modül 1 isimli yeni bir sayfa ekler. Bu sayfayı açın ve makroyu gözden geçirin. Tüm çalışma kitabı yerine sadece bir tablodaki belli bir alanı basmak istiyorsanız, <ActiveSheet.PageSetup.PrintArea = ""> satırını silin. Daha sonra basım satırında basım durumunu değiştirin. Burada "ActiveWorkbook" ifadesini "Selection" ifadesi ile değiştirmelisiniz. Daha sonra değişiklikleri kaydedin. Artık makroyu çalıştırdığınızda sadece seçili alan basılacak.

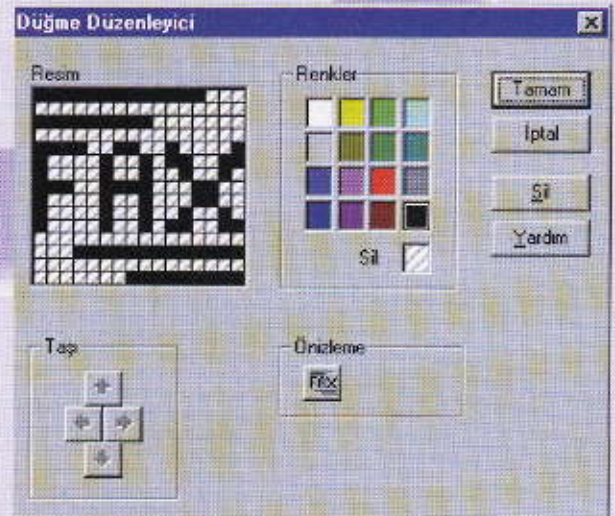

7 Zevkinize uygun bir simge bulamadıysanız kendiniz de simge oluşturabilirsiniz. Bunun için araç çubuğunu sağ tuşa tıklayın ve ÖZELLEŞTİR'i seçin. Araç çubuğuna bir simge ekledikten sonra simge üzerine sağ tuş ile tıklayın. Listedeki DÜĞME RESMİNİ DÜZENLE'yi seçin. Böylece DÜĞME DÜZENLEYİCİ penceresi açılır. Burada simge üzerinde değişiklik yapabilir, ya da simgeyi tamamen silerek yeni bir simge oluşturabilirsiniz.

4 Kayıt bittikten sonra GÖRÜNÜM menüsünden ARAC ÇUBUKLARI'ni seçin ve listede VISUAL BASIC kutucuğunu işaretleyerek TAMAM'ı tıklayın. Böylece ekranda VISUAL BASIC menüsü belirir. Bu menüde MAKRO ADIMLA simgesini tıklayın ve MAKRO penceresinde FAX'ı seçin. Son olarak ADIMLA seçeneğini tıklayın. Bu seçenek sayesinde makroyu gösteren bir kontrol penceresi açılır. Burada ADIMLA düğmesine üst üste basarak makroyu satır satır tarayabilir ve hatalı satırları bulabilirsiniz.

6 Fare ile çalıştırabilmek için makroınıza ait bir simge oluşturmalı ve bu simgeyi Standart araç çubuğuna eklemelisiniz. Bunun için araç çubuğunun üzerine farenin sağ tuşu ile tıklayın ve listeden ÖZELLEŞTİR'i seçin. Açılan pencerede bulunan KATEGORİLER kısmında ÖZEL seçeneğini tıklayın ve sağ bölümdeki simgelerden birini araç çubuğuna sürükleyip bırakın. Excel seçtiğiniz simgeyi araç çubuğunda belirlediğiniz alana ekler. Açılan MAKRO ATA penceresinde FAX'ı seçin. TAMAM'ı tıkladığınızda FAX makrosu yeni simgeye atanır.

Command and Conquer oyununa yeni bölümler ekleyen bir CD çıkmıştı, işte Deadly Games de oyunun birinci sürümünün böyle bir paketle genişletilmiş hali gibi. Çünkü değişiklikler fazla köklü değil. Bu yeni versiyonun oynanabilir bir demosunu Kasım 96 CHIP-CD'sinde bulacaksınız.

NAILED	LEON	HITMAN	NAILED	CLIFF	NAILED	NAILED	NAILED
550	1500	1250	1200	1350	1300	1300	1300
83	65	60	72	73	71	71	71
81	50	61	60	60	24	24	24
97	54	40	22	53	47	47	47
55	77	74	79	87	90	90	90
2	20	3	11	33	0	0	0
6	21	34	51	16	0	0	0
12	32	11	63	0	0	0	0
77	23	93	84	83	95	95	95
1	5	3	3	2	3	3	3

Jagged Alliance: Deadly Games

Jagged Alliance'ın birinci versiyonu strateji ve Role Play türlerinin bir karışımıydı. Oyunda adamlarımızla bir adayı düşmanın elinden kurtarmaya çalışıyorduk. Bunun için kiralayabileceğimiz bir sürü adamımız ve onların silahları vardı. Para kazanmak için ağaçlardan faydalanıyorduk. Oyun Turn temelliydi ve ağaçların, binaların ve ırmağın bulunduğu bir harita üzerinde geçiyordu. Bu haritada Ufo ya da X-Com'daki gibi adamlarımızı hareket ettiriyor ve düşmana saldırıyorduk. Oyundaki konuşmalar ise oyunun en dikkat çekici yanıydı. Oyunun birinci sürümünün çok beğenilmesi üzerine hemen ikinci oyunun yapımına girişildi ve ortaya Deadly Games çıktı.

Deadly Games oyunun birinci sürümünden çok farklı değil; ancak

oyuna eklenen özellikler birinci sürümünden üstün olmasını sağlamış. Bunların en başta gelenleri yeni adamlar ve yeni silahlar. Mortar, Grenade Launcher, Bobby Trap bu silahlardan bazıları. En büyük değişiklik ise oyunun bölümlerini ardarda oynayarak geçme zorunluluğunun kalkması. Artık istediğiniz bölümü seçip oynayabiliyorsunuz. Ardarda bölümlerden oluşan Campaign'leri de oynayabilirsiniz. Ayrıca kendi bölümünüzü ve Campaign'inizi de yaratabilirsiniz. Multiplayer özelliği ise dikkati çeken diğer bir güzellik. Aslında Command and Conquer oyununa yeni bölümler ekleyen bir CD çıkmıştı ya, işte Deadly Games de oyunun birinci sürümünün böyle bir paketle genişletilmiş hali gibi. Çünkü değişiklikler fazla köklü değil.

Senaryo yaratma kısmında bölüm zeminini, adamların yerlerini, düşmanın zekasını, silahlarını, kabiliyetlerini, yerde ve kutularda duracak eşyaları belirleyebiliyorsunuz. Ayrıca binaları, duvarları ve görevi de ayarlayabiliyorsunuz. Multiplayer oyun için iki birlik ayarlayıp onlara çeşitli görevler verebiliyorsunuz. Kendi Campaign'inizi yaratırken de daha önce var olan ya da sizin yarattığınız bir kaç bölümü ardarda dizip adlandırabilirsiniz.

Deadly Games'i Multiplayer oynamak ayrı bir zevk. Oyunun iki CD'sinden biri master diğeri ise multiplayer oyunlar için. Rakibinizin bir insan olması işi daha zevkli kılıyor. Ayrıca adam seçme kısmında iyi adamları seçmek için bir kargaşa da olmuyor değil.

Oyuna başlarken önce düşmanınızın zekası, sizin para durumunuz gibi ayarları yapıyorsunuz. Daha sonra adamları alıyorsunuz eğer acaip iyi olan adamları alırsanız paranız yetmeyebilir. Örneğin Mike'ı almak her bakımdan ayrıcalıktır. Ona para yetiştirebilmek de bir ayrıcalıktır. Her bölümün belli bir ücreti var. Bu parayı görev bittikten sonra alıyorsunuz. Oyunu satın alanlar Nails isimli karakterin ceketine tklamayı mutlaka denesinler. Grafikler neredeyse hiç değişmemiş. Ama yeni adamlar için yeni sesler eklenmiş. Oyuna çok güzel diyebilmemizi sağlayan, yapılan değişiklikler değil birinci sürümünün çok güzel olması.

Kerem Demirbaş

GENEWARS

Genetik konusunda henüz keşfedilmemiş birçok unsurun bulunması ve bu karanlıktaki noktaların keşfedilme hayali son yılların filmlerine konu olmakta. Şimdi sıra bilgisayar oyunlarında!

Her zaman ilklere adımını atan Bullfrog firması, bu kez şimdiye dek çok tutulmuş bir oyun türünün değişik bir versiyonu ile karşımıza çıkıyor. Oyunun adı Genewars ve Turn'süz Strateji olarak da gruplanabilecek Dune, Warcraft yada C&C tarzı bir oyun. Oyunu oynarken yalnızca o ya da bu ırkı yok etmek onun bunun ülkesini ele geçirmek dışında uzaydaki değişik canlı türlerinin neslinin devamını sağlamak ve kendimiz için çalıştırmak için kopyalarını da çıkartmamız gerekiyor. Görevimiz uzayda bulunan, üzerinde canlı formu olan gezegenlere inip buradaki canlı türlerini incelemek, gerekiyorsa kopyasını çıkarmak ve gezegen yüzeyini bitki yetiştirilebilir hale getirmek. Bunu yaparken aynı zamanda evrendeki diğer canlı türü olan Saurians, Bohemians ve Schnozzoids'lerle karşı karşıya kalıyoruz. Tabii bir de hiçbir yanlış hareketinizi affetmeyen sadece doğrularınıza ödül veren, kendilerini sizi kontrol etmeye adanmış Etherealler var. Asıl çekinmeniz gereken bunlar çünkü arada gelip başımızın üzerinde

dönüp duran ve size puan veren de onlar.

Oyunda kontrol edebildiğiniz dört karakter mevcut. Size her bölümün başında verilen görevler doğrultusunda ihtiyacınız olan karakterler bir uzay gemisi ile getirilip gezegene bırakılıyor. Mühendis, genetikçi, botanikçi ve askerden oluşan ana karakterlerin dışında daha sonradan yarattığınız karakterleri de kontrol edebiliyorsunuz. Zaten daha kuvvetli olan bu yaratıklar olmaksızın çoğu işi başarmamız da imkansız. Başlarda mühendis, genetik ve botanikçiye daha çok iş düşerken oyunun ilerleyen bölümlerinde, ekip biçmekten çok savaşıyoruz. Ve askerlere düşen görevler de artıyor.

Bullfrog, yine mistik bir hava ve ilginç bir konu yakalamayı başarmış. Oynarken daha önce aynı türdeki oyunları oynamış olmanızdan kaynaklanan bir sıkıntı yaşamıyorsunuz çünkü tümüyle farklı bir tür gibi. Oyunun müziği ve biraz abartılmış olsa da kullanılan efektler (özellikle Ethereals'ın geldiği aralar) sizi tamamen o gizemli havaya sokuyor. Gra-

fik kalitesi çok iyi ve 16 Mb Ram'de 486 dx4-100 bir makinede rahatlıkla oynanabiliyor. Bölüm aralarındaki demoların yetersizliği belki de tek eksigi. Ama onu da başta yer alan mükemmel demoyla kapatıyorlar. Grafik kalitesi çok yüksek olmamasına rağmen demo, içerik ve oyuna uyum açısından mükemmel. Oynanabilirlik maksimum düzeyde "aman şunu yapayım derken bu oldu" türünde yanlışlıklar yapmanıza imkan yok, çünkü hemen hemen her şeyi Mouse ile halledebiliyorsunuz ve bütün kontroller de zaten tümüyle gözünüzün önünde. Eğer strateji türünden hoşlanıyorsanız ve "ben biraz daha insancıl birşey arıyorum" diyorsanız alıp denemenizde fayda var.

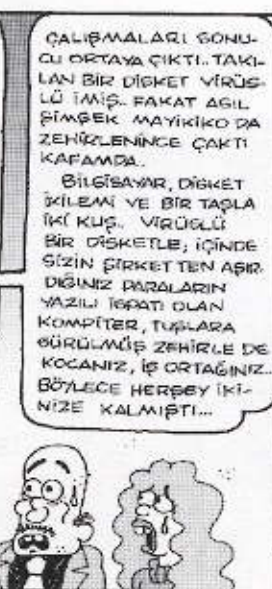
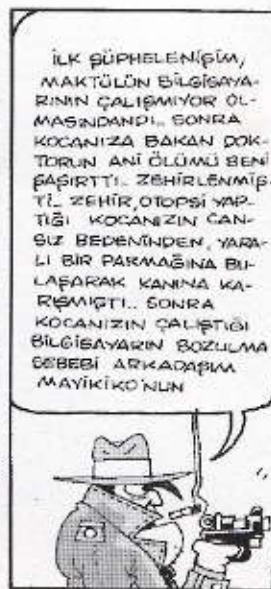
Mahmut Karshoglu

Minimum Konfigürasyon :

- 486 DX2-66 (P75 tavsiye)
- 8 Mb Ram (16Mb tavsiye)
- 2x CD-ROM Drive
- Mouse

Artık Doktor Olmak Çok Kolay!

Eylül ayı DR.CHIP Yarışması'na katılan okurlarımızdan 10 kişi CHIP-Özel Adventure Oyunlar kazandılar.

Kazananlar:

Şevki Buluşan, Bursa
Recep Atatanır, Ankara
Ahmet Ali Gündoğdu, Bitlis
Abdullah Sağlam, İzmir
Fehmi Dönmez, Antalya
Serkan Sınan, Bilecek
Mete Çelik, Kayseri
Cem Basmacı, Ankara
Doğan Uygun, İzmir
Hakan Pirendeoglu, Sivas

Yıl sonunda devamsızlıktan kalmamış ve başarısını sürdürmüş ilk üçe sunulacak hediyeler şunlar:

1. DR. CHIP'e 1 adet Facit lazer yazıcı
 2. DR. CHIP'e 1 adet Facit renkli nokta vuruşlu yazıcı
 3. DR. CHIP'e 5 adet CD-ROM'da en yeni oyunlar
- Katılan diğer okurlarımız için de çeşitli sürprizlerimiz olacak. Ekim ayının doğru cevapları:

1. Bir grubun aidiyetinin derecesini ya da olasılığını belirler. Kurucusu Lofti Zadeh.
2. Enerji hatları üzerinden bilgi alışverişi sağlayan teknik.
3. Logo.sys, Logos.sys, Logow.sys
4. Yüksek hesaplama süresi, ek bellek gereksinimi.
5. Accelerated Graphic Port. PCI veriyolundan ayrılıyor ve direkt olarak anakartın chipsetiyle bağlanıyor.
6. Hızlı 33 Mhz'lik PCI Bus'un kendinden çok daha yavaş olan 8 Mhz'lik ISA Bus'la iletişimini sağlar.
7. Pano görüntüleyicisi, dizin ve sabit disk yöntemi, bilgi gösterimi, DLL çağırma, menü fonksiyonları, pencere yönetimi, Send Key komutu için tuş kodları.
8. Browser'larda animasyonları, oyunları ya da gerçek zamanlı sesleri oynatabilmekteler. Fakat basit Web sayfalarına göre oldukça büyük veri transferi gerekir.
9. Başlat menüsünden Ayarlar, Denetim Massası, Program Ekle/Kaldır, Windows kurdan Microsoft Exchange seçilir. Yeni bir gelen kutusu oluşturulup, şifre verilir.
10. Device=ASPI4DOS.SYS, Device=ASPIDISK.SYS satırlarının.

S O R U L A R

1. Proxy Server'in görevi nedir?
2. IRC'de dosya transferi için hangi fonksiyon kullanılır?
3. ATSO=1 komutu ne işe yarar?
4. EVRAK ÇANTAM'ın görevi nedir?
5. Winword7'nin seri mektup özelliği ne işe yarar?
6. Dördüncü nesil bilgisayar hangisidir?
7. Sabit disk satın alırken hız dışındaki önemli faktörler nelerdir?
8. LBA modunun avantajları nedir?
9. RAMDAC ne işe yarar?
10. İnternet'te flört ederken duygularınızı ifade etmek için ne yapmanız gerekir?

Yanıtlarınızı 28 Kasım 1996'ya kadar bekliyoruz.

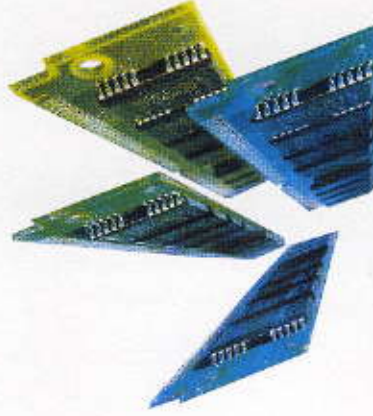
Adres:

CHIP Dergisi Bilgi Yarışması
Peker Sokak Akyıldız Apt.
No:26 D:9-10
80620 Levent İstanbul
Faks: (0212) 283 42 54

Aralık Sayısında Neler Var?

RAM'ler Hakkında Her şey

Kimin ne kadar belleğe ihtiyacı var? RAM'lerin çalışma prensipleri, makineye ek bellek takılması

Chipucu

Windows NT 4.0 ve

Windows 95:

Windows NT Windows 95'ten daha mı iyi?

Modem İncelemesi:

İnternet'in bu kadar gündemde olduğu dönemde yeni bağlanacaklar için ; Modemler hakkında bilgiler ve piyasadaki modemlerin inceleme ve değerlendirmesi

İnternetkolik misiniz?

İnternet bağımlılığı hakkında bir yazı ve kendinizi ölçmeniz için bir Psikotest.

Diğerleri

■ Sıkıştırma programları karşılaştırması

■ İnternet gezginleri için yardımcı programlar

■ Elbette dergide anlatılan bütün programların demoları ya da Shareware, Freeware versiyonları
ARALIK 96 CHIP-CD'sinde.

REKLAM İNDEKSİ

3M	Ö.K.C
3P	83
ACIK RADYO	143
ACS	67
ADA	95
ALBİM	61,63,65
ARMONİ	37
BASAK	115
BEKOM	6,7
BILDEN	155
BİLSAG	85
BİLTAM	171
BİREL	163
BOĞAZICI	16,17
BOYUT	79
BRIT	121
CIZGI	116,117
COMPUOM	11
CRC	31,33,35
DARFILM	97
DELTA	47
DOĞUS OTOMOTIV	133,134,135
EMEK EĞİTİM	53
EMPA	140,141,147
EREN	173
ESTRON	24,25
FECOM	19
GÜNES	111
HARMONY	145
HESMAK	123
HP	13,71
INSELBERG	109
INTERACTIVE	165
İZBİLFU	161
KARIMA	176,177
MBS	157
MELSOFT	57
MIKROYAZILIMEVİ	129
MOS	127
MULTIMEDYA	113
OFİS	21
ÖLÇSAN	49
ÖNGEL	69
PERİTUS	87
PERLA	151
RAINBOW	93
RAKS	29,45
REMIVAC	91
REN	105
SAMSUNG	15
SECKİN	55
SENA	169
SENTEZ	51
SENTİM	99,101,103
SERTBİL	175
SİSTEM	59
TELCO	150
TETRİS	43
TURCOM	153,167
UFOTEK	39,75,77,81
UFOTEK	A.K.I.Cİ
VESTEL	89
YILDIZ	119

Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL
VERLAGSGES. mbH, Würzburg,
DEUTSCHLAND
ISSN: 1300-9419

Genel Yayın Yönetmeni
Aylin Tarhan Kuru
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Tansel Emanet Tüzel

Yazı İşleri
Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin,
Ufuk Yamanlıoğlu, Kerem Demirbaş,
Mert Unal, Mahmut Karşoğlu,
Ali Kemal Akcam

Katkıda Bulunanlar
Ahmet Özışık,
Elbru Zorlu,

Grafik/Bilgisayar
Özlem Sarar
A.Umut Ersoy

Yazı İşleri Tel: [0212] 283 42 44
Yazı İşleri Faks: [0212] 283 42 54
Yazı İşleri E-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

CHIP Reklam Koordinatörü

Gönül Morgül

CHIP Reklam Müdürü

Ergin Tosun

Müşteri Temsilcisi

Şebnem Karabıyık

Reklam Servisi Faks: [0212] 269 50 21

Abone Servisi

Selma Akınay

Dağıtım Servisi

Nebi Danacı

Abone Servisi Faks: [0212] 281 39 08

Üretim Koordinatörü

Turgay Tekatan

İllüstrasyon

Can Bay

Fotoğraf

Emine Kurtar

Genel Koordinatör

Melih Şahin

VOGEL Yayıncılık Ltd. Sti.

Adına Sahibi

Şakir Batumlu

Renk Ayrımı - Film Çıkış

FILMON

Tel: [0212] 267 42 17

Baskı

Medya Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.

Tel: [0212] 270 63 64 / 68

Dağıtım

BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık

Feker Sokak Akıldız Apt.

No:26 D:9-10

Levant 80820 İSTANBUL

Tel: [0212] 283 42 44

Faks: [0212] 269 50 21

VOGEL Ankara Şubesi

Ankara Sorumlusu

Dilek Özgen Batumlu

Hafta Sokak 12/5

G.O.P. 06700 Ankara

Tel: [0312] 447 27 72

Faks: [0312] 447 15 69

VOGEL TEMSİLCİLİKLERİ

BAYİ	ŞEHİR	TELEFON	FAKS
3D	BURSA	0224 283 25 39	224 18 70
AKSU	SOMA	0236 613 56 12	612 41 40
ALTUN	SAMSUN	0362 234 18 31	231 12 65
APRİCOM	MALATYA	0422 321 99 60	321 99 60
AYBİL	DENİZLİ	0258 265 07 86	262 41 59
BOORUM	BOORUM	0252 316 05 93	216 20 99
BYM	ANTALYA	0242 242 32 49	242 60 14
BİLFAKS	KIRIKKALE	0318 224 72 21	212 05 86
BİLGEM	RETHİYE	0252 612 32 82	614 65 54
BILMAK	ADANA	0322 458 21 03	453 65 01
BİLPA	AYDIN	0256 212 46 77	212 46 77
BİLTEK	VAN	0432 216 26 39	212 37 70
BİLSET	İZMİR	0232 483 28 33	483 07 23
BİMSE	İZMİR	0232 325 51 66	322 17 33
BURAK BİLGİSAYAR	BURDUR	0248 232 60 52	
CRİPTON	KUTAHYA	0274 216 61 08	224 12 79
CAĞRI	ELAZIĞ	0424 238 20 69	238 20 70
DATABİM	HATAY	0326 213 74 38	215 21 37
EOG	BURSA	0224 224 29 24	220 35 30
EDISON	İSKENDERUN	0326 613 32 33	614 37 27
EMEK LTD.	ANKARA	0312 425 07 86	425 04 59
ERBİM	BOORUM	0252 316 86 57	313 27 82
ETKİN TEKNİK	ZONGULDAK	0372 253 58 70	253 58 70
GABİM	GAZİANTEP	0342 232 80 86	232 95 49
GALAKSI	MİS	0436 212 82 29	212 82 29
GELBİM	MUĞLA	0252 214 32 27	214 32 27
GELŞİM	TARSUS	0324 622 31 11	622 31 11

BAYİ	ŞEHİR	TELEFON	FAKS
GÖKGÖZ	CORUM	0364 213 72 57	224 58 00
HCS	BALIKESİR	0266 243 45 67	244 88 55
HEDEF A.Ş.	MUĞLA	0252 214 15 28	214 93 79
İLETŞİM	ERZURUM	0442 216 14 83	217 14 83
İZMİRİOĞLU	KIBRIS	0392 228 54 59	229 71 47
KAREKS	TRABZON	0462 321 32 31	322 24 44
KARTEKS	MERSİN	0324 237 90 73	237 22 07
KÖYMEN	GİRESUN	0454 218 81 67	216 40 56
MERTA	MERSİN	0324 336 63 83	336 87 55
NET	AFYON	0272 214 17 55	214 17 55
OKUYAN A.Ş.	SİLİFPA	0414 314 11 33	315 44 43
ORJİN	DIYARBAKIR	0412 223 47 18	223 02 93
ÖNCÜ	KASTAMONU	0366 212 37 73	212 36 16
ÖRSEL	ORDU	0452 214 65 06	225 14 93
ÖZBİM	UŞAK	0276 215 40 28	223 70 84
ÖZKAN	ÇANAKKALE	0286 217 11 47	212 17 13
PLANET	İSPARTA	0246 232 43 83	223 67 23
PRİZMA LTD.	MARMARİS	0252 413 39 71	413 39 71
REOS	RİZE	0464 214 21 92	214 21 92
SECOM	KONYA	0332 235 14 47	
SET	İZMİR	0232 483 42 66	421 56 22
SÖZER BİLGİ	MANAVGAT	0242 746 60 21	742 05 04
SİMPA	TOKAT	0355 212 44 62	214 24 79
TURBİL	ALANYA	0242 513 05 38	512 26 73
TURKEJİ A.Ş.	KAYSERİ	0352 222 63 23	222 19 95
YANIT BİLİŞİM	ANKARA	0312 446 46 87	437 13 74
YILDIZ BİLGİSAYAR	BİLEK	0228 212 64 41	212 40 23